

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Titel | Title:

Bindbetegnelse | Volume Statement:

Udgivet år og sted | Publication time and place:

Fysiske størrelse | Physical extent:

Euphrosyne.

Vol. 2

København, 1796-1803

12 bd. :

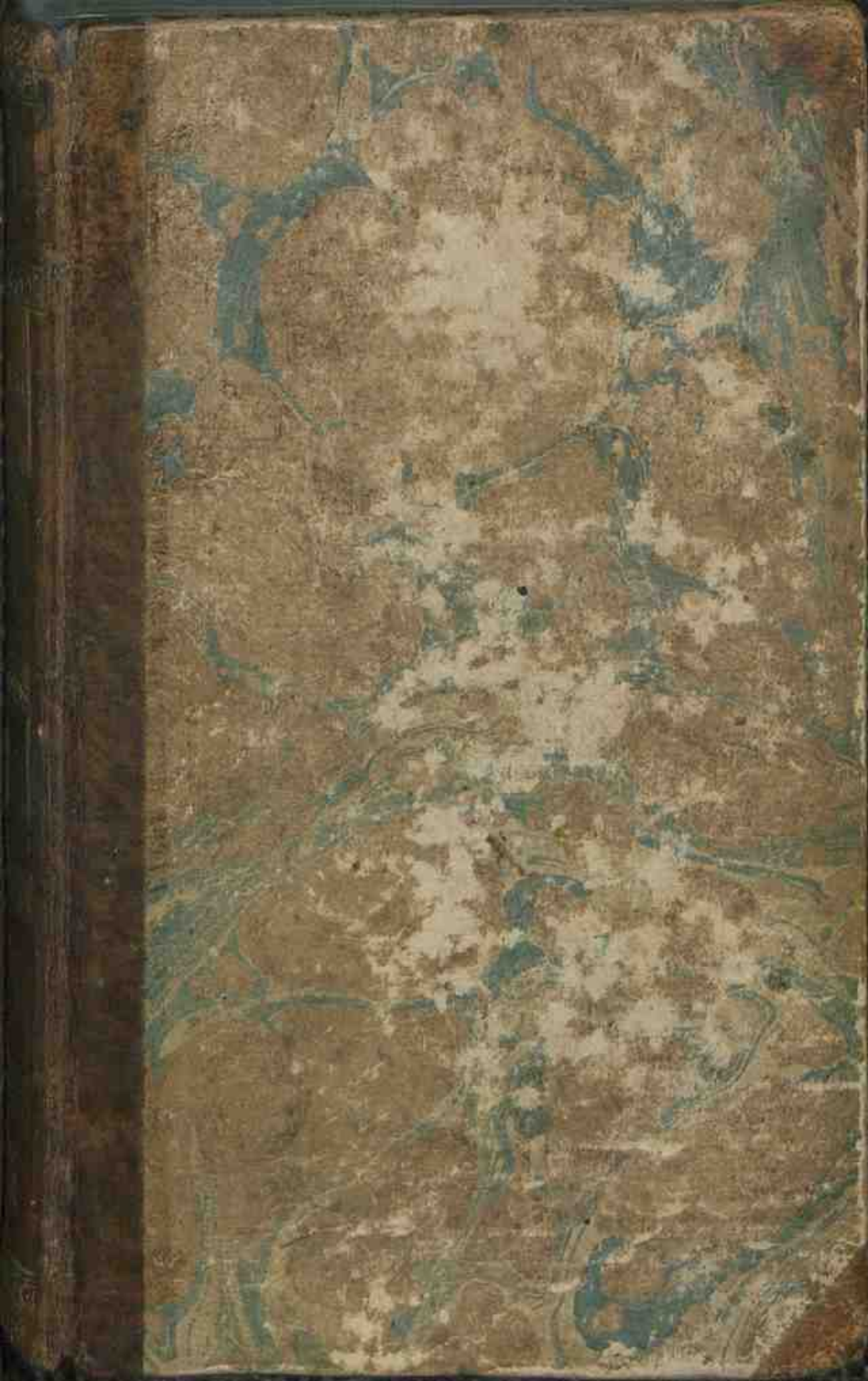
DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

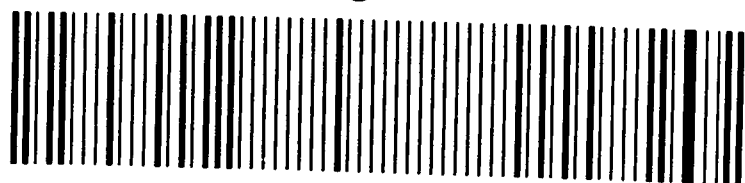
The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

57, - 8

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 57 8°

1 1 57 0 8 00045 5

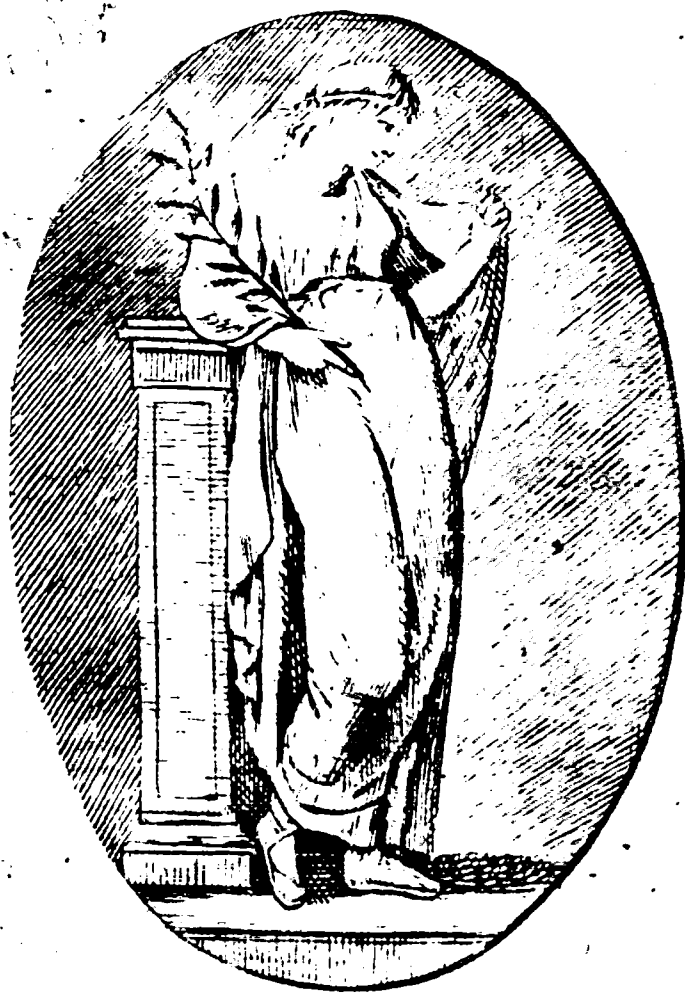
+ Rex

844

Euphrosyne.

Andet Bind.

Kjøbenhavn, 1796.

Trykt paa M. Goldins Forlag, hos
Zacharias Breum.

Indhold.

Samte Hæfte.

Manuskriptet. Skuespil af Ferd. Ochsenheimer, oversat af Tyff ved C. G. " " Side 1
En ny Damedragt, formodentlig i Indien, af Lichtenberg, over- sat af Tyff. " " — 46
Et Fragment af min Kjærlighedsbro- man, oversat af Tyff. " — 58
Damernes Advokat, af Hr. Zetlig. " — 88
Til Sofie paa hendes Fødselsdag, efter det Svenske, af Høst. " — 93
Skuepladsen. " " — 95

Siette Hæfte.

Hvem havde tænkt det, en moralsk Fortælling, oversat af Tysk	Side 97
Sang paa en Venindes Fødselsdag	120
Tanker om Skjønhed, overs. af Svensk	122
Ved Sophies Gravhøj, af Hr. L * r	128
Elegie ved en Bugge, efter Gotter, af Samme	130
Om Amazonerne, af Ebert, oversat af Tysk	132
Til Maanen, efter det Tyske, af Hr. Prof. Albertsen	140
Kjærlighed, til Henriette, ligeledes, af Samme	140
Udkast til en Historie om Egtteskabet i det borgerlige Selskab, af Volkmar, oversat af Tysk	142
Alse-Neitha, en østerlandsk Fortælling, oversat af det Tyske ved Hr. L * r	158
Huldgudinderne, af Sch — 3, af Tysk	191
Den upartiske Pige, efter Gotter, af Hr. L * r	192

Syvende Hæfte.

Ælskabelige Tyder af Weiss, oversat af Fransk ved J. K. S.	Side 193
En Stambog, af Hr. Sveistrup	202
Skabellen, efter det Svenske af Hr. L * r	203
Elegie, af samme	205
Forandringer, af Starke, oversat af Tysk ved Hr. Staal	209
Om Ynde, af Schiller, i Udtog ved J. K. S.	212
Fruentimmer i Tübingen, udaf Nicolai	238
Vise, af Svensk, ved Hr. M. C. Bruun	239
Over vor Bestemmelse til Døden, af Engel, oversat af Tysk ved Hr. S. S.	241
Hønen, et Maleri af det huslige Liv, af Starke, af Tysk ved J. K. S.	268
Den værste Forurettelse	287
Fruentimmer i Ægypten, udaf Bruce	288

Siette Hæfte.

Hvem havde tænkt det, en moralsk For-	
tælling, oversat af Tysk	Side 97
Sang paa en Venindes Fødselsdag	120
Tanker om Skjønhed, overs. af Svensk	122
Ved Sophies Gravhøj, af Hr. L * r	128
Elegie ved en Bugge, efter Gotter, af	
Samme	130
Om Amazonerne, af Ebert, oversat	
af Tysk	132
Til Maanen, efter det Tyske, af Hr.	
Prof. Albertsen	140
Kjærlighed, til Henriette, ligeledes, af	
Samme	140
Udkast til en Historie om Ægteskabet i	
det borgerlige Selskab, af Volkmar,	
oversat af Tysk	142
Alse-Neitha, en østerlandsk Fortælling,	
oversat af det Tyske ved Hr. L * r	158
Guldgudinderne, af Sch — 3, af Tysk	191
Den upartiske Pige, efter Gotter, af	
Hr. L * r	192

Syvende Hæfte.

Elskabelige Tyder af Weiss, oversat af Franck ved J. K. S.	Side 193
En Stambog, af Hr. Sveistrup	202
Skabellen, efter det Svenske af Hr. L * r	203
Elegie, af samme	205
Forandringer, af Starke, oversat af Tysk ved Hr. Staal	209
Om Ynde, af Schiller, i Udtog ved J. K. S.	212
Fruentimmer i Tübingen, udaf Nicolai	238
Vise, af Svensk, ved Hr. M. C. Bruun	239
Over vor Bestemmelse til Døden, af Engel, oversat af Tysk ved Hr. S. S.	241
Hønen, et Maleri af det huslige Liv, af Starke, af Tysk ved J. K. S.	268
Den værste Forurettelse	287
Fruentimmer i Egypten, udaf Bruce	288

Ottende Hæfte.

Om Bærdighed, af Schiller, i Udtog ved J. K. S.	Side 289
Uhykkelig Elskov	— 308
Bryllupsfanz	— 310
Min Lyre, af Hr. L ^r e	— 313
Til Dorine, af Hr. Frankenan	— 315
Las Casas's Henrykkelse, eller Rilder til Siæleroe, af Engel, overs. af Tyss	— 316
Om Siælens Udsødelighed, af Starke, overs. af Tyss.	— 330
Da jeg saae over til Sverige i en Mor- genstund, af Hr. p. f — m.	— 349
Til mit Fødested, af Samme	— 352
Landhuset, en Fortælling, overs.	— 354
Elegie paa en Landsbyekirkegaard, efter Hölty, af Hr. p. f — m.	— 361
Det stemme Ekin, af Starke, overs. af Tyss	— 366
Literatur, ved Hr. J. C — n.	— 383

Manuskriptet.

Et Skuespil i eet Optog.

Personerne.

Hochfeld, en Boghandler	Sitter.
Lovise, hans Datter.	Mester Reinhard.
Blondheim.	En Markør.

Første Optrin.

Blondheim, og Reinhard.

(Et borgerligt Værelse med en Dør paa Siden og en i Baggrunden, Blondheim ligger med Hovedet paa Bordet og sover, rundt om ham adspredte Papirer og Bøger, en Lampe som vil gaae ud: det er Dag. Reinhard kommer igiennem Baggrundsdooren).

Reinhard. He! — (gaaer videre frem) He! —
han sover? — Om jeg vækkede ham? (sagte) Hm!

han har vel igien arbeidet den hele Nat! lad ham sove ud! (Han slukker Lampen og vil liste sig bort, støder af en Hændelse til Bordet, hvorved Blondheim vaagner).

Blondheim. Hvem er der?

Reinhard. Jeg.

Blondheim. Han Mester Reinhard?

Reinhard. Ja mænd. God Morgen Mosis; — Han har sildig giort Fyrabend?

Blondheim. (staaer op) Imod min Villie: som Blve laae Sønnen paa mig, jeg kunde ikke holde mig.

Reinhard. Ei, hvem vil og saaledes med al Glid ødelægge sin Sundhed? Sønnen er det halve Liv.

Blondheim. (viser paa Kabinettet) Og der ligger min Moder paa Sygesengen og her staaer Han og fordrer Betaling.

Reinhard. Lad det kun beroe, jeg behøver det, Gud skee Lov! endnu ikke, er heller ikke kommet derfor. (sætter sig ved Bordet) Men hør engang, har Han da slet intet lært, som kan bringe Ham frem?

Blondheim. Al tiære Mand, lært har jeg, hvad jeg kunde! — min Fader var Officeer og bestemt
stemte

stemte mig ulykkeligviis til den lærde Stand: alt blev anvendt paa min Opdragelse. Han døde og min Moder beholdt intet tilbage, thi hans femaars Sygdom havde gandske fortæret alt hvad vi havde, desuden var al hendes Noie, at erholde en Pension, forgiæves. Ingen vilde tage sig af mig, ethvert af mine Forsøg, at komme i en Vey, var frugtesløst.

Reinhard. Det er meget slemt.

Blondheim. Jeg ydmygede mig for Skurke og Døsmere, fik intet — jeg betalte Skopudseren, for; kun at lade mig slippe ind, fik intet. Mit Fødeland støder mig fra sig, tager Udlændinge i Sold og lader sine gode Borgeres Sønner hensmælde med den bedste Villie, at opofre det deres Kræfter.

Reinhard. Bort altsaa, til et fremmed Land, naar det ikke her vil gaae.

Blondheim. For der at finde den Hungersdød, jeg her undgik? Jeg har hverken Fortieneste, eller Anbefaling, kun alene Kundskab og Flid; og uden Penge, betyde de allevegne intet.

Reinhard. Desværre saare sandt!

Blondheim. Fra min Moder vil jeg ikke stille mig. Jeg kan ikke give hende til Pris for Mangelen, ikke overlade hende til fremmed Pleie; hvad Sønnen føler og gør, det føler og gør ingen Leiesvend.

Reinhard. Veed han hvad? — Jeg vil sige Ham noget: sæt i Potteriet, det har alt hjulpet mangen En, maaskee har Han der Lykke. Seer Han, Kræmmeren der nede paa Hjørnet, var reent Caput —

Blondheim. Hvad kan jeg vente af et Slumpetræf?

Reinhard. Han drømte dem, alle tre Nummere, saa satte han paa dem og de kom.

Blondheim. Jeg kan ikke vove den mindste Sum paa det Uvisse, enhver unødvendig Udgift er Nan fra min Moders Fornødenheder.

Reinhard. Nu, videre veed jeg ikke at raade Ham. Gud veed, naar jeg kunde hjælpe Ham, gjorde jeg det: men fire Børn i Live og flette Tider! De høie Herskaber burde have mere Indseende, først løbet hele Nare og saa det Halve aftrukket, hvo som vil have Arbeid, maae borge og en som borger vente. Der er Skræderen her
lige

lige ved, du min Himmel! — Manden har ikke det tørre Brød.

Blondheim. Gode Gud!

Reinhard. Deri har han Ret, han maae hjælpe. — Hør engang, — det gjør mig ret ondt for ham, han er from og god og fortjener at det gaaer ham vel og hans brave Moder med. — Det er i Dag Helligdag og saa vanker der desuden altid saa noget extra; — vil han spise en Suppe hos mig, saa er han mig velkommen. (rækker ham Haanden).

Blondheim. (trykker og ryster den) Jeg takker ham min Ven, kun beklager jeg, at jeg ikke kan gjøre Brug af hans Godhed, (i Forlegenhed) thi, — jeg er alt buden til Bords hos en god Ven.

Reinhard. Det gjør mig ondt. Du saa vil jeg sende hans Moder noget.

Blondheim. (Trykker hans Haand, vil tale, vender sig bort, for at skjule en Taare, gaaer derpaa hurtig ind i Sidekabinettet).

Andet Optrin.

Reinhard alene.

(Seer efter ham) Buden til Bords hos en god Ven? Ja, hvem der ikke vidste det? Udenfor

for Porten gaaer han, spiser der sit tørre Brød, og drikker af den første, den bedste Kilde. Den fordømte Stoltthed! Førend han taler til et Menneske om Hiælp, førend han vil være nogen noget skyldig, lever han hellere i Elendighed og skjuler sin Tilstand for hele Verdens Dine. Han fortjener Himmelen for det, han gjør for sin Moder, men seer der ikke snart noget til deres Redning, maac begge gaae til Grunde. (han gaaer til Døren)

Fredie Optrin.

Reinhard, Sitter.

Sitter. Er Blondheim hjemme?

Reinhard. Derinde, hos sin Moder.

Sitter. Er han hans Vært?

Reinhard. Ja Herre?

Sitter. Er han Ham Penge skyldig?

Reinhard. Hvortil det Spørgsmaal?

Sitter. J nu, jeg mener kun saa; — man siger, hans Omstændigheder ere meget flette.

Reinhard. Deri har man Uret.

Sitter. Men man siger det almindelig.

Rein-

Reinhard. Man har Uret.

Sitter. Det er muligt, men imidlertid kan det dog være sandt.

Reinhard. Det er ikke sandt, siger jeg.

Sitter. Det ville Gud!

Reinhard. Det vil han og, thi Mennesket er fromt og god, han bedrøver intet Varn.

Sitter. Altsammen rigtigt, men det er endnu intet Beviis. Han er min Ven, jeg ønsker at hjælpe ham.

Reinhard. Saa? Hvorved?

Sitter. I nu, ved mit Raad.

Reinhard. Det er Ord —

Sitter. Som kunde nytte ham, naar han —

Reinhard. Havde hørt dem før.

Sitter. Er det alt kommet saavidt med ham?

Reinhard. Hvor vidt da?

Sitter. At gode Raad komme for sildig?

Reinhard. Gode Raad komme aldrig for sildig.

Sitter. Jeg er rede, til at gjøre alt for ham.

Reinhard. Det er roeværdigt. Kan De maaskee laane ham Penge?

Rein-

Sitter. Jeg er en Lærd.

Reinhard. Det vil sige, Hovedet er fuldt.
Pommerne tomme.

Sitter. Penge har jeg ikke, men gode Venner.

Reinhard. Ogsaa Lærde?

Sitter. Mænd af Vigtighed og Indflydelse.

Reinhard. Ei?

Sitter. Mænd af store Fortienester.

Reinhard. Saa? Men hvorfor har De
da intet, siden De besidder saa vigtige Venner?

Sitter. Jeg? Ja mit fordømte Hang til
det frie ubundne Levnet; — jeg er ikke gierne
afhængig af nogen.

Reinhard. Saaledes? — Om Forladelse,
har de endnu Forældre?

Sitter. Fader og Moder.

Reinhard. (Jovrig) Saa er den unge
Mand, som her boer, ikke Deres Ven.

Sitter. Og hvorfor?

Reinhard. (Istigende) For, — — og De
indseer det ikke? — For — — — Adix. (gaaer
til Sidedøren og raaber ind) Her er nogen. (gaaer
bort gennem Baggrundsdøren.)

Sitter. En besynderlig Karl!

Fjerde Optrin.

Sitter, Blondheim.

Blondheim. Er Du der Sitter? Det er mig kiært. Jeg har længe ikke seet Dig.

Sitter. Tilgiv, min Skyld var det sandelig ikke: mangehaande Hindringer af Vigtighed, — Arbejder, — Du veed jo.

Blondheim. Du bringer mig Svar?

Sitter. Ja, men siig, hvorfor taaler Du den gamle Knark i dit Værelse? Han er grov og ubehøvlet, — han har ærgret mig.

Blondheim. Lad ham have sin Maade; han mener det ikke saa ilde. — — Nu, Svaret?

Sitter. Dermed haster det jo ikke. Hvor gaaer det Dig ellers Broder, hvor lever Du?

Blondheim. Snurrig nok imellem, min Levemaade er simpel, netop saadan som jeg ønsker mig den.

Sitter. Man seer Dig jo ingensteds?

Blondheim. Jeg er hellere ene, end blande Narrer og Dumhoveder, som ærgre mig.

Sitter. Jeg belser dem.

Blond:

Blondheim. Den Gave besidder jeg nu
eengang ikke; en Gang i den frie Luft skænker
mig Underholdning og Fornøielse.

Sitter. Maanskin og Nattergalens Slag
ikke at forglemme.

Blondheim. Jeg er hverken Sværmer
eller syg af Følsomhed.

Sitter. Men forelsket?

Blondheim. Du kender jo mine Grund-
sætninger over denne Punkt.

Sitter. Ha, ha, ha! Som om der' ikke
Grundsætninger og Philosophie gik Fanden i
Vold!

Blondheim. Nok derom. Hvorledes har
det sig med min Commision?

Sitter. En smule Taalmodighed. Behø-
ver Du Penge?

Blondheim. Hvem behøver vel ikke dem?

Sitter. Forstaae mig ret! — Er dine
Finanser saaledes beskafte, at det var drivende
Uødvendighed, at sælge Manuscriptet?

Blondheim. Til Sagen: Er Du bleven
af dermed?

Sitter. Først maae Du svare mig.

Blond-

Blondheim. Nu da, jeg ønskede ikke at have arbeidet for Jnter.

Sitter. Saa beklager jeg Dig, at Du har forødt Din skønne Fremstilling paa et saa utaknemmeligt Arbeide.

Blondheim. (til Siden) Jeg aner min Skæbne!

Sitter. Jeg har løbet om til alle Boghandlere, har viist det, snart her, snart der, men hvor jeg bankede paa, fandt jeg liden Trøst for Dig.

Blondheim. (til Siden) O min Moder!

Sitter Den ene behøver intet Manuskript, den anden intet Eventyr, den tredie giver mig endog at betænke, at saadant noget er ganske ud af Moden, slet ingen Spekulation for en klog Handelsmand. Du skulde have seet, hvor de Herrer har sig ad, rynkede Næsen, fløede sig bag Øret og manipulerede den Ting, som om det var en gammel Hat. Mig forgik al Lyst, til nogensinde saaledes at komme for det kiære Publikum.

Blondheim. (søger at fatte sig, et bittert Smil lykkes ham) Deri har Du Ret.

Sitter.

Sitter. Rigtig nok maae det ærgre Dig, at man skræp ved Dit første Arbeid tager Dig saa ilde med, men Du vil vide at finde Dig deri, som en ærlig Karl maae gisre, naar han seer, det ikke er anderledes.

Blondheim. (med nogen Fatning) Godt, at jeg aldrig regnede derpaa.

Sitter. Hvori Du da gjorde meget viselig og vel. Her har Du det igien. (giver ham en Pakke Papirer) Eller, veed Du hvad? Jeg beder i Aften et Selskab lystige Brødre til mig, der ville vi da ved en fuld Bolle holde et høitideligt Auto da fé derover, og skulde Du ikke ganske bortdrække alle Dine Griller, saa vil jeg anwise Dig en smuk Pige, som skal bortkysse Dig dem.

Blondheim. Jeg kommer ikke.

Sitter. Saa maae Du finde Dig i, at blive afhentet i en Karet og det med Magt.

Blondheim. (bestemt) Jeg kommer ikke.

Sitter. Evige Eurnuler! Der sidder han den lange Dag hos den syge, knorvorne Mama, lader sig jamre Dreene fulde, sukker vel og en Duct med hende: — i Dit Sted havde jeg forlængesiden bragt hende i et Hospital.

Blond:

Blondheim. Sitter !

Sitter. Hvorfor da ikke ? Der har hun Magelighed, Pleie, god Spise og Drikke og naar hun engang farer heden, ogsaa en anstændig Begravelse.

Blondheim. Er det muligt ? — Er det den Yngling, til hvem jeg engang saa brændende sluttede mig fast, som med varm Kærlighed for Dyd og Nærskaffenhed forbandt et Hjerte, der sølede for den lidende Menneſkeheden ? — Din Letſindighed har alt forledet Dig til mangen ubesindig Streg, ſkulde den og have tilintetgjort de Grundſætninger, ſom knyttede vore Hjertes Baand ?

Sitter. Det er tom Deklamation. Jeg har forandret mit System, fordi jeg ſandt Menneſkene anderledes, end jeg havde drømt mig dem ; kom Du i den ſtore Verden, og jeg vedder ti mod een, Din høitpriste Menneſkekærlighed ſaaer ſit Løbepas, og inden et halvt Aar er forbi, tænker Du, ſom en af os.

Blondheim. Sitter ! — Hvad er der blevet af Dig ?

Sitter. Jeg er vaagnet af min Drøm, har gnedt mine Øine og finder mig i Virkeligheden :
heden :

heden: see det er alt. Naar Du vidste, hvorledes jeg saadanne kom fra det ene til det andet, hvorledes alt stødte sammen, for at omstemme mig, hvorledes man plagede, pinede, bedrog mig — — den blotte Erindring fordærver mig den hele Dag. — Jeg havde visse Udsigter til en Betiening, som en elendig Døgenigt erholdt, fordi han betalte den med rede Penge. Mig afviste man — og det for stedse, fordi jeg havde understaaet mig, at drage til Feltz derover. — Mine Forældre tabte ved Rænker og Retsfordreielse en i mange Aar ført Proces, som forærede deres hele Formue og drog deres Handels Forsald efter sig. — En Pige, som jeg elskede høiere end mit Liv, som jeg opofrede alt, for hvis Skyld jeg lagde mig ud, baade med Fader og Moder, for hvis Skyld jeg styrtede mig i Gæld, bedrog mig paa det skændigste!

Blondheim. Beholdt Du ingen Ven, som hjalp Dig at bære? — Hvorfor flyede Du mig?

Sitter. Jeg blev mistænksom mod alt, hvad som omgav mig, — Tilgiv! — Ogsaa mod Dig. — Jeg er bleven et andet Menneske og befinder mig vel, som jeg er.

Blond:

Blondheim. En Svgs Tilstand, naar Døden er nærmest. — Du er opbragt imod Menneffene, jeg vil udsone Dig med dem.

Sitter. Lad være, jeg er ulægelig.

Blondheim. (omarmet ham og lægger en Haand paa hans Bryst) Er jeg bleven fremmed for Dit Hjerte? See, jeg glemmer al min Elendighed for Dit Vel; Du maae ikke blive saaledes — Er jeg Dig da slet intet meer? — See paa mig! — Vær igien den Gamle! — Det vil blive bedre.

Sitter. O Du veed ikke alt; — slip mig, — Du kender mig ikke!

Blondheim. Du har paa nogen Tid unddraget Dig mig, Kummer boer i Din Siel; — i Din Vens Varm er Plads dertil; en deel Byrde er jo mindre svær!

Sitter. (rast) Behøver Du Hielp, — er Du ulækelig? — Du har stedse undveget mig; for Guds Skyld, vær oprigtig!

Blondheim. Lidelser skulle knytte os endnu fastere til hinanden, — — min Skæbne er skrækkelig, — — jeg er elendig.

Sitter.

Sitter. (river sig løs) Du skal høre fra mig! (gaaer hurtig bort).

Blondheim. (seer efter ham) Han er vunden.

Femte Optrin.

Blondheim ene.

(Han vender sig langsom om, hans Die falder paa Papirerne, som ligge paa Bordet) Det var mit sidste Haab. — Maatte jeg ogsaa haabe? Er det ikke mit Lod, at see de skønneste Planer, de beste Forventninger tilintetgjorte? — Men det var mit sidste Haab, Frugten af gennemvaagede Nætter, af saa mangen majsomt giennemtænkt Dag, — det var min Moders Helbredelse. Den ædle Kone bærer sin Skiæbne med en Standhaftighed, som ofte bestæmmede mig, naar Mismod og Fortvivlelse vilde bemægtige sig mig, — ogsaa hun haabede alt og jeg maae berøve hende denne eneste Udsigt til en bedre Fremtid, jeg, som selv behøver Trøst! (han tager Papirerne og betragter dem) Det var ogsaa min Stoltthed!

Sixtte

Siætte Optrin.

Blondheim, Reinhard.

Reinhard. (seer ud af Døren) Er han borte?

Blondheim. Hvem?

Reinhard. Der, Vennen? — Tag mig det ikke ilde op, det er et ugudeligt Barn, — han kan umulig være Hans Ven.

Blondheim. Før var han ikke saadan, — Verden har fordærvet ham.

Reinhard. Hans egen Skyld.

Blondheim. Lad os være billige, min Ven.

Reinhard. Jeg dømmes jo ikke, men at sidde sine Forældre paa Halsen, naar han kan gjøre det anderledes, — Sy!

Blondheim. Ungdoms Letsindighed, maa-
ske Forældrenes egen Skyld; hans Hierte er
i Grunden got.

Reinhard. For mig længe nok. — Om
noget andet, hvorfor jeg egentlig er kommen;
— jeg har faaet et Indfald; — den lille Tom-
frue, som saadan i Vreende kommer til hans
Moder —

Blondheim. En fortræffelig Pige, ædel, dydig og medlidende! — Min Moder havde lært hende at brodere, hun blev syg og kunde ikke meer gaae til hende, da kom hun her, gav hende Munterhed, Trøst og Lindring; — at han skulde see, hvor hun sidder hos hende ved Sengen, veed at tale med hende om alt, trøster og opreiser hende, saa hun steise lever op paa nye, naar hun kommer. Nylig bragte hun hende kostelige Draaber, som for lang Tid vederqvægede og styrkede hende.

Reinhard. Det maae jeg dog endelig vide, han fortæller mig det jo tidt nok.

Blondheim. Givr jeg det? Nu ja, hun fortjener det og. — Men, hvad vil han med hende?

Reinhard. Ja, det er dog furig, hvor man mangegange kommer paa et Udsald. — Der tænkte jeg saadan hos mig selv, om hun maaskee ikke kunde være den ubekjændte Haand, fra hvem han nylig fik de Penge.

Blondheim. (estertænkende) Han kan tage Feil.

Rein:

Reinhard. Mei, nei! Hendes Fader er en velhavende Mand, og efter alt, hvad Han har sagt mig om hende, er det vist hende. — Hvad, om Han tog sig Gomsfruen til Hierte?

Blondheim. Hvorledes forstaaer Han det?

Reinhard. Hun har et glat Ansigt og en net Fod, et godt Snakketoi og en fin Tæresskilling; hun er Ham nok heller ikke saa fiendsk. — Tag Han hende.

Blondheim. Kiære Mand, det tør maa-
ske være ham klart nok, men saa længe jeg endnu har min Forstands Brug, vil jeg aldrig tænke derpaa.

Reinhard. Hvorfor ikke? Han er jo heller ikke uden Hoved, seer heller ikke ilde ud: rigtig nok, maatte de hule Kinder først udfyldes, men det er giort med et Par drøie Maaltider. Forsøge det kan Han dog altid.

Blondheim. Og giøre mig latterlig, saa at Drengene paa Gaden skulde pege Fingre af mig? Med hvilket Ansyn skal jeg træde den Pige under Dinene, som jeg ikke har andet at tilbyde, end den Elendighed, der for mig alene alt er trykkende nok? Hellere vil jeg skyl-

de mig selv mit Underhold , eller hensmægte alle mine Dage.

Reinhard. Det er Egensindighed.

Blondheim. Pligt er det, som Nødvendigheden paalægger mig. (det banker) — Her ind !

Syvende Optrin.

De Forrige , en Markør.

Markør. Boer her en Herr Blondheim ?

Reinhard. Her staaer han selv.

Markør. En Herre skrev dette derved oven paa Kaffehuset og gav mig det at besørge. (giver Blondheim en Billet).

Blondheim. Er han der endnu ?

Markør. Han gik ud af Huset med mig og saa ned af Gaden. — Deres Tienere. (gaaer).

Blondheim. (raaber efter ham) Jeg takker.

Ottende

Ottende Optrin.

Blondheim, Reinhard.

Blondheim. (aabner Billetten) Skrevet med Vlyant? — (læser Underskriften) Eitter? — (efterat han har læst) Han vender tilbage til mit Hierte, Hæld mig, han er igjen min! — — Jeg maae til ham, jeg vil opreise ham, maae see behøver han mig! — — Vil han bevise mig en Villighed?

Reinhard. Hundrede for een, — kun ud med den.

Blondheim. Min Moder er svag, der kunde tilstøde hende noget, vil han blive her saa længe, til jeg kommer igjen?

Reinhard. Hiertelig gierne.

Blondheim. (giver ham Billetten) Der læs imidlertid, det vil igjen forsones ham. — (Tager Hat og Stof) Jeg iler, — adis (gaaer).

Niende Optrin.

Reinhard ene, — siden Lovise.

Reinhard. Skade, at det Menneske ikke er en stor Herre, jeg troer, han gjorde den halve

halve Verden lykkelig. — (Gaaer til Sidedøren, aabner den sagte og seer ind) Hun sover — det er og det bedste, hun nyder. Det er dog en skøn Ting den Søvn, man glemmer saa reent al sin Nød, som om man i sin Livstid intet havde udstaaet. Nu vil jeg dog see, hvad Vennen da skriver. (læser) "Skam og Anger nage mit Hjerte: jeg har begaaet en Forbrydelse, hvis Størrelse trykker mig til Jorden; Dit hiertelige Venskab rustede mig, Følelsen af min Gierning rev mig bort fra Dig, saml Din Fatning og jeg kommer til Bekjendelse." — Ordene ere gode, men om det ogsaa er meent saaledes? — Jeg tænkte dog strax, at der stikter noget under: Mennesket spurgte saa hastig, kom mig saa angstelig for: — en god Samvittighed har han siker ikke. (Han lægger Brevet paa Bordet).

Lovise. (banker paa og aabner Døren) Ha, efter Ønske! — God Morgen, Hr. Reinhard.

Reinhard. Stille, hun sover.

Lovise. Desbedre, (gaaer heelt frem) Moderen sover, Sønnen saa jeg gaae ud; — jeg har noget at tale med ham.

Rein

Reinhard. Med mig?

Lovise. Ja, men han maae i Forveien love mig, at han vil være oprigtig.

Reinhard. Ih, hvem kunde afflaae Dem noget? Jeg lover det.

Lovise. Han er her i Huset, kan altsaa bedst vide det! — Jeg begriber ikke, hvorfor Blondheim og hans Moder saa omhyggelig skjule deres Tilstand for mig?

Reinhard. Stolthed er det, troe De mig; gjør han da ikke det samme for mig? Men det lykkes ham ikke altid; hvem der kun har et Par sunde Dine, maa jo see, hvor slet alt staaer til.

Lovise. Jeg frygter, at det er endog værre med dem, end jeg formoder.

Reinhard. Det er meget muligt; mit Hjerte bløder mangegange, naar jeg saadanne maa see paa det og ikke kan hielpe. De veed, hvad for smukke Bøger han havde?

Lovise. Ja vist veed jeg det.

Reinhard. De ere borte, — alle borte.

Lovise. Al det er Skade, — hvorhenne da?

Rein.

Reinhard. Solgte ere de, — Pengene har Doktoren og Apothekeren faaet. — For nylig, — jeg troer, det var for otte Dage siden, — kom han om Aftenen over til mig og saae ganske sørgmodig ud; — først satte han sig ved Vinduet og saae i etvæk paa Gulvet, derpaa gik han igien op og ned og kigede efter Stierne. Jeg mærkede nok, at han vilde noget, derfor rykkede jeg nærmere. Efter mange Omsvøb bragte jeg ham endelig paa det rette Kapitel og saa kom jeg da efter, at han maatte sælge sine Bøger. At jeg tilbød ham, at overlade mig den hele Handel forstaaer sig af sig selv. Derfor var det, han var kommen. Næste Morgen lod jeg dem pakke sammen og bære bort, — da skulde De have seet ham. — De maae vist have været ham meget kiære, for han vendte sit Ansigt bort og de klare Taarer randt ham ned af Kinderne.

Lovise. (tørre sine Øine) O det er ædelt!

Reinhard. Jeg fik med stor Møje tolv Daler for dem, endskiøndt de, som han sagde, havde kostet fire Gange saa meget.

Lovise.

Lovise. Men min Himmel, havde han dog kun ladet mig vide noget derom!

Reinhard. Ja, havde jeg 'det. Den Dag gik det høit til her: min Kone maatte koge og stege, — mener De, han nydte en Bid deraf? — Han gik ud og lod sig ikke see, før det alt var forbi. I mine Levedage har jeg ikke seet ham saa glad, som da jeg fortaalte ham, hvor got det havde smagt hans Moder. (fortrolig) Det vilde dog ikke smage hende.

Lovise. Hvorfor ikke?

Reinhard. Hvorfor? — Hendes Hjer-
tesøn feilede. Om Søzernes Salg har hun ikke faaet nys, men han deroven over har seet det og det bliver tilvisse ikke ugiengieldet.

Lovise. Nei, det bliver ikke ugiengiel-
det, eller Dyd og Ærlighed blive tomme Nav-
ne uden Betydning. — O, at jeg kunde løn-
ne ham!

Reinhard. Himlen velsigne Dem ders-
for, gode Barn, og lad det gaae Dem vel,
saalænge De lever!

Lovise. Han holder vist meget af ham?

Rein:

Reinhard. Saa sandt jeg er en ærlig Mand.

Lovise. Sandsynlig har han og tilgode hos ham?

Reinhard. — Nei, — ikke en Døit.

Lovise. (seer ham skarpt i Ansigtet) Han har løiet lidt i sit Liv, ellers maatte Han kunde det bedre paa sin Alderdom.

Reinhard. De har Ret. — Ih nu, det er en Smaating, som ikke er værd at gibe re Ophævelse for; Husleien for et Fierdingaar: — staaer i gode Hænder,

Lovise. Naar Han kunde tie, jeg vilde nok —

Reinhard. Som en Steen.

Lovise. Betale Ham Summen.

Reinhard. Aha! De har vist og nylig sendt Pengene? — Har jeg giattet det? — Ih nu, De behøver just ikke at blive rød, det er jo intet Ondt; — af det var ret got anlagt; det vil give Dem Renter, Jomfrue, — dobbelte, tredobbelte Renter.

Lovise. Intet derom, gode Mand, sørg Han bare for, at Ingen saaer noget at vide.

Rein-

Reinhard. Jeg er stum.

Lovise. See dog, om hun' er vaagnet.

Reinhard. (seer ind ad Døren, kommer tilbage) Ja hun er.

Lovise. (i det hun gaaer) Run reen Mund!

Reinhard. Hør, — et Ord!

Louise. Nu, det er?

Reinhard. (tager hende ved Haanden, godhiertig) Tag ham!

Louise. (vil tale, besinder sig, — gaaer hurtig i Kabinettet).

Tiende Optrin.

Reinhard, derpaa Blondheim.

Reinhard. Intet Svar er dog og et Svar; han har hende! Det gaaer jo, som paa en Snoer! Om han gir sin Lykke, jeg under ham det: han fortjener det. (Blondheim kommer) Alt igien?

Blondheim. Jeg traf ham ikke. (lægger Hat og Stof bort).

Reinhard. Hun er der.

Blondheim. Hvem?

Rein:

Reinhard. Jomfruen, — frisk, fald
an, hun er tam. Jeg har imidlertid friet paa
hans Begne.

Blondheim. Han har dog vel ikke? —

Reinhard. Saamænd har jeg saa, vel
kun i Spas og langt fra, men hun sagde in-
tet dertil og det er saa got, som et Ja.

Blondheim. (heftig) Det skulde Han
ikke have gjort! — (roligere) han veed min
Mening derom.

Reinhard. Men at være saa blind mod
sin egen Fordeel.

Blondheim. Min Fornuft er min Lov:
jeg tør ikke tænke derpaa, det skylder jeg min
Ere.

Reinhard. Denne Ere?

Blondheim. Er mig hellig.

Reinhard. Vil ikke gjøre Ham federe.

Blondheim. Men betrygger mig for
Fornedrelse.

Reinhard. Betænk vel, hvad Han gjør.

Blondheim. Min Beslutning bliver urok-
kelig.

Rein-

Reinhard. I Guds Navn , som Han vil. (gaaer).

Elleve Op'rin.

Blondheim, siden Lovise fra Kabinettet,

Blondheim. Hun er der; — — Denne mit Hjertes vilde Baaken, denne navnløse Følelse, som giennemstrømmer mig, siger mig, at jeg faaer hende at see. O Lovise! Skæbnen har væltet uoverstigelige Bierge mellem os, hvor tør jeg vove, at tænke paa Dig? — Jeg kan ikke tale med hende, min hele Fatning er borte. — Afsted! (vil gaae).

Lovise. See der, Blondheim! — Veed De vel, at jeg havde stor Lyst til, for fuld Alvor at trættes med Dem?

Blondheim. Skulde jeg have været saa ulykkelig, at fornærme Dem?

Lovise. Fornærme just ikke, men dog saa noget lignende. Siig mig for Himlens Skyld! — er jeg da en Bussmand, siden De stedse kryber i Skiul for mig? De veed, jeg fladdrer saa inderlig gierne — og de Menne-

sker,

sker, jeg gjerne fladder med, ere meget faa: tilsidst er det vel et Under, naar man engang faaer Dem at see?

Blondheim. Tilgiv mig, om jeg ikke vilde forgifte Deres uformærkede Munterhed med mit mørke Lune.

Lovise. Kald Barnet kun stedse ved sit rette Navn, og siig — Griller.

Blondheim. Griller? — Man nægter mig Sysselsættelse, Virksomhed, min Driftighed slappes; — jeg har orgiort min Regning med Lykken.

Lovise. Men min Gud, hvorfor seer De nu alt fra den sorteste Synspunkt? Kunne et Par mislykkede Forsøg saa ganske nedslaae Manden af Hoved og Hjerte? Der gives jo endnu Glæder nok, som vente Dem.

Blondheim. Jeg affiger dem, som den affiger Livet, hvis Hjerte alt en dræbende Brand fortærer.

Lovise. Er da intet i Stand til, at trøste Dem? — De har meer Kummer; — betro Dem til Deres Veninde!

Blond:

Blondheim. Skæbnen binder min Tung-
ge: Tausshed er Pligt.

Lovise. (med Taarer) Arme Mand!

Blondheim. Taarer for mig? — Nei,
jeg er ikke uløffelig, jeg besidder Deres Deel-
tagelse, Deres Venfkab, — i dette Dieblif fø-
ler jeg, at jeg maa være god.

Lovise. Ja, ved Himlen! Det er De.
— Ville De være oprigtig?

Blondheim. Jeg vil.

Lovise. De elsker. — — Ikke denne
Skamfuldhed, eller og jeg maa rødme for Dem.
Ogsaa jeg elsker, — elsker en Mand, som for-
ener alt, hvad Godt Ketsfassenhed og Dyd frem-
bringer. — For ikke at skille sig fra en Per-
son, som er ham dyrebare end alt, nægter
han sig de nødvendigste Fornødenheder, og kæm-
per med Mangel og Næringsforger, ofrer en-
hver lille Glæde for den sønlige Kiærlighed og
synderriver sit Hierte, for ikke at bruge frem-
med Hielp. — — — — — Kiænder De
den Mand?

Blondheim. Jeg kiænder ham ikke.

Lovise.

Lovise. Tilintetgiorte Forhaabninger, mislykkede Planer og Følelsen af sin Tilstand har jaget ham bort fra Menneskene, dyb Tungsindighed undergraver hans Sundhed, hans Kinder blegne, hans Vines Gld udslukkes; — — Kiender De den Mand?

Blondheim. (halv bortvendt) Jeg kiender ham ikke.

Lovise. Eiden da Deres Beskedenhed forbyder Dem, at gienkiende Dem i Billedet, — — — jeg er ikke meer Herre over min Følelse og mit Overlæg — — — Dem elsker jeg.

Blondheim. For Guds Skyld hold dog op! — Min Bestandelseskraft forsvinder, — jeg glemmer mig selv, — hele Verden!

Lovise. Jeg har beregnet alle de Følger, denne Tilstaaelse kan have for mig; jeg har syndet mod Conventionsen, som byder os Fruentimmere, kun at tilstaae os selv vor Kiærlighed: men jeg hader enhver Fordom, som indskrænker mine Fornemmelser — — — og, — taber jeg kun intet hos Dem, er jeg retsfærdiggiort for hele Verden.

Blond:

Blondheim. Denne Tilstaaelse vilde under andre Omstændigheder gøre mit Livs Lykke, — hvad kan jeg sige dertil?

Lovise. Gud veed det, at jeg ingen Værd lægger deri, men med en Beroligelse, som gør mig godt, tilstaaer jeg Dem, at De er den første Mand, som hører dette af mig, som jeg endog kun gav Anledning, til at formode saa megen Deeltagelse af mig. Med Glæde bringer jeg Dem dette Offer af mine hidtil trodsige fulgte Grundsætninger.

Blondheim. Kan jeg tilgive mig, at jeg blev Deres Roligheds Morder?

Lovise. Ikke Deres, min er al Skylden — — De elsker mig. Hundrede Anledninger have forraadt Dem, jeg saa Deres Siæls Kamp, for at undertrykke en Følelse, som jeg med saa megen Fornøielse nærrede hos mig. De flyede mig.

Blondheim. Nej, at vi aldrig havde seet hinanden! For mig er alt forloret.

Lovise. Gustav, min Tid er fort, og meget og vigtig det jeg endnu har at sige. De tør ikke hensesukke Deres Liv i Uvirkksomhed, De

res Vergierrighed, Deres Stræben efter Virksomhed maa igien opleve; — De Gaver, hvormed Naturen saa rigelig udstyrede Dem, skulde ikke unyttig henvisne. De maa vove.

Blondheim. Mit Liv, — alt for Dem! O Lovise, hvad jeg i Tiden skal vorde, er ene Deres Bærf!

Lovise. Lover De mig det?

Blondheim. Ved Gud, — — ved Dem!

Lovise. Got. — — Man har bemærket mig, min Fader har Mistanke, han yttrede den paa en Maade, som forarsagede mig — — vi tør ikke oftere tales ved her.

Blondheim. Hvad De vil, som De vil, — Deres Billede, som uudslættelig staaer for min Siæl, vil oplive mit Mod!

Lovise. De skal give mig Efterretning om Deres Planer og Foretagender, jeg vil trefse Anstalter dertil. — Nu maa vi skilles ad. (hun rækker Blondheim Haanden, deres Læber møde hinanden).

Blondheim. Lev vel.

Tolvte Optrin.

De Forrige, Hochfeld har ved Lovises sidste Ord ladet sig see i Døren.

Hochfeld. Lovise!

Lovise. (seer om, forstærkes, fatter sig hurtig, — med en ædel Siæls Bevidsthed) Jeg kyer ikke Deres Afsyn, min Fader!

Hochfeld. Men jeg Dit; rødme bør Du over Din Skændsel! — Jeg seer, hvad her er foregaaet; (stigende) Optrinet har overrasket mig. (med undertrykt Brede) Jeg er nu ikke kold nok, for at kunne være retfærdig — Kom Lovise!

Blondheim. (som hidtil stod forstenet) Nei, De maa ikke gaae saaledes bort, — Skinnets er imod os —

Hochfeld. Ikke et Ord, min Herre! — Jeg er Fader, — det er mit eneste Barn: da Døden for to Aar siden vilde røve mig hende, bad jeg Gud paa mine Knæ om hendes Liv; gid han havde taget hende, saa vilde jeg prisat Faderhaanden, som reddede hende fra Fordærvelse. — Kom!

Lovise. Hør mig, min Fader, — umulig kan jeg gaae med Dem i den Stemning.

Hochfeld. Hvor maa jeg søge min Datter, i Armen paa en Elendig, som —

Blondheim. Roligere, min Herre, — ved Himlen! Det taaler jeg ikke.

Hochfeld. Denne Trodsen klæder Dem meget ilde; — Verden taler got om Dem, men jeg vil afmaske Dem, min Herre, jeg vil fremstille Dem, som mit Barns Forsørger, min Herres Kærr!

Blondheim. Mand! — Betænk, hvad De gjør! Min Ære er det eneste, som er mit, jeg har intet, uden mit gode Navn; berøver De mig det, saa kunde De engang angre det, og ikke igien med alle Verdens Skatte erstatte det.

Lovise. De misliænder den ædleste Mand, De mishandler ham: — troer De, at Deres Datter kan elske en Uværdig, et Menneske, hun ikke liænder, hun ikke agter?

Hochfeld. Dig blænder Lidenstabel.

Lovise. (mild) Og Dem Fordom.

Hoch:

Hochfeld. Nu da , saa lad dog høre ,
jeg vil fornægte min Følelse , jeg vil prøve. —
Har De Udsigter til et Udkomme , som sætter
Dem i Stand , til at byde min Datter Deres
Haand ?

Blondheim. Ingen.

Hochfeld. Seer Du , uforsigtige Skab-
ning , til hvilken Afgrund Din Ubefindighed før-
te Dig ? Hvad nytter Dig en Romantiskærlig-
hed , som undergraver Din Roe , forgifter Din
Siæls Fred , gjør Dig ulydig , mod den Fader ,
der elsker Dig som sit Liv ? — Og De , min
Herre , hvor kunde De vove , at tænke paa Kiær-
lighed , da de selv —

Lovise. Min er al Skylden , — jeg
kom ham imøde.

Hochfeld. Er det min Datter ? — Men-
nesket er ungt , ogsaa Du har Ungdoms Blod ,
hvad betrygger Dig for et Feiltrin ?

Lovise. Denne Mands Rettskaffenhed , —
min Dyd , Deres Bærk.

Hochfeld. Og hvad kan redde Din Dyd ?

Lovise. Min Stoltthed.

Hoch:

Hochfeld. (bitter) Denne Stoltthed?

Lovise. Grunder sig paa Selvfølelse, der vil bevare mig for Fornedrelse.

Hochfeld. Det er got talet.

Lovise. (ømfindlig) Ogsaa tænkt, min Fader.

Hochfeld. Og det, om Du vil. De ædleste, fasteste Grundsatninger strande ved den farlige Klippe, Lidenkab: jeg har seet Engle snuble og falde, og endskiønt det ikke betog mig min Troe paa Menneskedyd, har det dog gjort mig forsigtig og mistroisk. O min Datter, Du har afvæbnet min Brede, men mit Hierte bløder over den Ulykke, som i Dag rammer mig!

Lovise. Gode, kære Fader, hør mig! Jeg kan ikke taale den Tanke, at synes strafværdig i Deres Dine.

Blondheim. (som hidtil bedøvet har seet ned for sig) Ved Gud, hun er det ikke!

Hochfeld. Hør mig først. — Tidlig iagttog jeg Dit Hierte, jeg bemærkede Dit Hang til Sværmerie, og troede sikkerst at væbne Dig mod Elskov, naar jeg gjorde Dig opmærksom paa det Latterlige derved, og fra Dine første
Har

Nar vænnede Dig til, at omgaaes ligesaa utvungent med Mænd, som med Dit eget Køn. Jeg var Din første Ven, jeg havde ved min Eftergivenhed, ved min ubegrændsede Tillid kigbt mig en Ret til Din Fortrolighed — bøm om mine Følelser, da ander gjorde mig opmærksom paa Dig, da jeg endelig selv overbeviste mig om Dit Forhold. Jeg var for sikker; — De, min Herre, har sammenstyrtet en Bygning, hvorpaa jeg hele Nar arbeidede med Angest og Besymring.

Blondheim. Ret saa, krænkede, fornærmede Fader, paa mig Deres Bebreidelser, — paa mig alene! —

Lovise. Troe ham ikke! De veed, med hvilken Henrykkelse hans Moder stedse talte om ham, at han frasagde sig alt, for at understytte hende. Hun blev syg, — De tillod mig, at besøge hende, — jeg lærte at kende hendes Søn, fandt nu selv det, hun tilforn saa redelig havde skildret, saae ham i enhver huelig Stilling, — jeg kunde ikke nægte ham min Agtelse, mit Venfskab, — — — jeg elskede ham endelig. (Blondheim vil tale, hun falder ham

ham hurtig ind). Efterhaanden bemærkede jeg, at og han følede en Lidenſkab, ſom han omhyggelig ſkiulte, ſom han med ſin Roligheds og Sundheds Fare ſøgte at undertrykke; — han ſnede mit Aſyn og gik af Veien for mig. I Begyndelſen ſmertede denne Udfærd mig, ſiden ærede jeg ham derfor, fordi jeg indſaae Aarſagerne dertil. Jeg troede mig forpligtet til, at holde ham ſkadesløs for alt det Ubehagelige, han havde lidt; — for ſaa Minuter ſiden aabnede jeg mig for ham; — o min Fader, De ſkulde have hørt. — —

Trettende Optrin.

De Forrige, Sitter — kommer ilende, er forbauset ved at ſee Hochfeld; i det han vil tale, gaaer Blondheim ham imøde.

Blondheim. O min Sitter!

Sitter. Ikke denne Godhed, Blondheim! Du ſkal lære at kiende mig. Jeg er Dig her i denne Mandſ Nærværelſe en Tilſtaaelfe ſkyldig, ſom vil opfylde Dig med Uffkye for mig.

Hochfeld. Jeg falder i Forundring, min Herre!

Blond.

Blondheim. Ikke saa, min Ven! (vil tage ham til Siden).

Sitter. Denne Skaansel fortjener jeg ikke, den forhøier min Forbrydelse. (til Hochfeld) Jeg har solgt Dem et Manuskript, hvorfor de betalte mig ti Louisd'orer?

Hochfeld. Ja, det har jeg, og glæder mig, derved at være kommen i Forbindelse med et af vore første Hoveder.

Sitter. Ikke mig gielder denne Noes, — her staaer Forfatteren. (visende paa Blondheim).

Hochfeld og Lovise paa eengang. Er det muligt?

Blondheim. (sagte) Skaan Dig, Sitter!

Sitter. Han betroede mig det, da den yderste Nød tvang ham, til at sælge det. Hans ædle Stolthed hindrede mig fra, før i Dag, at erfare det. Min — — Letsindighed havde styrtet mig i Gield, mine Creditorer trængte paa mig, — — truede, — jeg vidste ingen Udvei, skrev det af, gav det ud for mit Arbeid, — fik Penge, — betalte, — her er Resten, og nu tilgiv mig!

(Ra-

(Kaster en Pung paa Jorden og vil, ile
ud, Blondheim holder ham tilbage og omarm
mer ham).

Blondheim. Jeg tilgiver Dig ikke, for-
di Du derved berøvede mig den Fortieneste, at
give Dig et Beviis paa mit Venfkab, ifald
Du havde skænket mig Din Fortrolighed.

Sitter. (river sig løs) Denne Stormo-
dighed taaler jeg ikke: — lad mig bøde, for
hvad jeg gjorde!

Blondheim. Jeg slipper Dig ikke —
fat Dig her, (bringer ham en Stool) Du be-
høver Stolighed.

Hochfeld. (omarmmer Blondheim) Edle
Mand, jeg har gjort Dem Uret, — tilgiv
mig! De skaaner den faldne Ven, og har der-
ved bygget Dem et Altar i hans Hierte.

Lovise. Er jeg strafværdig, min Fader?

Hochfeld. Ikke strafværdig, — dog ube-
sindig. — — Min Herre, — før kunde jeg
ikke nægte Dem min Afgtelse, — nu ærer jeg
Dem. Deres Skrift gjør Deres Hoved og
Hierte Værd, og giver Dem Ret til de fordeel-
agtigste Forventninger. Jeg besidder ikke saa
megen

megen Formue, som jeg ønskede, for at gøre Dem fri fra alle Forhold med Staten; — søg et Levebrød, jeg vil bidrage dertil, hvad jeg kan og saa ikke nægte Dem min Datter. Modtag imidlertid min Understøttelse; — for Deres Moder vil jeg sørge.

Lovise. (kysser hans Haand) Min Fader, hvorledes skal jeg takke Dem?

Sitter. Du fortjener meer end Verden kan give Dig; — at jeg var reen fra al Brøde, for værdig at fryde mig!

Blondheim. Deres Tilbud er ædelt, stormodigt, men jeg tør ikke modtage det.

Gochfeld. Hvi saa?

Lovise. Er det muligt?

Blondheim. Saa længe endnu et Manddrag er i mig, skal min Moder have mig sin Underholdning alene at takke, det er jeg hendes Angest og Omhue for mig, — for min Opdragelse skyldig. Rolig døde min Fader, da jeg hellig forfikkede ham, ikke at forlade hende, at lade hende nyde Frugterne af alt det, jeg blev ved ham; — endnu er mit Løfte ikke opfyldt.

fyldt. Deres Datters Haand være Lønningen for min Stræben, men indtil da er hun fri.

Hochfeld. Deres Delikatesse er overdreven, — De er uretfærdig mod Dem selv.

Blondheim. Jeg kan ikke anderledes.

Lovise. Det er for meget, — jeg er uden for mig selv!

Fiorteude Optrin.

De Forrige, Reinhard aabner sagte Døren, har en tildækket Tallerken i Haanden, yttre Forundring og sniger sig ind i Sideskabet.

Blondheim. Held mig, at jeg endelig seer mig i en Sirkel af Mennesker, som elsker mig og under mig Got: efter lang Tid er denne Dag for mig den rigeste paa Glæder; jeg skuer tilbage i mit Liv og erindrer mig de kummerfulde Dieblikke, kun for at nyde det Nærværende i sin hele Fylde. Med Lovises Kærlighed, (til Hochfeld) under Deres Veiledning, — ved Din Haand, min Fætter, trodser jeg enhver Skæbne. — Dog, tilgiv, mig kalder en Pligt, som er mig helligere, end enhver

an-

anden: min gode Moder maa tage Deel i min Henrykkelse, naar den skal have Værd for mig. (han vil gaae).

Hochfeld. Ikke saa, Blondheim! vi alle maae være Vidner ved dette Optrin.

Lovise. Og jeg vil kysse Glædestaarerne af hendes Kinder.

Femtende Optrin.

De Forrige, Reinhard, fra Kabinettet.

Reinhard. Hun lader sig ikke holde, hun har her i Værelset hørt alt, har flædt sig paa og kommer herhid — (hurtig tilbage).

Blondheim. Hun er for svag, — jeg skjælder for hende!

(De gaae til Kabinettet, som aabnes, Moderen lader sig see i Døren, styttende sig paa Reinhard: hendes Dragt er meget reenlig, hendes Ansigt blegt, et Smil udbreder sig over samme).

Blondheim. (knæler for hende og kysser hendes Haand) O min Moder!

(Hun

(Hun synker i Lovises Arme, alle trænge sig om hende).

En ny Damedragt, formodentlig i
Indien.

De fleste Læsere af Modejournaler og de indsigtfuldeste Kjændere af Damepynten have længe beklaget, at dette Kjøn, der over hele Jorden er uundtømmeligt i Opfindelser, naar det kommer an paa Prydelser, endnu ikke har havt det Indfald, at bringe Modeforandringen, der nu bliver indskrænket til fedtsommelige Maanedes og Uger, tilbage til Minuter og Sekunder. Jeg mener nemlig, at der burde være mere giebtklig Forandring i Damepynten. Man forestille sig kun de utallige Stillinger, som Mandfolkene's trekantede Hat med ulige Spids kan antage. Hvor forskjellig en Betydning i sin forskjellige Stilling! 1) Med den brede

En-

Ende udad, Kofarden bag, og dybt nedtrykket i det brændende Ansigt, hvormeget Mod viser den ikke, endog der, hvor Solen ikke skinner? 2) Ved Hjørnernes selsamme Stilling mod Verdens Kanter, men mere tilbagekastet, saaledes at den hvide Pande bliver blottet indtil Haartoppen, hvilken fortryllende Liderlighed (man undskyldte dette Udtryk!) omsvæver ikke et saadant Hoved, i Besynderlighed naar den øvrige Dragt, fornemmelig Linnet, i Henseende til Materien, er ulastelig. 3) Sidder Epidsen lige over Næsen, hverken for høit eller for lavt, saa formoder man en ligesaa rigtig sat, og i alt sig steds selv parallel Mand. Men saasnart 4) Epidsen kun i ringeste Maade afviger til Østen eller Vesten *), saa frem-

ly-

*) I dette Udtryk bliver altid Ansigt Meridianens Leie bestemt ved Næsens Stilling. Dette er fuldkommen overensstemmende med den daglige Talebrug. Paa mange Steder i Tyffland siger man om en Hat, der sidder saaledes, at den viser paa halv tolv. Dette Udtryk er laant af Gnomoniken (den Kunst at gjøre Solfiver, ogsaa Ure).

Indser af denne Prøvelse strax en høiere Betydning. Der er altid noget mandligt, positivt deri. Man er sin egen Herre. 5) Stødt tilbage i dette Leie, nærmer Betydningen sig temmelig nær til No. 2. Bliver 6) Spidsen vel over Næsen, og en af Siderne derimod hælber mod Horisonten, saa fremkommer den Stilling, som kaldes Hatten paa det ene Dre. Er Inklinationen stærk, saa er det neppe saa aldeles rigtigt neden under. Den falder i denne Stilling meget ofte ned paa Jorden, og Besidderen, som vil tage den op, ikke sjelden bag efter. Saadant noget kan hændes det ordentligste og parallelste Menneske i No. 3, naar han ikke tager sig i Agt. Vi have ofte bemærket dette hos de braveste Borgere. Det hændes dem sædvanlig i den Tilstand, der hos dem udgør en Overgang fra Søndags-Andagten til Mandags-Andagten. Bliver 7) en Krampe slaaen ned, som ofte skeer om Sommeren, saa opstaaer deraf et Værn og Sirat, fornemmelig for Ansigter, som desuden give En noget at gjætte paa, og for hvilke en Smule

le

le Taage er saare gunstig. Paa dette No. 7 beroer hele Theorien af Damehattene efter gammel Stil; den tomme Pande skjules derved, Sammenligningen mellem smukke Dine, en smuk Mund og dens Tænder bliver uendelig lettet for Betræderen, og over alle disse Herligheder kan tilsidst fra Underforet af Hatten kastes et rosenfarvet Lys tilbage, hvorved intet i Verden forværres. — Har man slaaet Hatten ned foran, saa maae man kun vogte sig for, at Krampen ikke igjen springer halv op, eller vel endog saaledes nedslaaen, 8) kommer til at staa bag; dette fornedrer den bedste Mand, og mangen god Kristen kunde endog ved et saadant Tag over sin Dolk, blive mistænkt for sin Troes Skyld.

Alf Anførte vil Læseren have seet, hvad der kan udrettes ved en bevægelig Dragt. Intet mindre end et heelt Sprog, hvoraf dette neppe er aatte Etamord for Hatten, men som ere meget rige, og have deres egne Bendinger og Figurer, deres egen Prosa og Poesie. Mandfolkene's Dragt har derfor virkelig tabt uendelig meget af sin Betydning ved den

runde Hat. Fordum sammenpressede man vel dens trefantede Forgænger, og bar det tørre Præparat under Armen, men da den ikke blev der, men gik fra een Haand i en anden, saa bad og bandte og truede og charmeerte den med i Verden, som paa Skuepladsen, blev brugt for Biste, og for Præsenteertallerken til Bister, Lommetørklæder, Handsker, eller hvadsomhelst endnu kunne falde af en smuk Haand, og var derfor meget veltalende. Dette er nu alt sammen ligesom tilintetgjort ved den runde Hat. Den er alt for enkelt, og af for saa Ord for den veltalende Verden, hvorfor den ogsaa stælden tages med der, hvor Veltalenhed udfordres. Den er egentlig Sorg, og blev derfor forordum kun baaren i største Bedrøvelse, og altsaa stedse kun en kort Tid. Fornemmelig har Synet af en Mængde Mennesker med den næsten tabt al Interesse for Tilskueren. Det er Intet mere. Pantalons, Spadseerknyp-lerne, og den høie stive Halsklud, ere kun en ringe Erstatning for Triangelen. Beenklæder bliver Beenklæder. De vare, saa længe de eksistere, stedse af saa Ord, og disse taledede de stramme,
me,

me, af Skind, stedsē hidtil bedre end Pantalons. Spadseerknyplen er rigtig nok mere veltalende, men dog kun i visse Sag, Mit og Dit, Menneskerettigheder, Rum og Tid o. d. m. Ved de stive Halsklude tænker man i det høieste engang paa Gabestokken, saa er man færdig. Man begynder virkelig ogsaa igjen paa, at skjære den runde Hat oval, og derved at indføre hos ham Partiskhed mod Verdens Hjørner. Det var et got Skridt, og der lader sig haa be bedre Tider.

Sammenligner man nu dette med vore Damer's (de engelske) Hatte, hvilken Eensformighed nu for Tiden! Som Hatten sidder, saaledes sidder den fra fire om Eftermiddagen til to om Morgen. Er endogsaa Dinenes og Læbernes Spil nok saa mangfoldigt, hvad hjælper det, naar der rundt om Hovedet stedsē bliver liret dertil paa een Streng? Næsten intet er jo foranderligt ved Skabningens Mesterskæppe, end i det høieste, Galoppens Omgjortning, og Robens Flugt ved en hurtig Gang, eller naar der laveres (seiles mod Vinden) eller

der tages Keeb *) i den, naar der løbes i Læ (med Binden) eller skal sættes over en liden Gadedeanal. Var det ikke herligt, at give deres Dragt mere Bevægelighed og derved mere Betydning? Derpaa har man ved et vist Hof **) seet en Prøve, der virkelig overstiger alt, hvad man kan see af den Slags. Det rigeste Sprog forarmes derved og udtømmes.

Damerne bære nemlig der, istedet for de høielige Slæb paa Koberne, et Slags stive Paa-fuglerumper, som begynde ved Hosterne, og stige derfra i en temmelig spids Vinkel ned mod Horizonten. Saavidt man efter Diemaal kan skjønne, var der fra Hosterne indtil Enden omtrent tolv Fod. Naar de gaae over Gaden bære de den i en afværlende, med Rosen-, Sølv- og Perlesfarve stribet Pung, og Enden bæres af Børn, der ikke ere Kjærlighedsguder ulige. Allerede dette lader stort,
og

*) At tage Keeb i Ceilene hedder, at tage en-deel af dem ind, for derved at give Binden en mindre Glæde.

**) Hvor? det vil med Liden kunne siges.

og giver et Haab, der endnu er langt større. Naar de komme i Præsentations-Salen, som er af en uhyre Størrelse, at Exerceerhuset, som jeg paa min Reise igjennem Tyskland har seet i * * * *, flere Gange skulde kunde have Plads deri: saa bliver Halen trukken af Skeeiden, og Damen stiller sig lige over for Tronen, paa et bestemt Sted af det med Marmor udlagte Gulv. Stederne ere rundagtige Fliser af en meget affstikkende Farve, og ligge i det mindste fire og tyve Fod fra hinanden. Flere Damer kan der ikke komme til en Audiens, end der gives saadanne Steder. Jeg stod affides bag Tronen, paa et ophøiet Sted, og havde, i Følge et Patent, der var undertegnet af Hof-Fourererne, Tilladelse at see igjennem det forgyldte Løvværk, som var paa Tronen. Damerne rangerede sig, fire i hver Rader og en quinconce sex Rader efter hinanden. Disse fire og tyve Personer indtog et Rum paa næsten fiorten tusinde Kvadrat-Fod. Alle rede saaledes som de der stode oversteeg Synet al Beskrivelse: de vare som besaaede med Juveler, og som beplantede med allehaande Fiære.

Men

Men alt dette var dog kun Anlægget til Fyrværkeriet. Nu kom Keiseren under en Torden af Pauker og Krigsmusik, og paa eengang begyndte Halerne langsom at bruse op, og Gulvet efterhaanden at forsvinde under Bølger af tusindfarvet Lys. Saasnart Keiseren havde sat sig, og hilset Assembleen med et naadigt Nis, brusede Halerne heelt op, og hver Dame stod midt i en Halvkreds af tolv Allen i Giennemsnit; at sammenligne Dragten af en saadan Halvkreds med Regnbuen, vilde være at forringe den. End ikke engang til Søn for disse Sole af Kolibri's Fiære havde Regnbuen i sin fulde Herlighed været skicket. Alle Farver havde den høieste metalliske Glans, og flere deraf syntes at være virkelig Gld. Efterat de havde staaet saaledes et Minut, begyndte Halerne at vugge sig efter en smeltende Musik, og dreie sig om Middelpunkten langsom, snart paa den ene, snart paa den anden Side; dette gjorde en forundringsværdig Virkning. Sandelig! alt hvad Fyrværkeriet formaaer, er Formørkelse, og alle Farve-Klaverer i Verden ere Mundharper imod en saadan Herlig-

lighed. Som de nu stode, saaledes gik de unge Hofkavalierer igiennem Raderne og gjorde Damerne Cour, og En var endog saa forvoven, at stikke Hovedet igiennem en af Halerne. Damen, som den tilhørte, smilede vel, men man sagde mig, at det havde kunnet bekomme Smaaherren ilde, hvis Keiseren havde seet det. Denne Spøg maa altid bruges saaledes, at den ikke kan sees fra Tronens Midte, og tilmed maa man nøie kjende Damen. Om Halernes Mechanismus og hvorledes de regjeres, har jeg ikke kunnet erfare noget tydeligt. Saa meget er imidlertid vist, at det tildeels skeer ved Knæernes Bøining; thi ved de dybeste Bøininger var den paa det højeste og bredeste. Derhos havde de Hænderne paa Siden i en Slags Lommer, hvori formodentlig Hevelerne vare skjulte. Vi forbigaae her Afskeds-Ceremonien, og anmærke kun følgende. Saasnart Keiseren var borte, lode alle Damerne Halerne falde, traadte tilsammen, og talede parviis med hinanden, og jeg kunde tydelig adskille en vis Rang, for naar en næsten ganske bruste op mod den anden, bevægede

de

de den anden neppe Halen, eller bredte den ud, uden at løfte den fra Jorden, hvilket saae fortreffeligt ud, men skal betyde Stoltthed, og man kan ikke nægte, der var Værdighed deri. Andre, som vare af lige Rang, og havde noget imod hinanden, løftede den høit op uden at slaae den fra hinanden, og det undertiden flere Gange i Ræk. Fornemmelig var det meget tydeligt hos et Par, der ogsaa formodentlig kivedes; thi Halerne gik op og ned, og man kunde umuligen derved bare sig for at tænke paa et Par Skader (vist nok af himmelsk Pragt og Skjønhed.) Med et gik den ene pludselig tilbage, og dreiede sig saa hurtig omkring, at Enden af Halen strøg den anden under Næsen, som hun besvarede med at vende Ryggen til den første og udbrede sin Hale ganske høit fra hinanden. Derved havde jeg den gode Leilighed, at see hvorledes en udbredt Hale saae ud bag fra. Jeg kan just ikke rose Prospektet. Hele Buen var hvid, dog kunde man tydelig see, hvorledes Fiskebenene, hvorved den formodentlig fik sin Stivhed, alle løbe til en Midelpunkt, ligesom Fjærene hos en Daafugl, hvor-

med

med da ogsaa vist nok Foragt, efter almindelige antagne Principer, kan blive udtrykt. Det skulde glæde mig meget, dersom jeg ved denne Efterretning har givet vore Modehandlerinder og Balletmestere Leilighed, til at forskaffe vore Assembler og Theatere en ny Prydelse; thi det vilde en saadan Mode endog stedse være, om og Sirkelfladen ifkun udgjorde den sextende Deel af Lines, og Gjennemsnittene af fire og tyve Fod bleve formindskede til sex, hvorved vistnok det, at kunne slæbe Halen efter sig, ganske ville falde bort. Men allerede en Volante, som ved en Dames Neien udbredede sig til en Glorie omkring hende, maatte frembringe en Virkning, langt ophøiet over min Roes.

Et Fragment af min Kjærligheds-Roman,
tilligemed

Bemærkninger derover i psychologisk og
moralisk Hensigt, af G.

(udaf Mauchart's Repertorium für empirische Psy-
chologie, 1 Band. Nürnberg 1792).

Jeg misundte hende hendes Tilværelse, hendes
Personalitet, alle hendes Forhold, hendes ube-
tydeligste Begivenheder. I Sandhed — det
er mig selv nu næsten ganske ubegribeligt —
jeg misundte hende engang det Fortrin, i Kir-
ken at have et elendigt Malerie for Dine, som
jeg paa mit Sted ei kunde see! Det er umu-
ligt, at en Stemning i Sjælen, uden virke-
lig at være Banvittighed, kan komme den nær-
mere, end min daværende.

Denne Lidenstabs var imidlertid saa leven-
de hos mig, at de mest siensynlige Beviser
paa hendes umisundelsesværdige Tilstand, intet
formaaede derimod. Naar hun gik, nok saa
dybt nedbøiet, misundte jeg hende hendes vel-
lystige Kummer, uagtet jeg saae, hvor usige-
lig

lig hun leed. Men da var hun og uimodsigeligen yndig: Intet Under, at jeg da meest misundte hende hendes Lyksalighed. — Jeg veed ei, om en Elsker nogensinde har forvildet sig saa vidt, at han misundte sin Pige hendes Personalitet; men jeg gjorde det i den høieste Grad. Jeg var mig nu slet ikke det Ønske bevidst, at elskes af hende, men at være hende selv. Jeg kunde ikke bare mig for at meddele hende mine Forestillinger om hendes Lyksalighed. Hun begreb ikke, hvorledes jeg kunde holde hende for lykkelig, jeg begreb det heller ikke; men min Følelse var uendelig stærkere, end alle Fornuftgrunde. Jeg anseer dette Phænomen let at forklare, og forundrer mig over, ei endnu at have fundet det hos nogen uden mig. Min Pige var mig et Ideal af Legems og Sjæls Fuldkommenheder, jeg vidste, hvorledes en Sjæls Fuldkommenhed hænger sammen med dens Lyksalighed; jeg vidste, hvorledes legemlig Skjønhed er en Piges Septer, hvorved hun behersker Ynglinge. Jeg kunde ei indbilde mig, at et Menneske kunde

see

see hende, og dog blive sig selv lig 1). Jeg kunde ikke forestille mig andet, end at alle Ynglinge, som kjendte hende, alle Piger af hendes Sirkel, ja endog hendes Tjenestepiger, Naboer, og hvad som paa nogen Maade stod i Forbindelse med hende, maatte være forelskede i hende. Jeg havde gjerne opofret Livet for et kjærligt Blik af hende. Saaledes, troede jeg, vilde alle gjøre det. Maatte jeg ikke misunde

de

*) Denne og de følgende Bemærkninger ere saaa aldeles tagne af vor Sjæls Inderside, og udtagne af Kjærlighedens Natur, at jeg troer, enhver Elsker, ved nogen Opmærksomhed, vil have Leilighed til at gjøre denne Jagttagelse paa sig selv. Thi herpaa beroer i Grunden den, fra enhver heftig Kjærlighed uadskillelige, Skinsyge, den Frygt, hvormed man i denne Tilstand betragter enhver Mandsperson, som taler med den elskede Pige, endog kun nogle flygtige Ord, og Misundelsen over deres Tilstand, som vel aldrig kan blive Gienstanden for hendes Kjærlighed — i erotisk Forstand, — men med hvilke hun just derfor omgaaes utvungnere og fortroligere, som f. E. Brødre og Søstre.

Maucharts Anm.

de hende? — Jeg overførte næsten min Skin-
syge paa livløse Ting. Blet i hendes Haand
holdt jeg for lykkelig, og min misundelige Fan-
tasi fulgte til hendes Purpur'æber det Vand,
hun drak. Alt hvad hendes Dje saae, blev i
min Forestilling en Helligdom, havde det endog
kun været en Møg! Saaledes var længe min
Tilstand. Ingen Ven hverken kunde eller vil-
de jeg bekjændtgjøre den; den bittere Smerte
var mig alt for sød, til at jeg skulde dele den
med en anden. For hende selv vovede jeg kun
ved Lejlighed at give mig tilkjænde v.d enkelte
Bink, fordi jeg ej kunde holde mig, ikke for-
di hun skulde vide det; thi jeg var alt for be-
skeden, følede mig alt for meget Støv for hen-
des Guddom, end at jeg havde tænkt mig hen-
des Gjenfjærlighed som mulig. — Saaledes
gik det omtrent et Aar: hvor mekanisk maatte
nu allerede min Lidenstkaab være: men hvorledes
havde den ellers ogsaa kunnet overleve følgen-
de Katastrofe? — Her kom nu en Laps,
uden Hoved og Hjerte, udrustet med himmel-
blaa Dine, smækker Legemsbygning, og med
den Tankeløses gode Lune. — Hun elskede ham!

— Ved

— Ved det første Møde havde jeg allerede tilstræffelig seet, at han hørte til en ganske anden Menneskeklasse, end jeg. Jeg havde aldrig faldet paa en Parallele mellem mig og ham! Jeg havde ladet ham fortrække, som en anden af hans Lige, og var da kommen ganske godt ud af det med ham, uden at den Ene havde forårsaget den Anden stor Rummer. Men det var ej Forsynets Billie. — Han blev næsten ligesaa hjerteligen elsket af hende, som hun af mig. I Sandhed! jeg havde nu gjerne bortbyttet min Jeghed med hans, saa meget jeg endog foragtede ham: men — han var ufølsom for alt, hvad den skønne Pige leed for ham. Han behandlede hende ofte uhøfligt og grovt; hun elskede ham kun des inderligere. bejlede til hans Opmærksomhed, medens jeg saa forekommende helligede hende min, imod hendes Billie *). — Neppe kan jeg beskrive min

*) Da Forfatteren aabenbar havde, saavel indvortes som udvortes, Fortrin for sin Person, bliver denne besynderlige Erfaring blot begribelig af den Bemærkning, som jeg troer alt af-

min daværende Sindstilstand. Nu opvakte min fornærmede Stolthed, at see en Uværdig mig foretrukken, mig foretrukken i det eneste Tilfælde, hvor jeg ej kunde see det med Ligegyldighed. Men min Stolthed var et Barn, som intet formaaede mod min Ræmpe- Kærlighed. Jeg tilgav Pigen hendes Bildfarelse; thi jeg vidste, hvor blind Kærligheden er. Jeg ærgrede mig over hans Følelseløshed: Pigen ynkede jeg, og mig ønskede jeg nu kun — Døden!

Ekisynge, Medlidenhed, Brede og Kærlighed kæmpede i min Sjæl. — Kærligheden be-

oftere at have gjort, at Piger, forresten i lige Omstændigheder, — dette beder jeg nøje mærket — ofte elske den mindre, som forekom dem med Kærlighed, end den, som i Begyndelsen ej syntes at bemærke dem, forudsat, at begge have Egenskaber, som kan opvække Kærlighed hos en Pige, uagtet Kærligheden til hiin, naar den dog opstaaer, er varigere, end til denne. Mangel paa Bæmskeligheder paa den ene Side, og deres Opdyngelse paa den anden Side, forklare dette Phænomen.

Mauch. Ann.

beholdt Overhaand. Til Gjenfjærlighed var nu intet Haab mere for mig, uagtet jeg nu ogsaa holdt mig værdig, til at blive elsket*). Nu vovede jeg endelig at tage hendes Haand, at kysse den. Min Forestilling om hendes Aands Fuldkommenheder blev nedstemt. Min Kjærlighed bekom et Anstrøg af Eandselighed. Denne tiltog ved enhver Berørelse af hendes Haand

*) Man bemærke her, i Sammenligning med nogle foregaaende Steder, den skønne og naturlige Overgang fra Forestillingen om en u-maalelig Afstand fra den Elskede, til Forestillingen om at være hendes Kjærlighed værdig. Vigen havde tabt i Forfatterens Øjne, derved, at hun foretrak en Uværdig for ham; han beundrede nu ej mere i hende et Ideal af Aands Fuldkommenheder, tænkte sig ej mere i Forhold til hende, som Støvet til Guddommen. Derved forsvandt ogsaa den uhyre Afstand; han fandt mere Lighed mellem sig og hende; bevidst ved sig selv om sin hæstige Kjærlighed, troede han sig ogsaa værdigere til hendes Gjenfjærlighed, og det saameget mere, da hun elskede en anden, som i hans Øjne stod dybt under ham.

Mauch. Ann.

Haand, og min Lidenſkabs Mechanisme blev ſaa ſtærk, at jeg nu, — med det faſteſte Forſæt, aldrig at nærme mig hende, — ſaasnart jeg ſeer hende, henrives med Magt ſom af en magnetiſk Svirvel, trækker hendes Hænder, og — uagtet den ſtørſte Miſbilligheſe af min Forſtand, uden noget Haab, ja endog uden Ønſket, at berøre hende — finder Belyſt i at ſige hende, at jeg ved hende lider uudſigelig.

Bemærkninger.

For ei ſaa ofte at afbryde min Kjærligheds ſande Roman, eller at gjøre den fjedende, ſparede jeg nogle Bemærkninger, ſom jeg kunde indſætte, og udelod Handlinger, hvoraf jeg kunde have anført utallige, for med mere Korthed at meddele mine Reſultater deraf, ſom Erfaringsſætninger, hvis Sandhed enhver, der elſker eller har elſket, maae prøve.

I) Ogsaa den meſt aandige Kjærlighed grunder ſig paa Sandſelighed. Juſt dette adſkiller Kjærlighed fra det inderligſte Venſkab. — Det vidſte Wieland, da han ſkrev i ſin Agathon:

”Kjærligheden voxer til det Punkt, hvor Naturen vil have den.” — Det erfarer enhver Elskende, som ofte har Leilighed til uden Tilbageholdenhed at omgaaes med sin Pige *).

*) Dette er saa sandt, at herimod endog den Erfaring intet beviser, som enhver Forelsket kan gjøre paa sig selv, at nemlig just da, naar Kjærligheden har naaet den højeste Grad, man da ej uden Væmmelse kan tænke sig den grove Tilfredsstillelse af Sandseligheden eller af Kjænsdriften, Opnaaelsen af det Njemmed, Naturen har havt med Kjærligheden. De hedtsforelskedes Kjærlighed synes efter denne Erfaring gandske aandig, og at være fuldkommen det modsatte af Sandseligheden, og dog er Sandseligheden ogsaa Grundlaget heraf. Vel har den i dette Tilfælde saameget som muligt nærmet sig til det Usandselige, men man betænte kun 1) at dens Oprindelse — det første Indtryk, som frembragte den, — maatte være sandseligt, 2) at Enden paa enhver, endog nok saa usandselig, Kjærlighed, igien er sandselig, fordi enhver Kjærlighed indslutter Ønsket efter en fuldkommen, ei blot aandelig men og legemlig Forening, ja endog efter den grovere Sandseligheds Tilfredsstillelse, omendstønt den hedtsforelskede ej tilstaaer sig selv dette Ønske, og bil-

der

2) Men jo tydeligere Sandfeligheden viser sig, desmere taber Kjærligheden af sit him-

§ 2

mel.

der sig ind, ikke at have det; — og 3) at vore Sjæles Forbindelse med et dyrist Legeme gjør vore Drifters Modification ved dette Legeme nødvendig. "Legemet, siger Schmidt i sin empir. Psych., blander sig i alle, nok saa rene, aandige Drifter, og modificerer dem. Af reen platonisk Kjærligheds-Drifter til aandelig Forening opstaaer saaledes legemlig Kjønsdrift. — Saaledes gaaer selv den mystiske Gudsfrugt over til Drift efter legemlig Forening — ved Berørelse, Kys og Omfavnelse." Paa den anden Side derimod bliver ogsaa Sandfeligheden ved intet saa meget forædlet, som ved Kjærlighed: i den lære vi at beundre vor Naturs Indretning, som i Kjærligheden lærer os det skønne Behiæl, hvorved Mennesket forenes baade med Dyr- og tillige med Aander-Verdenen, og ingen af vore sandfelige Drifter kan modtage saameget aandigt som denne. Skjønheds og Harmonie-Følelser, som have intet tilfælles med Sandfeligheden, som ere blot aandige, og dog nøje forbundne med Kjærligheden, ophøje den til en ægte menneskelig Vidskabs Værdighed, og forbinde den med de reneste Følelser. Vi overføre vor Elskedes moralste Guldkommenhed paa hendes legemlige Fortrin,

mest Trøllerie. Ogsaa det vidste Wieland bedre end jeg, da han elskede den skønne Züricherinde. Jeg vil anføre det fortreffelige Sted af Zimmermanns Ensomhed, hvor han fortæller Wielands Historie: "Hvo som gjerne eftertænker i Stilhed, og har erfaret Kjærlighed, finder i denne uudtømmelige Eftertænkning Kjærlighedens højeste Nydelse. Herder siger, han veed ikke, hvad det er for et asiatisk Folks Mythologie, som saaledes inddeler deres højeste Alderdoms Tidrum: Menneskene, dengang endnu paradisiske Aander, have først i Aartusende elsket hverandre med Blikke, derpaa med et Kys, med en blot Berørelse. Saa stille og høit, og saa uudsigelig ædelt elskede Wieland i sine første og fyrigste Aar et skønt, kjærlighedsfuldt, elskovaandende Fruentimmer i Zürich; thi denne store Aand vidste vel, at Kjærligheds Gemmelig-

trin, og finde hende saa meget skønnere, jo større hine ere. Da vi derimod finde det skønneste Ansigt mindre skønt, det interessere os mindre, og opvækker fiendnere Kjærlighed, saasnart vi deri troe at læse Udtrykket af en lille eller hæslig Sjæl."

Mauch. Ann.

melighed i visse Maader allerede dør i det første Kys, i det første Suk. Jeg spurgte derfor engang dette Fruentimmer: Mademoiselle, naar har Wieland første Gang kysset Dem? Den skønne Züricherinde svarede mig: Wieland kysede mig første Gang ved Enden af det 4de Aar af vort Bekjendtskab — paa Haanden. *)

3) Jo større Hindringer Kjærligheden finder, des stærkere bliver den. Havde jeg strax i Begyndelsen fundet Lejlighed, til at tale alene med min Pige, til at sige hende, at jeg elskede hende, til at røve et Kys fra hende; saa havde jeg sikkert hoppet over den frygteligste Periode i min Kjærlighed. Men Moderens Nærværelse forarsagede hos hende en Tilbageholdenhed, som jeg forklarede mig gandske Falsk. Jeg ansaae hende for en sand Engel, uden menneskelige Svagheder, ophøjet over alle Svagheder. Mit forvovneste Ønske var dengang, at træffe hende alene paa Trappen, at henknæle, trykke hendes Haand

*) Meget skønt siger derfor og Forfatteren af Bogen: "Ueber die Ehe": "Bei Hymens Tempel liegt Kjærlighedens Grab."

Haand til mine Læber, og saa i samme Stilling at bede om Tilgivelse! Andres Exempel lærte mig først, at deres Hænder ikke vanhelliges ved Unglinges Kys. Jeg vovede det ogsaa, og borte var Kjærlighedens qvælende Beundring *).

4) Kjær:

*) Kjærligheden har aldeles det tilfælles med enhver hæftig Lidenstabs, at den vorer stærkere, jo færre Midler den finder til at tilfredsstilles, og føles hastigere og sikkrere, jo hastigere og fuldkomnere den tilfredsstilles. Imod dette strider heller ikke den Erfaring, at undertiden den Elskende, naar han efter en lang standhaftig Udholden i Kjærligheden dog tilsidst enten ingen Gjenkjærlighed finder, eller seer bestandig nye Hindringer af andre lagte i Veien for sin Lidenstabs Tilfredsstillelse, da, fuld af Mishag over dette eller hint, trækker sig tilbage, uden videre at forfølge sit Njemmed, og maaſkee endog bander Kjærligheden. Thi dette beviser intet mod den anførte Sætning. Han elskede desuagtet endnu, og maaſkee hæftigere end før. Til ei længer at elske horer fold Ligegyldighed mod den hidtil elskede Gjenstand. Men her er ei Kulde, her er Brede og Uvillie, en Tilstand altsaa, som, just fordi den igjen er et Extrem, endnu er Kjærligheden langt nærmere, end den kolde Ligegyldighed. Thi saa meget endog disse
Men:

4) Kjerligheden — naar man undtager Sandfeligheden, som Kjerlighedens Grundlag — bestaaer deels i Beundring, deels i Velvillie. Begge disse forstærke hinanden gjensidigen. Beundring alene kan vel ingen Kjerlighed tilvejebringe, thi den er, som Ninon Lenclos siger, den koldeste og ustadigste af alle Affekter. Velvillie kan uden egentlig Beundring, kun med en vis Grad af Agtelse, være tilstrækkelig til Kjerlighed, men den bliver da temmelig sindig (gemåbigt) om den ei ganske uddarter til Sandfelighed.

Mennesker søge at overtale sig til at troe, at de ej elske mere, saa beviser dog netop denne forsættlige Omhyggelighed, at overbevise sig om den forrige Lidenstabs Tilintetgjørelse, — hvilket endnu bestandig forudsætter lidenskabelig Gyselskættelse med dens Gjenstand, — at de endnu kun elske det for meget, og at deres Roligheds Fiende ei er overvunden, men kun lurer i et Baghold, for ved god Lejlighed at bryde frem med des vissere Sejer: Thi der behøves kun en svag Straale af Haab, for igjen at forandre denne Brede til det andet Extrem, til Kjerlighed; I det mindste skete dette i alle de Tilfælde, jeg kjænder.

Maucharts Anm.

hed. Men kommer endnu Beundring til en høj Grad af Belvillie, saa stiger den til en særlig, ganske bedøvende Lidenſkab. Det er ej mere den stille taalende, ſig til Døde harmende, Lidenſkab, ſom blegner Kinden og udſlukker Øjets Gld, ikke en Kjærlighed, ſom Abbelards og Heloises, men ſom en Minona's *), en Elisabeths **), en Werthers, ſom gjør Kinden glødende, Øjet lynende, ſom med brændende Begjærlighed iler ſelv Døden imøde.

5) Naar engang Kjærligheden er vorden mechanisk, naar den har meddeelt vort hele Nervesystem, og maaskee især Hjerneſibrerne en vis Tendents, ſaa kan Beundringen uddøe, og Belvillien fjølneſ, — og Kjærligheden alligevel vedblive. Vrede og Kjærlighed kan endog være ſamlede, ſom det ſædvanlig har Sted ved en ſtærk Skinſyge. — Deraf den Erfaring, hvorpaa jeg kun kjænder eet paafaldende Exempel, at Elſkere kan dræbe deres Elſkede, ei blot i det første Indtrykſ Hede, men efter langt Overlæg. —

6) Skin-

*) I Gerſtenbergs Minona, eller Angelsaxerne.

**) I Rudolph von Habsburg.

6) Skinsygens Grad er altid proportionert med Graden i Kjærligheden. Den virkelig forelskede vil, endog ved den sikreste Besiddelse af den dydigste Pige, ej undgaae Anfald heraf. Udelukkende Besiddelse af denne Æne er de Elskendes karakteristiske Ønske. Jo hedere dette Ønske er, des pluesfuldere er naturligtviis den ringeste Mistanke, at maatte afstaae noget af denne Besiddelse. Jo ømmere Hjertet er, des skarpsindigere er Forstanden i at finde Mistanke, hvor ingen er *).

7) Den

*) Det som især giver denne Skinsyge Oprindelse, Bedvarenhed og Næring, er den, i det foranførte Romanfragment beskrevne, store Afstand imellem Elskeren og den Elskede. — Den hedtsforelskede troer, at der ikke kan gives en Pige, som hans; han paadigter hende Fortrin, og troer virkelig at finde dem hos hende, hvilke, om hun havde dem, maatte have hende høit over alle Dødelige. Deraf følger til samme Tid, paa den ene Side den Forestilling, at Elskerens Værd forsvinder i Forhold til den Elskedes, at han, som Fragmentets Forfatter udtrykker sig, føler sig som Støv for hendes Guddom, — og paa den anden Side den, at en Pige med saadanne Fortrin, en saadan Engel, nød-

7) Den Tanke, at foragtes, er den utaa-
leligste Lidelse for en forelsket, foragtet af Gjen-
standen for hans Kjærlighed! — Thi den hele
øvrige Verdens Foragt rører ham ikke, maaskee
endog glæder ham, naar de mangeslags Baand,
som imod hans Villie endnu fastbinde ham til
hende, derved kan opløses: Men at foragtes af
den, som man ønsker at være alt; den Bes-
vist.

nødvendig maae elstes ligesaa varmt af enhver,
der seer hende, som af ham; saaledes som Til-
fældet var hos Fragmentets Forfatter. — Hin
første Forestilling frembringer nødvendigen Fø-
lelsen af Uværdighed til Gjenkjærlighed, og den
anden lader ham i enhver Mandsperson finde en
farlig Rival; — begge tilsammen maae alt-
saa nødvendig til Slutningen frembringe en
hæftig Skinsyges Lidenstabs, og Frygt for at
miste den elskede Pige, til hvem man ei føler
sig værdig, og som man troer ligesaa varmt el-
sket af enhver anden. — Men da nu de an-
førte Erfaringer finde Sted ved enhver hæftig
Kjærlighed, saa følger naturlig deraf, at og-
saa Skinsyge er uadskillelig fra enhver hæftig
Kjærlighed, og at enhver varmtelskende dermed
vil quæle sig og maaskee ogsaa sin Pige, efter
det Temperaments Anlæg, han har.

Mauch. Ann.

vidsthed, ikke nu at kunde være hende noget! — Meget lettere, meget taaleligere, at see sig ham det af hende; thi Had forudsætter allerede Erkjænnelsen af visse Fortrin, af visse Overlegenheder; Foragt grunder sig paa erkjendt Uværd; Had — paa enkelte Tilfredsstillelser, som lade sig gjøre godt igjen; Foragt — paa fysisk eller moralsk Udygtighed til at kunne bidrage noget til vor Velvære. — Hvor lidt Haab bliver da tilbage for Elskeren! ” Man kan ikke taale Foragt af den”, siger Rousseau, ” som man elsker!” Eller naar han et andet Sted skildrer sin Lidenstabs gradvise Stigen: ” Da jeg begyndte at elske Dem, hvor langt var jeg da ikke fra at see alle de Ulykker, som jeg beredte mig! Jeg sølede først intet uden Ulykken af en haabløs Kjærlighed, som Fornuftten med Tiden kan overvinde; Jeg lærte siden at kjænde en større Ulykke, i den Smerte at misgaae dem”. *Nouv. Hel. 1 P. lett. 3. *)*

8) Fruen:

*) Men netop derfor vil den Elskende ogsaa saa vanskeligt og saa sildig overbevise sig om, at han virkelig er foragtet, tilsidejat og afviist. — Gaa lidet ofte endog de tydeligste Beviis paa Gjen-

8.) Fruentimmer synes mere at kalde
 lere, før de forelske sig, end vi. I det mind-
 ste

Gjenfjærlighed tilfredsstille ham, fordi han al-
 tid endnu føler større Kjærlighed hos sig, og
 saa let han deraf øser den Mistanke, at hans
 elskede Gjenstands Kjærlighed dog altid endnu
 ikke er fuldkommen, saa vanskelig bliver det
 ham dog at troe, at han slet ingen Gjenfjær-
 lighed værdiges, at han er foragtet og fuld-
 kommen afvist. Skjønt siger Schaumann i
 hans Psyche 2 L. S. 546: "Hvad der er
 talende Beviis for den rolige Tilskuer, er det
 ikke for det, at Kjærlighed rørte Hjerte. Tan-
 ken, at have fundet en Gjenstand, som kunde
 forskaffe vor Kjærlighed den saligste Nydelse, er
 alt for sød til at man saasnart og uden dyb
 Smerte skulde kunde give Slip paa den. Mar-
 sagen til Kjærlighedens endnu ikke opfyldte For-
 langende lægger man ikke i den elskede Gjen-
 stand, men i sig selv. Man troer langt fra
 ei endnu at have gjort og opoffret nok for den,
 for allerede nu at torde haabe Kjærlighedens
 Belønning, og kan ei forestille sig det, man
 allerede har gjort og opoffret, ringe nok. Der-
 fore haaber man, ved bestandig vedvarende
 Iver og forøgede Bestræbelser, dog endelig at
 komme til sine Ønskers Maal, og dette Haab
 er uendeligt, som Kjærligheden selv." —

Deraf

ste de forsigtigere blandt dem. Ninon siger :
De beregne altid i Forveien al den Fordeel og
Skade , som deraf kan opstaae for dem , paa det
nøjagtigste , og elske altid avec discernement.
Det er sjelden Tilfældet med os. Jeg veed om
et Fruentimmer af hendes Venindes Mund , at
hun indlod sig i en Kjærlighedsforstaaelse med en
meget uværdig Gjenstand , og blot derfor fore-
trak ham for mangen fortræffelig Yngling , fordi
han alene havde Lejlighed til , paa en , for hende
bequemmere , Tid at gjøre hende sine Visiter.

9) Endnu vil jeg forsøge paa at skrive en
liden Apologie for Kjærlighed. Ikke har jeg
smagt dens Sødheder ; men dens Lidelsers Bæ-
ger har jeg uddrukket indtil Værmen. Og dog
er jeg den ganske god. Jeg ønsker ikke engang
at have udstaaet mindre for den.

Vol:

Deraf kommer det da og , at mange Forelskede,
især saadanne , som have sangvinisk Tempera-
ment , (see Platners Aphor. 2 T. S. 654.) end-
og ved oiensynlige Beviser paa Foragt , dog al-
tid blive bestandige i Kjærligheden , og deres
Elskede troe , og , ofte til de sidste store For-
tred , aldeles ikke lade sig afviise.

M a u c h a r t s A n n .

Voltaire siger: "Den som træffes af Kjerligheds Pilen, han er enten allerede en dydig Mand, eller dog paa Vejen til at blive det." Almindeligen er vel dette ikke sandt, men noget deraf er sikkert sandt. Der gives mandlige Hjerter, som ere ophøjede over Forelskelse, men endnu langt flere, som ere alt for sløve, raae, følesløse, fiendiske, til at de skulde kunde hæve sig til den. Sand Kjerlighed forudsætter altid et Anlæg til Velvillie, en vis Modtagelighed (Receptivitet) for det Skjønne, Harmoniske, Edle: Elske vi det endogsaa i en Gjenstand, hvor det ej er at finde, saa finde vi det dog i den, eller snarere troe at finde det, — det er altid et Beviis paa, at vi have Følelse derfor; jeg troer endog ikke at tage Fejl, naar jeg siger, at vi endog have Anlæg dertil. En stor, ved Erfaring og Philosophie dannet Aand har Universet for Djnene, og i dette beundrer og elsker langt ædelere, renere og lykkeligere det Skjønne, Store og Høje. Men vi maae snuble, før vi kan gaae. Leve-Viisdom bliver os ej medfødt. Vi maae ofte have fejlet, naar vi rigtig skal kunne dømme. — En mere indviklet Bævd af Fejltagelser lader

lader sig vel ikke lettelig tænke, end i en Forelskeds Hjerne. En gordisk Knude af dunkle Følelser, som vanskelig lader sig opløse, naar den ej hugges itu. Men just derved des mere Stof til Eftertanke. Naar Sjelen længe nok har dynget Bildfarelse paa Bildfarelse, Billeder paa Billeder, naar deres Phantomer forfølge den, ved Nat og Dag; saa kan den dog i ensom Stilhed ej afholde sig fra, ogsaa en og anden Gang at oplyse dem med Forstandens Fakkell, for at see, hvad der er Væsen, og hvad der er Skygge. Upaatvivlelig vil meget opvække Væmmelse hos den Forelskede, hvad der ellers skulde indtage ham; upaatvivlelig vil han meget ugjerne sætte sig ud af sin idealske Verden ind i den virkelige. Men Skaden heraf er vist ikke saa stor, som vi indbilde os. Den Interesse, som den Elskende har derved, at opklare sine Ideer, at dreje den paa alle Kanter, at beskue, at undersøge dem, er for stærk for ham til at han skulde kunde undlade det; og dette giver hans Aand en langt stærkere Beskæftigelse, end hans Lexika og Compendier tilbyde ham; thi her arbejder han med Videnskab. I Sandhed det erkjendes ikke, hvor megen formal

Nytte

Nytte dette har for vor Forstand. Og denne formale Nytte er det dog især, som enhver tænkende Mand, hvilken det er at gjøre om sin Aands sande Oplysning, ogsaa ved sine videnskabelige Bestræbelser søger. Der gives saa saa stærke Sjæle, som allerede i deres Livs Morgenrøde, i Kjærlighedens Alder saa stærk tiltrækkes, saa ganske opfyldes af Sandheden, at de, for dens egen Skyld, skulde følge den med Enthusiasmus. Hvor megen Tid bliver da tilovers for os, hvor mange faste sig i Armene paa uædle Fornøjelser, de fleste maaskee befinde sig i en Hjerte-Tomheds Tilstand, hvor intet vigtigt tænkes, foretages og udføres. Nødvendigere er en saadan Tilstand utaaalelig for en virksom Aand, der svæver omkring, søger, finder intet i Verden omkring sig, som kunde opfylde den, — der viser sig for den en quindelig Engel, som den anseer værdig til sin Kjærlighed, den elsker, og den qvælende Kjærlighed er borte. Nu har han altid noget at gjøre, at tænke, at søge, at haabe, at frygte, at nyde, at lide; han elsker endog Kjærlighedens Smerter; han bortgav aldeles ikke sin ulykkelige Lyksalighed for den Følelseløses magelige Apathie.

O i Sandhed! Sjelen vinder i en saadan Tilstand uudsigelig meget i Henseende til sin Kraft storhed. Der gives alt for mange Forhold at sammenligne, alt for mange gode Lejligheder at opsoge, alt for mange Hindringer at rydde af Veien, til at man hos en elskende Ungling skulde berygte en Slappelse i Sjelen. Jeg og enhver veed Exempler, at søvnige, sorgløse, indolente Hoveder ved Kjarlighed ere dannede til muntre, virksomme, opmærksomme Mennesker. Denne Sjelens Intensitet bliver til Færdighed, saa at vi, endogsaa naar Kjarligheds Paroxysmen er ovre, dog aldrig kan existere uden Virksomhed. Dette er i det mindste overeensstemmende med mine og mine Venners Erfaring. Forretninger, som fordum vare mig til Last, naar min Pligt fordrede dem, og som falde mange af mine Bekjændtere besværlige, komme mig nu ganske efter Ønske, naar de ej hindre mig i vigtigere Arbejder. — Det er ej blot Indbildning hos mig, at jeg netop i den Periode, da min Kjarlighed var paa det hæftigste, studerte med største Ulytte. Omendkjønt mange Timer maatte offres til mine bittersøde Phantasier, saa blev dog dette erstattet

i roliaere Timer ved des større Anstrængelse, hvortil Kjærlighed først gjorde mig skikket. Ved at sammenholde min forrige og nuværende Idées masse, og ved Sammenligning med andre, om hvilke jeg ej kunde begribe, at de ved deres lidenskabelige Liv ej skulde have sprunget langt forbi mig, følede jeg, hvormegert jeg ved min Sjels Slaverie havde vundet. — Jeg har en Ven med store Talenter, men med et næsten uovervindeligt Phlegma. Det karakteriserte ham i hans yngre Aar. Men i nogen Tid har han været forelsket, og det har hos ham allerede havt den lykkeligste Virkning paa Legems og Sjels Liv og Virksomhed. Jeg kjænder en stor Mand, som gjerne tilstaaer, at han aldrig havde dannet sig, naar det andet Kjøn i hans Universitets Aar ej havde virket saa stærkt paa ham. Selv den alvorlige Gellert skriver i et af sine Breve, at han, uden Begjerlighed efter at behage Fruentimmer, ikke havde skrevet saameget, i det mindste ikke saa godt. *)

Men

*) Man veed om den berømte Canz, at han i sine Universitets Aar i Begyndelsen var et meget trægt og ufittigt Menneske. I denne Tid for-

Men Kjærligheden virker ikke alene paa For-
 standens, men og paa den moralske Karakteres
 Uddannelse. — Det er sandt, uslækkelig Kjærlig-
 hed har alt bragt mangen god Pige til Menneſke-
 had, og gjort mangen fyrig Ungling til en af-
 gjort Skjelm, som den og har befordret mangen
 Dame og Herre til Daarekisten. Men disse
 Exempler ere forholdsvis altid meget sjeldne.
 Naar Kjærligheden ikke stiger til en unaturlig høj
 Grad, naar den ikke varer alt for længe, eller
 er alt for sandfælig, frembringer den ikke saadanne
 frygtelige Virkninger. Hvilke Exempler paa
 Mod, Fasthed i Beslutninger, og Standhaftig-
 hed ere ikke fremviste af Elskende! Til hvilke
 Opoffrelser var ikke mangen fyrig Ungling, man-
 gen dybt sølende, elskende Pige tilbøjelig! Dette
 giver Sjelen et Eving, som den ved sine Em-

§ 2

beds-

forelskede han sig i en Professors Datter, men
 som gav ham at forstaae, at han ved sin Træg-
 hed og Dovenskab umulig kunde behage. Fra
 nu af anstrængte han alle sine Kræfter, var
 utrættelig flittig, blev derved en af de første
 Lærde ved dette Universitet, og nu gav hans
 Elskede ham sin Haand til Belønning for hans
 Flid.

beds- og Hverdags-Forretninger aldrig havde
erholdt. Dette giver den Færdighed til med
uovervindelig Standhaftighed at sætte en stor
Plan igjennem, og ej at agte paa de Hindringer,
som overalt ville spærre vor Vej. Dette ophøjer
Sjelen over Skjebnens smaa Drillerier, ved
hvilke fløve Ejele opholde sig deres hele Liv,
medens den stærke Mand neppe værdiger dem et
Sideblik. Vi blive ligegyldige mod de mange
tilfældige Forhold, i hvilke vi mod vor Villie
maa staae, uden derved at tabe noget; thi vi
vænnes til, altid kun at have een Synspunkt for
Djæne, at stræbe efter eet Maal, at søge noget
tilkommende, uden at lade os distrahere af det
Nærværende. — Men Kjærligheden vænner os
ej alene til at foragte smaa Drillerier. Jo flere
Lidelser den forarsager os, des mere Kraft til
at taale disse Lidelser giver den os. Ogsaa de
første Lidelser tabe Nyhedens Magt, naar man
har erfaret en ulykkelig Kjærligheds Lidelser. Opos-
frelse lærer Kjærligheden i høieste Grad. Man
forglemmer sig selv, man lever ganske i Gjenstan-
den for sine Ønsker, man hengav saa gjerne sit
Liv for den Elskede, naar man kun blev ledsaget
over i den anden Verden af et velsignende Blik
fra

fra de tilbedte Dine. Saaledes er der ingen Lidenſkaber, ſom, mere end Kjærlighed, føre os ud af os ſelv. Jeg kjænder en Yngling, ſom ſædvanlig ſov langt op paa Dagen; han elſkede — og var en Tidlang hver Morgen allerede Kloffen 4 i ſine Vinduer, fordi han blot ſaae Muligheden i at hans Pige kunde gaae forbi, da hun brugte Brøndkuren. — Alt billiger man, hvad Kjærligheden befaler; alt efterlader man, hvad den ikke billiger. Ved Kjærlighed dannes Mænd, ſom have Mod til med Opoffrelſe af deres Fordeel og Bequemmelighed at befordre Brødreſ Vel. — Paa Kjærlighedens Alter offrer Ynglingen ſine ſtærkeſte Tilbøjeligheder. Hvor mange vare ikke paa Vejen til at blive Slaver af den groveſte Sandſelighed, Spiller, Dranker, Døgnigt. Kjærlighed greb ham under Armen. Det ſom han ikke opoffrede for Verdens Tanker om ſig, det opoffrede han for ſin Piges Dom. Hans Tilbøjeligheder bekomme en uſkadelig Tendents, indtil han er i Stand til at handle efter Fornuſtprinciper *).

Elſke

*) Den yppige Danae bliver ſædeligere ved Kjærlighed til Agathon; Agathon bliver ved Erin=drin=

Elfteren lærer at bøj sig under de Menne-
 skers Luner, som han maae omgaaes med. Hans
 Kjærlighed vænner ham til at være fornøjet med
 alt, naar kun en eller anden Fordeel kan haabes
 deraf. Han bestemmes formeligt af sin Herskerin-
 de, til at han ikke med forekommende Vengstlig-
 hed skulde udforske hendes mindste Luner, og retto
 sig derefter. Forfatteren til et Brev fra Wien
 siger: Søjelighed og Mands Mildhed er et karak-
 teristisk Træk, som man hyppigen finder hos Erjesui-
 ter, som maaskee hidrører fra deres forrige Løfte
 om

dringen om sin dydige Psyche advaret for So-
 phistens Forførelse. Selv Overbeviisninger
 forandres ved intet saa let og saa hastigt, som
 ved Kjærlighed. Thi, siger Wieland i Oberon:
 Stor, o Sandhed! er din Tryllemagt,
 Naar du fra en fjelen Læbe lyder:
 Hjertet, forud i vor Piges Vagt,
 Følger Vinket, naar den Hulde byder
 Et Blik, et Kys af hendes Rosenmund
 Er os den største Overtydning's Grund.”
 Man eftersee ved disse og foregaaende Bemærk-
 ninger ogsaa Schaumanns Psyche, 2. Deel.
 9de Underholdning. — Ogsaa Rousseau var
 aldrig dydigere, end medens hans oprigtige
 Kjærlighed til fru v. Warens varede.

Maucharts Anm.

om blind Lydighed. Hvor meget mere vilde Elskendes blinde Lydighed virke denne Føjelighed! —

Kjærlighed, især uslykkelig Kjærlighed, lærer os, mere end noget andet, taalmodig at finde os i fejlslagne Forhaabninger, ej alt for meget at ærgre sig over forgjeves Arbejde. Hvad maatte det ikke være for en frugtelig Følelse for en uslykkelig Forelsket, naar han, ved at skue tilbage paa sine uopsyldte Forhaabninger, Ønsker, Nøje og Anstalter, ikke kunde lade sig nøje med den Trøst, at hans Legems eller Sjels Kræfter derved ere holdne i Virksomhed, øvede, forhøjede!

Kort, Kjærlighed er den stærkeste Hjee i den menneskelige Sjæl, til at vække og forhøje dens Evner, til at afvende dens Tilbøjeligheder fra smaa Ting, og at give den en Styrelse til noget Større; at sætte Mod og Standhaftighed, Taalmodighed, Mennekelighed, Behagelighed, Kjærlighed til det Skønne, Selvfornægtelse, Anstrængelse, Virksomhed, isteden for Forsagthed, Raahed, Misanthropie, Ligegyldighed for Harmonie og Skønhed, Smaahed og Træghed. Den virker langt stærkere, meerfaldigere, og fordeelsagtigere isærfor den sødelige Karakter, end Vergjerrigheden.

heden. Den som med gode Hoveds og Hjertes
Anlæg kommer i Kjærlighedens Skole, vil i Al-
derdommen endnu glæde sig ved den. —

Damernes Advokat.

Mod Qvindekønnet væbner sig
Hver Stymper, som kan røre
En Pen — Saa plejer Daaren Krig
Mod egen Lykke føre —

Men, Kønne Jordens Halvdeel! jeg
Betræder ei den slagne Vej.

Nej! dersom jeg bevæbner mig,
Det er, Din Krig at føre.

En gjør en Sang: om en Madam,
Der noget længe ligger,
Og gjør, ved Spil og Modens Kram,
Tilfidsst, at Manden tigger.

Men Herre Gud! om nu saa var,
Man veed at Kors sin Nytte har,
Og det er Kønnet ingen Skam
Om Himlen det beriger. —

En væver hele Blade fuld:
Om liberale Qvinder,
Der købe Børn for Mandens Guld.
Men derved Manden vinder;
For Tyvehaand Guld udsat var.;
Men Børnet, som du faaer, du har;
For Faderglæde Perus Guld
Vortbyttet, dog du vinder. —

En pludrer stærkt: om Arrighed
Og diævleblændte Nykker;
En Jesabel, der, evig vred,
Vil Manden slaae i Etykker.
Men først, man kan ei troe Enhver,
Saa, Prygl iblandt et Kiærtegn er,
Og endelig, al Verden veed:
Kun Foden Skoen trykker. —

En dables, som en ussel Kof,
En, som en daarlig Moder,
Der glemmer Gryde, Børn og Kof
For Koller, Bid og Moder.
Men mine Herrer! billig vær!
Thi, da I beiled, hvem af Jer

Har tal't om Gryde eller Kof,
End sige om en Moder?

Saaledes dables Qvinderne;
Men det er Skam at høre,
Hvorledes Moralisterne
Vil Pigerne forføre:
De maae ei valse — Store Gud!
Hvem kunde dandse Natten ud,
Naar ei de raske Dandsere
De fjælnne gjorde øre?

Saa maae de ikke sminke sig,
Ei Skuespil opføre,
Saa maae de ikke blotte sig
Og sig ei Mave gjøre,
Saa maae en lille quik Frisør
Ei kreppe dem, som hør og bør.
Men Moralister! siger mig:
Hvad vil I, de skal gjøre?

Jo, de skal kunne sine Sprog,
Ege, fuge, strikke, spinde,
Og smukt studere Wallings Bog,

Den hæderlige Qvinde,
Og træ'e en ærbar Menuet,
Og spille Thaarups Hymne flet,
Og vente til en Glosebog
Vil gjøre dem til Qvinde. —

O Piger, Piger! dem ei troer!
De vil forlede Eder.
Gaaer fiønt i vise Mødres Spøer
Bevar de bløde Sæder!
At stive Peter ei paa nye
Som Nander sveve om vor Bye.
Troer ei Tilfueren, men troer
En Mand, der jer tilbeder.

Lad eders Kinder vise os
Den Nøse, som ei saarer!
Leer, Smag og sund Forstand til Trods,
I giennem Læsfings Taarer!
Ehi naar, ved borget Yndighed,
Ja ved Gadæser selv, I veed
At røre og henrive os;
Ei I, men vi, er' Daarer.

Bliv Modens Love lydige,
Snart løse, snart i Klemme,
Nu trudner ud paa Siderne,
Nu hovner bag, nu fremme!
Ehi, naar J, reent vanstæbte, er
Lovsjuugne, knæled' for, og fier;
Saa kan man ret den Vælde see,
Som Rønnen fik i Glemme.

Vor Tid Publicitetens er,
Da intet skjult maae være.
Hvi skal da J ei blotte jer
Og lade jer frisere?
Hvi ikke tyndklæd valeses frem,
En Republiks Symbol, hver Lem
Frie, som nye Frankeren, og hver
Forlystet lige være?

J bage, strikke, spinde, sye,
Studere Ballings Qvinde,
Og, som i en beleiret Bye,
J Huset sperres inde,
Indtil en madkær Glose-Vog
Jer slæber til en frydløs Krog

At lave Mad, og sye,
Og føde Børn, og spinde?

Bespotteligt! J hedte jo,
Endog i gamle Dage,
Kun Duffer, spøgede og loe,
Og lod Fiolen flage.

Men nu, da Manden Duffe er,
Nu, nu til Mænd fornede Jer!
Det skal ei skee, det kan J troe
Mens jeg kan Pennen drage.

J. Zetlig.

Til Sofie
Paa hendes Fødselsdag.
(Efter det Svenske.)

Glød Dig i Din Ungdoms Vaar;
unge, lyse Pige! glød Dig:
J de Blomsterkrandsse flød Dig,
Som man strøer, hvor Du fremgaaer.

Blomsterkosten, som i Dag,
— denne Dag der Naret vryder —

Din

Din Beundrer ømt Dig hyder,
O! højmodig den modtag.

Modtag i en Moders Favn,
som saa kjærlig Dig skal trykke,
Ønsker til den bedste Lykke,
Saligheder uden Navn.

Glød Dig, alle glæde sig;
Hver og Een Dig Offer giver;
hele Huset viser Gver
vakre Pige! blot for Dig.

Intet Djeblig forspild:
spøgfuldt, fro Dit Liv henile,
medens Glæder til Dig smile,
det er Lyst at være til.

Tidens Flugt ej standses kan —
snart Du dette Hjem forlader,
snart Du savner Moder, Fader;
snart bli'r Elskeren Din Mand.

Snart, som vaagnet af en Drøm,
tredive er' lagt' tilbage;
Borte er da Fødselsdage,
Fester, Lege og Berøm;

Da den træge Ægteven
skal ej meer Din Højtid prise,
men en Artighed Dig vise
dermed, at han glemmer den.

Derfor, i Din Ungdomskaar,
unge løse Pige! glæd Dig:
i de Blomsterkrandsse klæd Dig,
som man strøer, hvor Du fremgaaer.

J. K. S.

Skueplads.

Da Skjæbnen i det mindste indtil videre har
forbudt Svadas talenrige og fjæktskrivende
Udgiver, at besøge vor Skueplads, da Tha-
lia gaaer frem med sene og temmelig vaer-
somme Skridt, da vi endnu ikke have seet Syn
for Sagen paa den Redelighed og Kyndighed,
Minervas Udgiver selv tillægger sin Supple-
ant, da Theaterartikelen i Iris ikke røber et
Øjensvidne, troer nærværende Anmælder her-
efter

efter saameget snarere at torde give sin Stemme, i Henseende til Skuepladsens Nyheder. Denne Gang vil han ikkun anmeldte, at de gode Forventninger, Mad. Bournonville ved sin Josepha Plum, havde vaakt, end mere ere stegne, ved den fortræffelige Udførelse af Suzo i Figaros Giftermaal. Men desforuden har Theatret gjort end en og det en ogsaa særdeles god Acquisition i Hr. Stephen Heger, (Oversætteren af de to Syskender), som med meget Bifald debuterede første Gang som Figaro i Figaros Giftermaal. Den Frygtsomhed, han den første Aften første Akt igjennem røbede, er langt fra at gjøre ham Vanære. Han har siden spillet Plumpers Rolle: Han blander sig i Akt, hvor især de sidste Scener lykkedes ham godt. At han iilsomt i Hr. Saabyes Forsald paatog sig Rollen, ikke som Debut, er til Undskyldning for de muligen svagere Steder. Som anden Debut har han havt Ernst i Reisen til Byen, men Bedømmelsen heraf opsættes indtil dette Stykke endnu engang er givet.

30 April.

Hvem havde tænkt det!

En moralsk Fortælling.

”Det feilede endnu, at jeg skulde vælge en uffel Doktor til Svigersøn, som om jeg var nødt til at bringe min Datter over Hals og Hoved for Brudekammelen!”

Dette var det Svar, Hr. Valentin, en rig Herremand, gav sin Kone, da hun vilde bevæge ham, til at give sit Minde til deres Datters Giftermaal med Doktor Hugo, en ung Læge, som Hr. Valentin behagede at tillægge Titel af en uffel Doktor, blot fordi han ingen Godser besad, og ogsaa overhoved, som en begyndende Praktikus endnu ingen store Indkomster havde, skjønt man for Resten intet uffelt fandt hos ham. Han var en ung velskabt Mand paa fire og tive Aar, som ved utrættelig

Flid saaledes havde uddannet de af Naturen erholdte Evner, at de, som vare i Stand til at bedømme hans Duelighed, ikke toge i Betænkning, at foretrække ham de fleste gamle Læger, som fandtes i denne Egn. Hans Fader havde ligeledes været en saare duelig og elsket Læge, men som formedelst sin overordentlige Gævmildhed og nogle betydelige Uheld, foruden et anseeligt Bibliothek og en ikke uvigtig Naturaliesamling, ikke havde efterladt sin Søn nogen stor Formue.

Frue Valentin tænkte ganske anderledes, end hendes Hr. Gemal, der bedømte en Mands Fortieneste kun efter hans Indkomsters Størrelse. Hun agtede den unge Hugo ikke alene for hans egne Fortrin, men og for de Fortienester, hans Fader, som Læge, havde gjort sig af hele Familien, og tog derfor hendes Mands Evar saare ilde op.

"Hvor kan du, sagde hun til ham i en meget fortrædelig Tone, være saa ubillig, at tale saa foragtelig om en værdig og duelig Mand, hos hvem ingen, uden du, tør opdage noget ufselt? Og om han end ikke selv besad saa mange Fortrin, som han virkelig besidder, saa
for

fortiente han dog for sin retskaffne Faders Skyld, ham vi har saa meget at takke, vor hele Hviagtelse. Skulde du ikke .alt for ti Aar siden være bleven et Rov for Døden, havde ikke den gamle Hugo dengang taget sig af dig, og ved sin Duelighed igjen gjort det got, som den quakksalverske Justitsraad Vindig, ved hvis Uduelighed din Koldfeber var udartet til en farlig hidsig Sygdom, havde fordærvet? Hvem reddede vor Datter fra Døden, da hun fik de dengang grasserende stemme Ropper, hvori næsten alle Børn døde, som ikke vare saa lykkelige, at have Hugo til Læge?"

Hr. Valentin. Hvor kan du bringe Ting paa Tapetet, som slet ikke høre herhid! Den gamle Hugo, det veed jeg ganske vel, var en brav Mand og en duelig Læge. Han har stedse lykkelig helbredet os, er og stedse bleven betalt derfor af mig, og derfor kan hans Søn for disse sin Faders Bestræbelser ikke videre Fordringer gjøre paa os.

Krue Valentin. Nu i Sandhed, du betragter virkelig en duelig Læge, ham du har dit Livs Bedligholdelse at takke, som en Brænde-

hugger! Kan da den smule Penge, salig Hugo har faaet af dig for sin Umage, sættes i Ligning med den store, ikke med Guld og Sølv betalelige Velgjerning, han har viist dig! Der tales jo ikke, om han kan gjøre lovlige Fordringer paa os, men blot, om ikke Taknemmeligheds Pligt fordrer, at hielppe at befordre hans Lykke, da dette nu staaer i vor Magt og derved tillige vor Datters Lykke kan befordres, saasom hun elsker ham overordentlig, og vist heller ingensteds vil finde en bedre Mand.

Hr. Valentin. Det var en skøn Lykke for vor Datter! En Mand, som ikke kan ernære nogen Kone!

Frue Valentin. Hvad han nu ikke kan, vil han vist i kort Tid blive i Stand til. Han har endnu ikke to Aar øvet Lægekunsten, og hentes dog alt hyppig til Syge, som og stedse ere saare tilfreds med ham.

Hr. Valentin. Men til hvilke Syge? Næsten til ingen andre, end til saadanne, som ikke kan eller vil betale en ordentlig Læge, og som derfor vælge ham, fordi de veed, at han ikke trænger paa Betaling. Jeg giver ikke to
hun

hundrede Rigsdaler for hans hele aarlige Indtægt.

Frue Valentin. Hvor kan du saa nøie beregne hans Indkomster? Men sæt og, at han nu aarlig ikke skulde have flere Indkomster end du har sagt, saa er dog dette vist, at hans Indkomster i Fremtiden hvert Aar maae formere sig, da han nu alt har langt mere at gjøre, end mange Læger, som alt ti og flere Aar har øvet deres Kunst. Men at en Læge, som søges meget, om han end ikke besidder nogen Formue, meget godt kan ernære en Kone og Familie, beviser blandt andre allerede salig Hugos Exempel, som hverken af sine Forældre, eller ved sit Giftermaal havde faaet nogen Formue, og dog af de blotte Indkomster, hans Kunsts Udøvelse skaffede ham, ret beqvemt kunde ernære sig og Sine og endnu desuden rigelig understytte sine fattige Slægtninge.

Hr. Valentin. Men hvad har han da med alle disse Indkomster efterladt.

Frue Valentin. Et stort Bibliothek og en smuk Naturaliesamling, uden at tænke paa de øvrige Ting af Værd.

Hr.

Hr. Valentin. Ei! det vil sige ret meget! Jeg har seet store Bibliotheker bortsælges ved Auktion, hvoraf, efter Omkostningernes Fradrag, neppe udkom tusende Rigsdaler; og for Snegle, Muslinger, Sommerfugle, og andre slige Snurrepiberier, som man finder i Naturaliesamlingerne, pleier man for nærværende Tid, da Verden er bleven fløgere, heller ikke meer at kaste saa mange Penge ud af Vinduet, som forhen.

Frue Valentin. Derom vil jeg ikke indlade mig i nogen videre Strid med dig; thi vi begge ere vel ikke de Folk, som kunne rigtig bestemme et Bibliotheks og en Naturaliesamlings sande Værd. Salig Hugos Efterladenskab maatte og være nok saa ringe, saa havde dette dog ingen mærkelig Indflydelse paa Hovedsagen, hvorved det kun især kommer an paa, om man kan ansee den unge Hugo for en Mand, der er i Stand til, i det mindste med Tiden, at ernære en Kone.

Hr. Valentin. Ja, med Tiden! Det var noget fortræffeligt! Den, som vil være min Svigersøn, maae alt nu være i Stand til at ernære en Kone, eller og opgive alt Haab om mit Minde.

Frue

Frue Valentin. Vil du da med den anseelige Formue, som er bleven dig til Deel, intet give din Datter, og det din eneste Datter, til Medgift ved hendes Giftermaal?

Hr. Valentin. Stor vil Medgiften ikke være. Saa længe jeg lever, behøver jeg selv det lidet, jeg har, til min Underholdning.

Frue Valentin. Hvor kan du tale saaledes, uden at gjøre dig skyldig i den største Usandhed! Vi behøve ikke den femte Deel af vore Indkomster, og om du nu og gav din Svigersøn den tiende Deel af samme, som et Tilskud, saa beholdt du dog stedse endnu nok tilovers, for bestandig at forstørre din Formue.

Hr. Valentin. Deraf bliver intet! Kort: jeg giver paa ingen Maade mit Minde til vor Datters Giftermaal med den usfle Doktor, som endnu ikke kan ernære nogen Kone, og derfor søger en Kone, som skal ernære ham.

Da Frue Valentin saa, at alle hendes Grunde intet udrettede, men at hendes Mand dog ikke kunde frembringe nogen anden Indvending imod Hr. Hugo, end hans endnu saare ringe Indkomster: saa ansaae hun det ikke for
raa=

raadeligt, længere at fortsætte denne Samtale. Hun opmuntrede derimod de to Elskende, i til endnu nogle Aar at have Taalmodighed, og Hugo, som kunde forlade sig paa sin elskede Vilhelmines — thi saa hed Gomsfrue Valentin — Trost, billigede endog Moderens Raad, ihvorvel sammes Efterlevelse faldt ham meget suur, en Tidlang ikke at lade sig see i deres Hus, for ikke endnu mere at forbitte Hr. Valentin! For og at kunne gjøre sig sin Vilhelmine ret værdig, besluttede, endnu nogen Tid at reise, og udenlands at skaffe sine medicinske Kunnskaber en endnu større Fuldkommenhed. Han solgte derfor en Deel af det af sin Fader arvede Bibliothek, tilligemed de Naturalier, som let forværres. Ved dette Salg fik han saa mange Penge som han behøvede til Reiseomkostningernes Bestridelse.

Overalt, hvor han en Tidlang opholdt sig, erhvervede han sig ved sin Opførsel, og ved sine udbredte Kunnskaber de fornemste og meest berømte Mænds Agtelse. Det vilde heller ikke være blevet ham vanskeligt, hos Udlænderne, af hvilke han erholdt meget anseelige Tilbud, at gjøre sin
Lykke,

Lykke, naar ikke Kjerlighed til hans Fædreland, og især til hans Vilhelmine, havde holdt ham fra at modtage de fordeelagtigste Tilbud af denne Art.

Den flittige Brevverling, hans Elskede underholdt med ham, lindrede i nogen Maade Smerterne, som Eklismissen fra hende forarsagede ham; og han skulde, trods Længselen efter hendes Selskab, endnu nogle Maaneder have opholdt sig udenlands, for endnu længere at føre sig til Nytte en vigtig Leilighed, til at indsamle medicinske Erfaringer, naar ikke den Efterretning, at Hr. Valentin vilde tvinge sin Datter til et Giftermaal, havde kaldt ham tilbage.

”Kom endelig — skrev hans Vilhelmine ham til — ifald Deres Kjerlighed til mig ved den lange Frastand ikke har lidt nogen Forandring, saasnart muligt igien tilbage, hvilket og er min Moders længselfuldeste Ønske, for at redde mig af et Menneskes Hænder, som min Fader, trods alle min Moders og nogle Venners grundede Indvendinger, med Magt vil paatrænge mig til Brudgom. Uden Tvivl kjender De Baron von Turak, som boer kun et Par Mile fra

fra os. Han er en gammel Pebersvend paa to og fyrrethve Aar, og de, som novie kjænde ham, veed ikke, om de skulde ansee hans Siæls Hæslighed, eller hans Legemes Hæslighed for størst. Til min største Ulykke er han overordentlig rig, og hans Rigdom er og den eneste Aarsag, som har bevæget min Fader, til at laane Dre til hans modbydelige Tilbud. Jeg er fast overbevist om at han ikke besidder en Gnist Kjærlighed til mig, men passer kun en Forbindelse med mig, fordi han veed, at jeg er en rig Mands eneste Varn. Thi han elsker intet uden Penge, og er dog ikke i Stand, til at gjøre den ringeste fornuftige Brug af Penge.

Endnu engang, Kæreste Hugo! Kom endelig hurtig tilbage, isald min Sundhed og mit Liv ikke er Dem ligegyldig. Min Fader, som nylig ved en Person, jeg ikke havde tiltroet et saadant forræderisk Sindelag mod mig, har opdaget vor Brevverling, vil endnu før Deres Tilbagekomst have min Forbindelse med den modbydelige Baron Turak fuldbjrdet. I Gaar sagde han mig i en truende Tone, den jeg endnu aldrig før har hørt af ham, at han ikke tilstod mig

mig længere, end fire Uger Betænkningstid, og at han paa ingen Maade vilde lade sig bringe fra sit Forsæt ved min Ulydighed og ved min Haardnakkenhed. Mine Bønner og Taarer rørte ham ikke det mindste, men opbragte ham kun endnu mere mod mig. Bred vendte han mig Ryggen og forlod mig med en hæftig Gjentagelse af sine Trusler.

Jeg skjælver for Enden af disse fire Uger, og er vist af Angest dødsens, ifald De, Kjæreste Hugo, ikke hurtigen kommer tilbage, og hjælper min Moder at gjøre Anstalter, før denne korte Tid er udløben. Delinquenten i vort Nabolag, som næste Maaned skal radbrækkes, føler vist ikke saa megen Uroe og Angest, som jeg. Thi naar der tilstededes mig Frihed, at vælge mellem Døden og den væmmelige Turak, saa vilde jeg uden Betænkning give den første Fortrinet.

Sil derfor, bedste Hugo, og forbarm Dem over

Deres troe og elskende
Vilhelmine.

Den

Den Bessrivelse, den stakkels Vilhelmine, en fortreffelig og yndig Pige, i dette Brev gjør over sine Lidelser, var virkelig heller ikke overbreven. Hendes Sundhed leed overordentlig, og jo nærmere den Dag anrykkede, paa hvilken Faderen med Magt vilde sætte sin Hensigt igjennem, desmere forværredes hendes Tilstand. Forgjæves forestillede Moderen sin Mand og Baron von Turak denne hendes Datters sørgelige Forsatning, for at bevæge dem til Eftergivenhed. "Det er Egenfindighed; det er Forstillelse," var den haarde Faders trodsige Svar, der aldeles vilde have sin Billie efterlevet, og ikke engang vilde tilstaae en kort Forlængelse af den af ham fastsatte Termin.

Hugo havde ufortøvet ved en Stafette besvaret sin Vilhelmines Brev, og deri bestemte Tiden da han omtrent kunde komme. Men til Ulykke var dette Svar ligesom hans foregaaende Brev blevet opsnappet af Hr. Valentins Spioner, og af dem desuden udspredt den opdigtede Efterretning, at Hugo var død i Italien af en lidelig Feber; hvorover den stakkels Vilhelmine, som denne Efterretning, da hun intet Svar fik
fra

fra sin Elskede, forekom ikke usandsynlig, blev ganske trøstesløs.

Adskillige Pengesager nødte hendes Fader, til paa nogle Dage at bortreise. Ved Afskeden sagde han til sin Datter, at han endnu før den hende til Betænkning bestemte Termin ganske vist vilde igien komme tilbage, og at Dagen derpaa hendes Forlovelse med Baron von Turak uden Modsigelse skulde gaae for sig. Alt dette virkede saaledes paa den lidende Vilhelmines smukke Hierte, at hun af Svaghed blev senge-
liggende. Moderen, som denne hendes Datters Tilstand forekom meget betænkelig, lod sin sædvanlige Læge hente fra Staden, men, efterat han havde seet den Syge og følet Pulsen, gav han blot ved at trække paa Skuldrene sin Mening om hendes Tilstand tilkjænde. Om Natten for-
værredes hendes Sygdom saaledes, at Valentin, der henimod Dagens Anbrud kom tilbage fra sin Reise, blev modtagen med et ynkeligt Skrig af sine Folk, og fandt sin Datter uden al Kælelse og Bevægelse.

Bed dette Syn blev den hidtil saa haard-
hertede Valentin, som Samvittigheden efter-
tryk-

trykkelig maatte bebreide dette Barnemord, saa rørt at han faldt i Asmagt, og maatte bæres som halv død i sit Værelse.

Da han ved Lægens Hjælp igien var kommen sig, udbroød han i de lydeligste Klager, forbandede ikke alene Baron von Turak, men og sig selv, at han havde været saa ugudelig, for at søge denne Uværdige at behandle sin Datter saa ilde, og derved styrte hende før Tiden i Graven.

Da han næsten stedse fik nye Anfald af Besvimelser, hver Gang han gik ind i det Værelse, hvor den affjælede Vilhelmine laae, og han heller ikke lod sig afholde fra idelig at besøge dette Værelse, uagtet han for sin store Svagheds Skyld maatte lade sig lede; saa raadede Lægen, som var bekymret for selv denne trøstesløse Faders Liv, at haste med Datterens Begravelse, for at hans Affekt og hans Sygdom ikke stedse skulde erholde nye Næring ved Synet af hende. Efter to Dage blev hun og virkelig under et meget talrigt Følge baaren til Graven, men hendes Fader var endnu saa svag, at han ikke kunde bisvaane Ligbegængelsen.

Hugo,

Hugo, der intet anede om alle disse sørgelige Begivenheder, havde strax efter Vilhelmines Indbydelse, foranstaltet sin Afreise, endskiønt han befandt sig paa et Sted, hvor han endnu kunde have indsamlet mange og vigtige Erfaringer til sine Kundskabers Forøgelse. Han vilde og formedelt den Hurtighed, hvormed han reiste, endnu i god Tid være kommen til Rindal, hans Elskedes Opholdssted, isald han ikke, da han maatte gjøre en Deel af sin Reise til Bando, i fem Dage var bleven opholdt af Modvinde.

Efterat han havde naact Grændserne af Rindal, opvakte Ringningen med alle Klokkerne hans særdeles Opmærksomhed, som blev endnu højere spændt, da han langt horte sinede en saare højtidelig og talrig Liigbegængelse, hvoraf han alt kunde slutte, at Liget ikke var nogen simpel Person. Men med hvilken Forsærdelse erfarer han nu paa sit Spørgsmaal den sørgelige Efterretning, at Hr. Valentins eneste Datter blev stædet til Jorde.

Strax lod han Bognen holde, for at stige ud, og gik med største Til igjennem nogle Haver og Tvergader, for endnu at indhente Risten.

Man

Man var just i Begreb med at nedsænke samme, da Hugo naaede til Graven, og indstændig bad om at Kisten maatte aabnes, at han endnu engang kunde see sin elskede Vilhelmine.

Med Nød og neppe fik han ved en af Ligeberernes Godhed, som kjendte og agtede ham, sin Bøn opfyldt. Han kunde ikke holde sig fra, endnu engang paa det ømme at omarme sin afsjælede Vilhelmine. "Men for Himlens Skyld! — tiltalede han de Omstaaende, da han ingen Liigbestaaffenhed havde bemærket hos hende — for Himlens Skyld, hvilken grusom Beslutning har I fattet, at begrave en Person, som endnu ikke har et virkeligt Ligs Kjændetegn, og sandsynligvis kun ligger i en meget stærk Besvimelse!"

"Det er umuligt — svarede Lægen, der stod som Ligsfølger ved Graven — jeg har været tilstede ved hendes Død og er siden den Tid heller ikke endnu kommen tilbage til Staden. Jeg har nu alt over tredive Aar praktiseret og tit nok haft Lejlighed til, at iagttage Døende, og at lære kjende dens Kjændetegn."

"Derom vil jeg — svarede Hugo — aldeles ingen Strid begynde med dem, min kjære
Hr.

Hr. Doktor, men kun af de tilstedeværende Her-
rer, som ere nærbeslægtede med Gensfrue Vas-
lentin, udbede mig Tilladelse, til at gjøre et
Forsøg, for med Visshed at kunne bestemme, om
Fruentimmeret virkelig er død, eller ikke. Det
anseelige Sørgegesellschaft vil vist finde sig i det korte
Ophold med Begravelsen, hvilket ikke skal vare
et Kvarteer."

Uden Banskælighed samtykkede samtlige Sør-
gepar i dette Ophold med Begravelsen, og Hugo
ilede nu tilbage til sin Reisevogn, hvorfra han
hentede et lidet Apothek, som han stedse plejede
at føre hos sig. Ved Hjælp af nogle anvendte Mid-
ler bragte man det snart saavidt, at den for død
anseete Vilhelmine ig'en slog Øjnene op og be-
gyndte at drage Aanden. Da de nærmeste Par-
sels bemærkede dette, saa lode de strax, som
Hugo forlangte til sit Forsøgs Fulbendelse, Ri-
sten bære hen i det nærmeste Huus, og sendte et
Bud til Moderen, som og med den største Til-
indfandt sig, og snart havde den Fornøjelse, igjen
at tale med sin Datter.

Saa snart Hugo mærkede, at Vilhelmine
alt var i Stand til, igjen at kjænde de omstaaende

Personer, holdt han sig langt fra hende, at ikke et for hæftigt Glædens Udbrud skulde blive hende farligt. Moderen maatte først efterhaanden forberede hende, førend Hugo viste sig for hende, og dog forårsagede det første Syn af ham hende en liden Besvimelse, men som ikke varede længe. Faderen havde man endnu ikke ladet vide noget om denne lykkelige Gjenoplevelse, især da den gamle Læge der saa hurtig var bleven gjen-dreven af den Unge, igjen med megen Tillid paastod, at samme ikke skulde være af nogen lang Varighed. Men da den gjenoplevede Vilhelmines Kræfter sjensynlig tiltoge, saa at man mod Altsenen igjen kunde bringe hende i sit Værelse; gik Moderen forud, for efterhaanden at bibringe den syge Valentin dette glædelige Budskab. I Begyndelsen vilde han ikke troe Sagen. Men da han saa Vilhelmine komme for hans Seng i samme Klæder, hvori man havde lagt hende i Kisten, og af hende selv hørte en kort Fortælling om hendes Oprækkelse, var han ganske ude af sig selv af Glæde, faldt hende om Halsen og bad hende veemodig om Forladelse for sin uventlige Adfærd, tilføjede og den Forsikring,

at

at der ikke igjen skulde blive tænkt paa den uværdige Turak.

Denne kjærlige Adfærd og hendes Faders frivillige Løfte var en nye Styrkelse for Vilhelmine, tillige, da Hugo, der i Begyndelsen ikke vilde lade sig see for ham, paa hans gjentagne Begjæring ligeledes kom frem for hans Seng, og maatte modtage hans med Taarer ledsagede Tak.

Hugo blev saalænge i Rindal, indtil Vilhelmine var uden Fare. Faderen fortsatte vel sin kjærlige Adfærd mod ham, men sprang altid den Punkt, som angik Datterens Giftermaal forbi med Tavshed, og Vilhelmine selv erholdt vel ofte det gjentagne Løfte af ham, at han hverken vilde tvinge hende til en Forbindelse med Baron von Turak, eller til noget andet Giftermaal; men dette Løfte blev dog aldrig udstrakt til hans Minde til en Forbindelse med hendes elskede Hugo, hvilket synes hende meget betænkeligt. Men Hugo betog hende alle hendes Betænkeligheder, og forestillede hende, at han jo endnu ikke havde gjentaget sin Begjæring om hendes Faders Minde, og altsaa heller ikke kunde

undre sig over, at hendes Fader gjorde ligesom han, og gik denne Punkt forbi med Tarsshed. "Deres endnu ikke faste Sundhed, Kjæreste Vilhelmine, blev han ved, og min nuværende Forsætning gjøre os det ikke raadeligt, at ile med vor Forbindelse. Vi ere begge endnu unge, og jeg staaer desuden, som De veed, i den Mistanke, at jeg blot søgte en Kone, som skulde ernære mig, da jeg selv endnu ikke kunde ernære nogen. Men jeg haaber, at jeg snart vil være i Stand til at befrie mig fra denne Vebreidelse."

Modern billigede dette Forsæt, mod hvilket Vilhelmine heller intet fandt at indvende. Hugo, som alt hans Elskedes Kuur havde skaffet en stor Ansæelse, var snart derpaa igjen saa lykkelig, i et Par Uger at hjælpe en af alle Læger opgivet Syg til sin Sundhed. Han fik derfor i kort Tid saa meget Tilløb, at det i nogle Maaneder ikke var ham muligt at komme til Rindal, og han vilde maaskee endnu længere have udsat sit Besøg, naar han ikke havde faaet en skriftlig Sundhedsbrev fra Vilhelmines Fader selv, som ret vilde højtideligholde sin Datters Fødselsdag.

Vilhelmine, som Faderen, for at gjøre hende en hemmelig Glæde, intet havde sagt om denne Indbydelse, blev derfor paa den behageligste Maade overrasket, da hun paa hendes Fødselsdag strax ved Frokosten saae sin Hugo. Saa snart Gjæsterne havde forsamlet sig og vare i Begreb med at sætte sig ned, tog Vilhelmines Fader hendes Elskede ved Haanden, med de Ord: "Nu hvad tænker De vel om mig, bedste Hr. Doktor, at jeg endnu ikke har vlist mig i mindste Maade taknemmelig for den mig og min Datter beviste overordentlige Velgjerning. Med Guld og Sølv lade saadanne vigtige Velgjerninger sig ikke tilstrækkelig belønne. Naar De endnu nærer samme Tanke til min Datter, som De ellers nærede til hende, saa tilegn Dem Besiddelsen af hendes Person selv, da De desuden hertil har den største Ret."

Hvad Vilhelmine, hvis Haand Faderen selv lagde i Hugos Haand, følede derved, behøver jeg vel ikke først at fortælle dem, for hvem disse Glæde ere bestemte. Frue Valentin, som denne hendes Mand's uventede Artighed ligeledes forarsagede en overordentlig Fornøjelse, besvarede

gede Anstalter til Brylluppet i saa faae Uger, at de to Elskende ikke havde Aarsag, at klage over deres Lykkes Forhaling.

Dagen efter Brylluppet foreslog Hr. Valentin en Vistrelse til et ikke langt fra Rhindal i en af de skønneste Rhin-Egne liggende Landgods, som ligeledes tilhørte ham. Dette Landgods skænkede han sin Svigersøn, hvortil han alt forud hemmelig havde gjort alle nødvendige Anstalter, og satte derved sin Kone og sine Børn paa nye i Forundring.

Det unge Egtepar førte et overordentlig lykkeligt og behageligt Liv. Hugo satte sig ved sin Duellighed og de Cyas samvittighedsfulde Oppasning i en saadan Anseelse, at man alt i langt bortliggende Egne, hvorthen han ikke selv kunde komme, i det mindste forlangte hans Raad. Ved meer end et Hof vilde man have ham til Livlæge. Men han afflog lang Tid alle slige Tilbud, for ikke at komme for langt fra sine Svigerforældre. Dog da de franske Uroligheder udbrød ved Rhin, modtog han et fordeeltigt Tilbud som Livlæge hos en Fyrste, og solgte endnu til rette Tid det af hans Svigerfader erholdte Landgods

gods. Pengene derfor forøgede han med en anseelig Sum, som han alt havde samlet sig, og kjøbte sig derfor ikke langt fra sin Fyrstes Residens, hvor han ligeledes maatte opholde sig, en anseelig Herregaard i en bjergig Egn. Hans nye Landsherre, som han strax efter sin Ankomst havde helbredet fra en dødelig Sygdom, skænkede ham til Beviis paa sin Erkjændtlighed, et saare skjønt, med et herligt Huus og store haver forsynet Landgods, som Hugo stedse plejede at kalde sin Kones tilkommende Enkesæde, fordi hun helst tilbragte sin Tid her.

De herlige Egne ved Rhin, som Hugo havde forladt, bleve nu oversvømmede og ødelagte af de Franske og andre Krigsfolk. Hr. Valentins Huus og hele Rindal blev af de forbittrede Franskmænd stukken i Brand og udplyndret. Samme Skjæbne havde og Valentins øvrige Besiddelser, som laae i denne Egn. Hugo, som ved et ridende Bud blev underrettet om sine Svigersforældres Ulykke, begav sig strax paa Vejen for at afhente dem. Da han nu besad to anseelige Landgodser, og ikke behøvede eet til sin Underholdning, da hans Embede og hans

Kunsts

Kunsts Udvælgelse alt gav langt mere af sig, end han behøvede til sine Udgifter, saa gjorde han sig den Fornøjelse, at gjøre sin Svigerfader en Gave med den Herregaard han havde kjøbt sig.

"Store Gud! — udbrød Frue Valentin, da hun var ene med sin Mand — hvo havde tænkt, at den usle Doktor, som Du ellers stedse plejede at kalde ham, engang endnu skulde blive vor Velgjører, og vilde gjøre langt mere for os, end vi kunde gjøre for ham!"

S a n g

paa en Venindes Fødselsdag.

Ædle vi komme
glade Din Dag ihu:
tit den os fryde,
signet, som nu!

Som Rosenduft er Livets Vaar,
og hastigt Rosenduft forgaaer:
een Middag knap tilbagelagt,
og Blomsten aander svagt.

Ædle,

Ædle, vi komme
glade Din Dag ihu:
tit den os fryde,
signet, som nu!

Med Ræmpestridt fremvandler Tid
nedtræder Ungdom, Skjønhed, Vid,
og Smigrerskaren leer derad,
som nys med Suf tilbad.

Ædle vi komme ic.
Kun Dyden fletter varig Krands:
den duster sødt ved Ungdoms Dands;
den duster end paa hvide Haar;
den med i Graven gaacr.

Ædle, vi komme ic.
Beninde, derfor frydes Du
i Livets Sommerdag, som nu;
og derfor skal Dit Held bestaae,
naar Vaar og Høst forgaae.

Ædle, vi komme ic.
O! nyd, mens Du er lykkelig!
O! haab det Held, som venter Dig!
O! sæl i venskabsfulde Bryst,
vor Sang er Hjertets Røst!

Ædle,

Edle, vi komme
glade Din Dag ihu:
tit den os fryde,
signet! som nu.

Tanker om Skjønhed.

Til et skønt Ansigt fordres alene to Ting, som i Almindelighed beroe paa udvortes Åarsager: nemlig Ansigtsfarve, og et rigtigt Forhold imellem Delene. Men Hjertet er dog ikke altid nøjet hermed. Undertiden finder man et Ansigt skønt, ihvorvel ikke efter Regler; men Ingen erkjendes for en Skjønhed, som ikke har uden hvad de udfastede Regler foreskrive. De fineste Træk i nøjeste Overensstemmelse (Symmetrie) og den mest lysende Ansigtsfarve kunne ikke røre, uden en vis Levenhed. Ved Hjælp af denne Levenhed vække de i Almindelighed saadanne Bevægelser, som de selv afbilde. Findes de forenede med kold og føleløs Rolighed, blive de betragtede uden Bevægelse; og tilkjændegive de ikke tillige nogen Godhed, beskues de altid uden

Rjær

Kjærlighed. Et Djekast, som forraader Hovmod, Foragt eller Svigagtighed i Sielen, opvækker Afstøje og Kulde, i Stedet for Hengivenhed og Kjærlighed; og vækker Løstagtighed nogen Begjærlighed hos sine Tilskuere, saa er det næsten som de vilde Dyr's Glubskhed efter Rov, hvilken ej lader sig stille, uden at forstyrre sin Gjenstand. Hul i en af Kinderne har man altid anseet som en af de mest indtagende Yndigheder, og Aarsagen dertil er klar. De opkomme naar man smiler; og Smil er et Udtryk af Fornøjelse og Venlighed. Derimod anseer man Djenbrynenes Sammentrækning som en udmærket Mangel, da man derved forraader en stridig Sindsbefæffenhed.

En Elsker kan sjelden beskrive den Skjønhed, som i Hast og uimodstaaelig styrede hans Kjærlighed til en eneste Gjenstand; men saadant kunde ikke hændes, om det beroede paa nogen vis bekjændt Regel for Ansigtetsfarve og Træk. Han siger, det er noget, som ikke kan beskrives, noget som ikke har sit Sæde i visse Deele, men som findes udspreedt over det Hule. Han kalder det en Yndighed, en Lislighed, en Tække; eller han

giver

giver det et andet Navn som forener Skjønhed og Følelser, og som tilkjændergiver en Fortrylleseskraft, der ikke følger med Ansigter af et vist Slags, men som ganske er mulig for Alle.

Men denne Skjønhed bestaaer ej altid i et venligt Smil. Den afverler, ligesom Godhed og Omhed afverle i deres Udøvelse i Henseende til deres ulige Gjenstande. Den er af megen Styrke under en stille Klage ved en taalig Liden: under Venkabets fine Omhu, og under barnlig En-digheds uskyldige Jvcr. Under Taarer, enten af Glæde, Medlidenhed, eller Sorg, er den næsten ikke at modstaae.

Dette er den Behag, som henrykker uden Skjønhedsregler, og uden hvilken! al Skjønhed er afmægtig; en Fuldkommenhed, som ikke kan erholdes ved Efterabelse, for at skjule Følelselshed eller Ondskab. Den maae være en Virkning af en overeensstemmende indvortes Forsatning i Hjertet; thi ellers fødes deraf en ny og mere hindrende Mishag, som af alle føles, under Navn af Forstillelse, eller Efterabelse. Ved en sli-g Svaghed ledes man til tusinde Optrin, hvorved Daarligheden endnu mere opdages og beles.

Somme

Somme udøve vel med saadan Færdighed dette Slags Hyflerie, at de, som ikke see længere end til det Udvortes, derved søres bag Lyset; men det lykkes aldrig længe. Et udvortes Væsen, som ikke har nogen indvortes overeensstemmende Grund, kan ikke antages uden Møje og vedligeholdes uden Plage. Man trættes: man glemmer sig: den naturlige Bessaffenhed skimter frem: den venlige Mine og Smilet fordunkles ved fremkydende Træk af Hovmod og Egenkærlighed, o. s. v., hvorved hele den regelmæssige Skjønhed vansires og forandres.

En ved Kunst frembragt Mine og Ansigtstilling er et ligesaa mat Billed af Hjertets naturlige og utvungne Udtryk, som Sminkens usle Smørelse af Sundhedens levende Farve. Den er vel ikke saa vanskelig og saa let forraadt; men ligesom Huden efter Sminke bliver grovere og mere døddleg, saaledes frembryde Begjærligheder med større Hestighed efter Tvang: Ansigtet fordrejes og dannes siden saa stærkt, at derved opvækkes en uundslukkelig Afstøje.

Skjønheden beroer altsaa især paa Hjertets Bessaffenhed, og henter derfor sine betydeligste
Kræf-

Kræfter fra Opdragelsen. Man har ved overensstemmende Jagttagelser fundet, at Menneskers Hovedpassion som oftest røber sig i Ansigtet. Årsagen dertil er, at de Muskler, hvorved den udtrykkes, næsten altid ere i Bevægelse, saa at de sjælden give efter og komme til Hvile, men, formedelsk Vanen, blive ved i deres Spænding, selv efter at Lysten er kjølnet. Af denne Årsag kan man sædvanligen paa Ansigtet gjenkjænde den onskabsfulde, den spodske, den falske og den mistænksomme. Det forholder sig ogsaa ofte paa samme Maade med de roligere Sindsbevægelser, at de lade Spor efter sig, efterat de have ophørt at virke. Saaledes udøvede de herskende Lyster en Kraft paa Ansigtsdelene, som bliver bestandig saa synlig i Henseende til Virkningen, at Mennesket derved mere vinder eller taber, end ved andre udvortes Omstændigheder.

En sliq Skjønhed, som laaner sin Kraft af det indvortes, medfører heller aldrig saa megen Fare for sin Besidder. For at bruge en østerlandsk Vignelse, er den, ligesom Fæstningsværk om en Stad, ikke alene en Prydelse, men tillige et Forsvar. Naar en Attraae derved opvæk-

vækkes, holdes den og i Tøile og forfines. Den holdes i Afstand ved Hviagtelse: sagtnes ved Nøiagtighed, og ledes til Efterfølgelse. Den Kiærlighed, som tændes af en saadan Skønhed, standser ikke ved det Udvortes og flammer ene for at slukkes, men voxer ved Kiærlighed for Vid og Dyd. Thi en sliq Skønhed er lig en lysende Straale af Sjælens Fortræffelighed, og altsaa ikke noget egentligt Formaal for en legemlig Attraae. Som den antænder en renere Gld, saa vækker den og en renere Trost; thi enhver føler sig stærkere tilbageholdt fra Forbrydelse mod Godhed end mod Skønhed; og et eneste Blik af en saadan Skønhed, som man elsker, er en tavs Bebreidelse for den mindste Tanke, som ikke er reen. I en saadan Stilling maae alle Anslag synes nedrige, og haarde, hvorved den indbyrdes ventede Omhed saares, og den stille Overbeviisning om en ubesmittet Hengivenhed forstyrres.

Men Hykleriets Haab maae forgaae. Naar den forstilte Skønhed aflægger sin smilende Venlighed: naar det første Indtryk af hendes kunstlede Diekast og farvede Kinder forsvinder for en frem-
Kridende Sandhed: hvad bliver da tilbage, an-

der

det end en Toran, som har tabt sin Magt? et
 Bæsen, som man aldrig kan see uden en Blanding
 af Fortrydelse og Foragt. Den eneste Attraae,
 som ved en saadan Gjenstand skulle kunne for-
 nøies, vender sig til en anden Side; og dette
 skeer da ei alene uden nogen Vebreidelse, men
 med Glæde, som over en Seier. Paa Misreg-
 ningen følger Ergrelse: i Stedet for at ville be-
 hage, søger man at lokke; og en Karl som slum-
 per til at blive saa ulykkelig gift, kan let falde
 paa den Svaghed at søge sig en anden Gjenstand
 for at erstatte hvad han savner hos sin Hustru,
 der ikke var skien længere end til hun blev kiendt.

Maatte derfor et Fruentimmer altid komme
 ihu, at til Gratiernes Samfund gives ingen an-
 den Wei, end igiennem Dydens Skole; og at
 den som ønsker at blive elskværdig, maae i Tide
 lære at være God.

Bed Sophies Gravhøi.

Maanens sørgelige Straaler søve
 over mange Godes Grave ned;

Ogsaa

Ogsaa ved Sophies Hvilested
blege Strøg af Lunas Soluglimt bære,
der hun over Engens Græsstraa skreed.

Ukylde Datter græd! hun var din Syster:
yndig, æm, naturlig, god som du,
smilende hun, Pige! lig dig nu,
skuldfri Solen stige saa fra Øster.
O, men fort, saa brødefri som du!

Hædre Systermindet med en Taare,
O! den Taare styrker og dit Mod;
Stride Strømme rulle ved din Fod,
og et Feilstrin fylder dig saa saare
hen i Nags og sildig Angers Flod.

Derfor Nat Sophie nu omringer,
derfor taarner sig en Gravhøi der,
derfor standser Selvmords Engel her
og medlidig blodbestænkte Vinger
ryster ved sit Offers kolde Leer.

Pige, før du kjænder Sorg og Klage,
græd, her ved din Systers Slumrested!

Plant en liden Rosenbush derved !
O, naar du den seer i Fremtids Dage
Du fortryder ei, at her du græd !

L * r.

Elegie ved en Bugge.

Efter Götter.

D! sov din første Alder bort i Smile!
Forgiæves gav dig moderlig
Naturen ei den søde Hang til Hvile;
Sov derfor Dreng! sov sødelig!

Du aander frit og kjænder ei til Sorgen,
for dig er Jordens Glimmer mat,
velkommen, som den gyldne Foraars Morgen,
er dig den stjerneløse Nat. —

Naar dine Læber Ukyldes Smil sig spreder,
din Ro den huld bevogter der,
og trint om dig dens Genius udbreder
i Rosenduft Forfriskninger.

Af! alt for snart forlades Ukyldes Fane
af svage Unglings snelle Fod;

Han

han vælger rast paa Lidenstaber's Bane
til sin Anfører — Overmod. —

Snart Cypria inddykker ham i Drømme,
sit Bæger rækker ham med List;
med glødende Begær han vil det tømme,
og drikke Døden ubevidst.

Nu ham forfølger Angeren og Sorgen,
og Jordens Glimmer er ham mat,
ham fryder ikke Majens gyldne Morgen,
ham skrækker stjerneløse Nat.

Sov sødt, mens ingen Harm dig lønlig nager
og røver dig al Hjertets Fred,
mens ei for nogen Dommer dig anklager
ufønlige Samvittighed. —

Jeg sov som du, men af den blide Slummer
i Livets Bildgang vakt jeg nu
omirrer bange, dybt nedsænkt i Rummer.
O! at jeg var et Barn som du!

L * r.

Om Amazonerne.

Amazonernes Historie synes vel, som næsten alle Fortællinger om Begivenhederne fra den gamle Verden, ikke at være kommen til os uden fabelagtige Tilfætninger og Overdrivelser, imidlertid dog heller ikke ganske og aldeles at være digtet, endkjænt det ikke fattes paa Forfattere, som holde det sidste for sandsynligt. Men disse heltemodige Fruencimmre maae nu enten virkelig have levet, eller kun være Skabninger af Indbildningskraften, saa maae man dog vide, hvad der fortælles om dem; da der hos de ældre og nyere Forfattere forekomme mange Henpegninger og Talemaader, som have Hensyn dertil, og derfor ikke kunne forståes uden at kjænde disse Heltinders Historie. Jeg vil nu altsaa gøre mine Læserinder bekendte med det mærkeligste af de Efterretninger hos de gamle Historieforfattere, som angaa Amazonerne.

To unge Scyther af fyrstelig Herkomst, som af de gamle Historieforfattere anføres under Navnene Hylinos og Skolopitus, og skal have levet omtrent 1300 Aar før Christi Fødsel, maatte forlade

forlade deres egentlige Opholdssted, fordi et Modpartie var blevet dem for mægtigt. De begave sig derfor med deres Familier og en anseelig Mængde andre unge Mænd af deres Nation til Lilleasien, og nedløde sig i Landskabet Cappadocien, ved Floden Thermodon. Da de nu Tid efter anden faldt ind i de nærgrændsende Lande og røvede hos deres Naboer, saa bleve disse derved saa opbragte imod dem, at de paa en grusom Maade hævnede sig paa dem og forrøderisk myrdede den største Deel af disse Scyther. At denne Naboernes Fremgangsmaade ikke kan have været de scythiske Fruentimmre, som derved vare berøvede deres Mænd og deres Stytter, ligegældig, vil vist alle mine Læserinder formode af dem selv, men Maaden, hvorpaa disse Fruentimmre søgte at hævne sig paa deres Mænds og Fædres Mordere, tørde vel de færreste gjætte. De forbittrede scythiske Damer, som besjæledes ikke blot af Hævngierrighed, men og af Frygt for Trældom, besluttede ikke alene at bekrige deres morderiske Naboer, men og overhovedet det hele mandlige Rigt. De skaffede sig endog af Halsen de øvrige af deres Fætemænd, som vare slupne fra deres Naboers Sværd,

og frasagde sig for Fremtiden alle Giftermaale, for at nyde den fuldkomneste Frihed, og at kunne anordne alt efter deres Godbefindende. De oprettede derfor et ganske qvindeligt Rige, fra hvilket alle Personer af mandligt Køn vare udelukkede. For og desbedre at kunne vedligeholde Ordenen i deres nye Rige, udvalgte de altid to Dronninger, som paa een Tid regierede og deledede Regieringssyslerne imellem sig. Den ene ansførte, som Overstbefalende, Hæren mod Fienden, og den anden Dronning, som maatte blive hjemme, besørgede de øvrige Regjeringsforretninger. De første to Dronninger hedde Marpesia og Lampedo, under hvis Befaling meer end tohundrede tusende Fruentimmere skal have staaet.

Amazonernes Hovedstad hed Themyscirium eller efter nogle Forfattere Themyscira, og laae ikke langt fra det sorte Hav. Men siden skal disse Heltinder have bygget endnu flere anseelige Stæder, iblant hvilke især Ephesus og Smyrna i Landskabet Jonien ere mærkværdige.

Saa snart de nu vare færdige med deres første Indretning, rustede de sig med største Over-
til

til Krig mod deres Egtemænds Mordere, og vandt ikke alene over disse, men og over dem, som kom dem til Hjælp, en fuldkommen Sejer, hvorved deres Rige fik en anseelig Tilvæxt, og Frygten for deres Sværd udbredede sig i den hele Egn. De overvundne Naboer saae sig nødt til, ydmyg at bede disse tappre Fruentimmere om Fred, og indgaae alle de Betingelser, som de foreskreve dem. Iblant disse Betingelser er især den mærkelig, i Følge hvilken de besejrede Mand maatte love, at modtage af deres Overvindere aarlig et Besøg, dog ikke med Baaben i Haanden, og ikke alene paa en fredelig, men og paa en kjærlig Maade at omgaaes dem i nogle Uger. Thi disse fløge Fruentimmere indsaac meget got, at deres Gæt ikke kunde-være af nogen lang Varighed, naar de ikke alene inden deres Grændser, men og uden for samme vilde afholde dem fra alt Fællesskab med det mandlige Køn. De derfor, som havde Lust til, at vorde Mødre, og erholdt Tilladelse til denne Rejse, anstillede hvert Aar i Foraarsmaanederne en Valfart til dem af deres Naboer, af hvilke de, i Følge Fredsbetingelserne, kunde love sig en venstabelig Modtagelse. Især skal de gjerne have besøgt Indvaanerne paa Caucasus;

casus; hvorforre dette anseelige Bjerg af en vis Forfatter kaldes Ægtestandsbjerg.

Men ikke torde alle unge Amazoner, som hertil sølede Tilbøjelighed og Evne, besejge dette Ægtestandsbjerg, men de maatte først ved tapper Daad erhverve sig Tilladelse hertil. Kun de, som i det mindste havde nedlagt tre Mænd med egen Haand, holdt man i denne qvindelige Stat for værdige til, under Amors Fane at foretage et Felttog. Man siger, at denne Indretning har været overmaade fordeelagtig for Amazonernes Rige, og ofte skal have opildnet de yngste Fruentimmer til de største Heltegjerninger.

Men Foraaret valgte de til disse fjærlige Valfarter, der meget ofte udstræktes indtil to Maaneder, ikke blot fordi Digterne og ogsaa andre Folk tilskrive denne Aarstid et eget Fortrin, men fordi da deres Varselsengstid indfaldt i de Maaneder, som ikke godt fikke sig til krigeriske Foretagender.

Børnene, som ved disse Reiser paa Bjergene Caucasus og i andre tilgrændsende mædrige Egne fik deres Tilværelse, behandlede af Amazonerne ikke paa eens Maade. Vare de af det
mande

mandlige Køn, saa bleve Tummelfingrene afhuggede, og vel desuden endnu Benene forvreden paa dem, for da at sætte dem ud af Stand til, i Fremtiden engang at bære Baaben og formere Krigernes Tal. Herpaa sendte Mødrene dem til deres Fædre, som maatte sørge for deres Opdragelse.

Nigerne derimod, som fødtes af Amazonerne, nøde en langt bedre Behandling, — som enhver alt af sig selv vil formode, der og endnu intet har hørt af Amazonernes Historie, — og fik en saare omhyggelig Opdragelse af deres Mødre, men som ikke afholdt den moderlige Omhed fra, ved Berøvelsen af det højre Bryst at forårsage deres Døttre saare følelige Smerter. De søgte derved at gjøre dem mere skikkede til Krigsøvelser, fordi denne kjædrige Deel vilde have hindret dem i, at omgaaes behørig med Sværd og Bue, hvori dengang deres fornemste Baaben bestode. Af denne Bane skal og Navnet Amazoner være opkommet, hvilket betyder et Person, som mangler et Bryst, naar man betragter det som et græst Ord; dog udlede nogle Forfattere det af et hebraisk Ord, hvorved betegnes en tapper Person.

Dille

Disse unge Piger øvedes nu meget tidlig i Vaaben, og derved erholdt de især den beundringsværdige Styrke og Færdighed, som gjorde Amazonerne frygtelige for alle tilgrændsende Følkeslægt. Det blev dem derfor slet ikke vanskeligt, i kort Tid meget at forstørre deres Magt, og bestandig at udvide deres Riges Grændser, hvorvel de, som andre Dødelige, ogsaa undertiden maatte erfare Lykkens Ubestandighed, og trods deres Tapperhed overlade Fienderne Æren af Sejren. Saaledes anførte f. Ex. den alt ovennævnte Dronning Marpesia engang en Hær af fyrretive tusende Amazoner imod Perserne, men blev af denne langt talrigere Fiende nedsablet, tilligemed den største Deel af sine Vaabensøstre.

Dronning Penthesilea, som regjerede paa den Tid, Troja belejredes, skal med en Armee af halvfjerdsindstive tusende Amazoner være kommen denne Stad til Hjælp, men have været saa uheldig, at tilfætte Livet i en Fægtning med den tappre Achilles.

Men alle disse og mange andre Ulykkestilfælde, som traf Amazonerne, vare dog ikke i Stand til, at paadrage deres Stat fuldkommen Under-

Undergang, og den blomstrede længere, end de fleste øvrige Riger i Verden. Thi efterat en Række af henved tusende Aar var forløben siden denne Gruentimmer-Republik's Opkomst, gaves der endnu en Amazonernes Dronning, som af nogle Historiekrivere kaldes Thalestris, men af andre Minythia eller Minothæa, og især har gjort sig bekjendt ved et Besøg, som hun aflagde hos den berømte macedoniske Helt, Alexander den Store. Denne Fyrstinde foretog sig i Selskab med trehundrede Gruentimmer af hendes Rige en vidtløftig Reise; som varede fem og tredive Dage, blot i den Hensigt, ved denne store Helt at forplante sin Efterslægt. Alexander skal heller ikke have ladet hendes Ønsker utilfredsstillede og har beholdt hende tretten Dage hos sig.

Nu veed mine kjære Læserinder det fornemste; af hvad Historiekriverne pleje at fortælle om Amazonerne. Hvor meget af samme monne være sandt, og hvormeget opdigtet, lader sig ikke saaledes med Visshed bestemme.

Til Maanen.

I Vinduet om Aftenen Kl. 11.

(Efter det Lykke.)

Saa mangen Aften tankefuld
og eensom her jeg sad;
i stille sød Veemødighed
Du smiled' venlig til mig ned;
mit Hjerter blev saa glad.

O var som Du min Pige mild,
saa venlig og saa huld!
smil Maane! smil i stille Fred!
smil venlig til den Engel ned,
saa blid, saa veemodsfuld.

Albertsen.

Kjærlighed.

Til Henriette.

(Efter det Lykke.)

Jeg vugger Dig udi min Arm;
Din lille Haand, hvorfor saa varm?
Af Kjærlighed min Pige!

Din

Din Kind, ifald jeg spørge maae,
O! hvorfor brænder den dog saa?
Af Kjerlighed min Pige.

Dit Hjerte, om jeg spørge maae,
O siig! hvorfere slaaer det saa?
Af Kjerlighed min Pige.

O Pigelil, hvi smigrer saa
saa mildt saa fro Dit Dje blaar?
Af Kjerlighed min Pige.

O siig mig dog: det Kys jeg nød
o hvorfor var det Kys saa sød?
Af Kjerlighed min Pige.

Og nu Din Englestemmes Lyd
hvi tryller den med Himlens Fryd?
Af Kjerlighed min Pige.

Paa dette Skjød jeg vugger Dig
Din Kjerlighed aflokter mig,
o Pige! disse Taarer.

Albertsen.

Udkast til en Historie om Egteskabet i det borgerlige Selskab.

Da i hin Oldtid, saa sig Forverdens ærværdige Reliquier, Storme brusede paa det uopklarede Ocean, Vulcanisk Ild, som rasede i Jordens Skjød havde destillert Vandene som Dunster i et Lustocean, Atmosphære kaldet, optaa net Bjerge og hævet fast Land i Vejret; da traadte Elementer som allerførste Begyndelser i deres inderligste Forbindelse; da vædede mild Regn den smægtende Jord, da beklædte grønne Enge, Urter, Bærter og Frugter det befrugtede Land, og da drejede det nyfødte Jordlegeme sig efter det regelmæssigste Drivværks Regler om sin Arel og i Almagtens umaalelige Rige om hint fjerne, uhyre, velgjørende Ildlegeme, som uophørlig udgyder sin gennemtrængende, lysende Materie paa Jordfloden og strømmer i alle jordiske Legemer. Men forgjæves udviklede den eensomme Blomst sin Balsomduft, forgjæves var Vandet svanger med Næringsstoffer for Millioner Skabning

ninger, forgjæves modnede Frugten, forgjæves var der talløst Stof for Sandseverdenen; — vel var Liv i Værternes fineste Nær, vel var Liv i Naturen, men dog syntes al Naturens Stræben kun Ødselhed, fordi der ingensteds var en Skabning, som nød og takkede, indtil endelig døde Jorddele bleve bejælede, Lærken quiddrede froe i Lufsten, Ornen hævede sig dristig mod Solen, Hvalen spøgde i Haver og Korallen i Sølobækken, Bierne indsamlede Blomsterbalsom, den spættede Kaalorm krøb sin allegoriske Forvandling imøde og en pyntet microscopisk Verden sværmede omkring. Nu, da Jorden nydelsesfuld og oplivet svømmede i sit Solesystem, nu, saa siger Fortidens Skabelse, blev en Klump Jord af Verdensskaberens bejælet til den Skabning, som indåandede en Gnist af den guddommelige Fornuft; en Gnist, som gav dette Væsen Jorden til Løn, ved hvilken han omskaber Ørkner til hyggelige Marker ved hvilken han afvejer sædelige Følelser, maaler ethisk Harmonie og Dietharmonie, som den beregner Planeternes og deres Maaners Bane. Det var den første Mand. Han gjorde sig, saa godt han kunde, sit nye Fædreland bekjendt; nød og følede dog Mismod, fordi en ham ubekjendt

Følel-

Følelse, — nu til Dags Ensomhedsfølelse kaldet, — opfyldte ham. En Dag, da han havde overladt sig til Sønnen, dannede Skaberens af Dele af hans Legeme en ham lignende Skabning, Kvinde kaldet. — Da nu den første Mand vaagnede af sin Søvn, studsede han ved det herlige, ham nye Væsen, — nye Følelser opkom i hans Fornemmelseskraft, — Henrykkelse bemægtigede sig ham, — og da den mægtige, glødende Fornemmelse endelig lod sig forene med Betragtningen, udbrød han: dette er mit Been, mit Kjød, — sluttede Kvinden i sine Arme og — hun blev hans Kone. Dette er Historien om det første Egtteskab i den dunkle Verden; Historien om Menneskeslægten's første Stamfaders Egtteskab. Et Egtteskab, hos hvilket alle Egtteskabets Djele meder træffe sammen, men blot Natur. Egtteskab uden al Form, Højtidelighed og Indskrænkning, som borgerligt Selskab fordrer. Egtteskabets Sjemederne havde, i Henseende til det Væsentlige, en uimodstaaelig Interesse for dem, Naturdrevet frembragte Børn, — hvilken Studsen! at slutte det første Børn i sine Arme. — Henrykkelsen at see en Menneskeskabning i det Smaa, maatte

maatte uimodstaaelig anspore dem til Barnets Pleie, og sammes Vært maatte gjøre dem bekendt med det Haab, af det lille Menneske at opdrage et stort, maatte saa meget meer blive levende Drift til Virksomhed i dets Opdragelse. Kjærlighed, Selskabsdrift og Trang forbandt det første Ægtepar til gjensidig Understyttelse i deres Menneskehedsøjemeder. —

Længe vedvarede i hiin dunkle Verden kun Familiefelskabet, uden at udgjøre borgerligt Selskab, et Folk eller en Stat. Familierne havde en fælles Regent, deres Huusfader. Der var overalt Naturmennesker og Naturægteskaber. Guds Børn, siger vor ældste Forfatter, da han taler om Noahs Tider, saae sig om efter Menneskenes Døttre, hvor de vare skønne, og toge til Hustruer, hvem de vilde.

Men Trang tvang dog snart Menneskene til Udrandring. Familierne forbandt sig indbyrdes, søgte fælles et nyt Fædreland, lovede hinanden Beskyttelse, valgte sig derhos en Mand som besad deres Tillid og Aigtelse, og begyndte at worde Folk. Saaledes var alt i Abrahams Tider i Ægypten et formeligt Hof. Alt begyndte i disse

Lider en Kvinde at blive en hellig Eiendom, men
 quindeligt Gleergiste var sædvanligt, og Skinsyge
 hindrede ikke Sarah, fra at overlade sin Abraham
 en ægyptisk Slavinde. Af Højtideligheder derved
 vidste den Tid lidet. Isaacs Fuldmægtig saae Rebec-
 ca, gjorde hende i sin Herres Navn Egtteskabs Til-
 bud, skjænkede hende Galanterier efter da bruge-
 lig Skik, gjentog Tilbudet hos hendes Slægt-
 ninge, og da han ikke vilde give Opsættelse, drog
 Rebecca med ham til hans Herre og blev hans
 Kone. Med Moses, siger den store Schløzer,
 frembryder Historiens Morgenrøde. Ved denne
 Forfatter erholde vi flere udsørligere Efterretnin-
 ger om den Tids Egtteskaber, da han skriver sit
 Folks Hebræernes Historie. I Følge en almin-
 delig Skik i Orienten, som og herskede blant
 Araberne og Syrerne, bleve og hos Hebræerne
 Konerne kjøbte; undertiden bleve de betalte med
 Penge, undertiden den ene Halvdeel med Penge
 og den anden med Tjenestear. En Piges For-
 fører maatte ægte hende, og den mosaiske Lov
 bestemte da hendes Priis. Efter Michaelis i
 hans mosaiske Ret, solgte Faderen eller en Slægt-
 ning Bruden. Mellem Forlovelse og Gifter-
 maal

maal var sædvanlig et Tidsrum af 10 Maanedes eller et Aar brugeligt. Derpaa holdtes Brølsluppet, hvorved iblant den velhavende Deel af Folket Gjæstebudet varede en heel Uge igjennem. Den første Aften bragte Faderen eller en af Brudens Slægtninge hende, sandsynligen tilføret, i Brudgommens Sovestue og oppebødte en til Brudens Retsfærdiggjørelse udforderlig Ceremonie, hvorom Michaelis og en nyere Forfatter über dem Wert und Zeichen o. s. v., vidtløftig have handlet. Faldt denne Ceremonie ufordeelsøgtig ud for Brudens Retsfærdiggjørelse, saa var der ingen Forbindtlighed videre til Ægteskab, og det kom an paa Brudgommen, om han endog vilde anklage hende som for en Fobrydelse. De kjøbte Koner vare indskrænkede i deres Frihed, det var stedse en Art af Tjenestekjøb; dog bleve og Ægteskaber uden Kjøb sluttede, og i disse vare Konerne alt friere. Det var en Skik hos dette Folk, at give Sønnerne, indtil de giftede sig, en Slave inde til Frille, men som maatte underholdes standsmæssig, naar Sønnen havde givet sig, eller hun blev uden Løskjøb frie. Over Højtidelighederne

derne ved Egtteskabets Fuldbgyrdelse har Moses ikke givet særegne Love, derfor sysselsatte heller ikke Vielser eller lignende Højtideligheder deres Folkepræster. Den saakaldte Leviratsret, en ældre Ret end den mosaiske Lov, bad, at, naar Een døde uden Børn, maatte hans Broder ægte den efterladte Enke, og at den i dette Egtteskab avlede Søn, skulde ved en Rettens Opdigtelse tilhøre den afdøde Broder og være hans Arving. Saa sædvanlig qvindeligt Fleergifte var i de ældste Tider, saa indskrænkede Moses dog Konernes Antal til fire. Disse havde imellem hinanden en forskiellig Rang. Manden tog paa Konens Begjæring hendes Slavinder, eller og uden at indskrænke sig til hendes Minde, sine egne til Medhustruer, men i Forhold til Manden dog blev Herre. Standforskjællighed, som overhoved ikke fandt Sted hos dette Folk, gjorde ingen Mesalliance. Kun torde ingen Præst ægte en Pige af et andet Slægt, en fra sin Mand Skilt, og ingen øpperste Præst tillige en Enke og Udlænderinde. Men enhver anden Israelit torde forbinde sig med udenlandske Piger, naar det kun ikke var nogen Cananitinde. Døttrenes

For-

Forfatning var stem nok. De arvede hverken efter deres Fædre, ikke heller fik de noget Udstyr, skjønt dem ved deres Giftermaal plejede at gives nogle Slavinder med. Ketten maatte derfor paa anden Maade sørge for det smukke Kjøen. Havde en Enke Børn, vare disse forbundne, til at ernære deres Moder; var dette ikke Tilfældet, saa maatte den uden Efterkommere afdøde Mands nærmeste Slægtning ægte hende, eller hun overlades den følgende nærmeste Slægtning, under Tab af Fordring paa sin afdøde Mands Efterladenskab. Var hun ikke skikket til Ægteskab, saa maatte hendes Mands Arving underholde hende saa got som hans Kone.

Hebræerne vare det første Folk, som derved affondrede sig fra sine Tidsforvandte, Ægypterne, Cananiterne og andre hedenske Folk, at de gave Love for Blodskam og udstrafte dem til de i det 18de og 20de Capitel i 3die Mosebog bestemte Blodsforvandte. Fruentimmerne, da de ellers altid maatte være tilslørede, torde kun for Slægtninge, med hvilke de stode i en forbunden Ægteskabsgrad, lade sig see uden Slør. Jo mere det borgerlige Selskab uddannede sig, desmere blev

blev Sædelighed Statsomhuue. Tilforn var Husfaderen uindskrænket Hersker i sin Familie. Nu ere vi alt i Tider da Lovgiveren stræbte at sætte Grændser for den tilfidesatte Sædelighed, altsaa og især for den tilfidesatte ægteskabelige Sædelighed. Ægteskabsbrud drog for Ægtekonen og Forbryderen Dødsstraf efter sig. Denne bestod i Stenelse. Dog kunde Manden forbre af sin Kone en Renselseæed, skjønt hun, naar hun havde svoret, ikke kunde forbre nogen Fyldestgjørelse af Manden eller klage mod ham. Denne Æd blev aflagt med besynderlige Højtideligheder, dem Michaelis har beskrevet. Men var Ægteskabsbryderinden en Ufrie, saa blev hun kun straffet med Slag. Israelliterne vare altsaa det første Folk, som, efter Dannelsen af borgerlige Selskaber, hvis Selskabsøjemed krævede, at give de enkelte Statsborgeres Handlinger en vis Form, for at modificere det individuelle Menneskehedsøjemed, overensstemmende med Selskabsøjemedet, gav Ægteskabet en borgerlig, selskabelig Form. Efter som Folk forenede sig, saa virkede de overensstemmende med deres National-Charakter og deres Selskabsøjemed, der stedse bleve

bleve mere fire. Dette Folke Lovgivers store Djernærke, som tilsidst og blev det hele Folks Aand, var religiøs Forsatning, som blev indrævet i enhver Green af deres Statsforvaltning. Ikke til Højtideligheder, men til denne Synspunkt sigtede derfor den Skikkelse, som Ægteskabet hos dette Folk erholdt. Paa denne Synspunkt havde Lovgivningen, hvis Gjenstand den ægteskabelige Forsatning var, hæftet sine Dine.

De ægteskabelige Forhold hos andre Folk fortjene ikke at omtales. Hos Egypterne, Cananiterne, Araberne, Perserne vare ingen Begreber om Blodskam; hos de sidste billigede endog deres Magier den. Der var i denne Punkt en Naahed i Begreberne, som er Erindringen uværdig.

Derimod, medens Hebræerne kun endnu omflakkede ved Jordan, dannede sig alt de Vilde, som levede i Grækenland, ved nye Ankommende fra sædelige Verdenægne, til et Folk, som ombyttede sin gamle Bildhed, hvori det havde levet adspredt, med Besiddelsen af blødeste Fjnhed. Phoroneus, en Søn af Inachus, angives blandt dem

som den første Stifter af et borgerligt Selskab; thi forhen vare Familieforbindelser, Mænd- og Forældre-Herredømme de eneste Spor af en Regering. Efterhaanden valgte de enkelte Folkeslag sig Mænd afudmærkede Fortjenester til Hærførere, dem de kaldte Konger og hvis Værdighed var arvelig. Desuagtet blev Ret og Uret næsten overalt afveiet paa Billighedens og Bedrægtens Vægtstaaal, ihvorvel især Cecrops alt havde givet positive Love. Med Tiden blev deres Regeringsform stedse mere og mere demokratisk. Paa Kongerne fulgte Archonterne, som indskrænkede Dracos Love, hvorpaa Solon omskabte det hidtilværende Aristocratie til et Democratie. Efterat Pisistratus havde revet Statsroret til sig, traadde Folket i Midten; Klisthenes foreslog en nye Form, og man valgte et Senat af 500 Raadsherrer. Saaledes hævede Athen og Lacedamon sig gradviis til de anseeligste Stater i Grækenland. Cecrops, siger Traditionen, skal først have indført Egtestanden, det er: han gav først denne Forbindelse en borgerlig Form, forenede det enkelte individuelle Menneskesiemed med de Medlemmers almindelige Menneskeheds-siemed, hvoraf

hvoraf det borgerlige Selskab var sammensat, for at ikke Opnaaelsen af hint enkelte Niemed maatte hindre det Almindelige. Forældrene maatte altid forud give sit Minde til det Ægteskab, som skulde sluttes. Levede de ikke meer, saa var Broderens eller Formyndernes Minde nødvendigt, hvorved adskillige høitidelige Formeler vare brugelige. Athenienserne ægtede uden Medgift; siden blev det Brug, at Fædrene skænkede deres Døttre quindelig Prydelse og en Deel af Hiorden til Medgift. Siden blev Udstyret til en Nødvendighed, om den endog ikke var af nogen Betydning. Ved deres Bestemmelse og ved Aftaalen om Betingelserne bleve tagne Vidner, og Brudgommen udstødte et eget Beviis for Modtagelsen af samme. Da gik Konen i Hensigt til Medgiften for alle Mandens øvrige Kreditorer. Derimod var et Udstyr ikke nødvendigt hos Lacedæmonerne.

De Forlovede svore hinanden Troskab paa Livstid, de gave hinanden den høire Haand og et Kys var Seglet. Før det virkelige Bryllup forestillede man i Athen Bruden for Diana, hvilket sædvanligen skete Dagen før Bryllupet i Brauron, i

det

det atheniensiske Gebeet, ved hvilken Leilighed man afskar sit Haar, hvilket at ofre til Guderne overhoved hos flere Grækenlands Folkeslage var en religiøs Brug. De attiske Piger helligede overhoved, alt naar de bleve mandbar, Diana en Kuro med Galanterier. Daa blev Diana tillige bragt Offer, men hvorved Offerdyrenes Galde blev kastet bag Alteret, fordi man ansaae den for ubehagelig, for den Gudinde, som interesserede sig for Kærligheden, og maaskee i det tilkommende Ægteskab for undværlig. Ved Bryllupet blev det forlovede Par og Bryllupshuset smykket med Blomster og Krands. Mod Aften blev Bruden fra det faderlige Hus til Fods eller Vogn, alt eftersom Omstændighederne vilde tillade det, ført til Brudgommen. En egen Brudfører ledsagede hende. Foran hende bar man Bryllupsfakler, sang Brudesange, Hymner, istemte af Ynglinger og Piger, og forenede dermed Dands. Ved Indtrædelsen i Huset øsede man Figner og andre Frugter over de Nygifte. Dervaa fulgte Gæstebudet, ledsaget af Sang og Dands. Choret af Piger og Ynglinge istemmede atter sine Brudesange. Efter endt Dands førte man

man de nye Ægtefolk til den muligst prægtig udsmykkede Ægteseng; overlod dem hinanden, og dansede uden for Døren, hvorved Choret af Piger og Ynglinger, som og Morgenens derpaa, paa nye sang Epithalamier. Saaledes kiædede man mange Glædens Dage til hinanden.

Giftermaals Aarene vare lovlig bestemte Polygamie blev efter Lovene ikke tilstedet i Grækenland, kun trængende Nødstilfælde finder man Undtagelser. Mellem Forældre og Børn var Blodsforvandtskab en Ægteskabshindring. Uthenienserne torde ægte deres Syslere, som med dem vare fødte af een Moder, men ikke de, som nedstammede fra en sælles Fader. Ogsaa Lykurg tillod Ægteskaberne mellem Syskender af een Moder, men forskellige Fædre. Enker giftede sig sjælden, ihvorvel det ikke udtrykkelig var forbudt; i det mindste biede de 5 Aar efter deres Mand's Død. Selv i Grækenlands mest blomstrende Tidsalder levede det smukke Køn meget eensomt i en egen Deel af Huset, som var mest affondret, pleiede at være den høieste og af sin Bestemmelse erhøidt et eget græsk Navn. Især vare de ugifte Piger, hvis Opholdssted næsten

stedse

stedse var laaset og tilsluttet, og de yngste
 Koner, som kun kom til Forgaardens Dørre, en
 Narvaagenhedens Hovedgiensstand. Den som havde
 den Lykke, at vorde Moder, var alt mere ubun-
 den. Sielden, men aldrig uden Elær, torde
 Damerne offentlig lade sig see. Hos Lacedæmo-
 nierne vare kun de Gifte beslærede, da her det
 smukke Riges Frihed i Almindelighed var langt
 mindre indskrænket, end i Athen. Solons Egte-
 skabslove vare forsigtige og vise; desuagtet gives
 der Exempler, at de selv for det dæmmende Tri-
 bunal bleve giorte latterlige. Rigensdriften havde
 faaet en for usædelig, fordærvet Retning. Der-
 for var saa mange Familiers Skæbne saa for-
 gængelig; derfor artede de saa let og snart ud.
 Desuden forseilede Egteskaberne deres huslig
 Lykkeligheds Viemed ved de letsindige Grundsat-
 ninger i Hensigt til Egteskab og ved Umaadelig-
 hed i Viindriften fra det qvindelige Riges Side;
 en Viin der var saa tyk at man først maatte for-
 tynde den ved en tilsat ubestemmelig Mængde
 Vand; der besælede hine Baichantinder, som saare
 ofte forstyrrede Familiers og en Egnis Rolighed,
 og hvis Udsvævelser og Tøilesløshed den religiøse
 Fabel-

Tabellære begunstigede. Vel arbeidede Lovene den sædelige Fordærvelse imod og straffede det smukke Rixns Forsørelse haardt. I Athen blev Egeteskabetsbrud straffet vilkaarlig efter Omstændighederne; i de øvrige Grækenlands Stater ikke siælden med Dinenes Tab. Sparta, hvis Sæder vare strengere, saa længe det blev sin eiendommelige Forsatning troe, kiændte ikke denne Forbrydelse, søgte Noes i, ikke at kiænde den.

Her havde altsaa Egeteskab i borgerligt Selskab atter hos disse Grækenlands Folkeslægt faaet en forskiællig Form, der var en Følge af National-Characteren, men en gandske forskiællig fra hine Hebræeres. Egeteskabets Form i Grækenland udstrakte sig langt mere til Pamp, Forsængelighed, Glæde og uvigtige, ubetydelige Høitideligheder, end til væsentlige Punkter, som i en Stat befordre og understøtte Egeteskabets sande Diemeed. Det var Skabningen af et yppigt, qvindeligt, letsindigt, velsigt Folks National-Character, hvis Tilbøieligheder og Lidenstaber bleve nærede ved Klima, Velstand og den Tidsalder's Grundsætninger, og som opbyggede sig Religion og ethvert borgerligt

gerligt Forhold paa Grunden af sit lidenskabelige
Hang til Fornøjelse.

S. e. a. g.

A s e = N e i t h a.

En østerlandsk Fortælling.

(Af det Tydske.)

Siig mig Landmand, veed du Veien til Sais?
Jeg kunde let tage Feil af Fodstierne.

"Du er en bortløben Slave, det seer jeg
paa dine Klæder. Hvad vil du gjøre i Sais?"
Landmand, jeg gaaer i en stor Mands Forret-
ninger, og er ikke bortløben.

"Der sendes ingen Slaver til Neithas hellige
Tempel. — Staae stille; du skal være min Slave."

Jeg har før været en Hyrde, der har ned-
lagt ulve. — Ikke nærmere, Landmand, eller
du føler min Stavs Vægt.

Nu laae han der, døvet af Slaget, den grove
Landmand; og Joseph ilede bort over Marken
til Bussene paa hvide Haand. Han steg op paa
en Høi, saae sig om, og ikke langt fra ham
var

var en bred Landevei, ad hvilken en Pige gik hurtig hen. — Han løb og indhentede Pigen.

"Siig mig, Pige! hvortil gaaer denne Wei?" Til Sais. — Hun gik hurtigere. —

"Jil ikke saa meget Pige! Jeg er ikke ondskabsfuld som andre Slaver. — Jeg kan beskytte dig med min Stav."

Pigen saae paa ham, smilede og sagde: "saa takker jeg Athor, jeg var bange; men kan du ikke gaae saa hurtig, som jeg, venlige Yngling?"

"Jeg har allerede gaaet langt, Pige, og er træt, — men hvor langt er Sais endnu herfra?" Naar Solen har skinnet engang saa længe, som den har denne Morgen, saa ere vi der. — Seer du ikke hiin Spidse langt borte? "Jo, mellem Lunden og den store Mark." Det er en Obelisk ved Siden af Neithas Tempel.

"Saa er der ikke saa langt tilbage. — Er du fra Sais?"

Nei! — jeg kommer fra det Huus, mellem hine Træer, som du seer bag ved dig, og gaaer til Sais til den ypperste Præst. —

"Er

"Er det ikke P-hont-phreen?"

Jo jeg skal tale med ham, for mine Forældre.

"Og jeg ogsaa. Det glæder mig Pige, at jeg har fundet dig. — Du kan føre mig dertil."

Det vil jeg gierne gøre; men har du ikke hjemme langt herfra? Du taler et fremmed Sprog.

"O jo! meget langt. — Jeg boer i Memphis." Du er heller ingen Memphiter; din Udtale røber dig.

"Vær ikke nysgjerrig! Jeg tør ikke sige dig alt."

Men jeg sagde dig alt, hvad du spurgte mig om. "Du havde ingen Hemmeligheder. Du tørde sige det."

Joseph og Pigen talede mangehaande; og de kom til en Skov, hvor Citim Træe og Myrtekrat dannede en behagelig kjælende Skygge! Nu vare de ikke mere langt fra Sais. — Lad os sidde lidt her, sagde Joseph. — Jeg har ikke Tid smukke Røgs, svarede Pigen og blev rød. — Du vil altid have Tid nok til at hvile dig lidt, vedblev Joseph.

Joseph. — Sæt dig her hen — eller ogsaa der; jeg vil sætte mig i Skyggen ved Myrtekrattet, saa seer du mig, men jeg ikke dig. — Joseph satte sig og saae lige ud for sig, Pigen sad paa den anden Side; de taage begge, men ikke længe.

”Pige, sige mig, har du nogentid knælet for Athor? Har du nogentid tilbedet hende?”

Ja, kiære Yngling, min Moder var med mig i Chusas; Nilen har nu vel havt 3 Overflømmelser siden den Tid.

”Hvad bestilte i der?”

Mine Forældre ville gierne have en Søn, de har ikke flere Børn end jeg. De ville bringe Athor Gaver, og anraabe hende om en Søn! —

”Bad du ogsaa Pige?”

Ja jeg bad; men ikke om en Broder. Hør Yngling, det forekommer mig, som om jeg maatte sige dig alt; jeg bad om noget andet. — Da vi kom til det smukke Tempel, behagede det mig saa meget, at jeg gierne havde bleven der mellem Præsterne og Præstinderne. Jeg spurgte, hvor er da Athor? jeg ville gierne see hende, og ogsaa tilbede hende. — Da sagde en gammel Præst til mig: ”Barn, Guddommen hører dig,

Skøndt du ikke seer hende, her i Templet, og overalt, hvor du er." Jeg gik igien ud under Træerne og sagde: Athor, jeg veed, du seer mig, skønt jeg ikke seer dig; du skabte disse smukke Blomster, de store Trær, denne Bellugt rundt om mig. Du har ogsaa skabt mig, jeg er nu sexten Aar gammel, er frisk og sund, gjør mig ogsaa tilfreds og lykkelig. Og saa sad jeg mig ned, og sov ind. Jeg drømte, og see! jeg saa en dunkel Skye. Det var i Morgenstumringen: og det duggede ned paa mig fra denne Skye. — Jeg blev vaad; men det gjorde mig saa got, som om jeg havde smagt Balsom. Skyen kom bestandig nærmere, og en Jomfrue med til-dækket Ansigt i en klar hvid Klædning gik ud af den. Med eet treen en herlig Yngling, som af Ansigt var dig fuldkommen liig, ud af Skyen. — Jomfruen førte ham til mig. Han tog mig ved Haanden, og ledede mig ind i Skyen; da vaagnede jeg. — Aldrig har jeg været saa lykkelig som da. Den følgende Dag tog jeg hjem med min Moder; men jeg tænker endnu bestandig paa den Yngling. — Jeg føler mit Hjerte er dig saa got, siden du ligner ham; dog havde han ingen

ingen Slave Kittel paa men var prægtig klæd,
som en Konge.

"Hvem er din Fader, Pige?"

Min Fader er en af Meithas ældste Præster.
Huset hvor jeg kommer fra, har han en Ager og
en Hytte; og nu er han der selv. Men lad os
gaae. — Hør Yngling, jeg har ingen Broder;
maa jeg kalde dig Broder?

"Jeg er en Slave, du er en stor Mands
Datter." Men kalder du mig Broder; saa
kalder mit Hjerte dig Søster. — Min Siæl
føler sig saa qvæget naar jeg seer paa dig, saa
qvæget, og ellers noget, som jeg aldrig følede,
uden naar jeg saae en Engel."

En Engel! . . . Hvad er en Engel?

"Engle ere Skabninger som ere fortrinligere
end Mennesket, og som Gud tit sender Men-
neskene."

Saa var det vel en Engel, som Athor førte
fra den dunkle Skye til mig, og som tog mig
med sig i Skyen?

Joseph blev rød og slog Dinene ned,
Pigen loe; og de gik ved Siden af hinanden.
Som de gik, mødte hændelsesviis deres Hænder

hverandre; de groede pludselig sammen, ingen tænkte paa at trække sin Haand tilbage; de brugte altid den anden Haand, hvis de havde en nødig, og saaledes kom de til Sais. — Nu slap de begge hverandres Haand, og gik nær ved hinanden hen til P:hont-phreens Huus. Skal jeg aldrig see dig igien? spurgte Joseph. "Arthur har i Dag ført dig til mig, hun vil sørge for Resten. — Jeg giemmer dit Billede i mit Hierte; gjør du det samme, hvis du kan." Dette var Pogens Svar, der forsvandt giennem en Dør paa venstre Haand, der gik ind til Ypperste-Præstens Huus. — Joseph saae længe mod Dørren; Pogen var borte og med hende hans No.

Nu gik han ind i P:hont-phreens Huus. — Alting var prægtigt — i gammeldags Smag, — dunkelt og stille. Han gik igiennem en lang Gang. Paa den eene Side var en Gaard med en Brønd og alleslags Dyr; paa den anden Side Kamre. Ved Enden af Gangen mødte en Mand af et ærværdigt Udseende, med et langt graaet Skiæg ham. — Hvor kommer du fra, Knøs? spurgte han. — Fra Memphis, svarede Joseph. — Hvad vil du Knøs? — Jeg har noget at
sige

fige P:hont:phreen. — Kom jeg vil føre dig til ham. — De gif, og kom til en stor Sahl. En hundrede og halvtredsenstyve aarig Olding, sad der, med et meget muntert Ansigt; men hans Dine vare dunkle, saa at han ikke længer kunde see got. Manden som havde ført Joseph ind, sagde: Det er P:hont:phreen. ”Herre, sagde Ynglingen, Kongens Skatmester har sendt mig til dig, jeg kommer fra Memphis.” Kom hid, Knøs; jeg hører ikke got, vedblev P:hont:phreen. — Joseph, treen nærmere. — Siig frem Knøs, hvad vil du?

Joseph svarede: Herre! Phthas's Præster ere indbyrdes ueenige. — Nogle siger Phthas er større end Kneph; men de øvrige, at Kneph er større end Phthas. De ere afvegne fra den sande Guds gamle Lære og Befalinger, have dannet sig indbildte Guder, og have faret vild i deres Digte. — Nu er din Tiener Skatmesteren, bekymret; thi han frygter Gud, og veed ikke, hvortil han skal holde sig. Derfor sender han mig til dig, thi han veed at du er klog, og berømt i heele Egypten, og har den sande Guds Kundskab.

”Er

”Er du underviist i vor Gudstienestes Hemmeligheder?”

Nei, Herre! Jeg er en Ebræisk Knøs, fra Canaan; min Fader hedder J a c o b.

”Du er dog ikke af den store Abrahams Slægt; der fordum var i Memphis?”

Han var min Oldesfader.

”Saa kom hid, at jeg kan kysse dig. —

Paa den Tid var min Fader en af de øverste Præster hos P h t h a s. — Han blev bekendt med A b r a h a m, og fik af ham Kundskab om Gud. — Han hørte af M o a c h i d e r n e, hvorledes de have bebygget vort Land og indført den sande Gudstieneste. De daværende Præster i M e m p h i s vare overtroiske Folk. — De hadede A b r a h a m og forfulgte min Fader; som drog endelig herhen til Sais, og blev M e i t h a s P:hontphreen. Til Arahams Minde, lod han den store Obelisk ved Siden af Templet opbygge, og indgrave derpaa den sande Guds Lære. — Sæt dig hos mig, Knøs. — Hvad hedder du?”

Jeg hedder J o s e p h, og er bleven solgt til Tiener hos Pharaos Skatmester.

”Du

”Du måae endnu i Dag fortælle mig, hvorledes alt dette har tildraget sig.”

Joseph fortalte ham alt. — P-hont-phreen hørte ham med Opmærksomhed ganske ud, glædede sig meget og sagde: Du vil blive lykkelig, Røgs! — thi Gud betaler altid Ont med Gød. Jeg vil skikke Bud til Memphis, og lade din Herre sige, at du bliver nogen Tid hos mig. Gjør som dig behager, min Fader, svarede Joseph. — Jeg vil gaae og søge mig Selskabsbrødre, jeg seer du har No nødvendig. — Ja, sagde P-hont-phreen, du skal spise ved mit Bord; vær freidig, som i din Faders Huus; jeg skal lade dig kalde, naar jeg vil tale med dig.

Joseph, gik ud igien, frydede sig meget og takkede Gud. — Skulle du ikke see den Pige mere? sagde han ved sig selv. — Han saae sig overalt om efter hende, men hun var ikke længere i Saig. — Medens han saaledes gik saae han den gamle Mand, der havde ført ham til P-hont-phreen, og gik hen til ham. Den gamle Mand var venlig, spurgte ham om meget, og hørte at Joseph var en flog Ungling. — ”Havde du ikke Lyst til, ogsaa at blive en af Neithas Præ-

Præster? — Nei, sagde Joseph, jeg er en Slave. — Det veed jeg nok, vedblev hiin; kom, vi vil spise med P:hont:phreen. — De gik sammen til Sahlen, men sandt ikke P:hont:phreen. — Han var i Templet; hans Dreng maatte lede ham derhen, at han kunde bede. — Joseph og hans ledsager fulgte bag efter. — Han havde leiret sig under Neithas hellige Trær, under Olietrær, som ellers aldrig fandtes i Egypten. — Fra det røde Hav kom en blid Vind, som legede med hans lange sneehvide Skiæg, og lispede i Olietræets Blade. — Her i det grønne frembare Drengene Spise; hvorumkring man lagde sig. Er Joseph her? spurgte P:hont:phreen. — Jo, raabte han, din Tiener er her og spiser af din Godhed. — Spiis og drif, sagde den Gamle, og bliv saa hos mig; jeg vil tale med dig. — Efter Maaltidet satte Joseph sig hos ham; de talede om mangehaande. I min Ungdom, fortalte Ypperste-Præsten var jeg i Athors Tempel i Chusas. Jeg blev opdragen der, og underrettet i Viisdommen. Athor er den evige oprindelige Nats Gudinde, af hvilken alting er frembragt. Kneph, den uendelige

lige Land, boede i denne Nat. — Han dannede en stor Skye, af denne Skye bleve ved *Kneph* og *Athor* denne mandlige *Phthas* og den kvindelige *Neitha* fødte: saaledes lære *Egypterne*. — *Phthas* skabte Verden tilligemed *Neitha*; den første styrer og opholder den; den anden danner nye Skikkelser, som skal komme frem. Men *Athor* er Kierligheds Gudinde; hun bestyrer og fremskynder alle Tings Forplantelse; hun er den reene Belyst og Glædens Gudinde. Drenge og Jomfruer vare i *Athors* Tempel, hvor vi bleve underviiste og opdragne til Dyden. Jeg gik en Aften i Maaneskinnets, ind i en Skov bag ved Templet, der var meget stor og strakte sig ud til det røde Hav. Fordybet i Tanker, blev jeg ved at gaae, og kom endelig til en Slette, som Skoven omgav; ingen Buske, men Græs, Blomster og nogle Balsom Urter vorte derpaa og i Midten var et stort Træ, som kastede sine Skygger vidt over Engen. Maanen opklarede alt det Dunkle. Jeg følede her en ubeskrivelig Fred. — Jeg gik hen til Træet, og satte mig ved dets Rod. O *Athor*! raabte jeg, hvor er du god og hellig! — imidlertid saae jeg mod Havet til, nogle Folk fra Skoven

Skoven styrte frem paa Sletten. En ung rank Pige løb nogle Skridt foran og to Ynglinge forfulgte hende. — Hun løb hen mod Træet; nær ved det sank hun kraftløs ned; og i Diebliffet vare Ynglingerne hos hende. — Jeg følede noget, der gik mig giennem Siælen; jeg blev stærk, og treen i min lange hvide Klædning frem fra Træet. I den evige Athors Navn, raabte jeg, lægger ikke Haand paa Pigen. Ynglingerne studsede og faldt som døde til Jorden. — Jeg rejste Pigen op, og førte med hende til Skoven; der saae jeg, hvorledes Ynglingerne stode op og ilede igien did, hvorfra de vare komne. — Nu var jeg allene med Pigen. Hun var meget bange, og troede, at jeg var en Engel, indtil jeg taledes, og sagde hende, at jeg var en Egyptisk Yngling. — Hun fortalte mig, at hun var en Ismaelitinde og at to Cananitiske Knægte havde forfulgt hende derhen, hvor jeg havde reddet hende. — Siden efter har hun mere omstændelig fortalt mig alle Ting. Hun var skøn; i hendes Ansigt var himmelsk Fred og Meithas Aand fuldkommen udtrykt. Jeg spurgte: vil du gaac med mig til Athors Tempel? Hun svarede: ja før mig, hvorhen du vil.

vil. Vi kom, og see! Templet og alle Dørrene
vare lukkede. — Jeg bankede paa; Dørvogteren
lukkede op. Jeg betroede hende til ham, og
sagde, drag Omsorg for Pigen til i Morgen.
Man gav hende Plads mellem Jomfruerne, og
jeg saae hende daglig, men jeg kunde ikke tale
meget med hende. Hun var stedse sorgmodig. I
Aftenskumringen gif hun ofte i Skoven; og en-
gang bestemte jeg mig til, at følge hende langt
fra. — Hun gif dybt ind i den, og standsede
ved et Sted, hvor Rosenbuske og Myrtekrat slyn-
ge sig sammen. Jeg veedste ikke, om jeg skulde
gaae nærmere. — Medens jeg overvejede det,
saae jeg de tvende Cananitiske Ynglinger atter
gaae igjennem Skoven; de saae hverken mig eller
Pigen. Hun slog Dinene op, da jeg gif hen til
hende og blev meget forfækket. — Skul dig
hurtig, hviskede jeg, dine Forsølgere ere nær.
Vi skulde os begge ved Siden af hverandre i
Krattet. — Cananiterne søgte alle vegne; og da
de ikke fandt os sagde de: Lad os gaae; hun kom-
mer nok igjen i Morgen; og saa gif de. Da de
vare langt borte, fattede jeg mig; thi jeg holdt
Pigen i mine Arme og trykkede hende fast til
mig.

mig. — Kom sagde Vigen, jeg er saa bange her. — Vi gik, hun greb min Haand; og saaledes kom vi ud af Skoven igien. Vi fik at vide, at Cananiterne bestandig opholdte sig i Skoven; derfor gik hun aldrig mere derhen. Og jeg hørte overordentlig Viisdom af Vigen; og spurgte hende: hvor kommer du til en saa høi Forstand? Hun svarede mig, at hun i sin Faders Huus var bleven underrettet i den sande Guds Kundskab; og naar hun vogtede Faarene, saa var hun mere end engang blevet underviist af en smuk Yndling, som maaskee har været en Engel. — Den Tid er forbi, ædle Knøs, og derfor er jeg sørgmodig, sagde hun, med Taarene i Øinene. — Imidlertid stode ogsaa mine Øine fulde af Vand, og jeg vedste ikke hvorfor. Den Tid kan komme igien, sagde jeg til hende; du seer, vor Vandel er from, og vi have Glæde nok. — Underviis du mig, efter den Himmelske Ynglings Tale, om Guddommen, Viisdom og Dyd; jeg vil høre paa dig. — Bore Præster sige mig: der er kun en eneste sand Gud, som de kalde *Kneph*; de andre Guddomme ere kun denne ene Guds Egenskaber. — Alligevel tilbeder man enhver i Særdeles-

deleshed, for at gjøre Gud begribeligere for Folket. — Gud bliver altid ubegribelig, sagde Pigen, men vel danner man sig ved Menneskenes Kunster et falsk Begreb om ham. Hvis du beder til Aethor, saa anraab i hendes Sted Himlens og Jordens sande Gud. Og du vil sikkert føle en Ro i din Siel, som du endnu aldrig har følt. I alle Marfens Blomstre og Træer vil du mærke Guds Nærværelse; i enhver Skabning vil han være dig nye. — O! Pige, raabte jeg, Du er hans Hænders Gjerning! Han er, som Du siger. Hun smilede til mig og var ret tilfreds. — Holder Du af mig, Yngling? spurgte hun. — Ja, sagde jeg, min Sjæl elsker Dig. — Saa kys mig, Yng.... — Jeg kysede hende allerede. Nu gik vi hjem. — Den følgende Dag, sagde jeg til P-hont-phreen. Jeg elsker den arabiske Pige, hun er en Prophetinde, tillad mig, at jeg ægter hende. — Han lod hende komme til sig, talde meget med hende, og fandt at jeg havde sagt Sandhed. — Da førte jeg hende i min Faders Huus. — Hundrede og tre Aar have vi levet sammen i Fred, og seet Børnebørn indtil fjerde Leed. Seer Du hisset, Knøs? — Seer Du den Pyramide af Chebaisk

Mar-

Marmor. — Der hviler hun aleene, indtil jeg
samlæs med hende. — Joseph tørrede sine Øjne. —
Ja jeg seer den min Fader; ogsaa sidde nu to hvide
Duer ved Siden af hinanden paa dens Spidse.
— Saa talte han, og tænkte paa sin Pige. —

Begge taug, en Tidlang. — Derpaa sagde
Phont-phreen: Seer Du endnu de to hvide Duer
oven paa Pyramiden?

”Ja, Fader! svarede Joseph; de sidde ube-
vægelige ved hinandens Side, med Hovederne
trukne sammen, som om de sov, eller agtede paa
en Ørns Flugt.”

Min Due frygter ingen Ørn længer, Luf-
ten hvori den svinger sig op er ham for fin. —
Den bærer ham ikke. Saa spaaede den Gamle:
thi hans Ende var nær, og hans Aand taledes al-
lerede med sine Forsørgers Aander. Da kaldte
han paa sine Drengene, at de skulde bringe ham
bort. —

”Lad mig kysse Dig, min Fader! Du er
som Jacob og som Abraham, en Guds Tjener.”
Han kyskede ham og Drengene bære ham hjem til
sit Hus, hvor han døde. — Alle Saiter be-
græd deres Tab, og heele Egypten sørgede over
ham. —

ham. — Han var den sidste, som yndede Noachidernes Lære.

Præster og Læger begyndte at balsamere Phont-phreens Liig: ogsaa vare Drenge og Piger gangne ud, for at flette ham Krands af Blomstre og vellugtende Urter. — Iblandt disse traf Joseph Ase-Neitha; det var den Pige, med hvem han havde gaaet til Eais. — Hun sad i Morgenduggen, og slyngede en Krone om Præstens Hoved. "Kom, Athors Yndling, hjælp mig at binde denne Krone, at den kan grønnes om hans hvide Haar."

Joseph, satte sig hos hende paa Blomsterengen, og hjalp hende at plukke Blomstre og Urter. —

Jeg elsker Dig, sagde Ase-Neitha, højere end man elsker en Broder. — Jeg vilde ønske at jeg kunde boe hos Dig. —

"Jeg har hørt, at Din Fader bliver Neithas Phont-phree. Du skal blive stor, som en Fyrstes Datter. — Men jeg er en Fremmed og en Tjener."

Ville Du elske mig, om Du var en Fyrste og jeg en Slavinde? —

"Jeg

"Jeg vilde elske Dig, hulde Pige!" Seer Du Himmelen over os? Som denne Himmel er min Kjærlighed til Dig; stor og uendelig. —

"Saa lad mig kysse Dig."

Nej Yndling, kys mig ikke; endskjønt min Sjæl elsker Dig. —

"Vore Sjæle kyskede hverandre paa Vejen til Sais."

Men førend Du gaaer fra mig, Yngling saa lær' mig at kjende Din Gud. Han skal ogsaa være min, og jeg vil tiene ham.

"Det er den Gud, som har skabt disse Spirer. De vore og blomstre, saaledes som Du vover, og blomstrer. I alle Ting er en levende Aand; og det er Guds Aand. Du finder ham overalt; og han taler venlig med Dig."

O siig, hvad skal jeg svare ham? ofte har jeg ileet til Skoven, der støder til vort Hus, har kastet mig ned, har udraabt: O Athor! hvor er Du god! kom og lad mig see Dig, som for-
dum da jeg drømte i Chusas. — Kom kast Sløret bort, at jeg kan elske Dig. — Siig mig Yngling, naar jeg saaledes knæler ned, naar Kjærlighed saaledes forfrisker mit Hjerte; er det
Din

Din Gud nok? Er det ham nok, at jeg glæder mig over disse Blomster, glæder mig, at jeg er her for at binde Krands; og endnu, over alt andet, at Du, Yngling sidder hos mig mellem Blomsterne.

”Det er nok, hulde Pige! Om Gud tager min Elendighed fra mig og hæver mig af Støvet, vil jeg tage Dig til mig, og Du skal boe hos mig.”

Swærg mig det, sagde Ase-Meitha; og Joseph svær, og de gjorde begge en Pagt med hinanden. — See hiffet, sagde Joseph, den Obelisk, hvorpaa Abrahams min Faders Viisdom er skreven. Den skal være Tegnet paa vor Kjærlighed, og den Pagt, vi i Dag have sluttet. —

Nu arbeidede de igjen paa deres Krone. — Men Joseph var sorgmodig, og sagde: I Morgen maae jeg gaae tilbage i min Tieneste, og Du bliver her. Mange Ynglinge vil bejle til Dig, og jeg vil være bekymret for Dig. — Fortæl mig heller, hvad Du kan gjøre, at jeg kan see Dit Ansigt igjen, og føre Dig hjem til mit Hjem?

Sørg ikke Du Athors Yndling, men hør, hvad jeg vil gjøre. — Naar nu min Fader bliver Phont-phre, saa vil jeg bede ham om, at han vil indvie mig til Athors Præstinde. Da vil jeg forsamle Piger omkring mig, og sige dem, hvor god Athor er, og lære dem, hvo der er Guderne's Gud. Men naar Ynglinge komme og forlange mig til Kone; saa vil jeg forelægge dem en Gaade, og hvo der opløser den, skal faae mig til Hustru. — Ingen skal kunne opløse den uden Du. —

” Siig mig da Gaaden.”

Nej, jeg siger Dig den ikke. — Du vil alligevel kunde opløse den, naar det er Tid. —

Nu var Kronen færdig. — Den var skøn, og værd at pryde saadan en Mands Hoved. Der var indflettet en Kjærlighed deri, som Paradiset's Kjærlighed, der spirede frem af alle Blomster, dengang Guds Lysthave endnu ikke var vanhelliget; som gik frem paa alle Marker, og steg op til Himmelen, hvorfra den var kommen, og steg op til Gud, i en ham velbehagelig Duft.

Ase:

Ufe-Meitha har Kronen bort, og Joseph
saae ikke Pigen mere. Den følgende Dag gik
han fra Saiz, og kom til Memphis til sin Herre.
Da fortalte han ham, at P-hont-phreen var død,
og sagde ham alt, hvad han havde hørt, og un-
derviiste ham; og Joseph fandt Naade for sin
Herres Ansigt. —

Thoph, Ufe-Meithas Fader, blev P-hont-
phre, og indviede sin Datter til Athors Præst-
inde. — Dog skulde hun ikke bestandig tjene i
Templet, thi hun var hans eneste Barn; og
han vilde give hende den Mand til Kone, som
elskede hende. —

Da udsøgte Ufe-Meitha sig Piger til Sel-
skabsystre, som hun daglig underrettede i Gud-
indens Hemmeligheder. — Lillige taledes hun om
Josephs Gud; thi hendes Hjerte ærede kun
Athor, som Kjærlighedens Aand, der paa alle
Steder gjorde alle Ting levende. — Derfor førte
hun Pigerne, gennem Buske og Lunde, over
Marke og Enge, og lærte dem at forcene sig med
Athor. Der hvor to Fugle byggede en Rede,
sagde hun: saa højtideligholde Fuglene Athors
Fest. Hvor en Biinstok slyngede sig om et Træ,

sagde hun: saa helligholde Planterne og Træerne Athors Fæst. — Hvor en mild Vind lustedes, som kjølede Solens Hæde, sagde hun: Athor er i den milde Luft, for at gjøre os vel. Hvor en sexaarig Dreng klyngede sig til sin Oldesader, og strøg hans hvide Skæg, sagde hun: lover Athors Bæk; Athor er god: hun gjør alle Skabninger vel. — Lover, o Piger! tilligemed alle Skabninger Athor. —

Saa vorede Præstinden, Ase: Neitha frem, og blev skjøn og viis, og hendes Berøm gjenlød gennem heele Egypten. — Og Folkets Store bejlede til hende, men Jomfruen gjorde et Løfte, at ingen skulde sidde ved hendes Side og tale om Kjærlighed, førend han havde opløst hendes Gaade; og Gaaden var:

Hvilket er Tegnet paa den sande Kjærlighed?

Phnutis, af Pharaos Slægt, kyndig i al Egypternes Viisdom, forsamlede sine Venner og de Viseste i Memphis, og raadslog med dem, hvorledes man kunde udtalde Gaaden. Men de vare uviste; en svarede saa, en anden saa. — Endelig treen en viis Mand frem; og sagde: Hvilket

fet Tegn paa Kjerlighed er større, end Døden, naar en Mand gaaer den frivillig i Møde for at redde sin Kone? Phnutis svarede: Du har talt Sandhed; og han rejste, med mange Gaver til Sais. Den følgende Dag, gik han til Præstindens Huus. — Under Træerne i Forgaarden sadde ti Gomsfruer, som virkede Klæder for Mænd og Kvinder, Drenge og Piger. De vare venlige og hilsede Phnutis. —

Til hvem gjøre i disse Klæder, Piger? spurgte Phnutis. De svarede: vi gjøre dem til dem, der kan selv ingen virke og ikke heller kan købe dem. —

”Men hvad faaer I til Løn, Piger?”

Vi faaer Fred og Glæde: Saa har Ase-Neitha lært os. —

”Fører mig til Overpræstinden.”

En af Pigerne gik foran ham, og bragte ham i en stor Sal, hvor hun bad ham vente.

Da treen en anden Gomsfrue ind, som spurgte ham: hvad han forlangte? han svarede: at opløse Gaaden. — Da spurgte Gomsfruen ham:

Hvilket er Tegnet paa den sande Kjerlighed?

”Døden

”Døden for den Elskede?”

Da gik Jomfruen til Ase-Meitha, og bragte hende dette Svar. —

Før ham til mig; sagde hun.

Phnutis træn ind. Hun var blid og bad ham sætte sig ned. — Men han forbausedes for Pigens Ansigt: thi hun var liig en Guds Engel.

Hør mig, Phnutis, sagde hun. Du har svaret mig: at Døden er Tegnet paa den sande Kjærlighed. Jeg vil fortælle Dig en Historie.

I Lybien bod Hyrder, som vogte Faar, Gædder og Kjør. — Naar Solen staaer midt paa Himmelen, sadde Drengene og Piger under Træernes Skygge. Naar Solen vil skjule sig, drive de Køerne til Hytterne, malke dem og drikke af Mælken. — De spise Træernes Frugter og ere fredelige. — Dyrenes Kjød og Blod røre de ikke, alt hvad lever, er dem helligt. Farfa var den skønneste Pige iblandt dem. — Hendes Ejæl var skabt af Himmelens blaae Lust. — Hun bandt Blomsterkrandse om Halsen paa sine skønneste Lam, der vare hvide, som den fiinste Bomuld, og nærede dem med det fedeste Græs. De laae paa hendes Skjød og toge Salt af hendes Hænder.

der. Pigen saae gjerne Sorath, en ung Lybisk Hyrde. Til ham gjemte hun den bedste Frugt, og gjød den fedeste Mælk i hans Skaal. — Hyrden havde hende ogsaa kjær. De gik ofte sammen og svore hinanden at bære sammen. —

Dybt i Bjergene boede Jægere, grusomme Folk, som hadede Freden. — Derfor frygtede de Lybiske Hyrder dem, og flyede for dem. — Jægerne stjal ogsaa Kjør og Faar fra dem, hvilke de siden slagtede og spiste. — Hyrderne blev vrede derover, og engang opsnappede nogle onde Knøse iblandt dem, en Jægers Datter, førte hende med sig og mishandlede hende meget. —

Kort derefter vogtede Sorath og Farfa deres Qvæg dybt inde i Orkenen, for at være allene, og tale om deres Kjærlighed. — Fortrolig sadde de der i Skyggen af et Træ, da to grusomme Jægere pludselig sprang frem. De greb Pigen og førte hende bort. Farfa skreeg højt: Sorath! Sorath! Han løb efter Røverne, græd og raabte, saa at det lød tilbage fra Bjergene: giv mig min Farfa igjen. Endelig standsede de ved en Bæk, og Hyrden kom til dem. Vi maae have eders Blod; sagde Røverne, thi I have skjændet en af

af vore Jomfruer. Vil Du døe for Pigen, saa skal hun leve, og vi vil bringe hende tilbage til hendes Faar; hvis ikke, saa gaae til Din Hjord, og bryd Dig ikke om hende.

J maae have en Jomfrues Blod, sagde Farfa. Lev Sorath, og vogt min Hjord. Alle mine Faar være Dine. Og Sorath flygtede og lod Pigen døe. —

Der var en anden Pige mellem de Lybiske Hyrder, som var smuk; men hun rødmede ikke for Mandens skarpe Blik, men vinkede Yndlingerne langt fra. — En Aften da Sorath saa Farfas Faar, og veltede sig i Sandet, løb den Uædelige til ham, loe, og spottede ham. Unglingen skammede sig og fulgte Pigen. — Og gik han ikke fra hende, thi hendes Ord vare Honning, hendes Kjærtegn søde, og man blev drukken af hendes Rys. — Om to Dage aftalede de begge, at skjule sig for de øvrige Hyrder, i en dunkel Krat-skov. De kom allerede til dens Indgang, og adskillede de i hverandre flyngede Grene, da en Løve, som havde leiret sig i Skyggen, sprang frem, og slog sin Kloe i Pigens Klædning.

ning. — Hun rev sig løs og vilde flye ; — men Løven forfulgte hende og fastede hende om. — Sorath tøvede ikke , han slog Løven med sin Hyrdestav ; men forgjæves. — Da styrtede Sorath over Pigen, og fastede sig for Løvens Strube ; og Løven lod Pigen være, og sønderrev ham. — Her taug Ase:Neitha.

Da sagde Phnutis til hende : Siig mig Præstinde , er denne Historie sand eller opdigtet ?

Den være sand eller opdigtet, svarede hun ; Unglingen døde for Pigen. — Du seer altsaa , at du ikke kan opløse min Gaade. —

Phnutis drog tilbage til Memphis, og bergmmede Ase:Neithas Visdom.

Athors smukke Tempel, det er : heele Egnen om Saïs, græmmedes, og hendes Præstinder vandrede omkring deri. — Da mødte Dem en Mand, klædt som en almindelig Ægypter ; men hans Dæ røbede en høi Mand, og hans Gang en dannet Siel. Ase:Neitha saae, at han gik til hende, de andre Gomfruer veege tilbage, og lode Præstinden være allene med ham. Da sagde Ase:Neitha ;

Herre !

Herre! jeg frygter for dit Ansigt. Det har noget af Himmels Glans.

"Vilde du frygte, om en stor stærk Løve kom venlig til dig, og logrede for dine Fødder?"

Jeg ville ikke frygte. —

"Din Bændel og Din gang med Gudsdommen har merket dig med et Tegn, som enhver Skabning maae ære. — Du skalde sikker gaae forbi et glubende Dyr's Huule." Ogsaa vandrer jeg sikker med mine Jomfruer. — Vi saae Crokodiller og de gik roelig forbi os.

"Jeg er kommen, for at opløse din Gaade."

Jeg frygter du vredes paa mig, hvis du ikke opløser den. —

"Jeg haver ingen Hustru, Præstinde? — Jeg skal blive lykkelig, hvis jeg opløser den; men jeg skal ikke vredes paa dig, om jeg ikke opløser den."

Siig mig da: Hvilket er Tegnet paa den sande Kjærlighed? —

Naar Præstinden Ase-Meitha vilde love en Yndling at elske ham.

Hun smilede og taug længe. Den fremmede Mand saae hende roelig i Diet.

Du

Du vilde overraske mig, sagde hun endelig; dog maac jeg sige Dig, at du ikke har truffet det rette. Kiendte du Anubis, Egyptens forrige Dronning?

"Ja, jeg kiendte hende."

Hun var ogsaa Athors Præstinde i Chusas, og tilbød den reene Kjærlighed. Hun var stor, ædel, og berømt over heele Egypten. — Dette følede en ligesaldrende Knøs. — Han fandt hende, da hun bandt hundrede Roser i en Snor, som hun vilde slynge om Hornene paa en Koe, der var hvid som Uld. — Vind Rosensnoren om min Hals sagde han. Hun saae paa ham. Ja sagde hun, jeg vil binde den om din Hals. Knøsen heed Sethon. — Jeg seer et Noget i dit Ansigt, sagde Anubis; jeg kan ikke afflaae dig, Rosensnoren. Og da, Fremmede, da elskede de hverandre, og Anubis havde sagt til Sethon, at hun elskede ham. —

Men Egypterne havde Krig, med Philisterne. — Sethon drog med sit Folk. Endnu engang saae han den Pige, som hans Siel hang ved; og de kyskede hverandre over en
Mar-

Narcisse Bux. See, sagde Anubis, denne Narcisse skal være et Tegn paa vor Kjærlighed. Jeg vil pleie den og bære Omhu for den; jeg vil vande den om Nilen ikke agter den. Den skal vore og blomstre og vor Kjærlighed med den. — Naar du kommer tilbage, gaae vi til denne Narcisse; paa den vil du erkjende min Troskab. Men falder du, vil jeg græde her. — Seth on gik!, og kom igien. Han ilede til Narcissebuxen. — To tørre Qviste stode der, og rundt om dem mange feede Svampe. Anubis var bleven Dronning i Egypten.

”Og hendes Søn Pharo:Psammis bøder for hendes Skyld, siden han ikke kan opløse Ase:Neithas Gaade,” sagde den Fremmede.

Præstinden forstræffedes, sank ned for hans Fødder, og sagde: Min Herre! — Kongen vredes ikke paa sin Tienerinde, fordi hun taledes uforsigtig. —

”Jeg vredes ikke, Præstinde; men jeg er bekymret. Vil du ikke blive Egyptens Dronning?”

Nei

Nei Herre! Moderens Utroe, og min Utroe vilde gjøre Sønnen dobbelt uhykkelig. —

"Saa har du en Sethon, som du kan blive utroe?"

Du har ikke opløst min Gaade, Pharaos! Jeg vilde blive den utroe, som kan opløse den.

"Men hvis ingen opløser den?"

Saa veed jeg, at jeg er eene i Verden; thi jeg er vis paa, at det Hjerte, som er eet med mit, maa opløse min Gaade.

"Jeg har sagt til Thoph, din Fader, at jeg vil spise hos ham denne Middag; du og dine Gomfruer skal spise med mig."

De gik sammen. — Dog kiendte Thoph Pharaos; men han veedste ikke, at Kongen havde forsøgt paa, at opløse hans Datters Gaade.

Da de nu alle tilsammen havde leiret sig om Bordet, bleve de snaksomme. Ogsaa Ase-Neitha var munter. Hun laae nærmest Kongen, og han talte meget med hende og prøvede hendes Viisdom.

Da treen en Gomfrue ind, og sagde:
Der er en Mand udenfor, herlig klædt, at
see

see til som en Guds Fyrste. — Han vil opløse Gaaden. — Gaae, svarede Ase-Neitha, og spørg ham. — Da hun var gaaen ud, sagde Kongen: O! Athor læg denne Mand Svaret i Munden. Præstinden forundrede sig over Kongens Tale, og alle tauge. —

Jomfruen treen ind, og smilede. Hvad sagde den Fremmede? spurgte Ase-Neitha.

Jomfruen vedblev, jeg spurgte Manden:

Hvilket er Tegnet paa den sande Kjærlighed: Han svarede frimodig, som med Bished: "Abrahams Obelisk, der staaer ved Siden af Neithas Tempel." Ase-Neitha soer op, sank ned igien og raabte: O! Athors Yndling? — Da laae hun i Afmagt. — Egyptens Landsfader, den guddommelige Drømme Udlægger, Pharaos hemmelige Raadgiver treen ind; og sank ned ved Siden af Ase-Neitha, og løftede hende op. — Hun kom lit efter lit til sig selv. — Joseph spurgte med Hjertet paa Læberne: maae jeg nu kysse dig? — Ja sagde hun; og de kyssede hinanden, som Englene kysse hverandre, naar

naar de see reen Kjærlighed iblandt Menneskene. —

Men Pharao gjorde Thoph til Osiris's P-hont-phre, eller som Egypterne siger, Phrees, i Templet ved On; og Joseph gav han Ase-Neitha til Hustru. —

L * r —

Huldgudinderne.

Kun Gratierne bleve frie
for Jordens Skumlerie,
har Een sagt; og det var mythologisk Sandhed.
Deres Vandel erkjendtes stedse ulastelig, deres
Hjerte reent. Ikke desmindre har for nogle Aar
siden en Tysker — thi hvad tør Tyskeren ikke —
vovet følgende Sabel.

Huldgudinderne, de tre elskværdige Piger,
fik det uheldige Indfald, at stride om Fortrin i
Skjønhed, og valgte Venus til Dommerinde.
Denne bød dem nøgne fremstille sig for hendes
Throne. De kom Men enhver af dem havde
saa saare øvet sig i Miner og Gebærder, at Venus
fortredelig udbrød: Vort! saaledes gjen-
kjænder jeg ikke mere Gratierne i Eder.

J. K. S.

Den upartiske Pige!

(Efter Gotter.)

En Pige jevn og ung er jeg
og Gud skee Tak en frie;
jeg til Romaner kjender ei
og hader Følerie.

Mit Blod er let; og jeg har Lyst
til Spøg og Sang og Dands;
min Rigdom er — et sorgfrit Bryst,
min Pryd — en Blomsterkrands.

Og Pynt, — fort hver en Evans Skik
jeg holder troelig ved;
men rigtig nok i Arv jeg fik
hyvfold Nysgjerrighed.

For Knæsen vender jeg just ei,
min Moders Ord lød' saa:
For deres Skyld paa Livets Vei
vi Piger ikkun gaae.

For mig er Pige — Navn, og — Stand
paa ydmyg Gnde riig;
thi Navn af Engel bære kan
enhver som vil for mig.

Selskabelige Dyder.

Af Weiss.

(Oversat af Fransk, og forkortet.)

Al Dyd er egentligen selskabelig, saasom alle bidrage til Selskabets Vel; men man betegner i Særdeleshed ved denne Benævnelse de elskværdige Egenskaber, som, i det daglige Liv, gjøre vor Omgang yndet, søgt og foretrukken. — De fornemste ere Søjelighed, Blidhed, Aand, Beskæftigelse, Overbærelse, Venkab, Beskedenhed, Naturgaver, Anstand.

Man dømmer os mere almindelig efter disse Egenskaber af anden Rang, end efter de væsentligere. Enhver forstaaer sig mere eller mindre paa Høflighed eller paa Behageligheder; for derimod at vurdere en stor Sjæl, maae man selv have en stor Sjæl; for at fatte dens Fremgangsmaade maae man kjænde dens Følelser, ligesom

man, for at bestemme deres Oplysning, selv maa være saare oplyst. — Folk i Almindelighed sammenligner mere ved Sandserne, end ved Forstanden: man vinder dem ligesaa meget ved Mine, Gang, Tone, Udvortes, Manerer, som ved de viseste Handlinger.

Dersom de Mennesker, der troe sig mest enige med sig selv, undersøgte med Upartiskhed Gylldigheden af deres Adkomster, som de foretrække; dersom de drøftede, ad hvilke Veje disse erhverve deres Velvilte, medens andre, ligesaa ligende efter at behage dem, ikke have erholdt uden Kulde og Modbydelighed; saa skulde de sædvanlig finde, at deres sandeste Dyder bidroge mindre dertil, end nogle overfladiske Behageligheder. Men det er muligt at forene begge Dele; og de sidste give de første mere Værd. Lad os ikke forsømme at bemestre os vore Omegne ved samme Midler, som lykkes hos os. Det er ikke nok, at være agtet, man maae ogsaa være elsket: Hjertet har sine Fornødenheder ligesaavel som Fornuften, og det bedst grundede egne Bifald fræver stundom at understyttes af andres.

De mest naturlige Glæder for Mennesket ere Selskabets: han blev ikke skabt for Ensomhed, skjønt de indbyrdes laane hinanden Behageligheder, som ingen af dem alene kan tilbyde. — En stor Deel af vor Lykke beroer paa de Følelser, vi opvække hos de Personer, med hvem Skæbnen forbinder os. — Alt hvad man siger, alt hvad man gjør, frembringer paa dem enten behagelige Indtryk, som gjøre dem villige til at elske os, eller modbydelige Indtryk, som lede dem til at hade os: det er temmelig sjældent, at der gives ligegyldige, og der er uden Tvivl intet Valg imellem at takkes og at frastøde, imellem at leve i Venskabets, Glædelighedens, Velvilliens Sødheder, eller at smagte i Modbydeligheds, Afslags, Intetheds Ydmængelser. — En Grundlov for enhver særdeles Kreds eller Forbindelse er stiltiende denne: Bidrager Du noget til det Almindelige, skal Du være noget hos os: bidrager Du intet, skal Du intet betyde.

Der er Personer, som, med udmærkede Dyder, ere virkelig uselskabelige. — Man agter deres Grundsatninger, man beundrer deres Na-

turgaver, og man frygter deres Nærværelse: man nærmes dem med Forlegenhed, man taler til dem med Frygtsomhed, og man forlader dem med Uvillie. De ere altid en Bolt for Mistanker, Gavn, Klager; de uddrage dem med Spidsfindighed af Ting, som mindst give Anledning dertil: deres Omgang er proppet med Underligheder, med Vanskeligheder eller smaa trættende Omfindligheder. — Har et Ord to Betydninger, en Handling flere Sider, saa gribe de med beraad Hu den mindst fordelagtige. Deres yderlige Deeltagelse — som næsten ganske samler sig i dem selv — troer sig altid saaret, naar den saarer andre, eller saaer, ved at overdrive Ideen om Forurettelse, deres Liv til at henrinde i Brede, Uenighed, Forklaringer og Forlig. — Liden Overeensstemmelse i deres Maade at see paa; de laste i Dag hvad de roste i Gaar, og i Morgen vil de paa ny bifalde det. — De betragte ikke som Venner, uden dem som fornedre sig til de laveste Hyldinger: de paastaae at erholde alt uden selv at tilstaae noget, og undres over ikke at være elskede, da de intet gjøre for at blive værdige dertil. — Et Glemfæls eller

Uvils

Uvissdoms Djeblik kan endelig hos dem nedbryde Frugterne af ti Aars Venskab eller gjorde Tjenester. — Hvad gjøre med Folk af denne Charakter, uagtet deres Talenter, deres Dyder? Elske dem, beklage dem og flye dem.

Fra en anden Side fængsle og henrive Blidhed, Opmærksomhed, Høflighed selv de groveste Sjæle. — Hvorledes nægte den sin Hengivenhed, som synes at have givet os sin, som lønlig gjør sig Umage for at smigre os, forekomme os, skaaene vor Egenfjærlighed? — som hjælper paa vore Besværligheder, dæmper Glandsen af sin Overlegenhed, med Tække giver efter for vore smaa Fordringer, leder os til Gjenstande, som kunne tiltrække sig vor Deeltagelse, udvikler vore fortrinlige Egenskaber, giver dem Lejlighed til at vise sig; — som tager Deel i vore Anliggender, har Agtelse for vore Meninger, ikke modsætter sig dem, uden for at gjøre dem mere gjældende, synes at ansee som vigtige for sig de Indtryk, han gjør paa os, ligesom behøver vort Venskab, vort Bifald, — hvis Overbærelse endelig, i det den kommer vore Svagheder til Hjælp, formindsker, retfærdiggjør, tilgiver dem.

En:

Endeel Personer af begge Rjøn see aldrig andre fra den sandeste Synspunkt: de skabe en ny Verden omkring dem, ved at udbrede over alt det, som omgiver dem, et Skjær af deres egen Charakter. — Det oprømte Sind meddeler Glæden, den Tungfindige Sørgmodighed, den kolde Sjæl eller Mangelen paa gjensidig Overeensstemmelse frembringer Redsomhed; og saa hurtig er denne Sympatie, at det elektriske Stød ofte ikke er mere lynsnart, end Exemplet af en Gaben: en saa mægtig Indvirkning, at en Forfatter, ved blot at nævne den, maae frngte for igjen at frembringe Marsagen ved Virkningen.

Der gives Mennesker saa belevne, at de gjøre dertil hver, som nærmes dem; ligesom der er de, der ikke finde uden idel uhøflige, saasom deres Lune og Plumphed frembringe det samme hos dem, med hvem de omgaaes. Disse leve i en Hvirvel af stedse nye Misforstaaelser, uden at betænke, at deres Anfald medfører Tilbagestød. — Andre beklage sig over den almindelige Kulde og Flaahed, uden at blive vaer, at deres egen Tørhed faaer

Inde

Indbildningskraften til at isne, og lukker Hjertet i en Frastand af tyve Skridt.

Det er næsten ligedanne med alle de moralske Egenheder, hvoraf Etødet, mere eller mindre stærkt, nødvendig frembringer et Modstød forholdsmæssigt til deres Elasticitet og Art, som sende dem tilbage. — Deeltagende Sjæle kan bemærke, at de, næsten i enhver Kreds, tage en forskjellig Aands vending, og at, i den samme Kreds, Fraværelsen af en Person, man er vant til at see der, giver Aftenens Tone et andet Sving. — Men det beviser ingeniunde, at de Samqvem, man foretrækker, ere de bedste; eller at de flaueste Blandinger ere sammensatte af de mindst kostbare Dele. Det er almindeligt ikke at finde Behag uden der hvor man er den første og hvor man behager; og endeel i det Hele saare usle Selskaber frembyde i det Enkelte de mest interessante Bæfener: man kan sammenligne deres Forbindelse med Himmelblaaes og Carmins, som, hver for sig, ere de lækreste, mest levende Farver; men som, sammenblandede, kun give et smudsigt Bruun.

Set:

I ethvert Malerie maa der være Lys og Skygge: i ethvert Selskab Tosser og Sniller. De skønne Fruentimmer ere aldrig mindre forsørlige end i Kredse, ene sammensatte af skønne Fruentimmer; og en Forsamling af idel Genier skulde snart holde op at have Aand. Lykkeligt, om de fælles Forbringer ikke strax frembragte Medbejlerie, Misundelse og Had.

Da man ofte er udsat for Uartigheder, er det nyttigt at belave sig derpaa. Høflighed forekommer Ubehageligheder, eller hjælper ud deraf. — En ædel Taushed, et behændigt Smil, et belevent Svar affær Fornærmelsen al Udgang, og straffer Angriberen.

Man burde, af Stolthed, være høflig: det er paa en Maade at tvinge andre til at være det imod os. — For anstændigen at behandle sine Undermænd, bør man aldrig tabe af Syne den naturlige Lighed, ej heller foragte nogen Stand. Erindre at en arbejdsom Daglønner er mere uundværlig for Selskabet end en ørkesløs Millionær.

De mest opløste og til store Ting mest dygtige Mennesker ere lidet skikkede til selskabelige

Dys

Dyder. Dem fattes i Almindelighed tre væsentlige Omstændigheder: Higen efter at behage, som kommer af Verbødighed for Omdømmet; den Bøjelighed, som naturligviis er Svagheds Lod; og end oftere den Lighed i Lune, som tildeels udspringer af Fibrernes Haardhed og Indbildningskraftens Seenhed.

Det er for alting i sin Familie, at det er vigtigt at udøve de selskabelige Dyder. Endeel Mennesker, indtagende i Selskabet, forsømme sig i deres huslige Livs Indvortes, hvor de ere kolde, tvære og flau. Man burde imidlertid, ligesaameget af Klogskab som af Retsfærd, have mere Opmærksomhed for Slægt og Venner, end for Fremmede. — Det er sandt, deres Bisfald er vanskeligere at beholde. Man maa være særdeles elskværdig, for at synes det for Folk, hos hvem man aldrig kan være ny, og som, ved at følge os i de mest enkelte Omstændigheder, kjænde vore lønligste Brynste.

Beskedenhed, Blidhed, Bøjelighed, og endnu mere Retsindighed ere Fredens sande Bedligeholdere; og det bedste Middel til at erholde andres
Hen:

Hengivenhed, er at skænke dem vor, efter den gamle Maxime: Kjærlighed føder Kjærlighed.

I hvilken Forbindelse, i hvilken Familie Skæbnen sætter dig, ringeagt Ingen's Bifald. Søg at behage den Svage og den Oplyste, Barnet og Oldingen, Herren og Tjeneren. En Tøsses Udsagn har ofte Indflydelse paa dens Maade at see paa, som ikke er det. — Nægter man dig Velvillie? søg at opdage de Kanter, hvorved du har mishaget, og gør dig, ved at rette deres Skjævheder, en sød Gæssel af at nøde alt hvad der omringer dig til at elske, at agte dig: studeer deres Svagheder, angrib dem een efter een, og hold ikke op med dine Erobringer, før du har underlagt dig alt. Indtil Hunden og Ratten, Alt maa være paa din Side.

J. K. S.

I en Stam bog.

Brat svinder Livet hen
med Niagarers Fart;
dets Flod i Tidens Ocean

ned:

nedstyrter sig og tier og forglemmes.
Et Djeblik — og om den Unges Iffe
der skjælte alt besneete Haar;
endnu et andet — og den blege,
den sene Olding er ej meer.

Nyd derfor, Ven! det er den store,
de Vises Kunst — jeg minder Dig!
Nyd stedse Timen, som den kommer,
og nyd alene den.

(Run Daaren tæller dem, der staae igjen,
og Lasten bærer, naar den seer tilbage.)

Men mindes stundom, naar Du nyder,
den Ven, som her lykønsker Dig hertil.

S. G. Sveistrup.

S k a b e l s e n .

(Efter det Svenske.)

Fra Guderne adskilt ved Havet
sod Sorgen og, tænkende der,
paa eenlige Strande tillæned'
et Menneſtebilled' af Leer.

Zevs saae det og spurgte: hvad dette?

"O Zevs! kun et Billed' af Leer;
men vil du her noget udrette,
beaand da den Støtte, du seer."

"Han leve; men jeg ham udfaarer
til min; det maa være min Løn!"

"Nej, udbryder Sorgen med Taarer,
nei, lad mig beholde min Søn!"

"Af mig han jo fuldstaakt er vorden,
thi har han ei Livet af mig?"

Som Zevs dette sagde, kom Jorden,
saa Leeret, og trittede sig:

"Fra mig, fra mit Skjød er han røvet,
jeg fordrer kun hvad jeg har mist'."

"Din Ret, svared' Zevs, vorde prøvet;
Saturnus skal ende vor Tvist!"

Han dømte: "Sig ingen beklage,
Jer alle han fælles tilhør'.

Du Zevs, som gav Livet, det tage
med Aanden igjen, naar han dør.

"Da

Da atter, o Jord! du skal gjemme
hans Been i din salige Fred!

Du, Sorg, ham som Moder bestemte
ethvert hans besværfulde Sjed!

Saalænge hans Lod bli'r at leve,
du fra ham skal ingen Dag gaae.
Dit Suk i hans Stemme skal bæve,
dit Blik i hans Ansigt skal staae."

Saa Almagts Udslag blev givet;
thi blev' vi paa Grund af dens Bud
tilhørende Sorgen i Livet,
i Døden kun Jorden og Gud.

L * r —.

E l e g i e.

(Helliget min Søsters Minde.)

Rølig Aftentaagen om mig svæver,
sidste Hilsen fra det sjunkne Dag.
Højtidsfuldt fra Kirketaarnet hæver
Aftenklokkens sidste Slag!

Fred,

Fred, Guds blide Fred omcirkler rolig
mangen tidlig jorder Ungdoms Ven;
den omcirkler Bondens lave Bolig,
Bondens Aand opløster den!

Huld den om mit Blomsterleie freder,
vinker til veemodigt Sværmerie,
og om mig med Mindets Saligheder
spreder venlig Phantasie!

O! jeg seer saa grant de svundne Dage,
da jeg græd, og vidste ej hvorfor!
End sig blande Taarer med min Klage;
men, o Gud! jeg veed hvorfor! —

Og jeg mindes vel din Afsked, Søster,
mindes vel den sidste Kamp, du stred;
men det sidste, kolde Kys mig trøster,
det du gav mig før din Fred!

Grant jeg seer, hvor over Kirkegaarden
Sørgesølget skrider langsomt frem;

seer

seer de hvide Skjær om Dødningbaaren *),
seer den aabne Hvalvings Lem,

seer en Taare paa den blanke Plade,
— i en Kreds af Frender fældtes den! —

hører over Ristens hule Flade
hvert et Sandstus drøne hen,

hører Præsten trendende Gange sige
Formularens frygtelige Ord;
tænker saa: sov salig, fromme Pige!
Dyden muldres ej til Jord.

Sov, Sophie, sødt, til Gud dig vækker!
Rosmariner spire over dig!
Åh! der græder, naar mig Graven dækker,
ingen Syster over mig! —

Og

*) I Drammen, hvor Forfatteren henlevede sin første, just ikke blide, Ungdom, og muligt ogsaa paa andre Steder i Nærheden deraf, bortbæres unge, ugifte Piaers Liig af unge Mennesker, der ere sortklædte, uden Sørgekapper, men have i det Sted hvide Strømper, hvide Skjær om Livet, og hvid Skofarve paa Hatten.

Forf.

Og jeg mindes hine skjønne Steder,
hvor min Taare randt i Aftenrødt,
Skjönt jeg nød kun der lettalte Glæder,
Skjönt ej Barnets Tid gleeed sødt.

Deres Minde dog mig helligt være —
Slumrer ej en Syster der i Fred?
Vandre ikke der endnu de Kjære —
Al, med hvem mit Hjerte leed?

Dog jeg ønsker ej den Tid tilbage,
svunden Kummer være svunden hen!
Bittre mangen Sorg end mine Dage,
O! saa skænk mig Gud! en Ven!

Naar Dødsfulden mig da vældig ryster,
møder blid min Sjæl en himmelsk Lyd:
"Skynd dig, Broder, skynd dig, favn din Syster!
Her er meer end Jordens Fryd."

L * r —.

Forandringen.

(Af Starke.)

Hofraad Reinert og hans gamle Opvarterste.

Opvartersten. Men, Hr. Hofraad, De skulde dog ikke saa ligesrem afflaae det. De skulde dog engang see efter. Man kan jo ikke vide — —

Hofraaden. Saaer I nu Nykker igjen, Mutter? Gamle Folk drømme dog saa gjerne om Rigdom.

Opvart. Ih nu, det er jo ikke for mig, jeg forlanger sandelig intet deraf; men det kan jo dog intet skade, at finde en Skat.

Hofr. Men sig selv, hvad vil jeg vel have meer, end jeg har? Jeg har, hvad jeg behøver, og altsaa har jeg nok. Og endnu er det Gudskeelov! ikke faldet mig ind, at have Sorger for Fremtiden; i Fortrolighed sagt, jeg lægger endogsaa noget op aarlig.

Opvart. Det veed jeg nok, det har jeg nok mærket; men naar De først saaer en Frue Hof-

raadinde i Huset, vilde det dog komme Dem tilpas.

Hofr. Kan være! men hvad I veed og tænker, er jo kun lutter tomme Indbildninger.

Opvart. Tomme Indbildninger? Saa maatte min Bedstemoder have havt Uret, og min Bedstemoder var en klog Kone. Efter alt, hvad hun har sagt mig, maae der være noget nede bag Stalden.

Hofr. Og hvorfor maa?

Opvart. Nu ja, alting træffer jo ind, hvad der skeer, hvor der er en Skat begravet. Naar man gaaer over Stedet, lyder det først huult, og siden efter klinger det ordentlig høit, — og i Aftes saae jeg atter en blaa Lue der.

Hofr. Jeres Syn er svagt, Mutter; det gnistrede for jeres Øjne.

Opvart. Ih nu, De kunde dog forsøge det. Jeg tænker, De skulde engang i al Stilhed grave der.

Hofr. Nei, Mutter, der bliver intet af. Jeg troer ikke paa jeres blaa Lue; og naar jeg nu havde søgt, og søgt forgjeves, saa maatte jeg
kun

Kun-see ad mig selv, eller skamme mig for mig selv. Og ingen af Delene gjør jeg gjerne. Jeg graver ikke.

De samme Personer to Uar efter.

Hofr. (kommer ud paa Trappen). Hvem var det der kom?

Opvart. En Modehandler. Han er inde hos Frue Hofraadinden. Sec, der staaer endnu nogle af hans Papiirsæsker udenfor.

Hofr. Ach ja, jeg ser dem. (Han gaaer ind igjen, sagte ved sig selv.) O Bee, atter igjen en Modehandler! (Efter en halv Times Forløb kommer han ud igjen.) Men sig mig, hvad er det for en Løben frem og tilbage? Det er jo, som det hele Huus blev fløttet. Og de Papiirsæsker der er taget ganske forskrækkelig til, og staaer som Forskandzninger for Stuen, at man ikke kan komme ind.

Opvart. Ja Fruen vilde have andet, end det Manden havde hos sig, saa har han og hans

Rone og hans Karl slæbt Væerne herhid een-ef-
ter en anden.

Hofr. Ach veed I hvad? — Det faldt mig
ind før — — Men I maa ikke sladdre derom
til nogen. I har mangengang sagt mig om en
Skat, som skulde staae nede bag Stalden. Veed
I vel endnu, hvor det lyder huult, og siden ef-
ter klinger høit, og hvor I har seet den blaa
Due? Jeg har just nu intet at forrette, jeg vil
før Spørg dog gjøre mig den Motion, og grave
Pladsen om. Veed I den endnu?

Opvart. (seer forundret paa ham). O ja,
kom kun. (De gaae.)

Staal.

D i m Y n d e.

(Af Schiller.)

Udtogsvis oversat.

Venus, uden Bælte og Huldgudinder, repræ-
senterer os Skjønhedens Ideal, som den kan
komme ud af den blotte Naturs Hænder, og
uden

uden en fornemmende Aands Indvirkning, ved de plastiske Kræfter, vorder frembragt. Denne efter Nødvendighedens Lov dannede, Bygnings Skjønhed (architectonisk Skjønhed), ikke alene udføres ved Naturkræfter, men bestemmes og alene ved Naturkræfter. Den maa adskilles fra den tekniske Fuldkommenhed, hvorved man forstaaer Systemet af Vjemederne selv, som Naturen har med Mennesket, forsaavidt de forene sig til et øverste Vjemed; ved hin derimod blot en Egenkab ved disse Vjemeders Fremstilling, som de i Sandseverden aabenbare sig for den anskuende Evne. Den æsthetiske Dom isolerer den aldeles fra Vjemederne selv. Menneskeheds Værdighed kan derfor ikke siges at forhøje den menneskelige Bygnings Skjønhed. Den menneskelige Skabnings Teknik forestilles ikke Sandse, men Forstanden; den kan kun tænkes, ikke sees.

Naar derfor Mennesket fortrinsviis tillægges Skjønhed, er dette kun forsaavidt sandt, som han allerede for Øjet forsvare dette Fortrin. Den første Plads i Sandsernes Verden skulder han

han ikkun det, som i ham er Natur. Men denne er bleven bestemt ved hans Menneskheds Idee, og saaledes middelbar hans arkitektoniske Skjønhed.

Menneskets Bestemmelse, som Fornuftvæsen, har altsaa kun forsaavidt en Andeel i hans arkitektoniske Skjønhed, som dens Fremstilling 3: Udtryk for Djet støder sammen med de Betingelser, under hvilke det Skjønne i Sandsernes Verden bliver til. Den Fornuftidee, som bestemte Techniken af den menneskelige Bygning, kan aldrig tildele, men blot tilstede denne Skjønhed. Middelbar er vel Menneskets Skjønhed grundet i Begrebet af hans Menneskhed, saasom hans hele sandfælsige Natur er grundet i dette Begreb, men Sandsen holder sig kun til det Umiddelbare. Uagtet vi fra Begrebet om Skjønhed afsondre som uvedkommende, hvad Fuldkommenhedens Forestilling neppe kan undlade at blande i vor Dom derom, behager det Skjønne dog Fornuften. Nu maae man erindre sig, at Fornuften ikke altid uddrager Ideer af Phænomenerne, den kan og lægge hine i disse.

Tilfælde gjør Fornuften det, som uafhængigt af dens Begreb er givet Djet, selvvirksom til et Udtryk deraf, og behandler altsaa noget blot sandse- ligt oversandseligen. Man har saaledes ligemegen Ret til paa den ene Side at indskrænke det Skjønne, objektiv, til idel Naturbetingelser og erklære det for en blot Virkning af Sandseverdenen, paa den anden Side, subjektiv, at indflytte det i den intelligible Verden. Skønheden er derfor at an- see som Borgerinde i to Verdener, hvoraf den tilhører een ved Fødsel, den anden ved Adop- tion; den modtager sin Tilværelse i den sandse- lige Natur, og erholder Borgerret i Fornuft- verdenen. Heraf lader sig forklare, hvorledes Smag, som en Bedømmelsesevne af det Skjønne, erhverver det Materielle Fornuftens Agtelse, det Rationale Sandsernes Tilbøjelighed. I Fornuften selv maae ligge Grunden, hvorfor den kun med en vis Tingenes Tilshyneladelses- maade forbinder en bestemt Idee, og i Gjenstan- den maa igjen ligge Grunden, hvorfor den frem- falder denne Idee.

Mens

Menneskets arkitektoniske Skjønhed, et Fornuftbegrebs sandselige Udtryk, overgaaer vel i Grad alle andre Skjønheder, men i Henseende til Arten staaer den i samme Række, da ogsaa den af sit Subjekt intet aabenbarer, uden hvad sandseligt er. Fornuften forfølger vel ved Menneskets Teknik sine Djemeder med streng Nødvendighed, men lykkeligviis træffe dens Forordringer sammen med Naturens Nødvendighed.

— For Menneskets arkitektoniske Skjønhed sørger Naturen alene, saasom til den her, strax i det første Anlæg, Fuldførelsen af alt det, Mennesket behøver til sine Djemeders Opfyldelse, een gang for alle blev overdraget af Forstanden, og den altsaa i denne sin organiske Forretning ingen Forandring har at befrygte.

Men Mennesket er tillige en Person, et Væsen, som selv kan være absolut sidste Aarsag til sine Tilstande. Var Mennesket blot et sandseligt Væsen, saa skulde Naturen baade give Love og bestemme Anvendelsens Tilfælde; nu afgjør dog Aanden i Henseende til disse. Dennes Geheet strækker sig saavidt, som Naturen er teknisk,

nist, og ender ikke førend hvor det organiske Liv taber sig i den formløse Masse, og de animaliske Kræfter ophøre. Med Handleevnen træder Tilfældet ind i Naturens Skabelse, og ihvorvel de Forandringer, den under Frihedens Regjering lider, skee efter ingen anden end dens egne Love, saa skee de dog ikke mere i Sølge af disse Love. Mennesket vilde saaledes staae Fare for, netop der, hvor den ved Brugen af sin Frihed opløfter sig til de rene Fornuftvæsener, i Sandseverdenen at synke. Den ved hans Handlen opfyldte Bestemmelse skulde koste ham et Fortrin, som den i hans Bygning blot forkyndte Bestemmelse begunstigede,

Personen træder i Naturens Sted, og paatager sig med sammes Rettigheder en Deel af dens Forpligtelser. For sin egen Skuld forbinde den sig til, at lade den af den afhængende Natur ogsaa endnu i sin Tjeneste blive Natur, og aldrig at behandle den imod sin tidligere Pligt. Jeg kalder Skjønhed en Pligt for Phænomenerne, fordi den dertil svarende Trang hos Subjektet er grundet i Fornuften selv, og
der.

derfor almindelig og nødvendig; en tidligere Pligt, fordi Sandsen har dømt, førend Forstanden begynder sin Forretning.

Friheden regjerer altsaa nu Skjønheden. Ynde er Skabningens Skjønhed under Frihedens Indflydelse. Den arkitektoniske Skjønhed gjør Naturens Ophavsmand, Ynde og Gratie deres Besidder Vre. Hin er et Talent, disse en personlig Fortjeneste.

Ynde kan ikkun tilkomme Bevægelse, thi en Forandring i Sjælen kan ikkun som Bevægelse aabenbare sig i Sandsernes Verden. Men derfor kunne gjerne faste og rolige Træk valse Ynde. Disse vare oprindeligen intet andet end Bevægelser, som ved Gjentagelse bleve habituelle; og er det just den herligste Deel af Gratie, der af Miner befæstede sig til Træk, og altsaa lægger Sjælens Særdighed i skønne Fornemmelser for Dagen.

Men Gratie er kun den ved Frihed bevægede Skabnings Skjønhed, og Bevægelser, som blot tilhøre Naturen, kunne aldrig fortjene dette Navn. Omsider danner Anden sig endog sit Legeme, og Bygningen selv maa følge

Spil

Spillet, saa at Ynde tilsidst ikke sjelden forvandler sig i arkitektonisk Skjønhed.

Ligesom en med sig uenig Aand selv nedbryder Bygningens højeste Skjønhed, saa seer man undertiden den i sig harmoniske Sjæl at komme den ved Hindringer fængslede Teknik til Hjælp, sætte Naturen i Frihed, og med guddommelig Glorie at brede fra hinanden den endnu udviklede, trykkede Skabning.

Personen foreskriver Legemet Bevægelserne enten ved sin Villie, naar den vil realisere en forestillet Virkning i Sandseverdenen, — vilkaarlige Bevægelser; eller saadanne skee, uden Personens Villie, efter en Nødvendighedens Lov — men ved Anledning af en Fornemmelse, sympathetiske Bevægelser, hvilke sidste dog ikke maae forverles med dem, som den sandselige Følelses-evne og Naturdriften bestemmer; thi Naturdriften er intet frit Princip, og hvad den forretter, er ingen Personens Handling.

Sjelden finder man vilkaarlige Bevægelser uden sympathetiske, da Villien som Aarsagen til hine bestemmer sig efter moralske Fornemmelser, hvoraf

hvoraf disse udspringe. Naar en Person taler, see vi tillige dens Blik, Ansigtstræk, Hænder, ja hele Legemet tale med, og den mimiske Deel af Samtalen bliver ikke sjelden holdt for den mest veltalende. — Den Art og Maade, hvorpaa en vilkaarlig Bevægelse bliver fuldført, er ved dens Hjælp heller ikke saa nøje bestemt, at der ikke skulde gives flere Arter, hvorefter den kan udføres. Her altsaa kan min Maade at fornemme paa give Udslaget, og ved den Tone, den angiver, bestemme Bevægelsens Art og Maade.

En vilkaarlig Bevægelse, naar den ikke blander sig med noget Uvilkaarligt, kan aldrig vise Gratie, hvortil stedse fordres en Tilstand i Sindet, som Aarsag. Den vilkaarlige Bevægelse følger paa en Sindets Handling, som altsaa er forbi, naar Bevægelsen skeer; den sympathetiske ledsager Sindets Handling, og den dets Fornemmelsestilstand, hvorved det blev formaaet til denne Handling, og maae derfor betragtes som lige løbende med begge. — I Henseende til hin træder Beslutningen imellem Sindelaget og Bevægelse

Bægelsen; Bevægelsen er Virkning af Beslutningen og Djemedet.

Den vilkaarlige Bevægelse er ikke i Henseende til sin Natur, men blot i Henseende til sin Brug Aandens Fremstilling. Altsaa kan man ej sige, at Aanden aabenbarer sig i en vilkaarlig Bevægelse, da denne kun udtrykker Villiens Materie (Djemedet), men ikke Villiens Form (Sindslaget). Af et Menneskes Tale kan man vel see, hvad han vil holdes for, men hvad han virkelig er, maa man søge at gjette af hans Ordsmæssige Foredrag og af hans Gebærder, altsaa af Bevægelser, som han ikke vil. Men erfarer man, at et Menneske og kan ville sine Ansigtstræk, saa troer man hans Ansigt fra det Øjeblik af ikke mere.

Gratie maae altid være Natur, d. e. uvilkaarlig (i det mindste synes saa), og Subjektet selv tør ikke see ud som om det vidste af sin Ynde. Den efterlignede eller lærte Ynde er derfor et værdigt Sidespille til den Skønhed, som ved Natbordet fremgaaer af Karmin og Blegenhvidt, falske Loffer, Faußes Gorges o. s. v., og

for-

forholder sig til sand Ynde, som Toiletteskjønheden til den arkitektoniske. Saa snart vi mærke, at denne er gjort, saa see vi ligesaameget af Menneskheden (som Phænomen) forsvundet, som der af et fremmed Naturgebeet er blevet slaaet til samme; — og hvor skulde vi endog kun med Ligegyldighed betragte et Bytte, hvorved en Deel af Menneskheden er bortgivet for gemeen Natur? hvorledes ikke foragte Bedraget? — Saa snart vi mærke, at Ynde er kunstlet, saa sukker sig pludselig vort Hjerte, og tilbage flyr den imødebrændende Sjæl. Alend see vi pludselig omskabt til Materie, en himmelsk Juno til et Skyggebillede.

Ynde søge vi imidlertid kun hos Bevægelser, som ere afhængige af Villien. Af de Menneskets Bevægelser, som Naturdriften eller en herskende Affect paa sin egen Haand udfører, forlange vi noget ganske andet end Ynde. Deslige Bevægelser tilhøre Naturen, ikke Personen.

Maa vi søge Ynde i det, som ved hensigtede Bevægelser er uhensigtet, men tillige svarende til en moralsk Årsag i Sindet, saa hører den til de talende (mimiske) Bevægelser. Saaledes

kaldes (i vidtløftigst Forstand) ethvert Phænomen ved Legemet, som ledsager og udtrykker en Sindstilstand. Talende i mere indskrænket Forstand er ifkun den menneskelige Dannelse, og denne ogsaa kun i de af dens Phænomener, som ledsage den moralske Fornemmelsestilstand, og tjene samme til Udtryk. I hans permanente Skikkelse og i hans arkitektoniske Træk fremlægger blot Naturen sin Hensigt.

Mennesket ene har som Person iblandt alle bekjendte Væsener den Forret ved sin Villie at gribe ind i Nødvendighedens Ring, der for blotte Naturvæsener er usynderrivelig, og i sig selv at begynde en ganske ny Række af Phænomener. Den Akt, hvorved han virker dette, hedder fortrinsviis en Handling, og de af hans Forretninger, som flyde af en saadan Handling, udelukkelsesviis, hans Gjerninger.

Da Naturen vel giver Mennesket Bestemmelsen, men overlader sammes Opfyldelse til hans Villie, saa kan hans Tilstands nærværende Forhold til hans Bestemmelse ikke være Naturens, men maa være hans eget Værk. Naar vi

af

af hans Dannelses arkitektoniske Deel erfare, hvad Hensigt Naturen har havt med ham, saa erfare vi af sammes mimiske Deel, hvad han selv har gjort til denne Hensigts Opfyldelse.

Ved Menneskets Skabning nøjes vi altsaa ikke med, at den blot stillede os for Øjne det almindelige Menneskeheds Begreb, eller hvad Naturen hos dette Individ virkede til sammes Opfyldelse, thi det skulde han have tilfælles med enhver teknisk Dannelse. Vi vente endnu af hans Skabning, at den tillige aabenbarer os, hvorvidt han i sin Frihed kom Natursjemedet imøde, d. e. at den viser Karakter. I første Tilfælde seer man vel, at Naturen anlagde det med ham paa et Menneske, men ikkun af det andet viser sig, om han virkelig er bleven det. Et Menneskes Dannelses er for saavidt hans, som den er mimisk; thi selv Træk, som ere blot Sandselighedens Udtryk, beviser Ikke Brugen af hin Evne, Ikke Opfyldelsen af hin Bestemmelse ved sin Frihed at indskrænke Sandseligheden.

De stumme Træk tegnes i den menneskelige Dannelses af blot den plastiske Natur,
for=

forsaavidt den virker uafhængig af enhver Sjælens Indflydelse. De ere ofte tilstræffelige til at udmærke Individuet, men af Personen kunne de aldrig aabenbare noget.

Den ligesformig virkende Dannelseskraft og den lovløse Affect stride uophørlig om Gebetet; og hvad Naturen med utrættet stille Virksomhed byggede, bliver ofte igien omstyrtet af Friheden. En opvakt Aand kommer tilsidst middelbar saavidt, ved det sympathetiske Spils Magt at forandre selv de Naturens faste Former, som ere Villien uopnaaelige. Hos et saadant Menneske bliver endelig Alt Karaktertræk, som vi finde paa mange Hoveder, som et langt Liv, overordentlig Skæbne og en virksom Aand have giennemarbeidet. Den plastiske Natur tilhører vedslige Former ikkun det Generiske, men Personen Udførelsens hele Individualitet.

Derimod vise os hine Keglens tilstudsede Opdraglinge i deres udtrykkeløse Dannelse kun Naturens Finger. Aldrig sættes Bygningen i Fare ved Spillet, aldrig foruroliges Vegetationen ved Friheden. Da Aandens Rolighed in-

gen betydelig Konsumtion af Kræfter forårsager, saa skal Udgiften aldrig overstige Indtægten. For den smalle Behalt af Lyksalighed, som den dyriske Oekonomie tildeler den, holder Naturen punktlig dens Bog i Orden.

Men de almindelige Naturkræfter føre en evig Krig med de organiske, og den kunstrigeste Teknik bliver endelig betvungen af Kohæsionen og Tungkraften. Derfor har og Bygningens Skønhed, som blot Naturprodukt, sine bestemte Blomstrens, Modenheds og Forsalds Perioder; og dens sædvanlige Ende er, at Massen efterhaanden bliver Formens Mester, og den levende Dannelsesdrift i det opdrevene Stof bereder sig sin egen Grav.

En stum Dannelse er i det Hele karakteristisk; thi tænke vi os Mennesket som moralsk Person, saa ere vi berettigede til at vente et Udtryk af samme i hans Skabning, og slaaer denne Forventning feil, saa vil Foragt uundblivelig følge paa. Blot organiske Væsener ere os ærværdige som Skabninger, Mennesket kan ikkun være os det som Skaber (d. e. som Selvophav til sin Tilstand.)

Den

Den talende Dannelse, som fordres af Mennesket, maa tale til hans Fordeel, d. e. udtrykke en, til hans Bestemmelse svarende, Fornemmelsermaade, en moralsk Færdighed.

Men hvor den moralske Følelse finder Tilfredsstillelse, der vil den æsthetiske ikke komme til kort. Menneskets sædelige Færdighed maa aabenbare sig ved Gratie. Men da den sidste Grund til moralsktalende Bevægelser ligger udenfor, den sidste Grund til Skønhed indenfor Sandseverdenen, saa synes den Gratie, der skal forbinde begge, at indeholde en aabenbare Modsigelse.

Men den moralske Årsag i Sjælen, som ligger til Grund ved Gratiem, frembringer i den af den afhængende Sandselighed nødvendig netop den Tilstand, der indeholder det Skønnes Naturbetingelser. At Ånden ved den Tilstand, hvori den selv befinder sig, foreskriver den ledsagende Natur dens Tilstand, og at moralsk Færdigheds Tilstand i den netop er den, hvorved det Skønnes sandselige Betingelser bringes i Opfyldelse, derved gør den det Skønne muligt,

og det er dens Handling. At deraf virkelig bliver Skønhed, er Følge af hine sandfelige Bevægelser, frie Naturvirkning. Men da ved vilkaarlige Bevægelser Naturen, hvor den behandles som Middel, ikke virkelig kan hedde fri, og heller ikke ved uvilkaarlige Bevægelser, som udtrykke det moralske, saa er den Frihed, hvormed den desuagtet yttres sig, en Tilstedelse fra Aandens Side. Gratiën er altsaa en Gunst, som det Sædelige viser det Sandfelige, ligesom den arkitektoniske Skønhed Naturens Samtykke til dens tekniske Form.

Naar Aanden i den af den afhængende sandfelige Natur yttres sig paa en saadan Maade, at denne paa det Trofasteste udretter dens Villie og paa det mest Talende udtrykker dens Fornemmelser, uden dog at støde an imod de Fordringer, Gudsen gjør til den som Phænomenet, saa opstaaer Ynde; ikke, naar enten Aanden aabenbarrede sig i Sandfeligheden ved Evang, — da var ingen Skønhed — eller naar Sandfelighedens frie Virkning savnede Aandens Udtryk — da var ingen Spillet's Skønhed. Aanden føder ikke Skønhed.

Men

Men som vi maae søge de frie Bevægelsers Skønhed i den dem dikterende Aands sædelige Bestaaffenhed, saa opstaaer det Spørgsmaal, hvad det vel tør være for en personlig Bestaaffenhed, som tilsteder Villiens sandfelige Redskaber den større Frihed, og hvad for moralske Fornemmelser bedst forliges med Skønhed i Udtrykket?

Hverken tør Villien ved den hensigtede eller Affekten ved den sympathetiske Bevægelse forholde sig imod den af samme afhængende Natur som en Magt, naar denne med Skønhed skal lyde dem. Allerede Menneskets Følelse gjør Lethed til Gratiens Hovedkarakter. Paa den anden Side tør Naturen ikke imod Aanden forholde sig som Magt, naar et fæigt Udtryk skal have Sted; thi hvor blot Natur hersker, maae Menneskeheden forsvinde.

Der lader sig tænke tre Forhold, hvort Mennesket kan staae til sig selv d. e. dets sandfelige Deel til den fornuftige Deel.

Naar Mennesket bliver sig sin rene Selvstændighed bevidst, støder han alt sandfeligt fra sig, og kun ved denne Afsondring af Stoffet naaer han

han til Følelsen af sin rationale Frihed. Men dertil fordres en mærkelig Vold og stor Anstrængelse, for at holde Begierligheden fra sig, og bringe den eftertryffeligt talende Instinkt til at tie. Under den saaledes stemte Aands strænge Tugt maa Sandseligheden sees undertrykt, og den indvortes Modstand forraade sig ved Evang. En sliG Sindsforfatning kan ikke være gunstig for Skønheden, som Naturen ikke frembringer uden i sin Frihed, og den med Stoffet kæmpende moralske Frihed gjør sig altsaa ikke kiendelig ved Gratie.

Naar derimod Mennesket lader Naturdriften ubunden herske over sig, forsvinder med hans indvortes Selvstændighed ogsaa hvert Spor af samment hans Skabning. Men denne Efterladenhed af Selvvirksomheden, som i den sandselige Attraaes Moment og endnu mere i Nydelsen pleier at indtræffe, sætter i Diebliffet ogsaa den raa Materie i Frihed, som ved de virksomme og lidende Kræfters Ligevægt hidtil var bunden. Formen begynder at undertrykkes af Massen, Menneskeheden af gemeen

gemeen Natur. Ved den Frihed, som Sand-
seligheden selv tager sig, er paa ingen Skøn-
hed at tænke. Formernes Frihed, som den sæde-
lige Villie blot havde indskrænket, overvældes
af den grove Stof, der vinder al den Mark,
som frarives Friheden.

Et Menneske i denne Tilstand oprører ikke
blot den moraliske Sands; ogsaa den æsthetiske
Sands, der i Formen søger en fri Fornøielse,
vil med Bæmmelse vende sig fra et slegt Syn,
hvorved ikkun Begierligheden kan finde sin
Regning.

Men ligesom Friheden ligger midt imellem
Lovenes Trykken og Anarkiet, saa skulle vi og
finde Skønheden midt imellem Værdigheden,
som den herskende Aands Udtryk, og Vellysten,
som den herskende Drifts Udtryk.

Naar nu hverken den over Sandselighe-
den herskende Fornuft, eller den over For-
nuften herskende Sandselighed forliges med
Udtrykkets Skønhed, saa vil den Sindstilstand,
hvor

hvor Fornuft og Sandfelighed, — Pligt og Tilbøielighed — stemme sammen, være den Betingelse, hvorunder Spillet's Skønhed finder Sted.

For at kunne vorde en Tilbøielighedens Gienstand, maa Lydigheden imod Fornuften afgive en Grund til Fornøielse, thi kun ved Lyst og Smerte sættes Driften i Bevægelse. Efter Kants Grundsætninger er Tilbøieligheden en saare tvetydig Sædelighedsfølelsens Selskabssyster, og Fornøielsen en betænkelig Tilgift til moralske Bestemmelser. Har end Lyksalighedsdriften intet blindt Herredømme over Mennesket, saa skal den dog ved den sædelige Valgforretning gierne ville tale med, og saaledes skade Reenheden hos Villien, der stedse kun skal følge Loven og aldrig Driften. For altsaa at være sikker paa, at Tilbøieligheden ikke medbestemte, seer man den heller i Krig, end i Forstaaelse med Fornuftsloven, fordi det alt for let kan skee, at dens Forsord allene skaffede denne Magt over Villien. Thi da det ved den sædelige Handlen ikke kommer an paa Gierningernes Lovmæssighed, men ene
paa

paa Sindelagets Pligtmæssighed, saa sætter man med Rette ingen Værd paa den Betragtning, at det for den første sædvanlig er fordelagtigere, naar Tilbøieligheden befinder sig paa Pligtens Side. Gjør altsaa Sandselighedens Bisfald end ikke Villiens Pligtmæssighed mistænkelig, er den dog ikke i Stand til, at indestaae derfor. Det sandselige Udtryk af dette Bisfald i Gratiens vil altsaa aldrig aflægge et tilstrækkeligt og gyldigt Vidnesbyrd for den Handlings Sædelighed, hvorved det antræffes, og af et Sindelags eller en Handlings skønne Foredrag skal man aldrig erfare dens moralske Værd.

Saavidt fuldkommen enig med Moralens Rigorister. Men just fordi jeg er overbevist om at Tilbøielighedens Andeel i en fri Handling intet beviser for denne Handlings rene Pligtmæssighed, troer jeg, at Menneskets sædelige Fuldkommenhed netop ikkun af denne hans Tilbøieligheds Andeel i hans moralske Handling kan fremlyse. Mennesket er ikke bestemt til at udføre enkelte sædelige Handlinger, men til at være et sædeligt Væsen. Ikke Dyder, men Dyden er hans

For-

Forfkrift, og Dyd er "Tilbøielighed til Pligt,,. Mennesket tør ikke alene, men bør bringe Lyst og Pligt i Forbindelse. Først da, naar den fremvælder af hans samtlige Menneskehed, som begge Principiers forenede Virkning, naar den er bleven ham til Natur, er hans sædelige Tænkemaade betrygget, thi saalænge den sædelige Aand endnu anvender Vold, maa Naturdriften endnu sætte Magt imod den. Den blot nedkastede Fiende kan igien opstaae, den forsonede er overvunden.

Det er for moralske Sandheder ikke fordelagtigt, at have Fornemmelser imod sig, som Mennesket uden Nødme tør tilstaae sig. Men hvor skulle Skønheds og Friheds Fornemmelser forliges med en Lovs barske Aand, som mere leder ham ved Strygt end ved Tillid, og som stræber at enkeltgøre ham, som Naturen forenede. Var den sandfælsige Natur i det Sædelige stedse kun det undertrykte, aldrig det medvirkende Parti, hvor kunde den give sine Følelser hele Jld til en Triumf over sig selv?

Billien

Willien har desuden en mere umiddelbar Sammenhæng med Fornemmelsernes, end med Erkiændelsens Gyde, og det vilde i mange Tilfælde være slemt, om den først maatte orientere sig hos den rene Fornuft. Begge Principiers Overensstemmelse er den fuldendede Menneskeheds Segl, og det man forstaaer under en skøn Siæl. Saaledes kalder man den, naar alle Fornemmelsers sædelige Følelse endelig har betrygget sig til den Grad, at man uden Frygt tør overlade Affecten Williens Ledning, og aldrig løber Fare for Modsigelse med sammes Kiændelser. Hos en skøn Siæl ere de enkelte Handlinger egentlig ikke sædelige, hele Characteren er det. Den har ingen anden Fortieneste, end at den er. Med en Lethed, som om blot Instinkten handlede, udøver den Menneskehedens smerteligste Pligter, og det modigste Offer, den fravinder Naturdriften, falder i Dinene, som en frivillig Virkning af denne samme Drift. Derfor veed den selv heller aldrig af sin Handlens Skønhed, og det falder den ikke ind, at man kunde handle og fornemme

nemme anderledes; hvorimod en skoleret Sæde-
reglens Opdragling hvert Dieblif skal være
rede til at aflægge det strengeste Regnskab for
sine Handlingers Forhold til Loven.

I en skøn Siæl harmonere Sandfelig-
hed og Fornuft, Pligt og Tilbøielighed, og
Gratie er dens Udtryk i Sandernes Verden.
Kun i en skøn Siæls Tieneste kan Naturen
baade besidde Frihed og bevare sin Form. En
skøn Siæl udgyder og over en Dannelses,
som mangler arkitektonisk Skønhed, en uimod-
staaelig Gratie, og ofte seer man den at seire
selv over Naturens Lyder. Alle Bevægelser
som gaae ud fra den, blive lette, stille og dog
levende. Glæde og frit vil Diet straae, og
Fornemmelse vil glimre deri. Af Hjertets
Sagtmod vil Munden erholde en Gratie, som
ingen Forstillelse kan fremkunste. Ingen
Spænding vil være at bemærke, ingen Tvang
i de vilkaarlige Bevægelser, thi Siælen veed
af ingen. Stemmen vil være Musik, og med
sine Modulationers rene Strøm bevæge Hjer-
tet. Den arkitektoniske Skønhed kan vække
Bel-

Velbehag, Beundring, Studsen, men ikkun Gode skal henrive. Skønheden har Tilbedere, Elskere har kun Gratien; thi vi hylde Skaberens og elske Mennesket.

Man vil, i det Hele, finde Gode mere hos Kvindeskønnethet (Skønhed maaskee mere hos Mandeskønnethet). Til Gode maa saavel den legemlige Bygning, som Charakteren bidrage; hin ved sin Bøielighed til at modtage Indtryk og sættes i Bevægelse, denne ved Følelsernes sødelige Harmonie.

Den spædere kvindelige Bygning modtager ethvert Indtryk hurtigere, og lader det igien hurtigere forsvinde. Hvad i et kvindeligt Ansigt endnu er skøn Følsomhed, vilde i et mandligt allerede udtrykke Lidelse. Kvindens sarte Fiber bøjer sig som tyndt Eiv under Affektens sagteste Pust. I lette og listige Bølger glider Sielen over det talende Ansigt, som snart igien jevner sig til et roligt Speil.

Ogsaa det Bidrag, Sielen maa give til Gratien, kan hos Kvinden lettere end hos Manden vorde opfyldt. Sielden vil den kvindelige

delige Character opløste sig til den høieste Idee af sædelig Dreenhed, ogielden bringe det videre end til affectionerede Handlinger. Den vil ofte med heroisk Styrke modstaae Sandseligheden, men kun ved Sandselighed. Da nu Kvindens Sædelighed sædvanlig er paa Tilbøielighedens Side, saa vil det i Sandsernes Verden tage sig ud, ligesom om Tilbøieligheden var paa Sædelighedens Side. Ynde vil altså være den kvindelige Dyds Udtryk, der saare ofte torde fattes den mandlige.

J. K. S.

Fruentimmer i Tübingen.

Udaf Nicolais Reise 11 B. S. 174-7. (1796.)

Man seer i Tübingen ikke saa velstkabte Fruentimmer, og de fleste have en skøn Ansigtssfarve. Den herlige Egn opmuntre til Frofund. Under mit Ophold der, enten vare næsten alle derværende Professorers Koner i Barselseng, eller de havde ikke længesiden forladt den, eller de vare i Begreb med

med at komme deri, og alle havde et sundt og glad Udseende.

Dannede Folks selskabelige Tone er der hos begge Rion naturlig og følgerlig ulastelig. Man finder overhoved i Schwaben i Selskaber tilvisse i det Hele mindre Prætension end i mange andre tyske Provindser. Især har Fruentimmeret der maaskee mere end nogensteds den uskylidige Kunstløshed, ligelangt fra at gjøre Prætension eller at forsømme sig.

J og ved Tübingen saae jeg først den schwabiske Mode, at de unge Piger af gemeen Stand bære lange flettede Pidske, og at disse kunne see endnu længere ud, flette de Baand deri, som hænge ned indtil Fødderne.

J. K. S.

B i s e.

Af det Svenske.

(Musiken og Ordene staae i Musicaliskt Tidsskrift,
Mars 1790. No. 15.)

J Stilhed giemt for Skiæbnens Nykker,
af ingen Verdens Sorg jeg veed,
ei Fiendetrudsel gjør mig ræd ;

Mig

Mig ingen Mægtig undertrykker.
Jeg hviler altid, naar jeg trykker;
og drikker, hvad jeg har i Fred.

Mig ingen lønlig Attraa brænder
at kaldes Stør trindtom vor Jord.
Mit Huus for Glæden aabent staaer,
som næie Veien til mig fiænder.
En munter Spøg og glade Venner
er Herligheden ved mit Bord.

Hvad Vise ønske sig til Cie,
af Humlen alt mig skænket er.
Jeg i min Varm et Vidne bær,
som ingen Skat kan overveie.
Min Seng er Fredens blide Leie,
og Kiærlighed mit Selskab der.

Saa nøisomglad min Tid forsvinder,
Mig Sorgen aldrig nærmes tør,
medynksom Brødres Feil jeg hør',
Og glad jeg deres Dyder finder.
I Fred jeg frem til Maalet vinder,
for hvilket Last kun skielve bær.

M. C. Bruun.

Over

Over vor Bestemmelse til Døden

En Samtale, af Engels Philosoph
für die Welt.

Paa et lidet Landgods, ikke langt fra Besançon, levede en gammel vakker Brigadeer, det sande Mønster paa en elskværdig Olding. Hans Navn var Merville, og han var allerede over Halvfierdsindstyve Aar. Da han i sin Ungdom tjente i Ludvig den fiortendes Armee, drømte han, som den franske Adel, at det var Gæt, at døe for Kongens Ære og Fædrelandets Belfærd; men neppe havde han ved sit Heltemod faaet Rang som Brigadeer, før han pludselig til sin Skræk blev overbevist om, at han ikke var andet end et Middel til Nationens Undertrykkelse. Fra dette Dieblif af søgte han sin Afsteed, under Paastud af Udygtighed, afflog den Pension, som Kongen bød ham til Gjengield for hans Tapperhed, og skammede sig ved sine Saar, som man skammer sig over sine Ungdoms Daarligheder. Han dyrkede nu selv sin Families lille Arvegods, og opoffrede Philosophien og Muserne alle de Ti-

men, som hans Huusforretninger lode ham have tilovers. Da hans Formue ikke tillod ham store Udgifter, saa omgikkes han ikke mange; han havde ikke over to eller tre, men udvalgte Venner. Iblandt disse var i hans sidste Aar et Medlem af Parlamentet i Besançon, ved Navn Cherreau, en Mand, han fortrinlig elskede, og som var det fortrinligt værd. Chevreau var et Menneske, som af Naturen havde erholdt de misundelsesværdigste Anlæg til alt, hvad der er ædelt og godt. Han havde intet af den Ustadighed, som man bebrejder hans Nations Unglinger; han var mere fyrig end hidsig, mere estertænk- som end munter, mere god end blød, han blev ikke lettelig rørt, men det, som eengang gjorde Indtryk paa ham, blev dybt og varigt. Han var altid det han var, af sin hele Sjæl. Og da den største Lykke, som et Menneske kan takke Forsynet for, var falden i hans Lod, at være opdraget af ædle Forældre, og have fundet en ædel Opdragelse; saa var han med disse Egenskaber i sin Charakter bleven en Mand af uroffelig Retsskaffenhed, en standhaftig Patriot, og Mervilles inder-

inderligste Venſkab værdig. Han havde kun elſket
eengang, men, ſom man maatte formode af en
Mand af hans Smag, det ſkønneste og forſtan-
digſte Fruentimmer i Beſançon. Hun hedde
Therese, og var en Datter af Præſidenten i
ſamme Ret, hvoraf Chevreau ſiden blev et Med-
lem. De Hindringer ſom et Aar efter det andet
modſatte ſig deres Forbindelſe syntes næſten uover-
vindelige; men det ſom i ſøvnige Sjæle vilde have
undertrykt Kiærligheden, grundede den des fa-
ſtere i hans. Therese ſelv var fra det første Die-
blik af deres nærmere Bekendſkab beſtemt for
ham; kun var hun til Uheld rig, og hendes For-
ældre haabede, at forene hende med en anden,
der eiede en Million Livrer, eller, derſom det ikke
kunde ſkee, med den første Rangsperſon i Riget.
Hun udstod uſigelige Forfølgelſer for hendes Kiæ-
rlighed til Chereau, men hun erklærede ſig ſtand-
haſtig, at ingen Overtalelſe, ingen Magt i Ver-
den ſkulde bevæge hende til andet, end at vælge
imellem Chevreau og et Kloſter. Da hendes For-
ældre ved denne faſte Standhaſtighed vare nødte
til at viſe de fornemſte Friere tilbage, og da

Hertil kom desuden en langt ude Beslægtets Exempel, som neppe i nogle Maaneder havde været Marquise, før hun allerede saa sin Formue glimre paa Maitressernes Toiletter og Sangerindernes Bryster; saa bevægede dette Thereses Forældre til endelig at give Chevreau Udgang og deres Samtykke til Giftermaalet. Begge de Elskende, som ved deres Standhaftighed havde aflagt saa mange Prøver paa deres Sieles Fortreffelighed, følede nu i Henrykkelsen af deres Omfavnelser, hvad Ulykken er værd.

Therese blev frugtsommelig, og Chevreaus Inderbildningskraft havde allerede i mange Maaneder ikke sysselsat sig med andet end den søde Tanke, hvor uendelig hans Lykke vilde formeres ved at eie et Barn, til endelig det saa ængstelig og dog saa utaalmodig ventede Dieblis kom, da Therese blev forløst.

Hans Glæde var ubeskrivelig; men det var den alvorlige vemodige Glæde hos et følsomt Menneske, der følede sin Lykke og tillige sine Pligters hele Vigtighed, og svor i sit Inderste, at De skulde være ham hellige. Thereses Forlø-

ning

ning var lykkelig overstaaet; men et paafølgende Tilfælde, som daglig blev værre, gjorde at man frygtede for hendes Liv. Chevreau vceg ikke fra hendes Leie i al den Tid, som stedse kun hans nødvendigste Forretninger lode ham have tilovers, og var Vidne til alle de usigelige Lidelser, hvormed hendes unge Liv kæmpede mod Døden. Naturen bukkede endelig under; hun fremtvang endnu et sørgmodigt Smil paa sine blege Kinder, førte med sine bævende, allerede døende Hænder Chevreaus Haand til sit Hjerte, og stammede med sin sidste Aande de Ord: Forglem ikke vor Kiærlighed Chevreau! Dersom en Døendes Ord nogensinde trolig blev erindret, saa var det disse Thereses Ord. Chevreau besørgede alt hvad der hørte til hendes Begravelse med den roligste Ligesgyldighed; betragtede hendes Lig hele Timer, uden at han fældede en Taare, og derpaa gik han alene og bebreidede sig, at han var saa søsløs. Først Dagen efter hendes Begravelse, da han, paa et Sted, hvor han intet formodede, fandt et Halsbaand, som han engang gav Therese paa hendes Fødselsdag, opvaagnede hans Hjerte

Hjerter af den forrige Dødsflummer for alle Fæ-
lser; han udgød en Strøm af Taarer. Synet
det Barn, som var den uskyldige Årsag til hen-
des Død, oprev daglig Saaret paa ny, og var dog
den eneste Lindring for hans Smerte. Han bar
allerede Thereses milde og elskværdige Træk, som
stedse mere syntes at udvikle sig paa hans spæde
Ansigt. Chevreau betragtede det ikke uden den
dybeste Følelse, hvori den bittreste Smerte fore-
nede sig med den sødeste Belyst; Chevreau elskede
det med dobbelt Kiærlighed. Paa nogle Aar var
den lille Charlot — saa hedde Drengen — det
behageligste Barn i Verden, og alle Mødres
Misundelse i Besançon. Hans fortrinlige Skøn-
hed blev endnu uendelig forøget ved den aabne
Munterhed, der fremstraalede i alle hans Miner.
Chevreau anvendte al mulig Flid paa hans Dan-
nelse, og nød den Belyst, som sædvanligen er
fornemme Fædre saa fremmed, at han selv be-
mærkede hans Barns Fremgang fra en Grad af
Fuldkommenhed til en anden. Paa samme Tid
begyndte just Charlot noget friere at udvikle hans
uskyldige Sjæls smaa Ideer og Ønsker, og viiste
alle

allerede den skønneste Morgenrøde af en tilkom-
mende lys Forstand og et ædelmodigt Hjerte, da
han blev angreben af Kopperne, disse det mennes-
kelige Rigns store Ødelæggere, og døde efter
usigelig megen Angest og Smerte. Chevreau var
ligeledes Vidne til den Uskyldiges hele Sygdom
og Død — der saa ofte med udstrakte Arme bøn-
faldt ham om Hielp, han ikke kunde give — som
han havde været det til Thereses Sygdom og Død.
Dette andet Stød var Chevreau skrækkeligere
end det første, hvis hele Smerte det igien for-
nyede. Da han nu havde tabt de to Bæfener,
som vare hans Hjerte det dyrebareste, saa var
ham siden efter intet dyrebart, han elskede ikke
sine Venner, ikke sig selv. Thi det Menneske
der først er saa ulykkelig, at han intet mere elsker
uden om sig, han kan ikke heller elske sig selv.
Hans Characters hele Ild; som ellers havde vær-
ret henvendt til Therese og Charlot, disse vigtig-
ste Gienstande for hans Kiærlighed, vendte nu
tilbage i hans Jnderste, og rugede over hine mør-
ke Betragtninger, hvorved Mennesket ligesom
søger at hævne sig paa Forsynet, naar han troer
sig

sig forurettet. I hans dybeste Tungsindighed havde hans Indbildningskraft og Skarpsindighed nok til snart at omdanne Verden til en Skueplads for Elendighed; og saaledes levede han nu i Guds Skabning med det samme Hjerter, hvormed en fritænkende Menneskeven lever i en Despots Stat.

Den eneste Stemme, som endnu nogenledes trængte til hans Hjerter, var Mervilles. Den ærværdige Olding mærkede snart af Chevreaus Tale hans hele Tilstand; men han bragte med Glid aldrig Talen paa det Tab, som hans Ven havde lidt. Han gjorde intet, uden det, at han snart forsøgte paa en, snart paa en anden Maade at opvække hans hendsøde Følelse for en og anden Gienstand, og som af en Hændelse henstrøede Ideer, der kunde virke en helbredende Forandring hos ham. Endelig da Chevreau stedse blev mere mørk og mere tungsindig, holdt Merville hans Skaansel for Grusomhed; han besluttede at rense og at læge sin Vens Saar, forinden Giften fortærede det sidste Liv, og Døden bragte ham uforstyrret Rolighed.

Leiligheden tilbød sig, da Chevreau engang mere af Høflighed, for at giengielde Mervilles oftere Besøg, end af hans Hjertes Drift, besøgte ham paa hans Landgods. Det er ikke rigtig fat med dem, sagde Oldingen, i det han fuld af den smmeste Venlighed lagde begge sine Hænder paa hans Skuldre, og det er ikke Ret, Chevreau, at De saa ganske indslutter Deres Rummer for dem selv. Aabn Deres Hjerte for en Ven; og dersom jeg, for den oprigtigste Kiærlighed til Dem, er det værd, aabn Deres Hjerte for mig! De kaldte mig saa ofte Deres Fader, og jeg har jo ogsaa levet i Verden, og har været ulykkelig.

Har de! svarede Chevreau, med det Menneskestene, hvis egen Ulykke falder for tung til at den skulde give Plads for fremmed Følelse. —
— Jeg har seet min Kone og mine Børn dø; og hvad et menneskeligt Hjerte nogensinde følede, det har ogsaa mit følt. Jeg veed hvad det har at betyde, ved et eneste Stød at see alle sine inderligste Vaand sønderbrudte, alle sine kiæreste Forhaabninger tilintetgjorte. Og dog,
Chev:

Chevreau, dog var en anden Tid i mit Liv endnu skrækkeligere, hvor Venner bleve Forrædere imod mig, som havde min hele Fortro-
lighed, jeg tvivlede om den menneskelige Na-
tur og om Dyden. Jeg troede, iblandt de
Væsnere, som lignede mig, at leve iblandt Ras-
sende eller Forbrydere; og kun en Mand som
De kan forstaae mig naar jeg siger ham, at jeg
var elendig. O min Ven! dersom De kiendte
denne skrækkelige Tilstand, som jeg kiender den,
af at have følt den!

Og hvad, om jeg kiendte en endnu skræk-
keligere? det menneskelige Selskab flyer man;
thi der gives jo eenlige Egne og Ørter: men,
Merville — han taug og saae med et Suk mod
Himlen. Men, Chevreau! —

Hvorfor skal jeg sige det, som allerede er
Glendighed nok at tænke? Han taug endnu
engang, og tilføiede saa med en Siels Gysen,
der meddelte sig over hans hele Legem: hvor-
dan undflyer man Gud? I samme Dieblif
stod han op, og vilde gaae i Haven, for at
rive

rive sig løs fra en Samtale, der pine­de ham saa meget. Oldingen fulgte efter.

De er i mine Hænder, og De skal ikke løbe fra mig, Chevreau. Kom, aabn deres hele Siel for mig! Tal med mig, som De taler med deres egne Tanker! De er utilfreds med Gud?

Forskrækkeligt, dersom jeg var det, Merville?

Og endnu skrækkeligere, dersom De havde Ret dertil! Men nei, Chevreau; — sagde han i en fast og tillidsfuld Tone — De er det ikke; De kan ikke være det. Utilfreds med Gud; er at være utilfreds med alt hvad der er fuldkomment og got: og hvor kan en tæn­kende Sjæl det? Forstaaer De Dem selv, bedste Ven: De er kun utilfreds med deres Forestil­ling om Gud. Og nu seer De, hvorm meget De allerede vinder! Laae Marsagen i Gud, i dette uendelige over Dem ophviende almægtige Væsen: hvordan vilde De hjælpe, Chevreau? hvorledes forandre Verdens Indretning, eller hemme Strømmens Magt, som uimodstaaelig
river

river Dem med sig? Ligger Aarsagen blot i Deres Forestilling om Gud: nu vel! derfor er Hielp. Lad os forbedre de urigtige Forestillinger, og i Stedet for den falske Synspunkt opsøge det sande! De vare komne i Midten af Haven, hvor Forhøringen, hvorpaa Mervilles Huus laae, gik steilt ned i Dalen.

Her førte Oldingen sin Ven hen paa en Græsbænk under de brede Kastanietræer, udstrakte Haanden mod den henrykkende skønne Egn, der, saa vidt Diet naaede, var skjult med Hiorde, Korn og Vinhye, og sagde med Overbeviisningens tillidsfulde Tone: Anklager De Forsynet; jeg vil retfærdiggjøre det! — Hvorledes, Merville! skal Ormen opreise sig mod den Uendelige, en Dags Skabning mod den evige Skaber? O lad mig tilbede, og tie! Gud er her, hvor jeg taler.

Han er ogsaa her hvor De tænker, Chevreau.

Og dersom jeg nu taler? Kan De høre al Evig, al Uro, alle Indvendinger. —

Alle

Alle, min Ven? Jeg staaer ved Gravens
Bredde, og de Timer, som endnu ere tilbage
for mig, vilde ikke forslaae. Naar har Men-
neskets Bid været rigere paa Opfindelse, eller
hans Tunge mere veltalende, end naar det kom
an paa at dømme sin Gud? Men dersom no-
gensinde en eneste Tvivl ængstede Dem — Nu
da Merville! De aabner mod min Villie mit
Hjerte; jeg vil tale. Tro De mig! Det er
ikke min Families Død, som endnu gjør mig
ulykkelig: de ere borte, og jeg har forvundet
min Smerte. Men jeg har forladt Tanker
om deres Død, og har fastet et Blik paa
Naturen. O bedste Ven, for at være rolig,
maae Mennesket ikke tænke; han maae kun
drømme. Der er ingensteds Nolighed for ham
uden i Forglemmelsen af hans Elendighed. Jeg
undersøger ethvert Liv, enhver Kraft, som
vækkes i Naturen, og den ophører i Forstyr-
relse: jeg er opmærksom paa enhver Glædens
Jubel og Latter, og det bliver til Beflagens
Stemme: jeg seer paa ethvert Smil, enhver
Bellystens Mine, og i det jeg seer, bliver den
til

til Dødsangestens Krampetræk. Alt i Naturen er kun anlagt til Fordærvelse, Forstyrrelse og Tilintetgørelse. Skabningens Engel gaaer kun foran og opvækker Liv, fordi Dødens Engel, som gaaer bag ham, kan have noget at dræbe. Haab om Lyksalighed, som altid er skjult i Fremtiden, giver kun Livet Værd for os, fordi Skrækken for Tilintetgørelsen des skrækkeligere skal angribe os. Og naar jeg nu betragter den hele navnløse Elendighed i alle Døendes, Forladtes og Faderløses bange Hænderid; naar jeg til enhver Plet Jord, hvorpaa min Fod træder, maae sige: Du er et Gravsted for Tusende, som sømmede, vred sig ved at leve, og døde! Til ethvert Støvgran, som flyver op for mig: Du var engang et sølende Væsens Nerve — og skjælvede for Døden! naar jeg lever i Naturen, som i et stort almindeligt Rum for Liig og Dødningebæen: hvor kan De da forlange at jeg endnu skal finde Glæde, endnu frydes? Jeg har lidt paa mine ædleste Begreber: jeg savner hos mig den alt oplivende Tanke om en uendelig Godhed,

hed, og intet er blevet tilbage for mig, uden den skrækkende Idee om en Almagt. — De udstrakte deres Haand, Merville, imod disse blomstrende Dale, som om Synet af disse allerede var Giendrivelse: Men ogsaa denne Skønhed, dette Liv, som her viser sig, — af Forraadnelse er det gaaet frem og i Forraadnelse vil det synke tilbage igien. — For mig er der nu ingen Glæde mere, ingen Yndelse mere i Naturen.

Hvor De er ulykkelig, Chevreau! Men hvorfor var denne Natru, som nu synes Dem saa øde, tilforn Gienstanden for Deres Henrykkelse? Erindrer De Dem, hvorledes De engang sad her ved Siden af deres Therese? Hvorledes De den Gang ikke saa andet for Dem end Liv, intet uden Glæde og Herlighed? Hvorledes den Gang alle Døds-Billeder, alle Tanker om Elendighed vare forviiste af deres Siel.

Jeg erindrer intet, Merville! Det var mine Lyksaligheds Dage, disse saa snart henilende Dage. En Phantasie, stemt til latter Glæde;
de;

de; — o hvor let kan den ikke af en Drk skabe sig et Elysium.

Kan Phantasiën virkelig det? Nu saa kan den ogsaa mere, denne Tryllerinde; saa kan den ogsaa med Underkraft omskabe et Elysium til en Drk. Vil De troe hvad den siger Dem? Vil De følge en Ledfagerinde, som altid gaaer frem, saaledes som vor første Følelse leder den, og saa med dens eensidige Flugt forvilder sig langt fra Sandheden. Lad Fornuften formilde disses Udsvævelser. De har betragtet Verden med partiske Øine, fast nu engang et upartist Blik paa den; og Rolighed vil igjen vende tilbage i Deres Hierte; Deres mørke Kummer vil blive til blid Bæmod; Deres Stræben mod en fiendlig Skiebne rolig Hengivenhed i den Algodes Villie. Skulde jeg nægte a. der findes Elendighed i Naturen? Skulde jeg nægte at Tanken om Døden er skræffelig? Jeg maatte modsiges min inderligste Følelse. Jeg føler ligesaavel som en Anden min Indskrænkning, og Dødens Gysen skaaner mig ligesaa lidt som Dødens Engel. Ofte angribes den svage frygtsomme Olding

væl-

vældigere end Ynglingen. Men vilde De nu nægte at Livet har Glæder, uendelig mange Glæder? De som modtog dem af Skaberens velgørende Haand, vil De være utafnemlig og nægte det?

Nei, Merville! nei, jeg vil ikke nægte det.

Det har altsaa sine Glæder?

Sine korte, sine drømte Glæder.

Hvor uretfærdig, Chevreau! Er de kortere og mere drømte end vor Elendighed? — Var den Vellystens Taare, som glindsede i Deres Øie, da De saae Dem ved Thereses Side, og fandt Dem lykkelig; var den mindre virkelig, end denne Beemods Taare, som nu sitrer i det samme Øie? Eller skal ikke ogsaa snart denne Taare borttørres? Livet har sine Glæder, sine virkelige, mangfoldige Glæder: og hvorpaa vil det nu komme an, uden paa det Spørgsmaal: om Glæden er Elendigheden og Livet Døden værd? — Naar De ikke finder det, min Ven —

Hvor kan jeg finde det? Menneskets Elendighed ligger for mig; i sin hele uendelige Størrelse, i sin hele navnløse Mangfoldig-

hed: men Gud! hvor saa Glæder har Livet!
og de det endnu har, hvor ringe ere de! hvor
ufuldkomne!

Saaledes tænker man altid i de Dieblikke,
man er utilfreds og bedrøvet! Jeg kunde sige,
at Tusende have maaskee levet et uendeligt lykkelig-
gere Liv end De; men nei, jeg bliver ved Dem.

De troer altsaa, De har saa saa Glæder i
Livet?

Hvad behøver jeg at troe det, jeg er vis
paa?

De bedrager dem, Chevreau.

Det vil sige, min Følelse bedrager mig.

Og hvilken anden Dommer end vores Fø-
lelse skal da gielde, naar det kommer an paa
Lykke eller Ulykke, paa Smerte eller Fornøielse.

Men just denne Følelse —

Er i mit Hiertes Jnderste, og ingen For-
nuftslutning er i Stand til at bortrydde den.

Jeg tænker ikke heller paa nogen Fornufts-
lutning. Udentviol er enhver Følelse sin egen
bedste Dommer; men den skal ikke dømme det
Forbigangne, ikke det Tilkommende. Kiereste

Chev

Chevreau; den Sky, som nu hænger over Deres Hoved, kaster til alle Sider en rædsom Skygge over deres Liv; en Skygge, som omdanner og formørker alt: Naar de kaster et Blik paa de henfarne Dage, saa er der intet, som saa let fremstiller sig for deres Hukommelse, intet som saa ganske, saa levende staaer for Dem, som Billedet af hine ulykkelige Timer: og Fremtiden — hvad er Fremtiden for Dem? Det nærværende Dieblif forlænget til et heelt Liv. De tillægger Deres Smærte Uforgængelighed, og troer, fordi Deres Tab vil vare evig, saa maae ogsaa dets Følger vare evig. I en saa ulykkelig Forfatning, hvor alt det Onde som er hændet Dem, viser sig paa engang saa sort, saa skrækkeligt for Dem, da Billederne af de nydte Glæder fremfinne saa sieldent og saa mørke, som enkelte Stierner paa en skyfuld Himmel: hvor kan De da forlade dem paa deres Følelser Dom? hvor kan De afgjøre om Glæderne erstatte Elendigheden, om Livet er Døden værd? O Chevreau! dersom jeg kun ikke frygtede at saare Dem for dybt. —

At saare mig for dybt?

Nu saa hør da! jeg vilde ønske, jeg kunde sige til Dem med Almagtens Stemme: "Chevreau! jeg fortryder min Dom. Jeg vil gjøre dig saa lykkelig som Tusende ander. See her har du din Mage igien, din Therese, see paa hendes Arme igien den Yndling, hvis Liv var hendes Død." Og naar De da ude af Dem selv for Henrykkelse, sank til hendes Barm; naar De med Følelsen af en Faders hele Glæde hævede denne Engel i menneskelig Skikkelse til Deres Læber: saa vilde jeg efter det første Glædens Udbrud vente et roligt Smil, tage Dem ved Haanden og sige: hvad er der meest af i Naturen, Glæde eller Elendighed? Og hvor snart vilde ikke den hele forbigangne Tid opklare sig for Dem til lutter Glæde. I hvor let, næsten usynlig Taage vilde disse Skyer ikke adspredes, som nu indhylle deres Liv i en skræffelig Nat! Men var dette Liv derved, eller var Forestillingen af det forandret? Og kan De eller nogen Dødelig, forud vide hvordan Fremtiden vil blive?

Cher-

Chevreau! vilde jeg endnu engang sige: er denne Glædens Følelse værd, at man ogsaa taaler Elendighed? Og hvor let, hvor ringe vilde denne Elendighed være? Hvor snart vilde den Bægtisfaal, som den nu trykker til Jorden hæve sig for overveiende Last! Jeg bedrøver Dem, min Ven! tilgiv mig! Men da jeg nu ikke kan sige hlint med Almagtens Stemme; forsøg De hvor megen Magt Deres Fornuft har! Staae stille ved det nærværende Dieblif, og deel deres Liv! Fremtiden vil ikke være saaledes som deres Smærte nu fremstiller den: men hver Glæde, hver Salighed, som jeg nu spaaede, maatte frænke Dem, maatte synes en Fornærmelse for Deres Kierlighed som Mand og Fader. Seer De altsaa blot tilbage paa de henfarne Dage! Bestræb Dem da efter at vurdere Dem med Upartiskhed! Undersøg hvad der var meest af, Glæde eller Sorg?

I hvilken Samtale har De draget mig ind!

O Merville! Hvor meget er dog ikke altid det, som jeg skal svare, min hele Siel imod. Jeg afstyver Utafnemlighed: og skal jeg
nu

nu selv være en Utafnemlig? Eller synes at være en Utafnemlig? Nei, min Ven! Nei, jeg vil sige, at jeg har havt mange Glæder.

Kun sige det, naar De ikke tænker det?

Jeg vil sige det, fordi jeg ogsaa tænker det. Og i Sandhed! Gud, som gav mig Livet, han gav mig ogsaa mange Glæder. De seer, hvor gierne jeg erkiender det.

De maae ogsaa erkiende det. Thi havde, de ingen Glæder havt, hvorfra da Sorgen over deres Tab? Eller vare disse Glæder saa faa; hvorfra da denne umaadelige Kummer? Men naar De nu, min Ven, foretager Dem at bestemme Deres Livs Værd; efter hvilke Begreber vil De da vurdere det? Blot efter Lykke og Ulykke? efter Glæde og Bedrøvelse? efter opfyldte og skuffede Forhaabninger? efter Drømme og Virkeligheder? Hvordan ellers?

Siig de heller: hvordan mere falsk? Det er just Feilen, som gior os uretfærdig imod Forsynet: at vi bestandig med vore Begreber drage Grændser, som ikke ere til i Naturen, altid adskiller hvor alting foreener sig i Virkelighe-

ligheden. Smærte er ofte mere Belyst end Smærte; Skræk har sin søde Gysen; Ulykke bliver behagelig i Erindringen: Følelsen af Svaghed leder Bennen i Bennens Arm; Tungsindighed giver Hjertet blødt til enhver sin Følelse; Nød giver os Følelse for vor Kraft, vor Værd; Drømme om Lyksalighed ere sande i Følelsen. — Saaledes Chevreau! Livet saaledes vurderet — Men hvor kan jeg fordre det af Dem i Deres Forfatning? Tro altsaa mig, der har været ulykkelig, der har tabt alt, hvad ogsaa De har tabt, og havde et Hjerte, som kunde føle. Lidenstaberens Stemme tier nu i mit Bryst; intet er mere i Stand til at gøre mig ubillig mod Forsynet, hverken overvættens Glæde eller en umaadelig Kummer; min Siels Tilstand er Rolighed. Med denne Rolighed seer jeg tilbage paa mit Liv, og hvad jeg der finder gør mig tilfreds med Gud. De lyse Dage blikke vare flere end de mørke; det Gode uendelig mere end det Onde. I samme Lys forekommer mig Tusendes Liv, for saa vidt jeg kan bedømme det, Ormens Liv, fordi den samme Gud skabte den, som kaldte mig til Livet: og nu, Chevreau

reau — hvordan skal jeg takke Dem fordi De har forøget min Lyksalighed? for den herlige Glæde som De har spredt rundt omkring mig i Verden? — Enhver Plet Jord altsaa, hvorpaa jeg træder er et Gravsted for Tusende? Velkommen, Tanke! Disse Tusende vare da til, nødte Livet og følte sig lykkelige. Ethvert Støvgran, som flyver op for mig, var en sølende Nerve? Søde Tanke, om du endog kun var en Drøm! denne Nerve følede Fornøielse. Den har oftere siddet af Bellyst end Smerte. Jeg seer nu ingen Tvivl mere, intet Spørgsmaal, uden dette eeneste: hvorfor varer denne Glæde ikke evig? hvorfor maae der være Død i Naturen?

Jeg veed hvad De kunde sige. Fordi der maae være Liv — vil De sige —

Saa maae der nødvendig ogsaa være Død. Død er Livets Betingelse — med alle dens Skrækkeligheder, med al den foregaaende Elendighed, har den sin Aarsag i den hele samme Natur, hvort ogsaa vore Glæder har sin Grund. Men om der ogsaa maae være Liv? — Det, Chevreau! Det kan De nu ikke mere spørge om.

Ikke

Ikke heller spørge om hvorfor dette Liv er til, og ikke et andet? hvorfor just denne Natur, er til, som er bleven os til Deel? Denne skrøbelige svage, for saa uendelig megen Jammer udsatte Natur? Hvad skal jeg svare Dem, naar De spørger derom? Skal jeg henvise Dem til Skabningens hele System? til den uadskillige Sammenhæng i alle denne Rædes Led, hvor ikke eet kan være uden det andet? Nei, Chevreau! Denne Betragtning leder for langt, og i et helligt Mørke. Lad mig sætte Deres Spørgsmaal imod et andet: De ønsker dog Glæder? De attraaer dog Lyksalighed?

Som enhver, der tænker og føler.

Og hvad Slags Lyksalighed? den De kender? den De har et Begreb om, eller den De intet har om?

Upaatvivlelig den jeg har et Begreb om.

Nu saa seer De da i hvilken Modsigelse De, indvikler Dem! i hvilken Modsigelse enhver indvikler sig som begynder at gaae i Rette med Gud. Vore Glæder vil vi have, just disse vore egne Glæder, knyttede til vor egen Natur, og som
have

have faaet Værd ved vor egen Følelse: men denne vor Natur ikke, med hvilken de dog nødvendig ere forbundne. . Havde vi ikke Aarsag til at rødmæ, Chevreau, naar vi overveie Klagen Daarlighed, hvormed vi føre den evige Viisdom for vor Domstol? Ikke et Ord mere om denne Indvending! den er ugrundet, urigtig. Livet har altsaa sine store, sine usigelige Glæder; vi Utafnemlige forglemme den største Deel, ved at beregne dem; denne samme Natur, som skænker os disse, bringer Døden uadskillelig med sig; det var Afssindighed at trætte med Forsynet, fordi den gav os denne Natur, og ikke en anden, fordi den skabte Menneskene til Mennesker, og ikke til udødelige Engle; Dødens Bitterhed — o hvor har jeg til dette Dieblif kunnet forglemme denne store Tanke — den bliver os forsedet ved Udsigten til et bedre Liv, ved Forhaabninger om en Evighed, hvorom alt forsikrer os, Kundskab om os selv, om Verden og — Gud. Og naar alt dette nu er saaledes; hvor kan Mennesket da anklage — Gud, og i sit Liv kun finde Spoer af en fiendtlig Magt, ikke af en alt bestyrende Godhed?

hed? — Dog, Chevreau!, forekommer Døden os altid, som et blot Onde, omendstignende et nødvendigt Onde. Skulde den ikke være mere, end det? Skulde den ikke ogsaa skænke os et Gode, være Kilden til Lyksalighed, som uden den ikke vilde finde Sted? Kilden til Lyksalighed? Døden?

Som alt Ondt i Naturen er det. De seer hist over Høien paa høire Haand frygtelige Tordenstyer. I disse Skjød hviler Ødelæggelse ved Frugtbarhed, Helbredelse ved Fordærvelse. Og naar vi give Agt, Chevreau! skulde dette ikke ogsaa finde Sted ved det skrækkelige Onde, Døden? Dog den mørke Himmel, og denne Orkan, som hviroler Støvet giennem Dalen: forkynde os et forestaaende Tordenveir. Lader os søge Lye i vor Volig! Lader os der, medens Tordenen dunder og Regnen strømmer frygtelig ned fra Himlen, fuldende vore Betragtninger over Døden, vore Betragtninger over Gud, der er lige tilbedelsesværdig i Storm og Uveir, som i Morgenluftens milde Sefhir, naar den ildrøde Sol stiger op over de glade Høie.

S. S.

Hønen.

H. o n e n.

Et Malerie af det huslige Liv.

Af G. B. C. Starke.

Oversat af Tyff.

Jeg tænkte, Du købte den smukke Høne til mig, kære Fader. Har Du da endnu ikke seet den? O det er et overmaade fint lidet Dyr, hvid som Sne, paa Vingerne besprængt med gule Pletter ligesom med glindsende Skiel, dens Hals straalet som Guld, og en Fiederbusk har den, see engang, næsten saa stor, som min sammentrykkede Haand. Og den er saa tam, som et Lam, og lystrer Ord, som en Hund. Naar han lokker, saa tripper og flager den til ham, tager dristig af hans Haand, hvad han holder hen til den, flyver ham spegefuld op paa Skuldrene, og hakker efter ham, som om den vilde drille ham. Det maa være en Lyst at have det Dyr.

Saa talede, efter anden fortrolig Snak, den blomstrende Marie med barnligt Sind, da hun ved Siden af sin Fader, den gode Bønde
Bildov,

Bildov, rød ved den dalende Sol, gik tilbage fra Marken forbi et Krat. — Og hvor har Du da saa nøie seet Hønen? spurgte den Gamle.

Smit boer jo lige overfor Rikters, var Svaret. Da jeg nylig en Aften besøgte Hanne, sad han med Hønen uden for sin Dør, legede med den, og madede den af sit Brød. O kigb mig den allerfæreste Skabning, om han vil miste den. — Det Dnske kan vel blive opfyldt, tog Faderen Ordet, og gik videre med den Tænke: Gid du fæere Ufskyld aldrig maatte nære en betænkeligere eller vanskeligere tilfredsstillet Længsel; slige Dnsker vil jeg gierne stille.

Det kunde Bildov og, som han vilde. Han var den rigeste Bonde i Byen, og for sin eneste Datter Marie, for sit Aft efter hendes for mange Aar siden døde Moders Bortgang, var intet ham for kostbart, naar Fornuften erkændte det for godt. Saa mandige hans Sædeligheds Fordringer til hende vare, saa standhaftig han nægtede hende enhver Fornøielse, som ikkun langt fra truede Dyden med Fare, saa betænksum han ikkun da modtog Gndbydelses til Gilder og Dands, naar

naar han selv kunde være tilstede derved, saa barnlig deelte han sin Hjertelighedens smaa Glæder og Lege, og saa rede var den bemidlede Mand til selv for adskillige Daler at købe hende en sysselsættende Forlystelse. Mennesket, og især en atten Aars Pige, sagde han ofte, maae have noget at lege med. Over en uskyldig Tidsfordriv glemmer man meget Ondt, og jeg har kiendt Ynglinge og Gomsruer, hvis Uskyld deres pleiende Kiærlighed til en Hob brogede Duer bevarede. Han viste derfor Mariæ havesyge Lune aldrig bydende tilbage; hun havde adskillige Bed i Haven, hvilke fra Vaar til Høst de største og mest buntede Blomster i Landsbyen prydede, og for kort siden havde han foræret hende en kostbar Bog med fænt malede Planter og Blomster.

Du skal have Hønen, gientog han venlig. Smit er fattig, han vil ikke afvise den lille Fordeel; vi vil nu i Forbigaaende forespørge os hos ham.

Forespørge os hos ham? udbroød Marie, og hendes hele Ansigt straaede af Glæde. Na ja, kiære Fader, lad os det. Hvor jeg er glad! Vi besøge ham altsaa? Alvor

Alvorlig og forskende saae Oldingen paa den kunstløse Hulde, og sagde, som om han besindede sig: Eller Du kunde og gaae lige hjem, der er dog adskilligt at besørge, jeg taler med ham, og kommer snart efter.

Marie syntes at blive nedslaaet. Vi holde os jo ikke længe op der, begyndte hun, hvorfor skulde jeg ikke ledsage Dig? Smit er fattig, han skulde vel endog tænke, jeg af Hovmod gik forbi, og han er dog saa godt et Menneſke.

Faderen. Det er han, ja, det er han, og sin Armod har han ikke forskyldt. Det er for mig endnu, som om det i Dag var skeet. Kloffen var netop slaaet Elleve, da det frygtelige Raab: Brand! Brand! lød fra den ene Ende af Landsbyen til den anden, og Luen hos hans Faders Naboe slog høit udaf Huset. Der var ingen Redning, gamle Smit brændte fra Grunden af med, og kunde siden ikke hielpe sig op igien. Da han for fem Aar siden døde, overlod Sønnen alt hvad der var til Kreditorerne, og fik ikke engang saa meget tilbage, at han ganske kunde betale sin Skyld, han blev skyldig derpaa. Det
var

var sandelig saare fornuftigt, at han ikke skam-
mede sig ved fra Bonde at blive Daglønner. Og
han hjælper sig op, han har, som jeg hører,
næsten afbetalt den lille Gæld, han er tro og
flittig, og fort en af de værdigste unge Mænd i
Landshyen.

Marie. Og den smukkeste af alle, mener
Du ikke og Fader? Ikke sandt, jeg gaaer med
til ham?

Faderen (der, med endnu mere Opmærk-
somhed, end forhen, betragter hende) Ja Du gaaer
med, og veed Du hvad, vi vil i Morgen Mid-
dag spise hos ham.

Marie. Spise hos ham i Morgen! Det
er herligt!

Hun fremstødte dette saa reent og saa varmt,
som hun følede det, og uden al Forundring over
Faderens Uttring, saasom iblant Oldingens mange
gode Egenheder den Bane allerede var noget gam-
melt, Tid efter anden engang at spise hos fattige
Folk, som han da stedse gjorde rige Foræringer af
sin Gaard og sine Forraadskammere, at de kunde
beværte ham af hans egne Gaver.

Det

Det er herligt, sagde hun nok engang, men nu maae vi vel gaae noget hurtig. Det bliver, sildig, see kun, hvor langt vore Skygger række. Hvor lange og alvorlige de skride frem bag hinanden, det seer ret snurrigt ud.

Nu bødte Begge om Hjørnet af Krattet, bag ved hvilket den stille Landsbye laae, og see, Smit traadte dem med Leen over Skulderen strax i Møde, fik pludselig Øje paa dem, hilste dem ærbødig, rødmede, og besvarede Bildovs Spørgsmaal: Gaa silde endnu til Arbeide, med stammende Ord. Jeg vil ikke opholde jer, sagde Ole dingen; men i Morgen, om det er tilladt, spiser jeg med min Datter hos jer. Naar er I i Aften igien hjemme?

Smit forstod, hvad det betydede, formaaede af Forvirring over den overraskende Glæde neppe at sige, at han om en Time igien skulde være hjemme, og hans Dine vædedes, da han gik videre. Marte saae sig adskillige Gange om efter ham, indtil Krattet skulde ham, da derimod Unglingen kun een gang vovede at vende sit Hoved. Hvit henrykt vandrede han sin Vej, og hans Sø-

lelse var som hine lykkelige Menneskers i ældgamle Historier, naar et Besøg af gode Engle var dem tillsagt. Længe havde han lønlig elsket Marie, og derfor og alt ladet sit fem og tyvende Aar gaae forbi, uden at vorde Ægtemand, saa gierne ogsaa mangen landlig Indsidders Datter havde fulgt den gode arbeidsomme Mand i hans Hytte. Ofte beklagede han sin Høitstattedes Rigdom, og ønskede at den gode elskelige Pige var en Daglønners Barn. At hun kunde vorde hans Kone, faldt ham aldrig ind; hun stod for hans Siæl, som et Billede af tilkommende Lykke i en bedre Verden, det hernede Ingen søger at naae. Verbsdig gif han hende forbi, som en simpel Borger sin Fyrstes Datter, om denne end forekom ham nok saa elskværdig, hilste hende undseelig, og holdt sig for lykkelig, naar hun takkede ham mildt.

For Marie havde han egentlig opdraget og tæmmet Hønen, og han kunde ingen større Saelighed tænke sig, end naar hun modtog den af ham. Hele Maaneder havde han findet paa Anledninger til at skænke hende den, og han havde

havde overalt seet dem, og paa tusende Maader meent at kunne hidføre dem. Stedse havde den Frygt tilbageholdt den Fintfølende, at Hønen maatte see ud som en Angel efter Bildovs Forøringer; nu tilbød sig ham en herlig Leilighed uden Skin af Tryglerie at overlevere den til den Hulde.

Marie kommer til mig! tænkte han hos sig selv, da han nu i munter Udspredelse ilfomt fuldbragte sit Arbejde. Marie kommer i min Hytte! Er det muligt? er det sandt? eller har jeg drømt det? men hvorfor ikke være sandt? Bildov har jo lovet det: han gjør jo tit saa. Det er nu neppe fire Uger siden han spiste hos Peerssen, rigtig nok kun, for at forsørge den trængende Mand for flere Dage med god Mad, og Marie var og med. Priste jeg ikke den Gang Peerssen saa lykkelig: nu træffer Nadden ogsaa mig at være lykkelig. Marie kommer i min Hytte, og Hønen kommer til Marie. Fryd Dig Kiære lille Dyr, i Fremtiden skal den Gode made Dig. Hvor mangen Gang har jeg overlagt, naar og hvorledes jeg vilde give Dig til hende,

og intet vilde ret behage mig. Snart var jeg til Sinds hemmelig at sætte Dig ind i hendes Gaard, snart vilde jeg formaae hende til at fordr Dig af mig. Har jeg ikke nylig, da hun var hos Rikters Hanne, blot derfor udenfor Døren spøget saa meget med Dig, at hun skulde faae Dig fæ. Nu kommer Marie til mig, nu skal hun have den!

Han arbejdede som en Elskende for den Elskede, og var derfor igien tidligere hiemme, end han havde bestemt. Nu biede han paa det, Bildov efter sin bekjendte Vane vilde stikke til Maaltidet, og ved en Tanke paa sin Armod undertrykkede han den Forestilling, hvor sødt det maatte være, naar han af sit eget kunde beværte de fære Gæster.

Men af! han biede forgiæves, af! han maatte vel bie forgiæves. Bildov havde, da han var kommen tilbage i Gaarden, talet varmt med sine Folk om en syg Snekker, hvis Navn næsten lød lige med den elskende Ynglings. Da han derfor befalede en Pige, som ubemærket havde hørt Samtalen, at gribe en af
de

de bedste Høns, og at bære den tilligemed de Potter, Marie saare rundelig havde fyldt til Smit, bar hun, forført ved Navnets Lighed, Gaven til den Syge, som allerede ved hende havde modtaget adskillige Velgierninger, og af det Svar, hun bragte tilbage, at han paa det hierteligste takkede, kunde Bildov heller ingen Feiltagelse giette.

Med hvert Minut blev Smits Haab til Gaven angsteligere, fordi han betragtede den som sin Glædes Pant og Betingelse. Skifter Bildov intet, tænkte han, saa var hans Tale kun Spøg. At jeg ikke kan sætte stort mere end tørt Brød for ham, veed han, sender han altsaa intet, saa har han spøget, bittert, af! bittere end han vel formodede. Under saadanne Tanker, som snart bragte hans Hjerte til at banke, snart igien opklarede sig, forgik Aftenen. Enhver Larm meente han, maatte nærme sig ham, ethvert fjernt Trin holdt han for Lykkebudskabets Ankomst, ofte lyttede han lurende ud af Vinduet, ofte ilede han til den Smule Port, hvorigiennem man traadte ind i Gaarden for-

ved

ved hans Hytte, af! der kom intet. Klokkeren var over Elleve, da ham tykkedes, at noget pudsede ved hans Dør, han løk ud, alting var stille, Binden havde berøget den. Først ved Midnatstid sank han ned paa sit Leie; i sagte uvis Søvn, snart glædelig snart sørgelig, drømmende, tænkeende snart Frygt, snart Haabs Tanker, laae han, til det gryede ad Dag. Kanstee var det Bilde i Gaar for sildigt, Kanstee kommer nu noget, sagde han hos sig selv, og sprang op, det blev lysere, og der kom intet. Han biede, han lyttede, han aabnede Døren, stod i den, gik længere ud i Gaden, saae til alle Sider, sneg sig tilbage i Hytten, ilede igien ud og skuede, og af! der kom intet.

Solen stod høit, da Smit maaskee den hundredste Gang stillede sig i sin Port. See da var just Bildev reden forbi, for at besøge Marzen. Manden saae sig om, og raabte allerede noget horte med venlig Mine: God Morgen, Kiære Smit! nu det bliver derved. Til Middag indfinder jeg mig med min Datter. Derpaa fremdrev han Hesten, — og var Ynglingen af Dinene.
Paa

Paa eengang henrykt og af Skræk næsten bedøvet styrtede Smit tilbage i sin Gaard, med den Tanke: De komme, Marie kommer, hvilken Lykke! men hvormed skal jeg arme Mand beværte dem! hvilken Ulykke! havde jeg i Gaar tænkt det, saa havde jeg vel formaaet at udtænke noget; men hvor kunde det falde mig ind, at han vilde tage det anderledes med mig, end med alle andre? Hvad gjør jeg nu? Saaledes stod han med i hinanden slyngede Arme, og Taarnuret slog. O vee, kun endnu tre Timer, saa komme de, saa kommer Marie!

En Mand, der, i Følge af sit Embede, maa stræbe for en forgiældet Stat i kort Tid at hidregne uhyre Summer af Intet, kan ikke være forlegnere, en Skyldner, der i Diebliffet skal betale eller vandre i Fængsel, ikke være bangere, end Ynglingen var. Grønsel, skönt velsmagende Grønsel, meer end nok er, havde jeg vel, sagde han hos sig selv; men hvorfra tager jeg det mindste Stykke Kød? Gode Himmel, der gives saa meget Kød i Verden, der bliver i Dag saa mangt et kosteligt Stykke urørt taget af rige

Orde,

Worde, hvem der kun havde en Smule deraf! Et Par Duer fløi hen over ham. O at J vare i mine Hænder! udbroød han, og hængte med større Underlighed ved dette Ønske, end en Skyldner ved den Forestilling, hvor mange Læs Guld hist og her ubrugte ligge opdyngede.

Den slog et Kvarteer. "O hurtige Tid! O langsomme Opfindelseskraft! Hun vil besøge mig. Hvad foretager jeg mig?" Ved dette Spørgsmaal bankede hans Hjerte, som en Forbryders Hjerte, da han vovede at oplyse en dunkel Tanke, hvormed han alt forhen havde seet paa Hønen, som i Dag, mindre pleiet end ellers, hoppede omkring ham. Saa bliver mig da intet tilbage uden Dig? uden Dig, min skydløse Gæde og mit Haab? Hende til Spøg, hende til Fornøielse har jeg opdraget Dig, og skulde nu offre Dig til et Maaltid? Men til et Maaltid for hende! — af for hende! — Ligesom et opbragt Dyr jager en Dreng, saa drev denne Tanke Smit ind i Huset, hvor han med Klager vankede fra eet Sted til et andet: Saa skulde Du døe, fiære tamme lille Skabning? Jeg har hængt ved dig, som et Barn ved

ved Ungdomsvennen, Du løb efter mig, som efter en Legebrosder, Du fulgte mig indtil Døren, naar jeg gik bort, søi mig imøde, naar jeg truede hjem, kom om Morgenens ved min Seng, sprang saa venlig paa min Arm, og mente, naar jeg spiste mit Brød, Dig tilkom og en Krumme deraf: Du havde mig saa kjær, og jeg skulde myrde Dig? men Marie kommer her, — Marie!

Udlæspende dette Navn stod han igien i frie Luft, skuede op imod Himlen og sukkede, og saae over Leervæggene paa begge Sider ind i Naboernes Gaarde, som om her vilde tilbyde sig Hjælp. Ak! Naboerne vare fattigere end han, intet Dyr bevægede sig i deres Gaarde, og han saae i samme kun Stumper af sønderbrudte Kar, og Børn. Atter lød et Qvarteerslag. Saa maa det da være? sukkede Smidt. Angestens Sved randt over hans Ansigt, og han hvæssede med Hæftighed en Kniv paa Dørtærskelen forved Huset, til hvilken Hønen var løben efter ham. O vee! min Yndling, stønnede han, i det han greb den og trykkede den til sig, jeg havde ikke tænkt, at jeg skulde gjøre det ved Dig, for mig havde

havde jeg ikke besluttet din Død, havde jeg endog ligget syg uden Lædskelse, men for Marie! — Du veed ikke, hvor jeg sørger, forstaaer ikke, hvad et Menneske lider; tilgiv mig kiære arme lille Dyr! Endnu eensgang pressede han det til sine Læber, holdt det, som studsende over noget Ubegribeligt, en Stund hen for sig, hans Taarer dryppede som Perler ned paa de glatte Vinger, han trykkede Vingen sammen, raabte Marie, og med stærk Haand var det frygtede forhalede Snit fuldendt.

Han styrtede ind i Huset, for ikke at see det flydende Blod, og de sidste Bevægelser af den Slagtede, som sank af hans Hænder, og Beklagelse og Handlingens Undskyldning, Medlidenshed og Billigelse kæmpede i hans Hierte, da han tændte Ild, og udsaae Grønsel og omhyggelig tillavede det. Først da dette var skeet, traadte han igien ud i Gaarden: Hønen var død, og begyndte at blive kold. Hvor mildt han grædende strøg den, med hvilken Trængsel af Fornemmelser han berøvede den Fiedrene, som han, for at spare sig et bedrøvende Syn, bedækkede
med

med Jord, og hvor hans Haab om stor Glæde, ved det lille Bords videre Beskikkelse, kæmpede med den nærværende Kummer, formaaer jeg ikke at beskrive. Er ikke den mindste, af Mangen En foragtede, Følelse med sine Opbrusninger og Virkninger en Deel af den hemmelighedsfulde Bæv i Menneskehedens Underste, hvis saa sarte Traade stedse undslippe den Haand, som vil fattedem og forfølge og eftertegne deres indflettede Gang? Derfor forsøger jeg heller ikke at skildre ethvert af de tre gode Menneskers Følelser, da Bildoer glad og trohiertig, og Marie barnlig og uskyldig, men noget alvorligere end ellers, pludselig om Middagen traadte ind i Hytten; hvorledes Smit modtog dem, hvor travlt han besørge de Bordet, hvad Oldingen talede, hvorledes de unge Folk verlede Ord og Diekast, hvorledes Smit stræbte at dølge, at han intet af Riødet rørte, og hans ofte bortjagede og stedse tilbagevendende Alvor undgik ikke ganske hans klare Gæster. Snart var det arme hiertelige Maaltid nydt, og Bildoer begyndte: Kiære Smit, I har en smuk tam Høne.

At

Af Gud! raabte Ynglingen, blegne og bævede.

Vildov. Har J den ikke meer? Vi undrede os alt, da vi kom, over ikke at see den i Gaarden, men over Sainfalen glemte jeg at spørge.

Smit. Det arme Dyr!

Vildov. J græder? hvorfor? hvor er det?

Smit. Det var — af! vort Maaltid.

Et hastigt Spørgsmaal af Oldingen, om ikke en Pige i Gaar Aftes havde bragt ham noget, oplyste nu alt.

O! det gik mig saare Ondt, sagde Vildov, — jeg vilde bedt Jer om den for min Datter.

Smit. Saa maa jeg da tabe alt, endog den Glæde at glæde Marie. Jeg Arme! Af dyb Kummert, af bitter Mismod, som den i saa fredeligt et Bryst kunde storme, kanstee og af den dunkle Tanke drevne, at hans store Opoffrelse berettigede ham til at tale, rovede han efter en kort Taushed: Brede ikke paa mig,

mig, det maa herud. Maria var alt længe min uafslidelige Tanke, jeg havde hende kjær, som mit Liv, for hende opdrog jeg Hønen, hende tænkte jeg at gjøre en Lyst dermed. O vee nu har jeg dræbt min og hendes Lyst! Kiære Marie, Tilgivelse!

Den Gamle hulkede, og Pigen afstørrede sine Taarer. Endnu for kort siden havde den Barmherte hele Timer kunnet græde blot for Hønen, nu vædede, med Rummer over Dyret, tillige sødere Bevægelser hendes Kinder.

Vildov. Saa elsker Du, gode Smit, — jeg betragter Dig fra nu af som min Søn, — saa elsker Du min Datter?

Smit. Det veed Gud. Jeg gav alt for hende.

Vildov. Og Du Marie? føler Du noget for den Mand?

Marie (stammende) Det gjør mig Ondt, at han har Rummer for min Skyld. Jeg vilde saa gjerne trøste ham.

Vildov. Elsker Du ham? vil Du være hans Kone? Du tier? Luk ikke Dit Hjerte
for

for mig. End om jeg alt havde seet derind!
— See, jeg stod i Gaar Morges ved Vinduet,
da Du gik til Græskarrene, som ere ganske for-
stukken bag Bøunnerne. Du skar i en af dem
med en Kniv, og forstak den saa igien
omhyggelig bag Løvverket, som beskygger den.
Hvad har Du gravet deri? End om jeg havde
seet efter? Bliv ikke saa rød, sønderriv ikke
Haandet saa. Kiære Marie, paa enhver aaben
henliggende — har Du skrevet mit eller Dit
Navn eller et Vers, kun paa den forsigtig
dulgte staar: Christen Smit. Er Du Mand
den god? Skam Dig ikke ved at sige det.
Hans Fader var en Bonde, som jeg er, og
en ærlig Mand, kun ikke saa lykkelig, Christen
— træd nærmere Redelige! — er ikke bemid-
let, men retskaffen og flittig, han har i sin
lille Drift bevist, at han forstaaer at holde
Hus. Og Dig, min Datter, gav han i Dag
et dyrt Pant paa sin Kiærlighed. Er Du
ham god?

Marie (frøgtfom) Ja, ja.

Vildov. Eller er nogen Kns Dig fæ-
rere.

Marie (levende) nei, nei, den smukke
Høne! — Af! at han har slagtet den for
mig, glemmer jeg aldrig. (Hun strækker som
uvilkaarlig sin Haand hen til ham).

Vildov. Saa vorder Mand og Kone.
Giver hinanden Hænderne, og modtager Eders
Faders og den store Faders Velsignelse

Smit. Marie! Fader! og Du store Fa-
der i Himlen! Hvad siger jeg, hvad gjør jeg?
jeg kan endnu ikke begribe min Lykke; mit Liv
vilde jeg lade for Jer.

Vildov (trykker de Undseelige i hinandens
allerede aabnede Arme). Elsker hinanden, elsker
mig, og Gud velsigne Eder mine Børn!

J. K. S.

Den værste Forurettelse.

Hertugen af Roquelaure hørte at to Hof-
damer havde pympet Trætte og overvældet hin-
anden med Fornærmelser. "Har De kaldt hin-
anden grimme?" Nei! — "Jeg paatager mig
at forlige dem".

S.

Fruentimmer i Ægypten.

(Ud af Bruces Reise.)

I Staden Achnim saaes flere frugtsomme
lige Koner, som sagdes at være ikkun elleve
Aar gamle. Qvindelignnet gifter sig sieldent
efter det sextende Aar: de ere da udblegede og
affalmede, samt af Udseende ældre, end et Fruen-
timmer paa tredsindstyve Aar i England.
Efkhed maa saaledes her kun søges i Barn-
domsalderen. Mandkignnet derimod var ej
her af mindre Vægt, eller Styrke og Smid-
dighed, end paa andre Steder.

5.

Om Værdighed.

Af Schiller.

(Oversat og forfattet.)

Ligesom Ande er en skøn Siæls Udtryk, saa er Værdighed et ophøiet Sindelags Udtryk.

Vel paaligger det Mennesket at stifte en inderlig Overensstemmelse imellem begge sine Naturer. Men denne Humanitetens modreste Frugt er blot en Idee, som han med al Anspændelse aldrig ganske kan naae.

Det er de physiske Betingelser af hans Tilværelse selv, som hindre ham deri.

For nemlig at stille sin Tilværelse i Sandseverdenen sikker, maatte Mennesket, da det selv har at sørge for sin Vedligeholdelse, formaaes til Handlinger, hvorved hine physiske Betingelser kunne opfyldes, og, naar de ere

ophævede, igien tilbagebringes. Smidlertid torde Tilfredsstillelsen af en saa drivende Fornødenhed, ikke betroes hans uviste Indsigt. Den drog altsaa dette Anliggende, som i Henseende til Indholdet hører til dens Gebeet, ogsaa i Henseende til Formen ind i samme, ved i Bælgeevnens Bestemmelser at lægge Nødvendighed. Saaledes opstod Naturdriften: en Naturnødvendighed ved Fornemmelsens Medium.

Naturdriften bestormer Fornemmelseevnen ved Smertes og Fornøielses dobbelte Magt: hin, hvor den fordrer, denne, hvor den finder Tilfredshed.

Mennesket maa fornemme, hvad Naturen vil lade det fornemme; og derpaa maa ligesaa uforanderlig følge Afstye eller Begierlighed. Heri staaer det ved Siden af Dyret.

Men hos Mennesket er en Instants mere, Villien, der som en oversandselig Evne er hverken Naturens eller Fornuftens Lov saa underkastet, at der jo blev den fuldkommen frit Valg, at rette sig efter denne eller hin. Dyret maa stræbe at vorde Smerten løst.

Den

Den blotte Villie opløfter Mennesket over Dyrheden; den moralske opløfter ham til Guddommen. Men det er intet ringe Skridt til Villiens moralske Frihed, ved at bryde Naturnødvendigheden i sig, ogsaa i ligegyldige Ting, at øve den blotte Villie.

Som Naturkraft er Villien fri i Henseende til saavel Naturens, som Fornuftens Lovgivning; den maa hverken staae sig til denne eller hin. Som moralsk Kraft bør den staae sig til den fornuftige. Bunden er den til ingen, men den er Fornuftloven forbunden. Den bruger altsaa sin Frihed, enddog den handler imod Fornuften, men den bruger den uværdig, fordi den desuagtet bliver staaende indenfor Naturen; thi af Begierlighed at villegger ickun omstændeligere at begiære.

Da fra den første Årsag af, hvorved Naturen bringes i Bevægelse, indtil Villien, hvor dens Lovgivning ophører, alt i den er strengt nødvendigt, kan den tilbagead intet eftergive, men maa trænge fremad imod Villien. I det Tilfælde, at Mennesket ikke blot

lod Driften frit Løb, men hvor Driften tog dette Løb, skulde Mennesket være Kun Dyr; men Muligheden af dette Tilfælde antagen, mon ikke denne Driftens blinde Magt var en Villiens Forbrydelse.

Villien skal af Fornuften modtage sine Bestemmelsesgrunde, og ikke efter det, denne tillader eller foreskriver, fatte sin Beslutning. Vender Villien sig nu til Fornuften, før den bifalder Driftens Forlangende, saa handler den sædelig; hvis ikke, sandselig. Om Fornuftens Udsagn vil udfalde for eller imod Sandselighedens Interesse, det kan Mennesket ikke forudvide; men netop derfor maa det i ethvert Tilfælde, hvor Naturen er den begyndende Deel, nægte denne den umiddelbare Kausalitet. Ved at bryde den Begierligheds Magt, som altfor hurtig iler til sin Tilfredsstillelse, viser Mennesket sig som et moralsk Væsen, der altid maa ville sin Afsky og Attraa.

Men hin Villiensakt, der bringer Begierens Anliggende for den sædelige Domstol, er i egentlig Forstand naturstridig, da
den

den igien gjør det nødvendige tilfældigt, thi Naturen retter sig ikke heller i sin Lovgivning efter, hvorledes den torde gjøre en reen Fornuft tilpas. Den tappreste Aand kan ved moralske Midler afvæbne, men kun ved naturlige formilde den.

I Affekter altsaa, "hvor Naturen først handler og stræber enten at undgaae eller voldsom at drage Villien paa sin Side, kan Karakterens Sædelighed kun ved Modstand aabenbare sig". Her handler Mennesket ikke moralsk Right; men moralsk stort, fordi alt det, og det alene er stort, som vidner om en den høiere Evnes Overlegenhed over det sandselige

Den skønne Siæl maa i Affekt forvandle sig til en høi, og derved kan man adskille den fra det gode Hierte eller Temperamentsdyden. Tog Fornuften selv Tilbøielighederne i Pligt, og betroede den kun Sandseligheden Roret, saa skal den tilbagetage det i samme Moment, da Driften vil misbruge sin Fuldmagt.

Drif-

lod Driften frit Løb, men hvor Driften tog dette Løb, skulde Mennesket være Kun Dyr; men Muligheden af dette Tilfælde antagen, mon ikke denne Driftens blinde Magt var en Villiens Forbrydelse.

Villien skal af Fornuften modtage sine Bestemmelsesgrunde, og ikke efter det, denne tillader eller foreskriver, fatte sin Beslutning. Vender Villien sig nu til Fornuften, før den bifalder Driftens Forlangende, saa handler den sædelig; hvis ikke, sandselig. Om Fornuftens Udsagn vil udfalde for eller imod Sandselighedens Interesse, det kan Mennesket ikke forud vide; men netop derfor maa det i ethvert Tilfælde, hvor Naturen er den begyndende Deel, nægte denne den umiddelbare Kausalitet. Ved at bryde den Begierligheds Magt, som altfor hurtig iler til sin Tilfredsstillelse, viser Mennesket sig som et moralsk Væsen, der altid maa ville sin Afstye og Attraa.

Men hin Villiensakt, der bringer Begierens Anliggende for den sædelige Domstol, er i egentlig Forstand naturstridig, da den

den igien gjør det nødvendige tilfældigt, thi Naturen retter sig ikke heller i sin Lovgivning efter, hvorledes den torde gjøre en reen Fornuft tilpas. Den tappreste Aand kan ved moralske Midler afvæbne, men kun ved naturlige formilde den.

I Affekter altsaa, "hvor Naturen først handler og stræber enten at undgaae eller voldsom at drage Villien paa sin Side, kan Karakterens Sædelighed kun ved Modstand aabenbare sig". Her handler Mennesket ikke moralsk skønt; men moralsk stort, fordi alt det, og det alene er stort, som vidner om en den høiere Gynes Overlegenhed over det sandselige

Den skønne Siæl maa i Affekt forvandle sig til en høi, og derved kan man adskille den fra det gode Gierte eller Temperamentsdyden. Tog Fornuften selv Tilbøielighederne i Pligt, og betroede den kun Sandseligheden Allet, saa skal den tilbagetage det i samme Moment, da Driften vil misbruge sin Fuldmagt.

Drif-

Drifternes Beherskelse ved den moralske Kraft er Aandsfrihed, og Værdighed hedder dens Udtryk i Sandsernes Verden. Thi midt delbar kan den moralske Kraft ved sandkelige Tegn forestilles Forstanden.

Ogsaa den vakte Naturdrift ledsages af Bevægelser i Legemet, som dels foranile Villien, dels slet ikke ere dens Herredømme underkastede. Men Driften bliver ikke staaende ved den blotte Begierlighed; overilende og drivende stræber den at virkeliggøre sit Objekt, og skal, naar den selvstændige Aand ikke gjør den eftertryffeligg Modstand, anticipere selv slige Handlinger, hvorover Villien ene bør have at sige. Thi Bedligeholdelsesdriften fiænder uden Ophør efter den lovgivende Magt i Villiens Gebeet.

Man finder altsaa i hver Affekt, Bedligeholdelsesdriften tænder hos Mennesket, Bevægelser af to Slags Art og Udspring; saadanne, som gaae umiddelbar ud fra Fornemmelsen, og saadanne, som efter Arten burde og kunde være vilfaarlige, men som den blinde Naturdrift vinder fra Friheden. De første have Hensyn til Affek-

ten

ten selv; disse svare mere til dens Marsag og Gienstand, hvorfor de og ere tilfældige, og kunne ikke gælde for usvigelige Tegn paa samme. Men da begge, saasnart Objektet er bestemt, ere Naturdriften lige nødvendige, høre og begge til at gjøre Affektens Udtryk til et overensstemmende Heelt.

Naar nu Villien besidder Selvstændighed nok til at forsøgte sine Rettigheder imod den foregribende Naturdrifts vilde Magt, blive vel alle hine Phænomener i Kraft, som den reiste Naturdrift i sit eget Gebeet virkede, men de skulle feile, som den i en fremmed Jurisdiktion egenmægtig havde villet rive til sig. Men netop i Phænomenernes Modsigelse ligger Udtrykket af den moralske Kraft.

Vi see hos et Menneske Tegn paa den kvalfuldeste Affekt af hine første Bevægelses Klasse. Men i det hans Arer svulme, Musklerne frampagtig spændes, Stemmen quæles, Brystet drives i Beiret, Underlivet indpresses, ere hans vilkaarlige Bevægelser milde, hans Ansigtstræk rolige, og det er klart om Die og Pande. Denne Træk-

kenes

kenes Modsigelse beviser Tilværelsen og Indflydelsen af en Kraft, som er uafhængig af Lidelsen, og de Indtryk overlegen, som vi see det Sandseelige ligge under for. Og saaledes bliver Rolighed i Lidelser, skønt kun middelbar ved en Fornuftslutning, Fremstilling af Intelligentsen i Mennesket og Udtryk af hans moralske Frihed.

Værdighed har Hensyn til Affekternes Form, og ikke til dens Indhold, derfor kunne ofte, i Henseende til Indhold, rosværdige Affekter, naar Mennesket blindt overlader sig dem, af Mangel paa Værdighed, falde i det Gemene og Lave, og omvendt.

Ved Værdighed altsaa opfører Manden sig i Legemet som Herre; ved Gode regierer den med Liberalitet, kun Modfættelse kan retfærdiggøre Strenghed.

Gode ligger i de vilkaarlige Bevægelseres Frihed; Værdighed i de uvilkaarliges Beherskelse. Hvor Driften begynder at handle og foretage sig at gribe ind i Villiens Embede, der tør Villien ingen Indulgents vise. Hvor der
imod

Imod Villien begynder, og Sandfeligheden følger den, der tør den ingen Strengthed vise.

Værdighed fordres og vises derfor mere i Lidelse; Ynde mere i Handling.

Hvor ingen Naturdriftens Magt er at bekæmpe, der er Værdighed latterlig, og, hvor ingen mere burde være at bekæmpe, foragtelig. Man leer af Komedianten, som ogsaa ved ligegyldige Forretninger affekterer en vis Dignitet. Man foragter den lille Siæl, som for Udøvelsen af en almindelig Pligt, der ofte kun er Efterladelse af en Nederdrægtighed, gjør sig betalt med Værdighed.

Da fuldkommen Menneskeheds Ideal ingen Strid, men Overeensstemmelse mellem det Sædelige og Sandfelige fordrer, saa forenes det ikke vel med Værdighed, der, som et Udtryk af hin Strid, gjør enten Subjektets særdeles, eller Menneskehedens almindelige Skranker synlige.

Er det første, saa skal Handlingen altid tabe saameget i sædelig Værdie, som der blander sig Kamp i dens Udøvelse. Thi vor moralske Dom bringer hvert Individ under Artens Maalestav,
stav,

stav, og Mennesket tilgives ingen andre Skran-
ker end Menneskeheden.

Men er det Andet, saa er det blot Synet
af Kampen, der kan overbevise os om Seirens
Mulighed. Vi skal aldrig lade os overtale til
at troe paa en Dyd, hvor vi ikke engang see
Menneskehed. Mennesket maa gikre alt med
Ynde, hvad det uden for sin Menneskehed kan
fuldføre, og alt med Værdighed, til hvilket at
fuldføre det maa gaae ud over sin Menneskehed.

Uf Tilbøieligheden fordre vi Værdighed,
thi Ynde er den ligesaa naturlig som Værdig-
hed Dyden, da den allerede efter sit Indhold er
sandselig, Naturfriheden gunstig, og al Anspæn-
delse fiendsk. Ogsaa det raa Menneske fattes
det ikke paa en vis Grad af Ynde, naar Kiær-
lighed eller en lignende Affekt besjæler ham, og
hvor finder man mere Ynde, end hos Børn,
der dog ganske staae under sandselig Ledning? —
For hos en ædel Følelse at sætte sig i Agtelse,
den ene et sædeligt Udspring kan skaffe, maa
Tilbøieligheden forbinde sig med Værdighed.
Denne ene er Elskeren Borgen for, at ikke
Tran-

Trangen nødte til ham, men at Friheden valgte ham — at man ikke attraaer ham som Ting, men høitstatter ham som Person.

Man fordrer Ynde af den, der forbinder, og Værdighed af den, der forbindes. Sin bør nedsætte sin uinteresserede Beslutnings Handling, ved den Andeel, han lader Tilbøieligheden tage deri, til en affektioneret Handling, og derved give sig Skin af den vindende Deel. Denne Skal, for ikke i sin Person at vanære Menneskeheden (hvis hellige Palladium Friheden er), opløste Driftens blotte Tilfaren til en Villiens Handling, og paa denne Maade, i det han modtager en Gunst, vise een.

Man maa paatale en Feil med Ynde, tilstaae den med Værdighed.

Vil den Stærke være elsket, maa han ved Gratie formilde sin Overlegenhed. Vil den Svage være agtet, maa han ved Værdighed op-
hjelpe sin Afmagt. Da Værdighed og Ynde have forskellige Gebeter, udelukke de hinanden ikke, end ei i een og samme Tilstand hos een Person; af Ynde modtager Værdighed sin Bekræftelse,

telse, (sit Kreditiv), af Værdighed Ynde sin Værd.

Om det ikke snarere er Fornemmelssævnens Elgohed (Haardhed), hvad vi holde for Væherstelse, og om det virkelig er moralsk Selv- virksomhed, og ikke meget mere en anden Affekts Overvægt, altsaa hensigtet Anspændelse, som holder den nærværendes Udbrud i Tømme, det kan ikkun den med Værdigheden forbundne Ynde sætte uden for al Tvivl.

At det ikke er Mands Slaphed, der lader Sanden Frihed, og aabner Hjertet for hvert Indtryk, og at det er det Sædelige, som bragte Fornemmelserne i Overeensstemmelse, derfor kan paa den anden Side kun den med Ynde forbundne Værdighed indestaae os. I det Villien tæmmer de uvilkaarlige Bevægelses Licents, tilkiændegiver den, at den blot tillader de vilkaarliges Frihed.

Er Ynde og Værdighed, hin endnu ved arkitektonisk Skønhed, denne ved Kraft understøttet forenede i een Person, saa er Menneskehedens Udtryk i denne fuldendte, og den
staaer

staaer der, retfærdiggjort i Aanderne, frikendt i Sandernes Verden. Med formildet Glands opstiger i Mændens Smil, i det blidelig belivede Diekast, i den klare Pande, Fornuftfriheden, og med høi Afsted gaaer Nødvendigheden ned i Ansigtets ædle Majestæt. Efter dette menneskelig Skønheds Ideal ere Antikerne dannede.

Striden imellem Naturens Trang og Lovens Fordring, hvis Gyldighed vi dog tilstaae, anspænder Sandheligheden, og vækker den, Følelse, som kaldes Agtelse, og er uadskillelig fra Værdighed.

Ved Gude derimod, som ved Skønhed overhøved opvækker den uventede Sammenstemning af Naturens Tilfældige med Fornuftens Nødvendige, en Følelse af glad Bifald (Velbehag), hvorpaa maa følge en Tiltrækning af den sandhelige Gienstand. Denne Tiltrækning kalde vi Velvillie — Rørlighed.

Naar et sandheligt Stof lover Sanden Befrielse fra en Trang d. e. Lyst, stræber Sanden at forene sig med det Sandhelige, og Begier-

gierlighed opstaaer; en Følelse, anspændende for Sanden, slappende for Manden.

Agtelsen bøier sig for sin Gienstand; Kiærlighed bøier sig til sin; Begjerlighed styrter paa sin. Ved Agtelse er Objektet Fornuften og Subjektet den sandselige Natur. Ved Kiærlighed er Objektet sandseligt og Subjektet den moralske Natur. Ved Begjerlighed ere Objekt og Subjekt sandselige.

Kiærlighed alene er en fri Fornemmelse, thi dens rene Kilde fremstrømmer af Frihedens Søde, af vor guddommelige Natur. Det er her det absolut Store, som i Ynde og Eftighed finder sig efterlignet og i Sædelighed tilfredsstillet, det er Forgiveveren selv, Guden i os; der spiller med sit eget Billede i Sandsernes Verden. Den Glemme kan intet elske, ihvorvel han maa agte meget; den Gode kan lidet agte, som han ikke tillige omfatter med Kiærlighed. Den rene Mand kan kun elske, ikke agte; Sanden agte, ikke elske.

Den skønne Siel kender ingen sødere Lykke, end at see det Hellige i sig udenfor sig
efter

efterlignet eller virkeliggiort, og i Sandsernes Verden at omfavne sin udsødelige Ven. Kiærlighed er baade det Stormodigste og det Selvsygeste i Naturen; hint, thi den modtager intet af sin Gienstand, da den rene Aand ikkun kan give; dette, thi det er stedse kun dens eget Selv, den i sin Gienstand søger og skatter.

Men den udvortes Sands troer ofte at see, hvad ikkun den indvortes anskuer, det brændende Dnske vorder Tro og den Elskendes egen Overflod skuler den Elskedes Armod. Derfor er Kiærlighed saa udsat for Selvbedrag, hvilket aldrig hændes Afgtelse og Begierlighed. Saalænge den indvortes Sands exalterer den udvortes, varer og den platoniske Kiærligheds salige Fortryllelse, som til de Udsødeliges Himmelsfryd ikkun mangler Værdighed. Men saasnart den indvortes Sands ikke mere underkender den udvortes sine Anskuelser, saa træder den udvortes igien i sine Rettigheder, og fordrer hvad den tilkommer, Stof. Den Jld, den himmelske Venus tændte, nyttes af den jordiske, og Naturdriften hævner sin lange Tilsidefattelse ikke sielden
ved

ved de mere uindfrænket Herredømme. Da Sanden aldrig puffes, saa gjør den denne Fordel med stort Overmod giældende mod sin ædlere Medbeiler, og er dristig nok til at paa-
staae at den har holdt, hvad Begejstringen blev skyldig.

Værdighed hindrer, at Kiærlighed ikke bliver til Begierlighed. Ynde forebygger, at Afgjættelse ikke vorder Frygt.

Sand Skønhed og Ynde bør aldrig opvække Begierlighed. Hvor den indblander sig, maa det enten fattes Gienstanden paa Værdighed, eller Betragteren paa Fornemmelsernes Sædelighed.

Sand Storhed bør aldrig indjage Frygt. Hvor denne indtræder, feiler det enten Gienstanden paa Smag og Gratie, eller Betragteren paa et sin Samvittigheds gunstige Vidnesbyrd.

Der gives en belivende og en heroligende Gratie. Den første kan kaldes Indtagenhed. Et redspændt Menneske maa modtage Stof uden fra, og ved lette Phantasieus Dvælses, og snare Overgange fra Fornemmen til Handlen igjen søge

løge at tilbagebringe sin tabte Snelfraft. Dette opnaaer han i Omgang med en indtagende Person, som ved Tale og Diekast bringer hans Iindbildningskrafts stillestaaende Havn i Sving.

Den beroligende Gratie kan kaldes Ynde. Til den vender sig det opspændte Menneske, og Sindets vilde Storm opløser sig paa dens fredaagende Storm. Med Indtagenhed forbinder sig gierne den leende Skæmt og Spottens Brod; med Ynde Medlidenhed og Kiærlighed.

Ogsaa Værdighed har sine forskellige Trin, og bliver der, hvor den nærmer sig Ynde og Skønhed, til det Edle, og, hvor den grænseser til det Frygtelige, til Høihed.

Den høieste Grad af Ynde er det Fortryllende; den høieste Grad af Værdighed Majestæt. Ved det Fortryllende flyde vi over i Gienstandens Frihedens høieste Nydelse grænseser til dens Tab, og Aandens Drukkenskab til Sandfælsens Ruus. Majestæt foreholder os en Lov, som nøder os til at skue i os selv.

Kan et Menneske repræsentere os det Helligste, saa har han Majestæt; og vor Aand nedfal-

der for ham. Men den reiser sig iglen, saasnart mindste Spor af menneskelig Skyld bliver synligt ved Gienstanden for dens Tilbedelse; thi Intet, hvad ikkun sammenlignelsesviis er stort, tør nedslaae vort Mod.

Blot Magt kan aldrig skænke Majestæt, Magt æres ikkun af Sandseesenet, Majestæt maa fratage Anden dens Frihed. Et Menneske, der kan skrive min Dødsdom, har ingen Majestæt for mig, saasnart jeg ikkun er, hvad jeg bør være. Hans Fordeel over mig er ude, saasnart jeg vil. Men hvo der i sin Person fremstiller den rene Villie, for den vil jeg, om muligt, ogsaa endnu i kommende Verdenser høre mig.

Til at efterligne Ynde og Værdighed gives kun een Vei: Efterlignelse af det Sindelag, hvis Udtryk de ere. Alt andet er Efterabelse, og vil som saadan snart gjøre sig fiendelig ved Overdrivelse.

Ligesom af det Høies Affectation opstaaer Svulst, af det Vedles Rostbarhed, saaledes bliver af den affekterede Ynde Pryderi og af den

den affekterede Bærdighed stiv Høitidelighed og Gravitet.

Den ægte Ynde giver blot efter, den falske bortsmelter. Den sande Ynde skaaner blot den vilkaarlige Bevægelses Redskaber, og vil ikke unødvendigviis træde Villien for nær; for ikke at falde i det Haarde og Tunge, opoffrer den falske Ynde heller noget af Bevægelsernes Viemed, eller søger ved Omsvøb at naae det. Det yndige Rixn giver sig ogsaa mest skyldigt i falsk Ynde; men ingenlunde fornærmer denne mere, end hvor den tiener Begierligheden til Angel. Af den sande Grattes Smil vorder da den modbydeligste Grimasse, Dinenes skønne Spil, saa fortryllende, naar sand Fornemmelse taler deraf, vorder Fordreielse, den smeltende modulerende Stemme, saa utmodstaaelig i en sand Mund, vorder en studeret tremulerende Klang, og den hele Musik af quindelige Tillokkelser en bedragerisk Toilettekunst.

J. K. S.

Ulykkelig Elsker.

Neril, en engelsk Officer, blev saaret i et Slag og førtes til Brüssel. Der forelskede han sig i sin Værts Datter, en ung og skøn Pige. Neril begierede hende af Forældrene, men til hans store Bestyrrelse gav man ham den Oplysning, at hun som Nonne havde aflagt Klosterløfte, og at hun blot under Krigsurolighederne opholdt sig hos Forældrene. Fortvivlet herover faldt Neril i en dyb Melancholi, og mistede tilsidst Forstanden. Elvire (saa var Pigens Navn) gik nu tilbage i Klosteret. Neril bad om ene at maatte see hende. Man tilstod ham endelig dette; og da hun lod sig see, opreves hans Saar paa ny.

Elvire fæstede neppe sine Bine paa den ulykkelige Elsker, før hun, betagen baade af Kiærlighed og Medlidenhed, udgød en Strøm af Taa-
rer. Hun skyndede sig tilbage til sit Kammer, og en kummerfuld Sorgmodighed overvældede hendes Siæl. Rosen paa hendes Kinder blegnede, Glden i hendes Dine slukkedes; hun blev syg og døde.

Under

Under hendes hele Sygdom laae Meril ved hendes Dør. Omsider nåd han den bedrøvelige Lykke at komme ind. Da han blev underrettet om, at hun var død, begierede han at see hendes Lig. Han stillede sig ved hendes Seng, saae nogle Dieblif paa det døde Legeme, forløb derpaa Kammeret, og taledes fra denne Stund af ikke et Ord med noget Menneske.

Han indbildte sig nu bestandig at see Elvire og at være i hendes Selskab. Naar han gik tilbords, satte han altid en Stol og en Tallerken for hende, lagde Mad paa den, og drak hendes Skaal; og naar han gik ud af Kammeret, bød han hende Lev vel. Hans Morbroder, som fik sin Systersøns beklagelige Tilstand at vide, reiste selv til Brüssel, og tog ham med sig til England; men det blev ei bedre med ham. Af en Hændelse kom Morbroderen i Bekjendskab med et ungt Fruentimmer, som havde megen Lighed med Elvire. Han overtalede hende til at flæde sig i Nonnedragt og førte hende ind i Merils Bærelse, just da han sad til Bords. Det unge Fruentimmer satte sig midt for ham. Neppe blev

blev han hende var, før han udbroød: Der er
to Elvirer! vendte derpaa Stolen, faldt om
og døde.

J. K. S.

Bryllup sang.

Melodie: Hver, som holder muntre Glæder, o. s. v.

Uret bjes, Leen blinker,
Subler fylde Bondens Bang;
Høstens blide Guddom vinker
ham til Daad og Fryd og Sang.
See, han er saa flink tilmode,
som om aldrig før han leed:
:: o! han nyder Livets Gode
med elskværdig Skjønsonhed. ::

Ung han søger med sin Pige,
gammel favner han sin Viv:
Viv og Møe er' lykkelige
i det landligt stille Liv.

Gæd de pakke tet i Lade,
mellem Rys det lystigt gaaer;
:: og de hvile sig saa glade
først naar Nattens Time slaaer ::

Benner, I af Bonden lære,
Eders Liv er Kald til Fryd!
Som en gavmild Høst det bære
moden Frugt af virksom Dyd!
Men i Vaarens Fryd I mindes,
vil man høste, skal man saae!
:: Ikkun Halm og Vippe findes
der, hvor Gæd i Juren laae. ::

Vandrers Livets Maal imøde
med utrettet Virksomhed!
Da skal Skjefrie Aftenrøde
see paa glade Hjerter's Fred.
Held Dig, Yngling! Held Dig, Pige!
Kjække Brudgom, ømme Brud!
:: Virker, — vorder lykkelige!
Eders Høst velsigne Gud! ::

Min Lyre.

Solens Straaler giennem tætte Lund
venlig tittende til Afsked smiled',
Ekner, røde som den Huldes Mund,
synkende paa Vestens Høie hviled'.
Hisset quod en vever Landsbydreng,
vertende med Philomeles Toner.
Melodie lød blidt fra alle Zoner,
steg fra Søe og Skov og Eng!

Fuld min Siæl med alting sammenklang,
mangen Danmarks Varde jeg mig tænkte;
Frankenau! hvor tit Din blide Sang
mig i sød, i salig Tungsind sænkte;
og hvor tit min Taare villig fald
naar jeg saae med Haste, Kummer dræbe;
og hvor Latter spilled' paa min Læbe,
naar Du, Enimas Sanger, bød.

Sødt, som Blomsterduft, naar Morgenvind
luster den fra Vedet os i Møde,
'svæved' blide Tanker for mit Sind,
men hver Tanke strax paa Læben døde.

Bældig,

Vældig, vældig det mit Hierte slog.
O! hvad vil du Svage! vel blandt Hine?
Lyren slap jeg med mismodig Mine,
men af! atter jeg den tog; —

Af! jeg tog den, thi mit Hierte bød,
Venſkab du, Natur og hver din Scene.
Klinger end min Lyre mindre ſød,
ſtemmes den ei af en huld Kamene;
— dog, min ſvage Haand vil Harpen ſlaae,
ei jeg fordrer Priis af Kunſtens Skionner,
kun at mig et venligt Haandtryk lønner,
kun en Taare ſaldt derpaa. —

Slynger ingen Laurbær ſig om den,
O! ſaa ſire mange Blomſter Vangen.
Muligt en Veninde og en Ven
med en Krands af dem vil hædre Sangen.
Lyra! Venſkabs Blomſter er kun ſaa,
men Golcondas Skatte dem ei fiſke.
Hæld de Mænd, hvis Slumreſted de røbe,
Bee! de Varder, dem forſmaae.

Lyra!

Lyra! ja, med raske Slag min Haand
fløkt vil slaae de milde blide Streng.
Dine Toner hæve dog min Aand,
lære mig — kun til en Ven at trænge.
Ved din Klang skal jeg i Aftenrødt
naar, som Bølgeskier i Maaneskimmer,
fløkt paa Grave bærer Duggens Glimmer
tænke Gud og Døden sødt. —

Og naar Ondskab Jammer om mig strøer
Du, og kun en Ven mig Trøst da være,
naar jeg da i Vennens Arme dser,
skal jeg venlig kysse Dig Du Kiære!
sige: Du fra meget Ondt mig drog,
lærte No i eget Jeg at finde,
o! velsignet er den Aftens Minde.
da jeg første Gang Dig slog!

L * r —

Til Dorine,

paa hendes Fødselsdag.

Al! min Læbe bragte Dig saa gierne
selv sit Offer paa Din Fødselsdag,
var min Gud dertil kun ei for svag,
vare mine Fied kun ei saa fjerne.

Gierne vilde jeg min Fryd Dig male,
og blandt Dine Venner blande mig;
Vige, af! men mellem mig og Dig
stille Hav, og Bierg, og dybe Dale.

Dog skal Lyden fra min Harpe stige
over snøetakt Bierg og vildsom Dal,
Dig til Hæder Strængen bæve skal,
og Din Fødselsdag lykønske, Vige!

Livets bedste Glæder fro Du smage!
Ingen Mismod til Dit Hierte naae!
Lyffens Sol Dig aldrig undergaae!
Varigt Hæld omstraale Dine Dage!

Frankenau.

Las Casas Henrykkelse,

eller

Kilder til Siælero.

Af Tyff.

Las Casas, hvis Navn evig vil skinne mellem Tallet af virksomme Menneskevenner, og skinne saa meget klarere, som han sees ved Siden af hine Anggesløses helvedsorte Navne, der med Sverd og Marter og Slavetienester i en Tid af 50 Aar qvælede en Million Uskyldige; denne Indianernes veltalende, ivrige, utrættelige Talsmand laae nu som en halvfemsindstyveaarige Olding paa Dødsleiet. Saa meget han end alt længe havde længtes efter Lønningen i Himmelen; saa blev han dog bange ved Evighedens Ansyn. Det var en huld, elskende Bruds Banghed, som i det Dieblif, da hendes Livs Lykke skal grundes og alle hendes Onsker krones, skælver for sin Stands Forandring. Las Casas var sig bevidst sit Hjertes Reenhed og sit Livs Uskyld; han havde seet Konger i Ansigtet og seende ingen jordisk Dommer; men Dommeren, for hvem han

han nu skulde træde, var Gud; og en uendelig Hellighed og Retfærdighed syntes ham frygtelig. Ogsaa Retfærdighedens dristige Die, ligesaa vel som Brødens bange, slaaer Blikket ned for Solen.

— Ved hans Fødder sad en værdig Ordensbroder, ogsaa en Olding, og i mange Aar hans Ven; lige Retfærdighed havde fuldt ham med sin Kiærlighed til Las Casas, og Bevidsthed om ringere Kræfter med Beundring og Ærefrygt. Han saae med Bæmhed, hvorledes hans Ven, fra hvis Side han aldrig veeg, stedse blev stillere og afmægtigere, og indgød ham Haab, for hos sig selv at opvække Haab. Men Oldingen, som var fuld af den store Tanke paa Evigheden, bød ham gaae ud, og lade ham ene med sin Dommer.

Las Casas laae og overtænkte sit Liv. Hvorhen han vendte sit Die, saae han Vildfarelser og Feil, og saae dem i deres hele Storhed, deres Følger udbredede sig for ham, som et Hav; men liden, og ureen, og frugtlos paa det haabede Gode syntes ham enhver bedre Daad; en Dræns Kilde, som svinder hen i Sandet, uden

at Græs eller Blomster smykke dens Bred. Angerfuld, ydmyget, beskæmmet, kastede han sig ned i Tanker for Gud og bad af Siælens Dybde: Gaae ikke i Rette med mig! lad mig finde Forbarmelse for din Trone, Menneſkenes Fader!

Den Døendes Kræfter vare for matte for denne Siælens Anſtrængelſe; ſaa meget han end ſtræbte at vaage, ſaa tilſluttede Sønnen ſnart hans Dienlaage. Og pludſelig var det ham, ſom havde han Himmelenſ Stierne ved ſine Fødder, og gik paa Skyer ind i et uendeligt Rum, og ſaae i dyb Fraſtand et majeſtætiſt Mørke, giennembrudt af enkelte Lysſtraaler, af guddommelig Glorie, og rundt omſvævet af Hærſkare, ſom fore frem af Verdenerne, og ned i Verdenerne. — Neppe havde endnu hans Die fattet og hans Siæl beundret; ſaa ſtod for ham, med Dommerens alvorlige Blik, en Engel, og holdt i ſin venſtre Haand en Rulle, ſom hans høire opriklede. Dødgysen, ſom den, der griber den Fordømte ved Synet af Retteſtedet, giennemføer den ſkælvende Olding,

da den Udsødelige først nævnte hans Navn, og derpaa foreholdt ham alle de høiere, ædlere Kræfter nedsænkte i hans Siæl, og alle de bedre, blidere Tilbøieligheder tilberedte i hans Blod, og alle de Anledninger, Hielpemidler til Dyd indvævede i hans Forsatning, saa at det trykkes ham, hans Gode kom alt fra Gud, og at der intet blev ham tilovers, uden hans Bildfarelser og hans Synder.

Nu, da Englen begyndte hans Liv, søgte han efter sine Ungdomsaars Forseelser; men han fandt dem ikke. Den første Angerens Taare havde afvasket dem alle. Kun den selv stod bemærket, denne Taare, og ethvert alvorligt Forsæt til det Gode, og enhver Beskæmmelse over fornøjet Feiltrin, og enhver stille Triumph over fuldbragt Pligt, og enhver villig næret Følelse af den sig selv fornægtende Godhed, og enhver ædel, seierrig Kamp med Sandseligheden, Oprørerinden mod Gud. Da opsvingede den Døendes Hjerte sig til Haab. Og endskiønt hans Feil vare flere, end Sandet i Havet; saa var dog og Fylde af det Gode og det Ædle; og det Gode

Gode vorede, og Feilene bleve mindre, jo mere han skred frem i Aar, og Erfaring og Estertanke styrkede Sjælens Kraft, lige som Dvælsen i det Gode Tilbøieligheden og Evnen. Dog var heller ikke hans det Bedste fuldkomment for Gud, og den ædleste Daads Kilde var paa hans Grund endnu ureen.

Men snart, da hævede Engelen Røsten, og hans Tale blev strømmende; thi Unglingen var modnet til Mand, og var fremtraadt som Menneſkehedens Helt i hine Eilande, som engang vare Belsignelsens og Fredens Eilande, og nu Forbandelsens og Ødelæggelsens. Hvad han her leed, den Edle, og endnu mere, hvad han her gjorde; hvorledes enhver den Uſkyldiges Nød blev hans egen, og hvorledes den hele Siæl opflammede ham til en Driftighed, som endnu vedvarede i Oldingsalderen; hvorledes han, af høi Nød i Følelsen af ſin Ret, bød de Mægtiges Hævn Trods, og forbandede lydelig den Guldtrøst, som myrdede, og den Troesſtolthed, som smilende ſaae det an, og den Statsklogſkab, som glemte at ændſe det; hvorledes han her
og

og der, ikke agtende Stormene og Klipperne, fløt over Havets Dybheder, for at bringe snart sine Klager for Tronen, snart Ustyldigheden Haabets Trøst; hvorledes han traadde hen for den stolte Erobrer, den første Hersker i to Verdenes, og tordnede ham hans Pligt i Siælen, saa det blev ham, som stod han for sin evige Dommer, og som berørte Helvedes sorte uudsuffelige Flammer alt hans Sygeleie; hvorledes han fastede sig hen over strandede Forhaabningers Brag og lydelig græd op til Himmelen, men stedse igien samlede sig, som Mand, og igien stod fuld af Mod og Kraft, og rask byggede stedse fort paa stedse nye Planer; hvorledes enhver Straale af Haab, som viste sig for den Elendige, opfyldte hans Hierte med Henrykkelse, og da den sidste svandt bort i bældmørk, evig Nat, hvorledes han da, fraspigende sig enhver Glæde og enhver Trøst, skjulte sig dybt i Eensomheden, og Jorden ikke var ham meer, end et Fængsel, og Længselen efter Opløsning og Evighed fyldte fra nu af hans hele Siæl; alle disse Gierninger og alle disse Lidelser stode skrevne for Gud, efter deres

hele Reenhed, Fortienstlighed, Skønhed. — Som Engelen læste fort, saa blussede Las Casas's Kinder af stedse stærkere Ild, hans Hænder blev lydeligere, hans Blik mere besielet, og rundt om ham straaede renere blidere Lys; thi Iver for Sandhed og Ret — om den end uvirksom intet offrede uden Vidne og Taarer, fordi Gierninger vare den nægtede — er af høi, unævnelig Værd i Himmelen.

Men endnu stod Oldingen, med Blikket nedsænket til Skyen, og mørkt, tænkende Alvor paa Panden; thi ham trykte om Hjertet hin ulyksalige Raadslagning, hvormed han engang, i ubetænksom Fortvivlelse, for at lette det ene Folk undertrykte det andet; alle hans Siæls Tanker svævede om ved Gambia og ved Senegal indtil dybt i det Jnderste af hin Verdensdeel, hvor forræderisk, evig Krig leverer Europas Barbarer Myriader paa Myriader i deres Riæder. Og den kom endelig, efter utallige bedre, denne frygtelige Gierning; sortere i dens Følger, end alle Helvedes Misgierninger, og rigere paa Blod og Taarer, end den angerfulde Olding nogensinde i den mørkeste af sine

sine Nætter drømte den. Al Ondskabens Rædsel og al Uskyldens Beflage var i Guds Minde; al usigelig, utænkelig, uendelig Jammer i Moderlandet, paa Havet, paa Verne; den døende Krafts hele Hensynken, og alle Svøbehug istedet for Vederqvælgelse og Slummer; den sig modsættende Dødsangstes hele Hølen og den haabløse Fortvivlens Stilhed. — Las Casas stod, som Kulde Forfækkelsen tilintetgjøre ham. Han tænkte nu ifkun den Hellige, den Retfærdige, for hvem intet Mørke skjuler og ingen Lysets Vinge sikrer; fuld af den inderligste, dybeste Forbarmelse tænkte han kun alle disse tusende hans Brødres uendelige Elendighed. Da Engelen saae, hvorledes Angeren med alle dens Øgler faldt ham paa Sjælen, og hvorledes han havde maattet bortgive sin Naturs Klenodie, Udødeligheden, for at udslætte sin Skyld; da undrandt ham en Taare.

Men en Stemme fra Helligdommen, blid og kjærlig, som en forsonet Faders, bød Engelen: Sønderriv Rullen!

Og Engelen sønderrev Kullen. Udsettede; sagde han, ere dine Svagheder for Gud. Men Krevet staaer for hans Ansigt med Indsets Træk dit Navn. Vilde han straffe Feil, som dine Feil; saa var ingen af dine Brødre retfærdig for ham, og tom og uden Borgere blev hans Himmel. Han har nedsænket Siæle i Støv, for at de ved Wildfarelser skulde bryde igiennem til Sandhed, og igiennem Feil til Dyd, og igiennem Lidelser til Lyksalighed.

Betrag mig, betrag mig, hulkede Las Casas, som med en Taareflod fik Mælet igjen; betrag mig, ifald du formaaer det, Erindringen om hiin Gierning, eller jeg vil evig bære min Dom i mig selv. Sønderriv, som du har sønderrevet denne Kulle, ogsaa Mindet om den, her i mit Hjertes Underste, eller selv i Guds Nærværelse vil jeg savne Himmelen, og i Salighedens Skjød jamre efter No.

Dødelige! raabte Engelen; hvor er Salighed, uden hos dig, uden i din egen Siæl! Og hvori kan den ellers blomstre for dig, Endelige, du som aldrig kan være uden Feil og Wildfarelse,
som

som Gud, om ei deri at du føler dig virksom til det Gode med al din Kraft, og nærer inderlig, troe Kiærlighed endog for den ringeste af dine Brødre, og i selv din Smertes Bitterhed, naar du har feilet, fornemmer din Siæls Adel?

O, men denne grenselsøse, uudsigelige Elendighed i lange Aarhundreder — —

Vil blive til Glæde, og til Saligheds Fylde, i din Skabers Verdensplan. Du har kiændt dig selv i din Svaghed; erkiænd nu i hans Herlighed Ham!

Og han bød Skyen, saa den tordnende rev sig løs fra Himmelen, og Haand i Haand forede nu ned til Skabningen. Da rullede Jorden til Oldingens Fødder, og den Udsødelige viste ham hen til steile, ubeboelige Bierge, som en evig Gis bedækkede, og til sorte kæmpende Uveirs Rædsler og til vilde rasende Stormes Forstyrrelser. Fra Biergene nedrandt Bække og Strømme, og ved deres Bredde frydede sig Millioner; i det kæmpende Uveir steg Belsignelsen fra Himmelen, og Mark og Skov blomstrede skønnere; og hvor Stormene havde forstyrret, der aandede
Brystet

Brystet friere og Kinden vandt igien Rødme; thi brudt var Vestens Vinge, som drog frem i Dampe, og den var styrtet tilbage i Afgrunden. — Saa førte han den Studsende ført fra Ondt til Ondt, fra den synlige i den usynlige Natur, og med stedse stigende Glæde indviede han ham i hine høiere Kundskaber, hvis hele Hemmelighed ingen dødelig Haand aflørte for det dødelige Blik; hvorledes den Uendelige igiennem det Endeliges Bølgen og Oprør vandrer sin Vej hen i sin Herlighed, saa at ingen Feil og ingen Vildfarelse bliver i Skabningens hele Dybde og Vidde, fra den første til den sidste Stjerne; — og hvorledes, i Siælenes Verden, Lidelsen vækker Virksomhed, og bliver Moder og Pleierinde til enhver Menneskehedens største og skønneste Følelse; — og hvorledes under fremmed Himmel den røvede Slave samler Indtryk, en Besiddelse for Evigheden! Indtryk, hvori saa mange Tusende salige Kundskaber slumre, saaledes som Høsten sover i Cædforret, eller Skoven i Skuddet; — og hvorledes i Tilværelsens høiere Tidspunkter enhver Dyd fremblomstrer af sin taalige,

taalige, ængstede, sønderrevne Siæl, og den blideste, ædleste krøner dens Blomster; Sædelighedens Spidse og Menneskehedens Fuldendelse: Kiærlighed, som og omfatter den dødelige Fiende; — og hvorledes selv Ukyldens Piner og Nedtræder, saa syg og saaret og forstyrret enhver hans Naturs Kraft er, af Fordærvelse helbredes; saa at al hans Fordømmelse kun var hans Hælds Forhaling, kun hvassere, tornefuldere Omvei, som flynger sig langt fra Himmelen, og dog igiær fører til Himmelen; hvorledes Elendigheden fremspirer ved Ondskabens Spidse, og i Elendigheden Angeren, og i Angeren Dyden, og i Dyden Saligheden, og i Saligheden stedse høiere Dyd; hvorledes enhver Jordens Mislyd hensmelter i Harmonier, og enhver Klage tone i Jubel.

Lyttende, greben af Gysen paa Gysen, som foer igiennem alle hans Lemmer, i Følelse af Guds nærmere Nærværelse, stod Oldingen for Engelen, og studsede, og lærte Kiærlighedens Hemmelighed. Da faldt det ham fra Dinene som Skæl; da svandt Uvidenhedens Skygger og dens Uhyrer; da opgik for ham over det

Indere

Indere af Skabelsen Dagen, den fulde, muntre, salige Dag, og Henrykkelse var dens Morgenrøde. Men endnu bævede hemmelig enhver Nerve i ham af Medlidenhed og Veemod; de kæmpende Følelser blandede sig, og nye Taarestrømme nedrandt paa hans Kinder. — O du, udbrød han nu, i det hans Knæ styrtede i den skælvende Skye, og Arme og Dje fre hævdede sig mod Himmelen: o du, som jeg søgte fra min Barndom af, og som nu aabner dig for mig, som du er, ganske Naade, ganske som Forbarmelse og Kiærlighed; du, min Fader og ikke min Dommer! og alle dine Skabningers Fader! og alle dine tallose Verdeners Fader! Gud! Gud! — Du som viser mig Salighedens Høst, ogsaa hvor min Daarlighed saae Fordærvelse; du som borttager fra mig enhver Sjælens Annimer, og lader mig i mit Underste føle, at det at hænge ved dig ene er Salighed, og at see din Herlighed, dens Guldendelse; du som lønner Villien til det Gode, af! kun Villien, kun Attraae derefter, med disse Henrykkelser, og forvandler Vildfarelser selv ved deres sildigste Følger

ger

ger til Kilder til nye Henrykkelser; Herlige! ,
Ubegribelige! Du, hvis Være Himmelen — Du
hvis Være jeg Støv — — men jeg kan ikke
mere. Min Siæl ligger under.

Saa var det. Hans Siæl laae under; hans
Tunge forstummede. Hielpsom opløstede ham,
med Hænder udstrakte imod ham, Engelen,
og med Blik fulde af huld, uudsigelig Kiærlig-
hed drog han ham nærmere sin Barm og kaldte
ham Broder.

Her vaagnede Las Casas. Da han opløs-
tede Øiet, saae han sin jordiske Engel, der sag-
telig kom, at lytte efter hans Aande. Han
vilde tale, vilde af den Salighed, som giennem-
trængte hans hele Siæl, give ham Venstabs
Pligtdeel; men alt brast hans Øie; han sank
tilbage, og strakte sine Been hen i Døden.
Bævende og stum hang over den Afstælede Brode-
ren. Derpaa sank han ned over ham, kyskede sin
stivnende tabte Ven, og græd. Hans imod Him-
len rettede Blik og hans foldede Hænder udsagde
en Bøn til Gud, at hans Hengang maatte være,
som denne Retfærdiges Hengang. Thi den
Edles

Edles Død var mild, en Barnets sagte, stille
Henslumren i Moderens Skød, og Siælens
Rohighed, som den fremgik af Bekjendskab med
Gud og sig selv, smilede endnu i Døden paa
hans Ansigt.

Om Siælens Udsødelighed.

Af Starke. *)

I Sædelighedens Rige hersker Overensstem-
melse, her har Visshed Sted, her afgjør Fornuft
og Følelse paa lige Maade; Sædelighed og Dy-
dens Fordring til den, og den derpaa beroende
Pligtens Hellighed er det mest Afgjorte, det
Ubestrideligste. Tænkeren med de mest prøvede
Indsigter siger: det er ret, det er uret; og den
Uvidende med de mest forvirrede Begreber siger:
ja det er ret, det er uret, ligesom Mennesket,
der

*) Udsaf hans: vermischte Aufsätze für
Freunde ernster Unterhaltung.
S. 184 — 264.

der ikke kan forklare Synshandlingen, dog seer, som den største Dientfiænder. Bedømmes en Handling ulige, saa er man kun i Strid over den udvortes Handling; om Værden og Uværden af Sindelaget og Hensigten, hvorved den vordet sædelig, ædel eller uædel, er man enig. Den beklagelsesværdigste Skurk tilfiger hans Samvittighed, som, al Sikkerhed for Nlemme Følger nagtet, forkaster og fordømmer ham, den Dom: Du maa være god. Og havde han end fiaset sig hen over indvortes Uro, over egne Vebreidelser, saa affiger hans Onske, at andre ikke maatte handle mod ham, som han handler imod andre, saa affiger hans Misbilligelse og hans Harm, naar de rette deres Fremgangsmaade mod ham, den Dom: Du maa være god. Kort: en Overbevisning, at Lasten er noget Godt, Dyden noget Ondt, er umulig; kort: at man maa underkaste Fornuften Tilbøielighederne og Drifterne, handle menneskelig og retskaffent, følge Pligt og ikke Egennytte, er saa afgjort, som vor Tilværelse med Fornuft.

Alt dette, som ikke ved Naturens Kræfter og Orden lader sig forklare, som blot ved en sædelig Orden, og en sædelig Ordner lader sig begribe, gjør Troen paa en Gud nødvendig. Kan nu en lige nødvendig Forbindelse findes imellem Sædelighed og Pligt, og Bedvarelsen efter Døden, saa skulde vi ligesaavel maatte antage denne, som handle overensstemmende med hin. Men en slig Forbindelse skal man ikke kunne nægte i Hensigt til Sædelighedens Fordringer og Viemed, og i Hensigt til dens Forhold til den udvortes Tilstand, naar man uden Haab om Udsædelighed i de angivne tre Henseende støder enten paa aabenbare Modsigelser, som den efter Enighed med sig selv stræbende Fornuft ikke kan taale, eller dog paa Mangel paa roliggjørende Harmoni.

Jeg taler ikke vidtløftig om, at Dydens Lov; Du maa ikke bestemme din Handlen efter Fryd og Fordeel, men efter det, som er ret og godt, skulde være haard og vilkaarlig, naar vi intet havde og torde vente, varigere, end flosgeligen sammenfædet og betrygget jordisk Nydelse

og Fordeel; jeg iler til et Par Bud; hvorimellem, naar ikke et Blik udover Graven forener dem, en skræffelig Modsigelse fremstaaer. Sandt og ædelt er det Bud, at vi skulde døe for stedse at vorde fuldkomnere paa Aand og Hierte; ædelt og sandt er det Bud i mange Tilfælde selv at vove Livet. For Fædrelandets og dets Sikkerheds og Ordens Beskiermelse, for Sandhedens og Dydens Forsvar og Forsægtning, bør endog Livet ikke være os en alt for høi Priis, og dets Hengivelse af reent Sindelag er den reneeste Dyd. Vi bør altsaa kæmpe efter høiere Fuldkommenhed; da det nu kun kan skee i Tilværelsen, saa skulde vi maatte holde denne saa fast som mulig; men Fornuften siger og: den høieste sædelige Værdighed vover, taber Livet, naar den gode Sag fordrer det. Men med Livet blev jo, naar vi ei i Døden vedvarede, den allerede erhvervede Fuldkommenhed og Muligheden at stige i samme nedbrudt.

Og saa havde da de mest ophøjede Vise, de største Mennesker, vort Rigs elskværdigste Prindelser, i det de frembøde og forblødede Livet,
handlet

handlet som Bildfarende og Sværmere, eller snarere, hvad der er fuldkomment uden Mening, baade som Bildfarende og efter Fornuften, de havde efter den forædlede Sædeligheds Befaling udsløttet Sædeligheden i sig, thi der gives jo Tilfælde, hvori Mennesket, der bør arbejde paa stedse at vorde fuldkomnere, da er ædlest, naar han frivillig tilintetgjør Fuldkommenheden i sig, og den Betingelse, hvorunder ene han kan stige i dem. Jeg gysrer sammen, som om jeg midt i den tydeligste Tænken greb mig i forfærdeligt Affind. Gysens og Affinds dunkle Gebeet, hvorhen skal jeg vende mig for at undflye Dig? Af der gives ingen Tilflugt, uden Udsædelighedens lyse Enge.

Uden Haab paa denne træffe vi strax samme Modsigelse, naar vi see paa Sædeligheds og Dyds Diemed. Da sædelig Bærdighed er noget Høiere, end Fordeel og Lyst, da vi i en tilkommende Tilstand af sødere Nydelse ikke kunne tænke os Saligheden selv uden indvortes Fortræffelighed, da vi kun ved denne kunne tænke os Fryd, men den sædelige Bærdighed kan modtage en uendelig

delig Forædlelse, saa kan Sædelighedens og Dydens Diemed ikke være andet, end bestandig Stigen i indvortes Adel, Fremskriden i indvortes Fuldkommenhed. Dette Diemed forudsætter efter sin Natur en uendelig Varighed. Men uden Sjælens Udødelighed blev i Enhver ved hans Død med hans Tilværelse hans Diemed nedbrudt. Fornuften befalede os derfor stedse at løbe til et yderst fiernt Maal, og at løbe med den faste Overbevisning, at vi paa vor Lane opsluges; ja, i alle de Tilfælde, hvori den gjør Livets Opoffrelse til Pligt, skulde dens Udsagn lyde saa: Dit Diemed vil, at du med dig selv tilintetgjør dit Diemed.

Græsselige Modsigelse, gyselige kolde Tanketomhed! Hvo kunde udholde dig? Hvo kunde uafsladelig bære den Tanke, og stemme sig imod den, at Menneskehedens skønneste Blomst, at al Fuldkommenhed, som med Mæie og med Taa-
rer, ved Taalen og Kæmpen var tilstridt, var noget saa Forbisyævende, som Skyen, der regner og henseslyder, eller som Farveglimmeret af en Blomst, der blegner og visner og vorder
Støv?

Støv? Hvo kunde sin hele Tilværelse igiennem være Helt nok til, stedse at byde Indretningen af Tingene, i hvis Omverling og Hvirvel han useilbarlig engang maatte undergaae, Trods, og at overtræffe den? Hvo havde Kraft til en evig Stræben imod en uovervindelig Natur, som vist engang blev hans Mester? Hvo havde Kraft til en uophørlig stormodig og dog spildt Kamp imod en ustormodig Natur, som endelig ubønhørlig knuste ham?

O Menneskehedens Lod! — Menneskehed, er du ikke udødelig, saa udtømmer Indbildningskraften sig i sin Stræben efter Billeder, som fremstille din Beflagelsesværdighed; o Menneskehedens Lod! En Mand, som de kostbareste Skatte vare skienkede, med det Bud, at bevare dem for Gld, men med den Forkyndelse, at hans Baagen skulde være forgiæves, gav kun et mat Billede af vor sørgelige Lod. Manden havde gjort alt, gjorde alt, men see! i det han frydede sig ved sine Eiendomme, greb Virkningen af en indvortes uforhinderlig Gæring hans brændbare Skatte; den forstandløse Gld — af, at være
et

et Nuv for det Forstandløse, hvor frækkeligt! —
 luede i Veiret, Flammerne bølgede og bruste og
 stormede, der var ingen Modstand, ingen Ned-
 ning, et Par fortvivlelsesfulde Timer, og al
 hans Eiendom var Af, og han sneg sig derfra
 som Stodder. Manden var da dog endnu Stods-
 der! men den Dydige var, naar vi i Døden
 ikke bestaae, efter lang Baagen og Ræmpen
 Intet, af Intet! — O Gud! naar vi i Døden
 ikke bestaae, saa have de Gamle i deres mørke
 Digtninger om formastelige Forbryderes uhyre
 Straffe malet den ædleste Mennekeheds Lod. O
 Gylens, Kuldens og Forvirrings, den blinde,
 vilde, ødelæggende Mellemhinadentumlens Ge-
 beet, hvorhen skal jeg vende mig, for at undflye
 dig? Af, der gives ingen Tilflugt, uden Uds-
 deligheds venlige fredelige Enge.

Uden Haabet paa den finder man endelig i
 Sædeligheden og Dyden, og i den udvortes Til-
 stands Forhold til den ingen tilfredsstillende
 Harmoni. Efter Harmoni stræber Fornuften,
 den maa altsaa og ønske Tændrægtighed imellem
 den udvortes Verden, Overensstemmelse mellem

Fuldkommenheden og dens Skiæbne, den maa; da Menneskets Tørst efter Lyksalighed er uslukkelig, ønske Dyden Lykke. Nu gjør Dyden vel i en saare høi Mening lykkelig. Men den kan dog ikkun yde de Skatter, den som Dyd i Villies Frihedens Gebeet besidder og styrer, over Naturen og sammes Gang har den intet eller ikkun et indskrænket Herredømme, og den udvortes Verden kan paa mangfoldig Maade forurolige og standse Freden og Fryden endog hos den Edleste. Den Maadeligste, den mest Afholdende kunne længe Sygdomme martræ; Siælen, hvori Idealer af Skønhed fremgaae, kan være fængslet i et Krøblingelegeme; mægtige Drifter kunne bestorme det fortræffeligste Menneske, hans hele Stilling nægter deres ordenzmæssige Tilfredsstillelse, og deres vilde Mættelse forbyder Sædelæren, hvilke Kamp! Den betænksomste Husholder kan geraade i Armod, den æmneste Kiærlighed formaner ikke at bortrive hans Dyrebare fra den Grav, der aabner sig for dem, Visdom og Retfærdighed ikke at forjage Hunger og Sygdomme og Krigens Plager. Sandheds-

fiær

Kærlighed kan føre Dyd i Fængsel og paa Retterstedet til den marterfuldeste Død. I alle disse Tilfælde er Dyden stor, den vorder endog hoi, den forsvarer sig selv, men den Lod, den er værdig, forsvarer den ikke. Og dog maa den dannede Fornuft ønske Fred imellem Guldkommenheden og dens Tilstand. Man ser i de aadbrigeste Gamles Skrifter, hvorledes de stræbte at rede sig ud af denne Vildgang, og at finde den ønskede Fred, hvormange af dem udtømte alt Skarpsind, for at Dyden, der endog paa Pinebænken bliver endnu, der maa være i Lyksalighedens Arme. Spildte Møie! Den faste Dyd bliver endog paa Pinebænken, men den blødere Lyksalighed træder sky tilbage derfor. Er altsaa Dyds og Lyksaligheds Forening et Fornuftens nødvendige Ønske, saa maa denne slet hen antage en tilkommende Tilstand, hvori hin Forening ikke blot undertiden eller ofte, men stedse finder Sted, fort: Udsødelighed.

Uden denne ere vi i et Gebeet af Modsigelse og Tvedragt, af Forvirring og Adsplitelse, af et uendeligt Spil af Kræfter, som fører

til Jædet, af en uophørlig Tænken og Striden, hvori det Vigtigste som Skygge forsvinder og det Største forgaaer. Ordens øde natlige Gebeet, hvorhen skal jeg vende mig for at undflye Dig. Fornuften byder: undflye Mærkets og Tilintetgjørelsens Rige, til til Lysets og Fredens Sletter, til Udødeligheds Enge.

Vi ere udødelige, — og Fornuften er tilfredsstillet; vi ere udødelige, og alt henflyder i Harmonie. Dyden byder Forædelse, og alt, hvad den vil, er Middel dertil, enhver Hengivelse af en Fordel er et Skridt høiere paa den opad ledende Bane, enhver Kamp belønnes af Geier, Livets Opoffrelse selv er ikke Nedbrydelse, men Tilkampen af Lyksalighed, ikke Tab, men Fordel, Dyden har naaet et Maal, som Intet kan nedbryde og forrykke, som stedse for den Løbende straalet lysere og lysere, og lysest i Døden, Døden er ikke mere frygtelig, vi skyede hans mørke, truende Ansigt, og see hans Ansigt er kun alvorligt men venligt, vi bævede for hans iskolde stivnende Haand, og see hans Haand er varm

varm og stærk til at løfte os op, didhen hvor Dyd og Lykksalighed forener sig.

Fornuften selv giver os det altsaa nødvendigt, at troe en fortgaende Opdragelse, Bedvarelse i Døden. Og nu opløste vi vore Dine og skue omkring, og finde med Glæde de Skatte, Fornuften lover os, ogsaa forsikrer os i Erfaringens Gebet, i den os omgivende Verden, i den menneskelige Natur og Menneskehedens Historie. Paa Jorden begynder vor Opdragelse og alt, hvad den frembyder os, er af den fædelige Ordner og Opdrager, af Gud selv saa indrettet, at det maa befæste os i den Tro: Vi skulle ikke forgaae. I denne Tanke, hvorved ikke blot Fornuften sees enig med sig selv, men og alt Udvortes med vort Indvortes i saliggjørende Harmonie, faae nu alle længesiden for vor Bedvarelse fra hinanden satte Grunde en saare velgjørende Virkning. I den hele Verden rundt om os læse vi; Vi skulle ikke forgaae.

Ingensteds see vi i Naturen det gyselige Spring fra at være til ikke at være. Naar et høit Træ prunkede for vore Dine, og med Fæt
til:

tilintetgiort forsvandt, hvor skulde vi stirre, hvor skulde dette Ubegribelige oprøre os! Men er det vel mindre ubegribeligt, mindre oprørende, at tænke, at en menneskelig Aand, der lever i mangfoldig Virksomhed, ved et Kugelslag, ved et Dolkestik, der træffer det med den forbundne Legeme, i et Dieblis vorder — Intet? Men Naturen viser ikke blot ingen pludselig Tilintetgørelse, den viser overalt ingen Undergang. I utrætteligt Kredsløb forandrer og fornyer sig alt, alt spirer, vorer, blomstrer, modnes, visner, henfalder, og yder ved sin Oplivning igjen Næring for Rim, Blomster og Frugter. Bladet, som fortørret raser af Træet, giver Stof til friske Skikkelser, og Menneskets ædle Aand blev udsløttet? Alt Legemligt er ifkun vigtigt i Forhold til Diemed, i Forhold til fornuftige Diemed ifkun Middel; Midlerne bleve, og Diemederne nedbrødes?

Nei, o nei, Mennesket skal ikke forgaae, raaber du stedse unge Natur, elskelig moderlige Jord, hulde Opdragelsesplads for haabefulde Børn, venlige Tummelplads for Udødelige!

Emph

Smyk Dig Natur, Du som ikke tænker, for de
tænkende Opdraglinge, smyk Dig, Jord, Vaa-
ren er nær, smyk Dig skönt! i Duften af
Blomster, hvorunder Træerne bugne, paa
Engens Blomsterteppe, ved Busken, hvis Rose
bøier sig vor Haand imøde, i Aftenrødens Gld,
ved Nattergalsang, vil vi føle: vi ere udødelige!

Er dog overalt Gienopblomstren, er dog
ingensteds Tilintetgørelse, er det dog, som om
den store Fader havde med Hensigt indrettet alt
saa, at vi ikke engang kunne tænke Tilintet-
gørelse. Vi formaae dette ligesaaalidet, som vi
begribe en Forvandling, hvorved Siælen over-
gik til noget, som ikke var Siæl, en Legemets
Hensalden sig Opløsning af samme, da Siælen
er og virker paa en ganske anden Maade end
Legemet.

Aandens Afhængighed, er den da saa stor
som man ofte siger? har ikke og Aanden over
Legemet og dets Dele et umiskjændeligt Herre-
dømme. Viser ikke Aanden Selvstændighed?
Naar efter endeel Aar Legemet er vorden noget
ganske andet, føler Aanden sig ikke endnu stedse
den

den samme, og overseer sine Tilstande? Danner den sig ikke selv i Afstand med forunderlig Kraft en ny Verden? Bliver Kunstneren, naar hans Medskab vorder fordærvet, ja sønderslaget, endog Kunstner? behøver han at være saa bange for et Medskab? Længe nok take jeg mit nærværende Medskab, jeg har jo Uendeligheden for mig, og i den en Udsigt til mangfoldige Erstatningsmidler, længe nok afbryde Søn, Sygdom og Død min Aands Virksomhed, jeg har jo for mig Uendeligheden, hvormed sammenlignede hine smaa Standsninger forsvinde næsten som Intet. Vi skulle ikke forgaae. Vi kunne jo modtage en uophørlig Uddannelse og Forædling. Lad mig længe nok ikke ganske kunne indsee og bestemme dens Maade, kan da Barnet ved Moderens Bryst kun dunkelt drømme hvad den hernede endnu vorder, er det den Diende ikkun muligt at tænke sin tilkommende Modenhed, sine Kundskabers tilkommende Rigdom, sine Indsigters tilkommende Vide og Magt? Vi kunne, vi skulle vorde fuldkomne, derfor er os Fornuftens høie Vard Vorgen. Hvor forkynde denne alle Arbeider,

bejder, alle Møringer, alle Kunster og Videnskaber? hvor attraaer og hvor samler Mennesker Kundskaber og Indsigter, som gaae høit op over hans jordiske Fornødenheder? Hvor opsvinger sig Aanden over det Synlige og Sandfælsige ind i Tankernes Gebeet, og lever og væver deri som i sit Hiem. Hvor er ham Jorden ikke nok, hvor stiger han til Sole og Maaner og Stierner, hvor stiger han fra Verdener til Verdener, og aner i dem ligesaavel Stof til bestandige Sysler, som enlige Baaninger! Vi skulle ikke forgaae.

Ikke forgiæves brænder i os Tørsten efter Liv og Bedvarelse og renere Indsigt og renere Dyb. Denne Tørst er ophøiet over blinde sandfælsige Drifter, den forstærker sig med de ædleste Kræfter saa ligelig, at med Fremmskridtene i Uddannelse Længselen efter Udødelighed vorder stedse hedere, stedse mere glødende. Vore fornuftigste, reneste, høieste Ønsker og Haab skulde jo ikke worde skuffede. Nei, vi forgaae ikke! Vi smægte efter Overensstemmelse, efter Tilfredsstillelse, efter Harmoni. Og denne tør vi vente. Vi se
den

den forrige Betragtning, at vi hernede ikke ganske og fuldstændig kunne nyde den, saa viser og igien Erfaring i den søde Løn som Dyden allerede her for det meste finder, at vi ei ere skabte til blot at stræbe frem og synke tilbage, at kæmpe for at ligge under, den lader i sin milde Fred forud fornemme, hvorledes det vil være for os, naar ingen Strid, ingen Storm udenfra mere forstyrrer den. Enhver Vee, ogsaa den smerteligste, enhver Pine, ogsaa den mest quælende er nu Begierning, enhver Lidelse er jo nu Opdragelsesmiddel. Selv det mest nedslaaende, det sædeligste Onde, selv Laster og Forbrudelser kunne nu ikke mere forvirre os i vore vigtigste Overbevisninger. De ere bejamringsværdige Misgreb af jordiske Opdraglinge, Misbrug af Kræfter, hvis Følger hen i det Uendelige maae blive bemærkelige; men de Bildfarende kunne lære bedre at bruge deres Kræfter, de, som det ved den menneskelige Opdragelse ikke vilde lykkes med, som Selskabet stødte ud fra sig, kunne i dine Arme, uudsigelige Naade! ved din Opdragelse, Uopdragende! endnu engang gaae frem.

Vi

Vi ere udødelige, og alt, alt er Harmonie, og Hjertet med sine inderligste, dyrebareste, salsigste Kælelser henrykker sig i Nydelsen af denne Harmoni. Venkab og Omhed ere nu ingen bortdampende Brusninger, som det ophidsede Blods, deres Forbindelser ere beragne for Evigheden; vi give og tage ikke Kiærlighed for engang ved de Elskedes Liggister at fortvivle, og søndervride Hænderne over deres Grave; de gaae bort og sige os: Lev vel til vi sees igien! vi gaae bort og sige: Lev vel til vi sees igien! Vor Skattelse af de Døde har nu sin Grund. Vor Agtelse og Varme er ikke helliget henflagrende Støv, men Fuldbudet. Naar en Samvittig, ved Mindet om sine Døde, sorgfuld spørger sig: Har jeg vel nogensinde bedrøvet eder, I Gode? I skulle ikke vredes paa mig paa eders lyse Bane, jeg har ikke meent det saa ilde; naar en anden i trøstende Bevidsthed af alle Pligters Opfyldelse mod sine Døde siger sig: tilvisse elske I Gode mig endnu, see vel den Tid allerede imøde, da jeg kommer efter eder; saa ere disse Kælelser ikke helligede henmuldrede Been, men ophæiede Væfner.

Vi

Vi ere udsødelige. Med dette Haab stræbte
stedse, stræbe endnu alle nogenlunde dannede Folk
og Mennesker, ud over deres første indskrænkede
Tilstand, ligesom den unge Fugl i den dunkle
Følelse af sin Natur bevæger de spæde Vinger,
hvorved den ungang skal opsvinge sig. Af de
elskeligste Billeder, som de, under din Himmel,
Tænkeres og Digteres frugtbare Pleiemoder,
hulde Grækenland, maatte lyffes; fra det tryl-
lende Elysiums Malerier indtil raae Nationers
eventyrligste Forestillinger; af deres Væren efter
Døden er dog alt ikkun langtfraværende Drøm-
men og Samtalen om det fiære Hiem. Sød
og opløftende er denne Samtale, og enes
vist med den gladeste Fryd, med den friskeste
Kraftfølelse. Den Fornøiede trykke den For-
nøiede med Henrykkelse til sit Bryst og juble:
vi ere udsødelige. Synet af Ungdom og Skøn-
hed og Blomster vække den Følelse: vi ere
udsødelige!

J. K. S.

Da

Da jeg saae over til Sverige i
en Morgenstund.

Do not we behold, with joy, place wehre our
the our fathers feasted? but our eyes are full
of tears on the field of their wars!

Osfian, Temora.

Straalende nu Dagens Stjerne hæver
sig bag Dannerigets sølvgraa Sund,
Svea fiernt i Havets Taager svæver,
kyskes af Auroras Purpurmund. —

Paa' det Seil, som glad mod Hjemmet haster,
Solen hift sin milde Straale kaster;
den paa Sveas som paa Danas Kyst
vække Myriader op til Lyst!

Gothers Land! du Moder til de Riække,
mildt omstraalet nu af Fredens Held!
hvi skal Synet af din Kyst opvække
Oldtids dunkle Minder i min Siel?
Ak, hvor her i Solen Havet ruller,
hørte vore Fædre Kampens Bulder,
svæved' Døden mørk om Nordens Flag;
mangen Edel faldt paa Stridens Dag!

Hift

Hist, hvor Maagen paa den lette Bove
griber Fjenden i dens selvblaa Hiem,
Sveas, Danas kække Sønner sove;
ingen — ingen Varde priste dem! —
Dem skal Slagets Lyd ei meer fornøie,
deres Navn er glemt paa Sveas Høie,
glemt paa Odans Skovbevorte Strand;
Fred om dem, de faldt for Fædreland!

Lit naar Stierner sig bag Sundet hæve
rødtlig op i Nattens tause Stund,
seer en Svemand deres Nander svæve
langsomt over det bestraalte Sund,
snart de sig i lette Chor forene,
snart fornøe de Kampens gamle Scene,
selv i Dødens evig mørke Hiem
et usaligt Had henfulgte dem. —

Fred om Fædres tause Hvilesteder,
sødt de slumre hist, hvor Kampen stod!
Nordens Værder nævne deres Hæder;
Af, hvi spirede den op af Blod!

Aldrig

Aldrig saae de Fredens Morgenrøde,
ei Naturens blide Røst adløde,
selv til Dødens evig mørke Hiem
et usaligt Had henfulgte dem!

O Natur! nu lød din Møderstemme
(høi og blid og salig var din Røst:)
"Fædres Had skal Svea, Dana glemme,
"evig flye den bort af Folkets Bryst!"
Og jeg saae — da sluktes arvet Harmes,
Brødre styrtede i Brødres Arme,
Sværdet sank fra deres Hænder ned;
de gienfændte sig — tilgav og græd. —

p. f — m.

Til mit Fødested.

Ah fields belov'd in vain!

I feel the gales, that from ye blow
a momentary bliss bestow,
as waving fresh their gladsome wing
my weary soul they seem to sooth,
and, redolent of joy and youth,
to breath a second spring!

Gray.

O du — ja saligt er dit Navn —
og venlig fulgt af Minder om min Glæde,
Sted, hvor jeg i min gode Moders Favn,
saar, barnlig glad, min første Vaar fremtræde!
modtag min Tak; den svæver sagte hen,
lig Aftenvind paa Havets dunkle Bænde,
imod din Egn fra Eodans fjerne Strande;
O Land, naar seer jeg dig igien!

See! venlig hid med al din Fryd
dit Billede i denne Time svæver,
din brune Hæi, hvor Templet, al din Pryd!
sig simpelt op blant Brødres Grave hæver;

din

din Na, som glimrende sig bugter hen
mod Vestens Hav; det Bierg, Guds Sol be-
 skinner
i Morgenens; det Sted, hvor Solen svinder —
o Alt jeg skuer her igien!

O Gud! jeg kiender hvert et Sted,
hvor Barndoms Fryd jeg kalder grant tilbage,
hver elsket Plet, som vandt min Kiærlighed,
og evig eier den fra Barnets søde Dage;
jeg seer den Mark, hvor med min første Ven,
fra Fryd til Fryd jeg let, som Fuglen, iled';
hist staaer det Træ, hvor tit jeg med ham hviled'.
Jeg seer det Alt — ja Alt igien. —

Min Barndoms Ven, hist hviler du;
fort blev din Bei, men ubekiændt med Harmen!
hvor du som Barn sprang om, der slumrer nu
dit Støv saa sødt i Moderjordens Arme!
sov salig, du min Ungdoms første Ven,
til lydelig, fra Gravens dunkle Glemme,
du vækkes af din store Faders Stemme
til evig Ungdom op igien!

Vær stedse hellig i mit Brøst,
min Barndoms Egn! Skønt langt fra dine
Steder,
jeg stirrer tit imod din elskte Kyst,
men seer den ei, og vandrer bort og græder!
Modtag min Tak; den svæver ofte hen
lig Vindens Dugt paa Havets sølvgraa Bunde,
imod din Egn fra Odans fjerne Strande;
O Land, jeg seer dig ei igien!

p. f — m.

Landhuset.

Ud af the triumphs of reason, exemplified in seven tales. Affectionately dedicated to the juvenile part of the fair sex. Anden Udg. 1792; overs. paa Dyst (see Euphrosyne i Wind)

Klarinde og Hortensie bleve begge af deres gode Moder lige smit elskede. Men deres Gemtsbeskaffenhed var forskiellig, og altsaa maatte enhver bevist Godhed, enhver Omforg frembringe ganske modsatte Virkninger hos dem. Ved Klærtegn imod Hortensie vendte alt den hele,

Hese, fulde Kærlighed tilbage i hendes aabne Hierte. Men hos Klarinde riente Kærlighedsbevisninger kun til, at opvække Meningen om egen Vigtighed.

Bed deres Fornøielser var den ene stedse glad og munter; den anden egensindig og utilfreds. Smigrede Hortensie sine Slegtninge, Hete det af sand, oprigtig Kærligh. d. Klarindes Kært tegn havde stedse egennyttige Hensigter til Grund. "Lille Moder, jeg holder saa meget af dig, giv mig det Væ'e." "Bedste, kæreste Hortensie, ikke sandt, du giver mig en Emule din Duffe?"

Beständig gjorde hun sig skyldig i Ubesindigheder imod Andre: men var hendes Kerdeel med i Spillet; saa kunde ingen være betænksommere. Den gode Moder var bekymret over at i saa unge Aar alt en sliq Egennytte vilde slaae Rod. Dog var hun overbevist om, at den guddommelige Wiisdom forlæne os Fornuftens ædle Gave, til at forbedre eller indskrænke slette Anlæg. Derfor biede hun med bange Omsorg paa den Livets Tid, da Fornuften oplyser Mennesket.

Smidlertid undlod hun ikke, i sin Undervisning alvorlig at arbejde derimod, indtil endelig den Dag nærmede sig, hvorefter man havde længtes, som man med bange Fryd ventede: Klarindes tiende Fødselsdag.

Den skulde høitideligholdes i en net Hytte, som for kort siden var blevet byggt i det indtagende Afssides af en Lystlund. Al kunstløs Skønhed, som kan henrykke Øiet og røre Hjertet, fandt man paa denne Plet forenede.

Her kom det paa et Forsøg an. Udfaldet maattet gjøre Moderens kommende Levedage saare frydelige eller saare sørgelige. De smaa Piger løb muntre derhen uden at opholde sig, uden tænke hvor Sneetittinger glimrede dem imøde, Vaarløst glindsede, eller de elskelig rødmande Colfiker droge deres Øie paa sig. Hurtig plukkede de, og stættede Krandsene til deres Hætte. Krandsene vare neppe fæstede, før Søsterens Krands forekom Klarinde skønnere. Hun bad hende at bytte med sig. Hortensie var tilfreds dermed. "Jeg kan intet afflaae dig, Kiære Klarinde," sagde hun.

Da

Da de kom til Stedet, frydede dem Nyheden af alt det, de saae. Vinduerne vare smykkede med Seddeblade og vilde Roser, og deres Grene tabte sig blandt hinanden i yndig Forvirring. Kammeret var behængt med skønne bomulds Tapeter, hvorpaa de mangfoldige Skikkelser forlystede deres Bine. Men hvad der gik dem over alt, var et stort Bord med glimrende Legetøi, og et andet, hvorpaa et stort Fad med Jordbær og Fløde befandt sig.

”Kiære Børn,” tog Moderen Ordet, ”jeg haaber, vi skal have en fornøiet Aften. Da det i Dag er Klarindes Fødselsdag, tilhører hende alt, hvad hun seer for sig. Du, Hortensie, skal ikkun have det, din Syster vil give dig deraf.”

”Alt det skal være mit?” raabte Klarinde, og fløi hen til Legetøiet. — ”Ja, min Kiære, gjør med det, som du vil.” — ”Jh, Mama, det vil jeg beholde; og det kan jeg umulig give bort; o det behager mig; det er herligt. Jeg beholder det, og det, og det; i Sandhed det behager mig altsammen saameget!” Med disse Ord lagde hun alt i sit lille Skrin, og pakkede det

det omhyggelig i sit Sommerklæde, for at tage det med. Hortensie var noget forlegen derover; men hun beroligede sig; saasom hun endnu haabede paa Jordbærrene.

"Klarinde, ikke sandt, du giver mig noget af Bærrene?" — "Først maa jeg spise, hvad der smager mig" var Klarindes Svar. Hun satte sig ved Bordet, og i faa Minuter vare Bærrene spiste.

Nu kunde Hortensie ikke længere udholde det. Hun løb til Moderen, skulde Hovedet i hendes Skød, og udbød i lydeligt Skrig. Moderen kastede hende omst, og bad hende, dog at være ved godt Mod. Hendes Fødselsdag skulde høitideligholdes paa samme Sted. Imidlertid maatte hun løbe omkring Huset, og plukke vilde Blomster. Hortensie tørrede Øinene; og over den Fornægtelse, Sværgelsen gav hende, glemte hun den fejlslagne Forventning, og forfulgte den glindsende Sommerfugl, eller det lystige Kid.

"Du, Klarinde, er nu ti Aar gammel, og intet lidet Barn mere. Vi vil dog engang tale

tale fornuftig med hinanden. Sæt dig hos mig, og sig, hvorledes det er med dig." "O herligt, Mama. I mit hele Liv har jeg ikke været saa fornøiet. Frugterne vare saa søde! Legetøiet er saa smukt, o saa smukt!" sagde hun, og tog sit Skrin i Haanden.

"Det fryder mig ret meget, min Datter, at du finder Fornøielse deri; men troe mig, jeg fornaim endnu meget mere, da jeg gav, end du, da modtog. Alt lade en Anden tage Deel i det, man besidder, er den skønneste Følelse for veltænkende Siæle. See mit Barn, hvorledes Gud selv, det saligste og bedste blant Væsener, stedse udstrøer Begiæringer over os. Jo ædlere Mennesket er, des ivrigere stræber det at efterligne ham, som er al Fuldkommenheds Indbegreb. Skue der Solen, Klarinde, gives der noget Større og Edlere i den hele Skabning? Over den hele Verden udbreder den Lys, og opfylder os med Glæde, hvad enten vi betragte dens Skønhed, eller Følelsen af dens belivende Kræfter giennemtrænger os. — Alt om os forkynder Guds Godhed imod Menneskeheden. Træerne bringe

os Frugter, og bnde os qvægende Skygger; Mars-
kene give os Brød; Engene nære vore Hiorde;
Koen giver os den behageligste Drif; Faaret
Klædning og Næring. Vinden renser Luften;
Regnen forfrisker Jorden; og intet Blomst
duster forgieves. Gaae vi forbi, stige de lifligste
Dufte os imøde, og deres Skønhed henrykker
vort Dile. Med deres yndige Sang forlyste
Fuglene Dret, og alt i Naturen tiener os efter
vor store Velgjørrers Bud. Til Erkiændlig-
hed for alt dette fordrer han ifkun, at vi skulle
være taknemmelige, og kiærligt behandle vor
Næste. Lade vi hinanden tage Deel i vor Lykke;
saa er det Gud behageligt. Vi efterligne hans
Godhed, og betrygge os den for Fremtiden.
Ove vi saa giensidig Kiærlighed og Velvillie mod
hinanden; saa opfylde vi den Pligt, Fornuft
og Dyd paalægge os. Vort Hierte selv gjør os
elskede, elskværdige og lyksalige."

"O Mama," udbrød Klarinde høit; "jeg
vil og være god og gavmild! Hvor er Hortensie?
Jeg vil dele mit Legetoi med hende; hun maa
selv vælge! ja vist, det skal hun!" — Glad sluttede

Moderen

Moderen Pigen i sine Arme. Hun saae med
Fornøielse hendes Dine glindse af Deeltagelse,
og Overbevisning varme hendes Bryst. Fra nu
af var Klarinde saa sagtnodig og artig, som
hun før havde været egenfndig og trodsig.
Dette var Belønningen for Modersømhed, og
tillige Fornuftens Seir i Klarinde.

J. K. S.

E l e g i e

paa en Landsbyekirkegaard.

(Efter det Tyske af H o l t y.)

some pious drops the closing eye requires.

Gray.

Med det sidste Slag fra Aftenflokken,
som den unge Maidag
klagende til Hvile flimter, vandrør
jeg i disse Skygger.

For

For mig sømmer alt i graalig Dæmring
Forsarsmarken, Luna
træder klarlig frem, i dunkle Skygger
spreder venlig Sølvlands.

See, hvor Dronningen fra Himmelbuen
giennem Linden smiler,
maler Ephaurankens mørke Skygge
hist paa Kirketaarnet.

Ah! hvor disse tause Scener gyde
Beemod i mit Hierte;
salig Fred omslynger Bondens Urne
her med hulde Arme!

Hvilken Blanding græsbegroede Høie,
gule Blomster brede
Teppet over dem, og vilde Malurt
blomstrer over Graven.

Glitterguld og røde Baand omrasle
hist de sorte Gravfors,
som betegne Høie, hvor en Ungling —
hvor en Pige slumrer.

Over

Over Byens Mark ved Rildevældet
iled' deres Fædder
tit i Dandsen, mens en gammel Bonde
paa Fiolen spilled'.

Med sin Blomsterdunst paa Barne hopped'
da den hulde Pige
giennem Græsset, Buxbomgrenen nikked'
stolt paa Knæns Hoved. —

Naar ei meer igiennem Agrens Furer
blanke Leer sused',
dandsed' de ved Hæstens Gilde, sang om
deres Hjerters Elskov!

Giennem Græsset hist og her en Vlgsteen
mosbegroet fremrager,
med et Dødninghoved, Timeglasset,
og med Engle prydet.

Intet Gravskrift, som med Vaand og Stierner,
lange Vrestitler,
Glitterglands og Oldtids Aner pranger,
raaber hid en Vandrer!

Et Par Ord, som graalig Sandsteen fylde,
melde hvo her hviler :
Oldinge og redelige Fædre,
fromme Kiære Mødre.

O hvad nytter Marmor! mon man sover
under Pragtens Minder
sødere, end simple Landmand under
græsbegrøede Grave!

Benligt dække hine mindre Høie
Ufkylds Børn, før Knoppen
aabned' sig, og viste Blomsterspiren,
visned' den i Døden!

Tit endnu paa gule Nøgleblomster,
som bekrandse Graven,
blinke deres fromme Mødres Taarer —
troe og varme Taarer!

De indhulle — O de gode Mødre!
tit de vaade Dine
udi Klædet, naar de ufriwillig
see til disse Høie!

O de hertensgode Børn! hvor ofte
sprang de giennem Haven,
bandt sig Krands af de blaa Violer,
deres Haar bekrands'de. —

Mangt et Kys de fra den eiegode
Faders brune Kinder
stjal saa froe, naar han ved Arnestedet
paa sit Knæ dem vugged'!

O, I Blomster, vilde Buske! dække
tit et bedre Hierte,
større Siælekraft end Marmormindet
med sin Heroldstemme.

Mangen En, hvis spirende Talenter
ei sprang ud i Blomster,
slumrer muligt under disse Gravfors,
under disse Buske!

Mangen, som med dristig Harpetone,
Guddoms Gld i Siælen,
dig, o Dyd! og dig, o Blomsters Moder!
Vaar! besjunget skulde!

Slumre

Slumrer sødt, I Hyttens gode Sønner!
her om Eders Tempels
gamle Mure; vinker mig, I Grave!
tit til salig Veemod!

p. f — m.

Det slemme Skin.

Af Starke.

Oversat af Tyst.

En Bunke gamle Papirer, der i en Krog under Lofttaget i Stabolaget af uforstyrrede Edders kopper samlede Støv, drog i en uspysselsat Time min Opmærksomhed til sig. Disse Papirers besdagede Bæsen underrettede mig endnu, før et Blik paa det ene og andet Aarsstal, om at deres Skrivere for længe siden havde ophørt at skrive. Kun af en vis Erbødighed for alt Beskrevet, ved hvilken mange gamle Brevskaber og Regninger uangrebne vedligeholdte og sperre Pladse, af en temmeligen almindelig dunkelt sølet Aigtelse, hvilken

Hvilken i gamle Papirer ligesom synes at formode deres Forfatters endnu vedvarende Virksomhed, kunde jeg forklare mig det, at disse Skriverier endnu ikke vare fordreiede til Krøller, forbrugte i Røgkenet, eller forbrændte under Efterverdens Rager.

Fremmedheden af adskillige Mayne, som jeg læste, overbeviste mig snart om, at jeg her ingen Efterretninger eller Forordninger, Gavebreve eller Berettigelser af mine Forfædre torde søge; at disse Blade, som alle Efterladenskaber, der ikke ere rede Penge, og ikke lade sig forvandle til rede Penge, maatte have erfaret den Skæbne, at trænges fra eet Sted til andet, og at deres Skrivere med Hvilestedet paa Loftet vel havde haft ligesaa lidet Fællesskab, som et Træ med det fjerne Sted, hvorpaa det af Høstvinden bortblæste Løv henfalder.

Allerede vilde jeg overlade den hele Forraad til sit Mørke, sit Støv og sine Orme, fordi jeg først stødte paa ubetydelige Breve, da der faldt mig i Hænderne en Mængde Hæfter, som skrevne af een Haand og hist og her betegnede

nede med Navnet Adolf Münster, siensynlig hørte sammen. Bag ved en i flere Aar ført nøie Beregning af det, Manden havde taget ind og givet ud, saaet og høstet, købt, sædet og slagtet; fandtes nogle Stykker, hvori han taledede med sig selv om Udskilligt, som han i de samme Aar nød og leed, gjorde og forsmættede. Det bandt mig, og den Tanke: han var og her neden, og var ikke tankeløs og uden Fornemmelser her; ham var hans Væven og Væsen, hans Giøren og Driven og Voren ogsaa vigtig! lod mig ikke ophøre at læse, før der intet mere var at læse. Iblandt andre Efterretninger fandtes et eget Stykke, som jeg meddeler med det Ønske, at det ikke maac gaae mig ganske saaledes som mange Bændere, der holde noget for mærkværdigt, der ellers ikke forekommer nogen saa. Det havde de stort skrevne Ord: Skinnet var imod mig, mit Hjerte var skyldfrit, til Dretskrift, og led fra Ord til andet saaledes:

Hvorned, at hvorned har jeg forskyldet af eder, mine Brødre, at I saa tankeløs misfiænde mig, at I saa haardt mishandle det Gode, der
iblant

iblant mine udvortes Besiddelser maae være mig-
fiærest, min Ære! I sex korte Uger at være
ikke blot barnagtig og letsinelig omsnakket, men tre
Gange saare alvorlig i vigtige Henseender mis-
forstaaet, uretfærdig og ufærlig bedømt, haanet
og bagvasket, og gjort til en Gienstand for For-
agt og Afstøje: det smerter mig, o det smerter
pinlig! Skinnet var imod mig, men mit
Hjerte var skyldfrit. Havde I ikke burdet be-
tænke, at det var muligt, da I hørte usalige
Rygter om mig, og før I troede dem, og ud-
bredede dem videre? Hvad har gjort Eder saa be-
redvillige til at holde mig for slet og kalde mig
slet? Hvad har drevet Eder til, naar I endelig
ikke kunde angribe mit indvortes Værd, dog at
forstørre sammes Virksomhed til andres Bedste
ved Svækkelse af Tiltroen til mig?

Nedrig, skadesro Tilbøielighed til at finde
Andre onde, fordi man føler sig selv uværdig,
var det vist ikke overalt: thi ogsaa uskyldige,
ulastelige, gode Mennesker have ved deres Taler
gjort mig ondt; men Kierlighed til det nye og
paafaldende, Mangel paa Betænkksomhed og fin

Følelse, sandelig det var det dog, hvorover J
glemte at sKaane mit gode Navn. Vidste J ikke,
at intet mindre end Menneskets Ære taaler en
patrængende, plump og ubehændig Berørelse,
at et forstandigt Menneske omgaaes varsommere
med Broderens ærlige Navn, end med sammes
fint dannede, sølesomme, let saarede Dine? Kun
ubjindige Børn gribe Andre blindt i Dinene,
og Grebet kan, om det og intet nedbryder, dog
førte Taarer. Og Taarer, mine Brødre, bittere
Taarer, have J udpresset mig i sex Aar!

Saa længe er det nu, at en Handling, som
jeg ikke har at skamme mig over for mig selv,
gisres mig til Forbrydelse. En fattig aldrende
Naboerske, som jeg neppe kjendte af Ansigt,
fordi jeg for kort siden var flyttet fra en fralig-
gende Deel af Staden i Nærheden af hende,
blev mig af min Vært adskillige Gange skildret
som en Gienstand for den mest fortiente Med-
lidenhed. Den gode Kones Nød blev stedse
større, sagde Manden mig, da jeg en Aften
silde kom hjem. Hun var i Eftermiddag her,
og græd bitterlig, og vred Hænderne saa flagelig,

at

at det havde maattet røre en Steen. Hun anraabte mig saare bevægelig, at laane hende fem Rigsdaler, som hun er en ond trættefær Kvinde skyldig. Den Ubarmhiertige har først ladet sig det behage at bide endnu en Maaned, og i Dag kommer hun nu paa eengang og driver paa Betaling. Enken gjør hende over hendes Haardhed en mild Bebreidelse, og den Ufiærlige kommer saaledes i Harm, at hun truer med Lov og Ret og Skam og Skændsel, naar hun ikke i Morgen faaer sine Penge. Jeg havde gierne hjulpet hende; men gode Gud, en Haandværksmand har ikke altid det i sin Naadighed, som hans er; ikke en Daler har jeg i Eie. Jeg har lovet den Ulykkelige, at tale for hende, og i Morgen at give hende Bæfæed. Kunde De ikke undvære noget? For hendes Uerlighed staaer jeg Dem inde.

Der behøves Bistand, tænkte jeg, og: eg vil hjælpe hende, var mit Svar. Men har Konen slet ingen Paarørende, som kunde tage sig af hende? Jeg veed ingen, svarede min Vært; en Datter har hun, en flittig ung Pige, som hjælper til at ernære hende. Men Datter-

ren er her ikke mere; for en Maanedes Tid siden blev hende foreslaet en Plads hos en adelig Frue et Par Mile her fra Byen, hvor hun skulde være mere Selskab end Tienerinde. Det kiære Barn vægrede sig ved at forlade den Bedagede; imidlertid var den tilbudne Post for fordelagtig, Moderen drev paa hende, og nu er hun paa Landet. Naar ikkun først et Gierdingaar var forbi, meente Enken, saa kunde Datteren af sin Løn noget med understytte hende.

Jeg vil i Morgen tidlig gaae til Konen, sagde jeg, og lagde mig med stille Selvtilsfredshed til Ro. Saa snart det den følgende Dag var passende, ilede jeg til Enken. Hvo beskriver min Studsen? I Stuen stod en huld Skønhed, slank som Ungdommens Gudinde og skøn som Baarens Hora. Hendes lyse sorte Die bandt ethvert Blik, paa hendes Kinder havde Sundhed og Uskyld udrystet deres sarteeste Lidsgheder, og i alle hendes Miner levede nærværende, dyb, barnlig Kummer. Den Skønne var den Armes Datter, der, som jeg erfoer, forrige Aften skidig var kommen for en Uge, i hvilken hendes
Selskab

Herfieb gjorde en Reife, at opholde fig hos Moderen, men havde intet medbragt uden Dnffer og utilfræffelig Hiælp.

Stammende af Forundring og umisffændelig Vrefrygt, thi ffedfe har en ffig Ekionhed vakt min Agtelfe, tilffændegav jeg Hensigten af mit Beføg, og lagde haffig, fom om jeg frygtede Tilbageviffening af min Tienefte, et Guldffykke og en Haandfuld Penge paa Bordet. Endnu aldrig havde jeg følet, hvad jeg nu følede; mit Underffe var reent, Veldaads Glæde greb mig faa født, at jeg ikke holdt mig for Giver, men for Tager, og Virffningen af min Gave henryffede mig ved de reneffe Føleffer.

Gud belønne Dem med tusendfold Befiffenfe, at De tager fig af en forladt Enke! udrød Moderen, og faae med ffømmende Dine ffart mig i Anfigtet og ffart imod Himmelen. Den Høiefte lade det ffedfe gaae Dem vel! ffart Datteren ind, ffrang med et Varns Uffkyld hen til mig, lagde fin Haand inderlig paa min Arm, vilde endnu fige noget, og taug, og faae mig an med Læber, fom ffævede mellem Smil og Graad,

Graad, med stigende Nødme, som naar en Forsaarsvind bortblæser de tildækkende udvortes Blade af en Rose fra dens blussende Indvortes, og med den mest smeltende Fylde af Bemod og Hjertelighed i Dinene, hvoraf en Taare efter den anden perlede. Den Høieste lade det stedse gaae Dem vel! gientog hun: og at vi ere ærlige, lagde hun til, skal De erfare. O vi vil arbejde, mine Hænder skal og i Fritimerne ikke hvile, og skulde end Blodet pible frem under mine Nægler, indtil vi have givet Dem Deres tilbage.

Mine Sindsbevægelser havde alt forhen været saa rene, at jeg med dem rolig havde kunnet gaae over i en Verden af fuldendede Mænd; nu opløstede de dem til Andagtens Alvor og Høitidelighed. Rolig og agtelsesfuld trykkede jeg med den Venstre Tomsfruens Haand, ligesom man trykker en Moders Haand; og langsom og ærbødig strøg min høire Haand over hendes brændende Kinder, ligesom en Sønns Haand over en Moders Ansigt.

Vi alle havde været saa fordybede i vore Følelser og saa sikre paa sammes Ulastelighed,
at

at vi ingen havde hørt nærme sig, og pludselig overraskede saae vi en Kone med lurende Ondskab i Minerne, hvori jeg strax opdagede den plagende Manerinde, iblant os; da just min Haand gled ned fra Datterens Ansigt paa hendes Skuldre.

O der feiler det jo ikke paa Penge, udbroød den Uvelkomne med haanende Smil paa den rynkede Mund, og med hastig tilbagekastet Hoved; rettede sit Blik betydende paa Enken, lod det saa flyve hen over Pengene paa Bordet, og saa meget desmere hæstende og frænkende paa mig og paa Vigen. Hvad hun formodede, forkyndte den meget sigende, skadesroe, skalkagtige Benlighed, hvormed hun modtog sin Betaling og gif. Og hvad hun saae, og ikke saae, og hvad hun mistænkte, det vidste og troede — det lod sig jo Alt og saa let og saa naturligt tyde — efter et Par Dage den hele Bye. Mangen En er Gienstand for alle sladrende Selskaber, uden at drømme om, at man ifkun tænker paa ham; hvor stem, hvor lydelig og almindelig maatte altsaa Snakken have været
om

om mig og mine uskyldige Forhold med den
Uskyldige, da den nogle Gange naagede mine
Øren! De Letsindige og Fordærvede ansaae mig
for at staae i Forstaaelse med hende, de Væde
gik vild i Henseende til mig; og jeg trøstede mig
med min Samvittighed, foragtede Ondskaben,
beklagede Lettroenheden og taug. Skinnet var
imod mig, mit Hjerte var skyldfrit.

Den unge Skisne reiste tilbage paa Landet
og denne Snak begyndte at tabe sig, imedens en
Egdom deels beredede mig Arme en ny, deels
igien forfriskede den forældede.

I Huset, som jeg forhen beboede, havde
fort før en uhykkelig Begivenhed opvakt ligesaa-
megen Fortrydelse og Forvirring, som udenfor
samme stor Opjagt. Der tjente i Huset en
Pige, som hørte til de elskeligste Skabninger,
jeg nogensinde saa. Af den himmelske Skisn-
hed boer ofte i Armods Hytter, og mangen
Fyrstinde seer med beflemt Bryst og hemmelige
Ønsker paa en Hyrdedatters sarte Blomstren.
Somsfruens Yndigheder rørte mit Jnderste, og
hendes indtagende Sæder nærede i mig den Ung-
doms

doms Tanke: naar jeg nu kunde leve med en Kone, uden Hensigt til Stand og Formue kun følge mit Hjerte og byde hende min Haand. Undertiden, jeg tilstaaer mig det med Beskæmmelse, blev den Fortryllende ogsaa farlig for min Sand- selighed; men jeg gik tilbage for dens Bevægel- ser, forkastede dens Fordringer med Afsky, og Kiærlighed og Dyd seirede.

Pigen, som jeg med ærbødig Tilbagehol- denhed agtede, blev forført. Glyder stedse paa ny Taarer, som I alt ofte fløde! jeg behøver ikke at rødme for eder. Mig og mægtig, for at tilhylde sine Laster, maatte Lystlingen have været, som det lykkedes, at beseire hendes Uskyld. Pi- gen forføiede sig, da Følgerne af hendes Feiltrin bebudede sig, ud af Huset, uden at give kun et Bink om sin Forsører. I mig havde et Par elendige Mennesker søgt demme uden at dele deres Formodning med en eneste God. Men ogsaa ved gode Mennesker maatte jeg siden lide; gode Men- nesker, hvorfor have I ved eders Lættroenhed saa smertelig saaret mig?

Saa Dage efter den Guldes Afreise, hvis Moder jeg understyttede, faldt jeg i en svær Sygdom, der snart ved saare levende Bildttalen gjorde sig kiændelig som en hidsig Feber. Man gav mig en gammel Kone til Oppasserke, skarp nok af Hørelse til at forstaae ethvert Ord, jeg taledede, og sløv nok af Forstand til at mistyde en sværmende Indbildningskrafts Virkninger. Det var med det første, jeg efter min Helbredelse erfoer, at jeg adskillige Gange med den hierteliggste Varme havde nævnt Eufens Datter, men næsten uafslædig talet om den Forsørter, med blussende Videnkab prist hendes Beskedenhed, hendes Skønhed og Uskyld, med strømmende Taarer begrædt hendes Fald, engang efter den anden kaldt mig hendes Forsører, hendes Roligheds Kiændige Morder, med vild Harm bandt mig, og i affindig Fortvivelse rast imod mig selv med knyttede Næver; at min Oppasserke, med al den Travlhed og Betydendhed, som Gysen over Urets formentlige Straf kan frembringe, havde bragt iblant Folk, hvad hun saae og hørte, og at man næsten overalt varede den unge

Uskyld

Uen'd for mig. O Gud! Skinnet var imod mig, men mit Herte var skyldfrit.

Snart derpaa var jeg i et talrigt Selskab. Allerede i et Par Timer havde en vis synderlig Etemning hos de fleste Gæster imod mig, hos den Eine Kulde, hos den Anden Tilbageholdenhed, hos en Tredie en forsætlig syrende Uagtsomhed paa det, jeg sagde, forundret og ærgret mig, da den største Deel af de Nærværende og jeg med dem traadte uden for Husets Dør for at nyde Aftenluften.

See, da vankede en bleg Olding ved Staven forbi, og anraabte allerede langt fra vor Medlidenhed. Hans Fødder skælvede i de sønderrevne Skoe, hans Kiøle havde næsten ikkun nægtende Egenstaber, Grundstoffet dertil var ikke at giætte, og Hatten i hans Haand syntes kun endnu at due til nogle Skillingers Indsamling. Alle gave ham alvorlig, kun jeg slog, da jeg rakte ham en Smaating, en mig selv uforklarlig, ustandselig, lydelig Latter op. —

O Menneskeiagttagere og Menneskefiænder, at I der havde kunnet tale for mig! I veed, at man ikke altid bedømmer et Menneskes Indvortes rigtig efter dets Udvortes, at man til mange Tider næsten uvilkaarlig, at man med pinlig Føimhed i Hjertet, med Føielse af Mangel paa indvortes Tilfredshed ofte saare let leer; I veed det, at den store Rubens kanskee kun behøvede en liden Deel af sin Kunst, da han forvandlede et leende Barn, han havde malet, ved eet Penselstrøg til et grædende. Var det af min Feber tilbagebleven sygelig Virksomhed, var det det uformodentlige Syn af Afstanden imellem den usselt klædte Stodder og de pyntede Mennesker omkring mig, eller hvad var det andet, som overvældede mig? Nok jeg loe, uden at tænke noget bestemt, kun at jeg ikke loe af den Trængendes Glendighed.

Korlegne og uvillige saae de Omstaaende paa mig, og Oldingen kastede et saa rystende uformodigt Blik paa mig, at jeg skrækkedes sammen for mig selv. Det var for mig, som
om

om jeg maatte synke, jeg kunde ikke blive
siddende! jeg saae ængstelig efter den videre van-
drende Olding, som om jeg frygtede, at han
nu skulde døe, og med Græmmelse over mig
gaae over i den anden Verden; og løb, saa-
snart han var noget borte, under et let fundet
Vaaskud efter ham. Langt fra fulgte jeg ham
indtil hans forfaldne Hytte i et fraliggende
Stræde. Her greb jeg med et heftigt Tryk hans
Haand, bad ham om Tilgivelse, lod mig af
ham fortælle, overtydede mig om hans Nød
og om den syge Kones Lidelser, for hvem
han samlede, gav ham, hvad jeg endnu havde
tilovers, og ilede derpaa ud af Byens Port,
for ved lang Gæden at skaffe mit pressede
Hierte, Lust. —

Minster, hvad tænkte De paa, at De
før loe? sagde mig, da jeg glad kom tilbage
til Selskabet, en Ven, der drog mig til Siden,
og underrettede mig alt for tjenstfærdig om,
hvorledes man efter min Vortgang endnu længe
havde beklaget Stodderen, hvorledes mangen
En havde rystet Hovedet over mig, og en
gammel

gammel i øvrigt forstandig Kone. havde sagt:
Mænd af hans Art — sandselige Vellystlinge
vilde hun sige — pleie ellers at være blødhier-
tede og deeltagende; og denne leer, hvor andre
maatte græde Dinene ud! Det er forfærdeligt.
Uvillig trykkede jeg Læberne sammen over den
haarde Dom, der var affagt over mig, vendte
mig hastig, tørrede en heed Taare af Kinderne,
og stammede: Ven, ikkun Skinnet var imod
mig, mit Hjerte var skyldfrit.

J. K. S.

Litera-

L i t e r a t u r.

Elisa, oder das Weib wie es seyn sollte.

Leipz. 1795. 328 S. (21 gr.)

En Roman fuld af rene moralske Grundsætninger og lærerige Karakterer, som sigter til at opvække gode Kærligheder i unge Qvinders Hjerter, hvilken rosværdige Hensigt, den vel heller ikke overalt vil forfølge. Elisa er et Ideal af qvindelig Dyd og Fuldkommenhed, beundringsværdig formedelst sin uroffelige Siælsstyrke i enhver Lidelser, formedelst sin stille utrættelige Bæver til at udbrede det Gode, og formedelst den strenge Efterkommelse af sine Pligter, som Datter, Mage og Moder. Historien begynder med hendes Faders Død, hvem hun havde at takke for en fortræffelig Opdragelse, og fortsættes igiennem de vigtigste Begivenheder, der vel kunne træffe et Fruentimmer, til hendes Død. Læseværdig er Jagttagelsen S. 8. over Drømmen om almeen Dyd, Frihed og Lighed. S. 13 over

Qvindepedantisme. S. 107, 108, 124 over den almindelige Mand's Karakterforbedring. S. 109, 119, 127, 171, 173 og 197 over qvindelige Opdragelsen. S. 131 over Rofetteri, og 313 om ægteskabeligt Hæld. Hvad der S. 201 siges om offentlig Opdragelse, at den i ethvert Fald maa staae tilbage for privat Opdragelse, er usandt. Meget vovsømt er den Hypothese, at man paa ingen passeligere Maade kan føre en Ungling, som er forfømt i sin første Opdragelse, fra sine Afveie, end naar man lader hans Lidenskabers en Tidlang rase ud. Den Troesbekræftelse, som Forf. lader den døende Elisa aflægge kort før hendes Død, har mindst behaget. Rec. I en Bog, der er helliget alle tyske Møder og Koner, skulde man ikke læse Tvivl mod Sjæle's Udsædelighed. — Stilen er temmelig reen, dog finder man Hyperboler, der burde have været affilede.

J. C — n.

af N. L. 3. 1796. 207.

Drei Weiber, eine Novelle von dem Abbé
de la Tour. aus dem Franz. Manuscript
übers. von L. F. Huber. Leipz. 1795.
248 S. (20 Gr.)

Med. sand Deeltagelse læser man denne No-
velle, og sætter sig gierne i de elskværdige Men-
neskers Selskab, hvilke optræde deri. Ogsaa
Tillæget er skrevet godt, dog har det mindre
behaget Rec. . . Det bestaaer for det meste af
Breve skrevne til en Dame, som veed for meget
til at lade sig indbilde det første det bedste, men
ogsaa for lidet for at have erhvervet sig faste
Grundsætninger. Hendes Skepticisme voldes
hende Misnøie midt iblant hendes Venner, og
hun bruger en stor Formue, som hun anvender
ædelt, for at adspredes og bedøves. — Sproget
i Oversættelsen er bedre end i mange Original-
værker.

J. C — n.

af A. L. 3. 1796. 208.

Erzählun:

Erzählungen aus dem Menschenleben,
dem Thierreich, und der Ideenwelt,
von Ludwig Giese. Leipzig 1794.
460 S.

Disse Fabler og Fortællinger udbrede sig i et blomstrende ofte poetisk Sprog over Religion, Tolerants, Udsødelighed, Dyd, Regjering o. s. v. Rec. mener at Forf. vil, endog ikke uden Nytte, more mange Læsere, særdeles dem, som mere elske et billedrigt end et bestemt Foredrag; og hos de Orthodoxe i Politiken vil han uden tvivl meget anbefale sig ved sin overalt (passeligen og upasseligen) anbragte Dadel over Franskmænd, Revolution, Menneskerettigheder, og ved subtile Anbefalinger for Vænsforfatningen.

J. L — n.

A. L. 3. 1796. 208.

